
ONOMASTICON VASCONIAE

18

JOSE LUIS UGARTE GARRIDO

URRETXU
ETA
ZUMARRAGAKO
TOPONIMIA

EUSKALTZAINDIA

JOSE LUIS UGARTE GARRIDO. Legazpin, 1963. urtean jaioa. Euskal filologian lizentziatua. Euskara, etnografia eta historiako gaietan zaletua. Herri mailako hainbat erakusketa eta ekitaldi antolatu ditu, esaterako: 1988, 1994 eta 1995. urteko erakusketa etnografikoak Legazpin; Gerhard Bähr hizkuntzalariaren heriotzaren 50. urteurrenaren omenezko ekitaldiak; Enrique Ginea gasteiztarraren *argazki zaharren erakusketa; ibilaldi eta garbiketa-lanak* 'Burdinola' elkartearekin... Lan filologikoei dagokienez, besteak beste, Martín Ugarte "Saletxe" idazlearen azken lana (*Legazpi barrutiko itzen bilduma*, 1993) apailatu du, eta azken urteotan Goierri garaiko toponimia eta euskara aztertzen ari da.

Hauk dira orain arte argitaratu dituen lan nagusiak:

* *Telleriarte etxez etxe*, Telleriarte auzo elkarte, 1994 (koordinatzaile eta egileetako bat).

* "Gerhard Bähr eta Euskal Herria", *Euskera*, 1995-2: 829-832.

* "Donde murió el oso", *ASJU* 29-2: 707-711, 1995.

* *Brinkola gogoan*, Eusko Ikaskuntza, Lankidetzan, 1998 (koordinatzaile eta egileetako bat).

* * *

Ikerketa lan honetan elkarren ondoan dauden Urretxu eta Zumarragako udalerrietako toponimoak aztertu dira (guztira, 2.700 inguru), 26,1 km²-tan sakabanatuta aurkitzen direnak, Zumarragako 18,2 km²-tan eta Urretxuko 7,9 km²-tan. Bi udalerriak Gipuzkoako hegoaldean daude, Urola ibaiaren goi-ibilguan; Urola bera da bien arteko muga.

Azterketa honek lau helburu bete nahi ditu:

a) **Bilketa historikoa**. Alegia, artxiboetan gorde diren agirien miaketen bidez, historian zehar Zumarraga-Urretxun erabili izan diren toponimoak jasotzea. Zenbait etxe eta baserritan utzitako eskritura eta agiri zaharren azterketa ere hemen sartuko da.

b) **Gaurko bilketa**. Kanpo lana da gehienbat, batekin eta bestearekin hitzeginez lortutako informazioa. Hala, agirietan azaltzen ez diren hainbat toponimo jasotzeaz gain, haien inguruko zenbait informazio bil daiteke: kokagunea, hedadura, adierakideak, jabetza, egungo ebakera,...

c) **Toponimoen finkapena edo normalizazioa**. Kontuan izanik, bai orain arte erabili izan diren irizpideak, bai toponimoaren jatorria, bilakaera historikoa, egungo ebakera eta abar, behin-behineko izen normalizatu bat proposatuko da.

d) **Plano toponimikoa**. Lan honek aurrekoen ondorio izan nahi du. Plano batean kokagune geografiko zehatza duten toponimoak txertatuko dira.

* * *

En el estudio que recoge esta publicación se han examinado alrededor de 2.700 topónimos de las poblaciones de Urretxu y Zumarraga, diseminados en una extensión de 26,1 km²: 18,2 km² correspondientes a Zumarraga y 7,9 km² de Urretxu. Ambos municipios se encuentran al sur de Gipuzkoa, en la zona alta de la cuenca del Urola, río que constituye la frontera entre ambas localidades.

Son cuatro los objetivos que pretende este trabajo:

a) **Recopilación histórica**. Es decir, una recogida de nombres toponímicos utilizados en Urretxu y Zumarraga a través de la historia, todo ello mediante la investigación de documentos custodiados en diferentes archivos.

b) **Recopilación actual**. Se trata del trabajo de campo; información recopilada a base de conversaciones mantenidas expresamente con los baserritarras de los dos municipios.

c) **Normalización toponímica**. Considerando los criterios utilizados hasta ahora, se propone un nombre normalizado para cada uno de los topónimos.

d) **Plano toponímico**. Se ha confeccionado un plano con el fin de dar a cada topónimo su ubicación geográfica correspondiente.

ONOMASTICON VASCONIAE

18

ONOMASTICON VASCONIAE

18

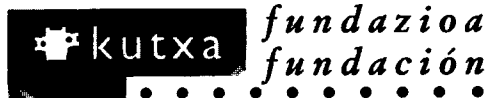
JOSE LUIS UGARTE GARRIDO

URRETXU
ETA
ZUMARRAGAKO
TOPONIMIA

EUSKALTZAINDIA

1998

Urretxu eta Zumarragako udalek, Gipuzkoako Foru Aldundiak, KUTXA Fundazioak
eta Eusko Jaurlaritzak babesturiko argitalpena

Liburu-sortaren zuzendaria / Director de la colección ONOMASTICON VASCONIAE: **Henrike Knörr**

Aholkularigoa / Consejo asesor: Euskaltzaindiaren Onomastika batzordea
Comisión de Onomástica de la Real Academia de
la Lengua Vasca / Euskaltzaindia

Burua: **Henrike Knörr**

Idazkaria: **Mikel Gorrotxategi**

Kideak: **Andrés Iñigo**

José Luis Lizundia

Patxi Salaberri

Juan San Martín

José María Satrustegi

© Euskaltzaindia / Real Academia de la Lengua Vasca

Plaza Barria, 15

48005 BILBAO

Tel. 94 - 415 81 55

Fax: 94 - 415 81 44

E-mail: euskalbilbo@jet.es

ISBN: 84 85479-89-0

Legezko Gordailua / Depósito Legal: NA-2.463

Fotokonposaketa / Fotocomposición: COPYPRINT-EREL, S. L.

Paulino Caballero, 38. 31003 Pamplona / Iruñea

Inprimaketa / Impresión: GRAPHYCEMS / Gráficas CEMS. S.L.

Polígono Industrial San Miguel

31132 Villatuerta / Bilatorra

Navarra / Nafarroa

Eraketa / Diseño: Enric Mir i Malé

Etxeko danai

AURKIBIDEA

ALKATEEN AGURRA	9
SARRERA-HITZAK.....	11
AURKEZPENA.....	13
SARRERA.....	15
Aztertutako eremua	15
Helburuak.....	16
Metologia.....	17
Lanaren aurkezpena.....	27
Bibliografia-orokorra	30
URRETXUKO TOPONIMIA	33
ZUMARRAGAKO TOPONIMIA.....	203
TOPONIMOEN AURKIBIDEA.....	479

Gauza bat gertatzen da harrigarri lan mardul hau lehenengo aldiz eskuartean hartzean: zenbat izen desberdin darabilzkigun gure inguru txiki hau izendatzeko, eta aldi berean, zenbat aldiz erabiltzen dugun izen bera edo antzekoa mutur bateko eta besteko tokiak izendatzeko. Izan ere, jasotako kopurua haundia bada, ez da gutxiagorako lekuizen edo toponimo horiek denek biltzen duten esanahia.

Izen horien esanahiaren atzean geure historiaren zati haundi bat dago gordea, gizaldiz gizaldi, zaharragoei ikasita, urtetan iraun duena, eta beti berrituz joan dena. Gizakia inguruari garaian-garaian nola egokitu izan zaion erakusten digute batetik, eta bestetik, gizakia ingurua nola aldatu eta moldatu izan duen. Ingurua eta gizakia batera doaz, lehengo zaharra oinarri, baina etengabe aldatzen eta berritzen.

Gizakiak eta inguruak elkarrekin osatutako historia horren aztarna dira izenak. Izenak, ordea, sortu dituen gizakia bezala, sortu eta hil egiten dira, ahaztea hiltzea baita; batzuetan ordea, inguruak bezalaxe, aldatu bai, baina iraun egiten dute. Katea zahar batean lotuta goaz beraz, mutur batetik katebegiak galdu ahala beste muturretik berriak ezarri. Katea zahar horri luze iraunaraztea da karkoa, gure aurrekoek egindako bidea galdu gabe.

Bide horretan ez galtzeko lan bikaina eskaini digu **Jose Luis Ugarte** egileak, Urretxu eta Zumarragako **Zintzo-Mintzo** euskaltzale elkartearen laguntzarekin. Herriaren ahotik jasotakoa herriari eskaini zion lehen ere poetak; hona hemen orain, herriaren ahotik jasotakoarekin liburua egin eta herritar guztioi eskainia.

Lan haundi eta sakon gehiago ere izan daitezela aurrerantzean, eta gure aurrekoekin lotzen gaituen katea horrek luze iraun dezala.

Urretxu eta Zumarraga, 1998ko urria.

Pello GONZALEZ ARGOMANIZ
Urretxuko alkatea

Anton ARBULU ORMAECHEA
Zumarragako alkatea

SARRERA-HITZAK

Lau urte igaro dira Zintzo-Mintzo Elkarteak liburu honen oinarri izango zen ideari heldu zionetik, ikerketa beka bat sortu eta bultzatzeko ideia hain zuzen ere.

Aipatutako beka eskuratzeko aurkeztu ziren lanen artean, "URRETXU ETA ZUMARRAGAKO TOPONIMIA BILKETA" izenburua zeramana aukeratu zuen epaimahaiak. Berehalaxe hasi zen lanean Jose Luis Ugarte egilea.

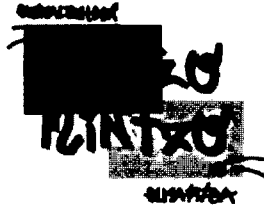
Benetan esan behar da Jose Luisek txingurri lana egin duela liburu honen edukia osatzeko, guztion probetxurako izango den ikerketa lan haundia; baserriz baserri, txokoz txoko, bere kuadernoa hartu eta hemen apuntatu, hor argazkia atera, beste hartan aitona-amona zaharrekin hitzegin, guztia mapetan kokatu, eta azkenik txukun antolatu eta aurkeztu. Ez da, ez, lan makala izan, makina bat ordu pasa eta datu mordoak jaso du; zoritxarrez, hasiera hartatik hona datuemaile asko joan zaizkigu.

Liburu hau altxor baliotsua dugu; ez da gauean oherakoan irakurtzen ohituak gauden horietakoa, baina gure inguruko leku-izen, datu eta bitxikeria ugari aurki dezakegu bertan. Altxor guztiak bezala ondo gorde beharrekoa, beraz, gure ondorengoek ere lagun izan dezaten, azken batean hortxe ezkututzen baita gure iragana.

Amaitu aurretik eskerrak eman, lehenik eta behin egileari, bere lana txukun eta ondo egin duelako; baita Urretxu eta Zumarragako Udalei ere, eskainitako laguntzagatik; Foru Aldundiari, Eusko Jaurlaritzari eta Kutzari, eman dizkiguten dirulaguntzengatik; Euskaltzaindiari, gainbegiratze lana egin, aholkuak eman eta "*Onomasticon Vasconiae*" bilduman utzi digun lekuagatik; informatzaile guztiei, argitalpen honetan bildutako datuak emateagatik; eta azkenik, Zintzo-

Mintzon bertan liburu hau prestatzen aritu diren lagunei, izan ere guzti-guztiak ohartu baitira liburuaren balioaz. Mila esker denoi.

Eta bukatzeko zeuri ere eskerrak, irakurlerik gabe ez baitu merezi libururik idaztea.

AURKEZPENA

Onomastika geroago eta jakite berezituagoa zela erraten zuen Mitxelenak orain urte batzuk, eta bestela pentsatzeko arrazoirik ez dugu ikusten guk orain. Izan ere, hamaika alderdi diferente aintzat hartu behar dituen jakitea dugu izenez arduratzen dena: aurren-aurrena lan eremua finkatu beharra izaten da, eta ez bakarrik tokiaren aldetik, hautaturikako alderdia zer sakontasunez aztertu nahi dugun ere erabaki behar baitugu. Errazentzat har dezakegun finkatze lan horren ondoan artxiboetarako erromeria eten-gabea heldu da, paper zahar maiz eskertzarrekoen miaketa mantso akigarria. Ondoren bestelako erromeria dator, anitzetan lehenbiziko hori baino gogorrago gertatzen dena, paper zaharren ordainetan ikertzailea usu herabez hartzen duten nekazari, artzain eta iguraiak kausitzen baititugu, hots, landa lana egiteko ezinbesteko dugun informatzailearen rola hartuko dutenak.

Ordu luzez egindako grabaketak etxean poliki eta arretaz —askotan, balekibale, aurrera-atzeraka gabiltzala, informatzaileak azentua non ezarri duen zehaztu nahian edo hortz-hobietakoa begitantzen zaigun txistukaria benetan horrelakoa ote den argitu nahian— entzun eta berrentzun ondoren harribitxi zaizkigun toki izenak dagokien tokian dauden edo ez segurtatzea heldu da, halako bazterretxetara joan ginenean halako toponimoa zihoakion lekuan paratu ote genuen ikustea, alegia. Horrek, erran beharrik ez dago, telefono dei bat baino gehiago eta gure beila partikularraren saio berri bat baino gehiago du ondoretako, gauzak ongi egite aldera...

Horrekin guztiarekin batera, ez lehenago ez beranduago, gure alderdia deitu ohi duguna aldez edo moldez aztertzen duten historia lanak ikuskatzea edo sakonki irakurtzea dator, honelakorik bada, jakina, onomastika kontuak landu eta aztertu dituzten autorerik inportanteenen lanak irakurri eta guretu bidenabar, gero eginen ditugun —egiteko ausardia badugu bederik— etimologia saioen bermagailu.

Burutu beharreko beste lan bat toponimoen normalizazioa dugu. Zenbaitek toponimoak —deiturak bezala, bestalde— zergatik normalizatu behar diren galdegiten dute, zergatik ezin daitezkeen jasotzen diren bezala utz. Erantzuna

bistakoa da: toponimo ber baten hogei aldaera antzeko baina ez beti eta ez erabat berdin baditugu, zein hautatu behar dugu sarrera bakoitzaren izenburutako? Bestalde, toponimoak anitzetan karridak, plazak, etorbideak, industriaguneak eta abar izendatzeko erabiltzen dira, eta aldaera batu bat aukeratu ezean, nola egingen dugu hain garrantzizko den izendatze lan hori? Gainera, eta adibide bat paratzeagatik, dokumentazioan «Mendibelza» aurkitzen badugu, ez dugu eskubiderik egungo grafia erabiliaz «Mendibeltza» normalizatzeke? Guk baietz uste.

Jose Luis Ugarteren lan honetan aipatu ditugun alderdi horiek guztiak hartu dira aintzat, eta egoki hartu ere, leku izenen etimologian, zuhur jokatu, sobera sakondu nahi izan ez badu ere. Zernahi gisaz, biltzen dituen toponimoak —eta horien nolakoaren eta kokapenaren deskribaketa— lagungarri suertatuko zaizkigu dudarik gabe beste nonbaiteko toponimoen etimologia argitu nahi dugunean, hemengo eta hango izenak hartu, zer izendatzen duten eta non dauden kokaturik ikusi eta elkarrekin alderatzea baita, gure irudiz, toponimoen nondikakoa ikertzeko bidea, nork bere irudipenetatik ihes egin eta taxuzko ondorioak iristeko modu bakarra. Bukatzeko, erran nahi dugu toponimia, onomastika oro har, gure kultura ondarearen zati inportantea dela, eta, aieka honetatik, Jose Luis Ugarteren lanak ondare hori gordetzen eta hobeki ezagutzen lagunduko digula, ezbairik gabe. Hala biz.

Patxi Salaberri

SARRERA

1. AZTERTUTAKO EREMUA

Lan honetan, elkarren ondoan dauden Urretxu eta Zumarragako udalerrien toponimoak aztertu dira (2.729 hain zuzen), 26,1 km²-tan sakabanatuta aurkitzen direnak, Zumarragako 18,2 km²-tan eta Urretxuko 7,9 km²-tan. Bi udalerriak Gipuzkoako hegoaldean daude, Urola ibaiaren goi-ibilguan, eta honoko herriak dituzte mugakide: hegoaldetik Legazpi; ekialdetik Gabiri eta Ezkio-Itsaso; iparraldetik Azpetia eta Azkoitia; eta mendebaldetik Antzuola.

Zumarraga eta Urretxu mendiz inguratuta daude. Hauek dira garaienak: *Irimo* (900m), *Izazpi* (954m), *Samiño* (925m) eta *Argisao* (605m). Hiriguneak, berriz, 350 metroko garaieran daude kokatuta, haranaren barrenean. Bi udalerrien lur-azalerari dagokionez, esan beharra dago gehiena Urola arroaren barruan dagoela, baina ez guztia, Zumarragakoa den zati batek (*Argisao*, *Soraizakona*) Oria ibaira isurtzen baititu bere urak.

Urretxu, historikoki, bi eremutan banatu izan da: hirigunea batetik eta mendia bestetik. Baserri-auzo bakarra dagoela esan daiteke¹. Zumarragan, aldiz, sei alderdi mugusi bereiz daitezke: hirigunea eta bost baserri-auzo edo «soskera»².

-
1. Azken mendeetako udal agiriei erreparatuz gero, Urretxuko baserriak ez dira auzo desberdinetan banatu izan. Bestela esanda, baserri guztiak *Mendieta* edo *Mendia* izeneko auzoan kokatzen dira. Baina ez dirudi errealitatean hori horrela izan denik, baserri batzuk Zumarragako *Leturi*-koekin eta beste batzuk Legazpiko *Elbarrena*-koekin harreman handiak izan baitituzte, beharbada *Mendieta*-koekin baino handiagoak. Harreman horiek, Erdi Aroan udalerriaren mugak ezarri baino lehenagokoak izan daitezke.
 2. XVIII. mendeko Zumarragako hainbat agiritan (ZUA10, 1726; ZUA10, 1734) «soskera» hitza erabiltzen da auzoa adierazteko: «Sosquera de Leturia», «Sosquera de Soraiz», «Sosquera de Elgarresta»... Mende horretan, urte batzuk beranduago (ZUA10, 1749), «barrio» ere irakur daiteke: «Varrio de Leturia», «Varrio de Soraiz», «Varrio de Elgarresta»...

2. HELBURUAK

Azterketa honek lau helburu bete nahi ditu:

a. **Bilketa historikoa.** Alegia, artxiboetan gorde diren agirien miaketen bidez, historian zehar Zumarraga-Urretxun erabili izan diren toponimak jasotzea. Zenbait etxe eta baserritan utzitako eskritura eta agiri zaharren azterketa ere hemen sartuko da.

b. **Gaurko bilketa.** Kanpo lana da gehienbat, batekin eta bestearekin hitzeginez lortzen den informazioa. Hala, agirietan azaltzen ez diren hainbat toponimo jasotzeaz gain, haien inguruko zenbait informazio bil daiteke: kokagunea, hedadura, adierakideak, jabetza, egungo ebakera...

c. **Toponimoen finkapena edo normalizazioa.** Kontuan izanik, bai orain arte erabili izan diren irizpideak, bai toponimoaren jatorria, bilakaera historikoa, egungo ebakera eta abar, behin-behineko izen normalizatua proposatuko da.

d. **Plano toponimikoa.** Lan honek aurrekoen ondorio izan nahi du. Plano batean kokagune geografiko zehatza ezagutzen zaien toponimoak txertatuko dira

	URRETXU	ZUMARRAGA	GUZTIRA
Toponimoak guztira	1.013	1.716	2.729
88-13 planoan kokatuak (*)		32	32
88-14 planoan kokatuak		11	11
88-21 planoan kokatuak	105	170	273
88-22 planoan kokatuak		141	141
88-29 planoan kokatuak	310	30	334
88-30 planoan kokatuak		286	286
88-37 planoan kokatuak	15	44	59
88-38 planoan kokatuak		80	80
Adierakideak	210	379	589
Kokatuak guztira (adierakideak barne)	640	1.173	1.805

(*) Erreferentzia horiek Gipuzkoako Aldundiko 1:5000 eskalako planoenak dira.

Atal honetan adierazi behar da, hiri-toponimiari dagokionez a eta c puntuak aztertu direla, ez ordea b eta d.

3. METODOLOGIA

3.1. TOPONIMOEN BILKETA

3.1.1. Iturri idatziak

Lau motatako iturri idatziak arakatu dira ikerketa-lan hau osatzeko: artxiboatako agiriak, iturri bibliografikoak, planoak eta jabego-eskriurak. Miatutako artxiboatik hiru izan dira bereziki: Urretxuko Udal Artxiboa, Zumarragako Udal Artxiboa eta Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa (Oñatin kokatua), gehiagoetatik ere informazioa bildu den arren, hala nola, Legazpiko Udal Artxiobotik, Iruñeko Elizbarrutiko Artxiobotik, Donostiako Elizbarrutiko artxiobotik, Ezkioga eta Azkoitiko udal artxiboatatik. Haietan, ustez toponimoak ugariak ziren agiriak begiratu dira, baina hainbat eta hainbat alde batera utzi behar izan dira.

Penaz eta ezinez XVI. eta XVII. mendeko zenbait agiriren hustuketa egin gabe geratu da, horietako informazioa urria izan arren toponimia lanerako oso baliotsua dela ongi badakigu ere. Baina, agirien egoera kaskarrak eraginda batzuetan, irakurketaren zailtasunak gehienetan, bertan behera utzi behar izan dira.

Jabego-eskriurei dagokionez, esan beharra dago aztertu diren gehienak baserrietan utzitakoak izan direla.

3.1.1.1. Artxiboatako agiriak

- HIPO1: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-329 (*Hipotekak, Urretxu, 1768-1801*)
- HIPO2: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-330 (*Hipotekak, Urretxu, 1801-1842*)
- HIPO3: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-331 (*Hipotekak, Urretxu, 1845-1862*)
- HIPO4: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-332 (*Hipotekak, Urretxu, 1862*)
- HIPO5: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-329 (*Hipotekak, Zumarraga, 1774-1775*)
- HIPO6: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-599 (*Hipotekak, Zumarraga, 1780-1844*)
- HIPO7: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-333 (*Hipotekak, Zumarraga, 1845-1860*)
- HIPO8: Gipuzkoako Protokolo Artxiibo Historikoa / H-334 (*Hipotekak, Zumarraga, 1860-1862*)
- UUA1: Urretxuko Udal Artxiboa / E,4,IV,4,1 (1764)
- UUA2: Urretxuko Udal Artxiboa / E,7,I,10,2 (1832)
- UUA3: Urretxuko Udal Artxiboa / E,7,II,6,1 (1827)
- UUA4: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,2,4 (*"Reconocimiento de caminos públicos y de servidumbre existentes en Villarreal", 1548, 1777*)
- UUA5: Urretxuko Udal Artxiboa / E,5,I,1,7 (1613)

- UUA6: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,1,10 ("*Reconocimiento de mojones en Larregi*", 1717; "*Colocación de tres mojones en términos de Larregi*", 1771; "*Ysasis y Ostabaso*", 1783)
- UUA7: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,I,1,6 ("*Diferencias ocurridas entre el Concejo de Villarreal y Andrés de Abendaño -Alcalde Mayor de Areria- por la negativa de Villarreal a arreglar los caminos que van de esta villa a la de Azkoitia y el paso de Arcaiz de Sasieta*")
- UUA8: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,I,1,11 ("*Reconocimiento de mojones que dividen Legazpia y Villarreal*", 1768)
- UUA9: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,2,1 ("*Libros de plantaciones de arboles*", 1736-1808)
- UUA10: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,2,2 ("*Documentación relativa a talas y mediciones de terrenos para señalar los ostabaso*", 1751)
- UUA11: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,3,1 ("*Permuta de tierras entre la villa, su cabildo eclesiástico y varios particulares*", 1781)
- UUA12: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,3,6 ("*Enajenación de fincas concegiles*", 1808-1815)
- UUA13: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,3,2 ("*Bienes mostrencos y abintestatos*", 1781-1828)
- UUA14: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,3,8 ("*Mediciones de terrenos*", 1810-1839)
- UUA15: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,3,17 ("*Mediciones de terrenos realizados por peritos agrimensores*", 1880-1931)
- UUA16: Urretxuko Udal Artxiboa / B,5,I,1,2 (1876)
- UUA17: Urretxuko Udal Artxiboa / (1887)
- UUA18: Urretxuko Udal Artxiboa / (1897ko bizilagunen errolda)
- UUA19: Urretxuko Udal Artxiboa / (1885eko bizilagunen errolda)
- UUA20: Urretxuko Udal Artxiboa / (1920ko bizilagunen errolda)
- UUA21: Urretxuko Udal Artxiboa / C,4,III,1,24-29 (Ermitak)
- UUA22: Urretxuko Udal Artxiboa / E,6,II,4,10 (1588)
- UUA23: Urretxuko Udal Artxiboa / D,4,I,1,23 (1748)
- UUA24: Urretxuko Udal Artxiboa / C,5,II,1,13 (Sagastitxipiko iturria, 1623)
- ZUA1: Zumarragako Udal Artxiboa / C,2,-,1,1 (Zergapekoen zerrenda, 1543)
- ZUA2: Zumarragako Udal Artxiboa / C,5,I,1,20 ("*Amojonamiento General de Zumarraga*", 1889)
- ZUA3: Zumarragako Udal Artxiboa / (1927)
- ZUA4: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,1,1 ("*Estado de las Rentas de las fincas de Zumarraga*", 1814)
- ZUA5: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,II,1,4 (1877ko bizilagunen errolda)
- ZUA6: Zumarragako Udal Artxiboa / ("*Reconocimiento de mojones de los términos concegiles de Zumarraga, colindantes con Azkoitia*", 1752-08-01)
- ZUA7: Zumarragako Udal Artxiboa / C,7,III,1,18 ("*Estado de la liquidación general de la contribución*", 1808-1813; 1828an burutua)
- ZUA8: Zumarragako Udal Artxiboa / A,1,I,2 ("*Iguala de los vecinos de Zumarraga con el médico*", 1741)
- ZUA9: Zumarragako Udal Artxiboa / A,1,I,1 (Bilkura-liburua 1652-1687)
- ZUA10: Zumarragako Udal Artxiboa / A,1,I,2 (Bilkura-liburua 1720-1753)
- ZUA11: Zumarragako Udal Artxiboa / A,1,I,3,1 (Bilkura-liburua 1754-1789)

- ZUA12: Zumarragako Udal Artxiboa / E,7,I,4,55 (“*Escritura de reconocimiento de gravámenes y censos sobre la casería Ynsausti mayor y menor*”, 1718)
- ZUA13: Zumarragako Udal Artxiboa / C,5,II,17,4 (“*Escritura de venta y permuta del paraje llamado Legazpi Chipi*”, 1734)
- ZUA14: Zumarragako Udal Artxiboa / 630-25 (“*Reconocimiento de mojonos, rozaduras y camino para San Martín entre la Vª de Zumarraga y el dueño de las Aginagas*”, 1782)
- ZUA15: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,4,11 (“*Lista de las Juntas y Caballerías*”, 1810)
- ZUA16: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,4,16 (“*Estado de la riqueza pecuaria*”, 1882)
- ZUA17: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,4,17 (“*Estado del número de cabezas de ganado*”, 1888)
- ZUA18: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,4,29 (“*Estado de la riqueza pecuaria*”, 1920)
- ZUA19: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,1,3 (“*Estado de las rentas de las fincas rústicas y urbanas*”, 1861)
- ZUA20: Zumarragako Udal Artxiboa / B,6,I,1,4 (“*Estado de las rentas rústicas y urbanas*”, 1871)
- ZUA21: Zumarragako Udal Artxiboa / (1920ko bizilagunen errolda)
- ZUA22: Zumarragako Udal Artxiboa / 630-2 (“*Escritura de concordia de la casa de Abendaño con la universidad de Zumarraga*”, 1478)
- ZUA23: Zumarragako Udal Artxiboa / C,5,II,4,2 (“*Reparto de los caminos serbidumbres de esta Vª de Zumarraga*”, 1827)
- ZUA24: Zumarragako Udal Artxiboa / (Batzar-agiriak, 1947)
- ZUA25: Zumarragako Udal Artxiboa / A,6,1,1 (1526)
- DEA1: Donostiako Elizbarrutiko Artxiboa / (1628)
- DEA2: Donostiako Elizbarrutiko Artxiboa / 15180200-559 (“*Libro de Bautizados, Finados y Casados*”, 1882-1919)
- Zkat: Zumarragako Katastroa, 1957, Zumarragako Udaletxea
- LUA1: Legazpiko Udal Artxiboa / 171-4 (“*Relación de mojonos y mapas, situación de 1608-1614*”)
- LUA2: Legazpiko Udal Artxiboa / (Zumarragako Arizti baserria, 1721)
- IEA1: Iruñeko Elizbarrutiko Artxiboa (1698)
- IEA2: Iruñeko Elizbarrutiko Artxiboa / Lib.1690, exp.39 (1764)
- IEA3: Iruñeko Elizbarrutiko Artxiboa / Lib.2061, exp.5 (1776)
- EUA: Ezkiogako Udal Artxiboa / (1857ko bizilagunen errolda)
- GAO1: Gipuzkoako Agiritegi Orokorra / *Elorza Civiles* 511
- GAO2: Gipuzkoako Agiritegi Orokorra / *Mendiola Ejecutivos* 239

3.1.1.2. Iturri bibliografikoak

- F6: Díez de Salazar, L.M., 1985, *Colección Diplomática del Concejo de Segura (Guipúzcoa) (1200-1500). Tomo I (1290-1400)*, Fuentes documentales medievales del País Vasco nº 6, Donostia, Eusko Ikaskuntza
- F57: Crespo, M.A. eta beste, *Fuentes documentales medievales del País Vasco. Colección documental del archivo municipal de Bergara, Tomo I (1181-1497)*, Fuentes bilduma 57, Donostia, Eusko Ikaskuntza

- F60: Ayerbe, R.M., 1995, *Documentación medieval del archivo municipal de Legazpia 1290-1494*, Fuentes documentales medievales del País Vasco nº 60, Donostia, Eusko Ikaskuntza
- ESHU: Askoren artean, 1986, *Estudios de Historia de Urretxu*, Gipuzkoako Foru Aldundia eta Urretxuko Udala
- Isasti: Martínez de Isasti, L., 1972 (1850), *Compendio Historial de la M.N. y M.L. Provincia de Guipúzcoa (1625)*, Donostia
- Nom: Gipuzkoako Aldundia, 1857-1864, *Nomenclátor de la provincia de Guipúzcoa*, argitaragabea
- Jaka1: Jaca, A.C., 1983, *Ensayo para una historia de Urretxu*, I. tomoa
- Jaka2: Jaca, A.C., 1983, *Ensayo para una historia de Urretxu*, II. tomoa
- SL: Jaca, A.C. eta beste, 1992, *El Solar de Legazpi*, Gipuzkoako Foru Aldundia
- Tell: Telletxea, J.I., 1975, *Sta. Marta de Zumarraga: La Antigua y nueva parroquia (1576-1876)*, argitaragabea
- Asti: Astiazaran, M.I., 1995, *La construcción de Caminos reales de Gipuzkoa en el siglo XVIII*, Donostia, Gipuzkoako Aldundia (1765-1770ko datuak)
- HCZ: Prada, A., 1989, *Historia de Caseríos de Zumarraga*, argitaragabea
- Mun: Altuna eta beste, 1990, "Gipuzkoako karta arkeologikoa" in *Munibe*, 7. gehigarria
- CDM: Martínez, G. eta beste, 1991, *Colección de Documentos Medievales de las Villas Guipuzcoanas (1200-1369)*, Gipuzkoako Foru Aldundia
- Muj: Mujika, S., 1911-1927, "Provincia de Guipúzcoa" in *Geografía del País Vasco-Navarro* Vol.II, Bartzelona

3.1.1.3. Planoak

- Plano1: Urretxuko hiribarruaren planoak; 1951; Urretxuko Udal Artxiboa
- Plano2: Kale-izendegia; 1996; Urretxuko udala
- Plano3: Urretxuko ur hornidura; 1935; Agirre baserria
- Plano4: Ramirez de Okariz, I., eta beste, 1994, *Antzuolako mapa toponimikoa*
- Plano5: Legazpiko herri-mugarriak; 1805; Legazpiko udala
- Plano10: Trenbidearen taiuketa Zumarragako eliza inguruan; 1858; Zumarragako Udal Artxiboa
- Plano11: Trenbidearen taiuketa Matxaindik Legazpijauregi bitartean; 1858; Zumarragako Udal Artxiboa
- Plano12: Zumarragako kaleen planoak; 1993; 1:2000; Zumarragako Udal Artxiboa
- Plano13: Zumarragako planoak; 1890; 1:1000; Zumarragako Udal Artxiboa
- Plano14: Zumarragako hiri berriaren proiektua; 1860; 1:1000; Zumarragako Udal Artxiboa
- Plano15: "Plano de División de las caserías Aginaga, Mujika, Martiamunea y Urdanbieta en Azkoitia"; 1922-10-12; Eskala: 1: 2.000; Muxika baserria
- Plano16: Gurrutxagarakoari dagozkion sailak; Santos Agirrebengoak egindako planoak (1928); Gurrutxagarako baserria
- Plano17: Legazpiko herri-mugarrien plano zahar bat; Legazpiko Udal Artxiboa
- Plano 18: Zumarragako hiribarruaren planoak; 1950; Zumarragako Udal Artxiboa

3.1.1.4. Jabego-eskiriturak

- EE1: *Beidakar* baserriaren eskiriturak

- EE2: *Agirre* baserriaren eskriturak
 EE3: *Kaminpe* etxaldearen plano bat (1881)
 EE4: *Erratzugoikoa* baserriaren eskriturak
 EE5: *Zabaleta* baserriaren eskriturak (1992)
 EE6: *Beainemendikoa* baserriaren eskriturak
 EE10: *Zumakorta* baserriaren eskriturak (1979)
 EE11: *Aizkibel* baserriaren eskriturak (1982)
 EE12: *Aranburuerdikoa* baserriaren eskriturak (1983)
 EE13: *Izuzkitza* baserriaren eskriturak (1942)
 EE14: *Muxika* baserriaren eskriturak (1966)
 EE15: *Matxainbarrena* baserriaren eskriturak
 EE16: Eitzagako *Elizondo* etxearen eskriturak (1987)
 EE17: *Martiamuno* baserriaren eskriturak (1994)
 EE18: *Mendizabal* baserriaren eskriturak (1917)
 EE19: *Buztintza* baserriaren eskriturak (1994)
 EE20: *Izagirreaundi* eta *Izagirretxiki* baserrien eskriturak (1993)
 EE21: *Okorro* baserriaren eskriturak (1968)
 EE22: *Atxibitabekoa*, *Iburretagarakoa* eta *Atxibitaerdikoa* baserrien eskriturak (1988)
 EE23: *Egi* baserriaren eskriturak (1973)
 EE24: *Iburretagarakoa* baserriaren eskriturak (1972)
 EE25: *Ondarra* baserriaren eskriturak (1939)
 EE26: *Oraagoikoa* baserriaren eskriturak (1979, 1989, 1990)
 EE27: *Alzola* baserriaren eskriturak (1983)
 EE28: *Oraazpikoa* baserriaren eskriturak (1987)
 EE29: *Saltsamendi* baserriaren eskriturak
 EE30: *Urdanbideta* baserriaren eskriturak (1977)
 EE31: *Urdanbideta* baserriaren eskriturak (1991)
 EE32: *Abendaño* baserriaren eskriturak (1968)
 EE33: *Oiangurentxiki* baserriaren eskriturak (1961)
 EE34: *Olaarte* baserriaren eskriturak (1966)
 EE35: *Gurrutzagagarakoa* baserriaren eskriturak
 EE36: *Elgarresta* baserriaren eskriturak (1958)
 EE37: *Urazandi* baserriaren eskriturak (1923)
 EE38: *Oraazpikoa* baserriaren eskriturak (1919)

3.1.2. Ahozko bilketa

Ahozko bilketa sistematikoa izan da, Urretxu eta Zumarragako baserri guztietara egin baita bisita. Eta mende honetan eraitziko baserrietako jabe edo maizterrengana ere bai. Baserritarrak izan dira beraz berriemaileak, aukeraketarik egin gabe.

Hauek izan dira berriemaileak:

- Agirrebengoa Rouse, Xabier* (1953 Gurrutzagagarakoa, Zumarraga)
Aiastui Zabaleta, Angela (1910 Beidakar, Urretxu; Mendizabal, Urretxu)
Aiastui Zabaleta, Eusebia (1912 Beidakar, Urretxu)
Aizkibel Bastarrika, Martin (1920 Aldasbarren, Zumarraga)

- Alberdi Aranzabal, Jose* (1949 Beainemendikoa, Urretxu)
Alberdi Ormazabal, Arantxa (1951 Gurrutzagaazpikoa, Zumarraga)
Alberdi Urbietta, Bautista (1920 Itziar; Leturiondo, Zumarraga)
Alkorta Arabaolaza, Francisca (1941 Erosidoeta, Urretxu)
Alzola Ugalde, Constantina (1935 Ondarra, Zumarraga)
Anduaga Makibar, Mª Ines (1917 Matxainbarrena, Zumarraga)
Andueza Zabaleta, Justo (1929 Elgarresta, Zumarraga)
Antia Askasibar, Luciano (1939 Gerra, Urretxu)
Antia Zabaleta, Justo (1915 Lizaratzuerrota, Zumarraga)
Arakama Zaldua, Blas (1917 Elorriagaazpikoa, Zumarraga)
Aramendi Alberdi, Andres (1909 Okorro, Zumarraga; Urdanbideta, Zumarraga)
Aranberri Aldanondo, Juan (1936 Elorriagagoikoa, Zumarraga)
Aranberri Aldanondo, Miguel (1941 Elorriagagoikoa, Zumarraga)
Aranburu Arrieta, Joaquina (1913 Igarzabalerdikoa, Ezkioga; Gerraerrota, Zumarraga)
Aranburu Zaldua, Luisa (1937 Arizti, Zumarraga)
Aranguren Alzelai, Cipriano (1936 Zuloaga, Urretxu)
Aranguren Aranguren, Ignacio (1915 Aranburualdekoa, Zumarraga)
Aranguren Areizaga, Carmen (1915 Urruti, Zumarraga)
Aranguren Gurrutzaga, Ignacio (Antxunberri, Azpeitia)
Aranguren Plazaola, Jose Mari (1902 Agiñagabarrena, Zumarraga)
Aranzadi Aranburu, Segundo (1914 Mañeri, Urretxu; Oruezabaletatik, Zumarraga; Iturbenea, Zumarraga)
Areizaga Beain, Felipe (1921 Etxaburu, Urretxu)
Areizaga Beain, Pedro (1923, Etxaburu, Urretxu)
Arostegi Kortaberria, Miguel (1927 Aizpuru, Zumarraga)
Arrieta Arrizabalaga, Mª Jesus (1934 Pagoeta, Urretxu; Dornaldegietxeberri, Urretxu; Erratzugoikoa, Urretxu)
Askasibar Liarralde, Josefa (1905 Gerra, Urretxu)
Balenziaga Arondo, Juan M^a (1943 Matxainerdikoa, Zumarraga)
Bastarrrika Altolagirre, Domingo (1914 Bidaurreta, Zumarraga)
Begiristain Plazaola, Jose Antonio (1952 Muxika, Zumarraga)
Begiristain Plazaola, Luis (1915 Muxika, Zumarraga)
Beristain Urkiola, Jose Martin (1916 Ojarbideazpikoa, Ezkioga; Oianguren, Zumarraga)
Betegi, Juan Pedro (1947 Beidakar, Urretxu)
Elgarresta Legorburu, Ignacio (1925 Aietsu, Urretxu; Arkaitz, Urretxu)
Elgarresta Iturbe, Genaro (1916 Mendizabal, Legazpi)
Elizburu Agirre, Juliana (1939 Larreaga, Urretxu)
Epelde Lizarralde, Asuncion (1922 Aitube, Azkoitia; Leturigoena, Zumarraga)
Etxaniz Aizpurua, Jose (1930; Kortaberri, Zumarraga)
Etxaniz Aranburu, Jose Mari (1963 Landaburu, Zumarraga)
Etxaniz Zaldua, Jesus (1928 Landaburu, Zumarraga)
Etxeberria Badiola, Andres (1924 Intsausti, Zumarraga)
Etxezarreta Intxausti, Juana (1909, Itsaso; Aranburuetxeberri, Zumarraga; Etxaburu; Urretxu)
Etxezarreta Sodupe, Manolo (1931 Aranburuetxeberri, Zumarraga)
Guridi Iturbe, Daniel (Inurriarrozpikoa, Antzuola)
Ibarguren Urteaga, Jose (1927 Ibarguren etxeberri; Zumarraga)

- Igartua Urkiola, Francisco* (1921 Urruti, Zumarraga)
Intxausti Mujika, Victoriano (1944 Saltsamendi, Zumarraga)
Iparragirre, Celestina (Baztarrriña, Antzuola; Ursalto; Antzuola)
Irastorza Erauskin, Jose Ignacio (1955 Iturbeazpikoa; Urretxu)
Irizar Laskurain, Mª Cruz (1920 Bazterriñabekoa, Antzuola; Izuzkitza, Zumarraga)
Irureta Elgarresta, Puri (1935 Sasieta, Urretxu)
Iturbe Sudupe, Josefa (1913 Oraazpikoa; Zumarraga)
Iurrebaso Lizarralde, Pedro (1924 Kamiñeroetxea, Urretxu)
Izagirre Aiastui, Ignacio (1938 Ipenarrietatorrea, Urretxu)
Izagirre Andueza, Francisco (1929 Saltsamendi, Zumarraga)
Izagirre Lakunza, Mariano (1937 Deskargazar, Urretxu)
Izagirre Pildain, Jose Antonio (1918 Atxibitabekoa, Zumarraga)
Jauregi, Isabel (Sarasketazar, Antzuola, Inurrigarroazpikoa; Antzuola)
Jauregi Amilleta, Jose Mari (1926 Oraagoikoa, Zumarraga)
Jauregi Lizarralde, Justina (1932 Errepelde, Zumarraga; Urdanbideta, Zumarraga)
Legorburu Zabaleta, Jesus (1922 Mendizabal, Zumarraga)
Lete Sudupe, Maria (Ule, Azkoitia; Irigoien, Urretxu)
Leunda Agirre, Jose (1937 Zabaletaetxeberri, Urretxu)
Lizarazu Unanue, Pedro (1928 Elizalde, Zumarraga)
Lizarralde Galdos, Victoriano (1936 Agirre, Zumarraga)
Lizarralde Galdos, Mari Carmen (1931 Agirre, Zumarraga; Soraiz; Zumarraga)
Lizarralde Plazaola, Axier (1973 Agirreetxeberri, Zumarraga)
Mendizabal Astigarraga, Natividad (1950 Korta, Zumarraga)
Mendizabal Zaldúa, Mª Resurreccion (1919 Oruezabaleta, Zumarraga)
Mintegi Pildain, Maria (1943 Oiangurentxiki, Zumarraga)
Murua Iturbe, Jose (1947 Larreaga, Urretxu)
Olaetxea Mendizabal, Mª Jesus (1942 Ipintza, Zumarraga)
Ormazabal Mendia, Ceferina (1914 Altzeta, Zumarraga)
Pildain Arrizabalaga, Jose Mari (1942 Dornaldegiatxeberri, Urretxu)
Plazaola Alberdi, Jose Mari (1949 Kaminpe, Urretxu)
Plazaola Alkorta, Victoriano (1932 Martiamuno, Zumarraga)
Plazaola Aranguren, Jesus (1952 Beainandikoa, Urretxu)
Plazaola Irizar, Marcial (1947 Izuzkitza, Zumarraga)
Plazaola Lete, German (1946 Zumakorta, Zumarraga)
Plazaola Zinkunegi, Patxi (Abendaño, Zumarraga)
Puldain Zabala, Maria (1927 Egi, Zumarraga)
Riallos Barrios, Palmira (1923 Azkoitia; Zabaleta; Urretxu)
Salaberria Beain, Ignacio (1933 Erratzugoikoa, Urretxu)
Salaberria Izagirre, Juan Miguel (1907 Erratzugoikoa, Urretxu)
Sasieta Telleria, Pedro (1935 Agirre, Urretxu)
Sasieta Aiastui, Claudio (1935 Mendizabal, Urretxu)
Soraluze Alberdi, Juan (1944 Leturibarrena, Zumarraga)
Sudupe Etxezarreta, Isidro (1932 Aranburuerdikoa, Zumarraga)
Telleria Iburguren, Vicente (Egibide, Zumarraga)
Toledo Badiola, Juan (1935 Abendaño, Zumarraga)
Urkiola Zaldúa, Maria (1926 Berroeta, Ezkioga; Anduezu, Zumarraga)
Urrate Riallos, Angel (Zabaleta; Urretxu)
Urreaga Zabaleta, Mª Isabel (1944 Intxenea, Urretxu)
Zabala Epelde, Ignacio (1944 Txerren, Zumarraga)

Zabala Epelde, Julian (1950 Txerren, Zumarraga)
Zabaleta Aiastui, Vicente (1926 Iturbeetxeberri, Urretxu)
Zabaleta Goitia, Antonio (1942 Urruzti, Zumarraga)
Zabaleta Jauregi, Miren (1935 Beainandikoa, Urretxu)
Zabaleta Peñagarikano, Isidro (1917 Kalea, Zumarraga)
Zabaleta Sasieta, Martin (1933 Zabaleta, Urretxu)
Zabaleta Zubizarreta, Josefa (1919 Sasieta, Urretxu)
Zaldua Irastorza, Jose (1928 Buztintza, Zumarraga)
Zaldua Korta, Elias (1944 Sagaspe, Zumarraga)
Zubizarreta Gurrutxaga, Juana (1919 Eguzkitza, Urretxu)
Zubizarreta Zaldua, Jose Manuel (1933 Etxeberrilizaratzu, Zumarraga)
Zubizarreta Mendiola, Jose Antonio (1931 Otsolarre, Azkoitia)
Zufiaurre Lizarralde, Ignacio (1922 Irigoien, Urretxu)
Zunzunegi Azurmendi, Ignacio (1943 Olaarte, Zumarraga)

3.2. NORMALIZAZIOA

3.2.1. Objektu geografikoekiko sarrera-irizpideak

Izen berberak objektu geografiko edo kokagune desberdinak adierazten dituenean, horietako bakoitzari sarrera bana eman zaio, ez baita hizkuntz ikuspegi soilean geratu nahi izan. Hala, Urretxun *Zabaleta* izenez, historian zehar, gutxienez bost objektu geografiko ezagutu direnez gero (baserria, etxaldea, erreka, harana eta zubia, denak ingurune batekoak), sarrera bana eman zaie.

Bestalde, askotan gertatzen da objektu-geografiko bera adierazten duten toponimoak (*Otainerreka*, esate baterako) leku batean baino gehiagotan azaltzea, kokagune desberdinak izatea, alegia. Horietan ere sarrera bana eman zaie.

Bildutako toponimo guztiak Jimeno Jurio-ren sailkapenaren arabera banatu dira, haietako bakoitza objektu geografiko edo kontzeptu jakin batekin lotuz (ikus beheerago).

3.2.2. Hizkuntz irizpideak

3.2.2.1. Toponimoak loturik edo bereiz

Toponimo gehienak hitz bakar batean normalizatu dira eskuarki, bestela jokatuz gero ez baita erraza irizpideak finkatzea. Horrela egin da ondoko kasuetan ere:

Izen espezifikoa +izen generikoa

Sorginzuloerreka, Beainerreka, Agirreetxea, Aizpuruetxea, Arriaundisakona...

Ikertu den eremuan, normalean, errekek berak ez du izen espezifikorik, parajearen izenari «erreka» hitza erantsiz lortzen baita. Badira, horrela, hiru izen diferente ere dituzten errekek (*Basabaztarrerreka, Troskaerreka, Okorroerreka*, esate baterako). Bi kontzeptuak bereizi ahal izateko (parajea eta erreka) «erreka»-z amaitutako deitura horiek toponimotzat hartu dira.

Bestalde, oikonimoetan azaltzen diren «etxe»-ak lehen osagaiari loturik idatzi dira: *Aizpuruetxea, Agirreetxea...* «Etxe» horiek, gainera, jatorrizko etxe edo baserriaren deituratik bereizteko balio digute. Hala, goiko deituren ondoan *Aizpuru* eta *Agirre* baserriak dira.

Izena + osagai lokatiboa

Zumakortaegikoa, Mendiarsemendikoa, Gurrutxagarakoa...

Hala ere, badira bi hitz edo gehiagoz normalizatu diren toponimoak:

*Hagionimoak: *Santa Barbara, San Kristobal, Santa Krutz...* baina *Santabarbaralde, Santakruzalde...*

*Espezifikoak, deklinabide morfemaren bat daramanean: *Goiko txabola, Larregiko harrobia, Juanen soro...* Bigarren lekuan doan izen generikoa «batuaren» grafiaz normalizatu da gehienetan.

*Agirietan behin edo behin azaltzen diren elkarketa ez-ohikoak: *Mendiarras-Intxenea, Elgarresta-Alontsotegi, Erratzugoikoa-Moral, Aizkibel-Jauregi...*

*Gaztelazko osagaiaren bat dugunean: *Beain de allí, Casa del concejo, Cuartel del norte, Erratzu mayor...*

3.2.2.2. -a mugatzailea

Toponimoak normalizatzeko garaian historian zehar izandako bilakaera nahiz egungo ebakera izan dira kontuan. Mugatzaile singularrari dagokionez egungo ebakera erabakigarria izan da determinatzailea jarri edo kentzekorakoan. Dena den, egungo ebakerarik jaso ez den kasuetan agirietan, gehien azaltzen den bezala normalizatu da. Hala, Zumarragako atalean *Leturi* normalizatu da, miatutako agiri guztietan *Leturia* gisa azaldu arren; izan ere, egungo ebakera -a-rik gabekoa da. *Etxezuria*-ren kasuan, aldiz, determinatzailea utzi da, ez baita gabeko bertsiorik aurkitu.

-*Enea* atzizkia daramaten oikonimoetan ere egungo ebakera aintzat hartu da eta *Prontxone, Santiñe, Fermiñene...* normalizatu.

3.2.2.3. Bokalak

e > i, o > u, a (>e) > i disimilazio bilakaera

-*dd-*, -*b-* soinu epentetikoak

a, e eta *o* bokalak -*a* mugatzaile singularraren aurretik *i* eta *u* bilakatzen dira egun Urretxu eta Zumarragan, Goierriko gainerako herrietan ez bezala. Bestalde, -*dd-* eta -*b-* (noiz edo noiz) soinu epentetikoa tartekatzen da *i, u* bokalen eta -*a* mugatzailearen artean. Hona hemen adibideak:

/zulóaldíá/ (< Zuloagalde+a, Urre, 1995), *Tortua* (Torto+a, Urre, 1815), */txariá/* (*Txarea < Txara+a, Urre, 1995), */txaltópagariddá/* (Txaltopagadi+a, Urre, 1995), *laixásoburubá/* (Areitzagabasoburu+a, Zum, 1998)

Normalizatzeko garaian, ordea, ez dira aldaketa fonetiko horiek kontuan izan. Aldiz, *-a + a* elkarketaren ondorioz gertatzen den bilakaera (*-aa > -ea > ia*), kontu fonetiko hutsa ez den neurrian, jasotzea erabaki da.

bokal berdinen elkarketa

Elkarren segidan bi bokal dauzkagunean biak mantetzeko irizpidea hartu da. Ad.: *Ankaalde, Baionaalde, Iburretaazpikoa, Eitzagaaldapa, Olaarte, -zaar, -beekoa, Oraa, Etxeerre, Leete, Otaandia...*

bokal aldaketak eta erorketak

Ondoko adibideetan kasu bakoitzean gehien azaltzen den «forma» normalizatu da; erabilitako irizpidea maiztasuna izan da:

etxe + buru: *Etxaburu, Etxeburu*
 etxe + txo: *Etxatxo, Etxetxo*
 liño + potzu: *Liñapotzu, Liñopotzu*
 etxe + aurre: *Etxaurre, Etxeaurre*
 etxe + oste: *Etxoste, Etxeoste*
 iturri + alde: *Iturralde, Iturrialde*
 iturri + aundi: *Iturraundi, Iturriaundi*
 iturri + txiki: *Iturtxiki, Iturritxiki*
 zuma + eta: *Zumeta*

* *-eta*

Ugaritasuna edo tokia adierazten duen atzizki hori *-eta* gisa normalizatu da testuinguru guztietan (bokal, diptongo nahiz kontsonante ondoren) nahiz eta agirietan edo ebakeran *e* bokalik gabe agertu. Hala, */allárrittá/* ebakitzen den toki-izena *Allarrieta* normalizatu da, eta 1924ko agiri batean azaltzen den *Arichota, Ariztxoeta* gisa. Alabaina, *-ta* atzizkiaren jatorria gardena ez den kasuetan dagoenetan utzi da, esate baterako: *Atxibita, Kanteratalde...*

* *-(e)nea*

Oikonimoetan azken hiru mendeetan ugaria den *-enea* atzizkia, *-enea* zein *-nea* gisa normalizatu dira, testuinguruaren arabera. Izan ere, haien berri dugun lehenengo agirietan ere, testuingurak agintzen du bata edo bestea agertzeko garaian. Bokal ondoren *-nea*: *Aietsunea* (Aiesunea; Zum, 1741), *Anduezunea* (Anduzunea; Urre, 1799)... Kontsonante ondoren, ordea, *-enea*: *Galdotsenea* (Galdosenea; Urre, 1771), *Makorsenea* (Marcosenea; Zum, 1741; Urre, 1841)...

Izen berriak, hala ere, *-ene* edo *-ne-z* burutzen dira: *Santiñe* (Urre, 1995), *Prontxone* (Urre, 1995), *Fermiñene* (Urre, 1995)...

* andi/aundi

Aspalditxotik gure eskualdean «aundi» esaten denez, orain arte gorde diren toponimoetan egungo ebakera errespetatu da. Baina, agiri zaharretan baizik azaltzen ez diren toponimoetan jatorrizko «andi» normalizatu da.

3.2.2.4. Kontsonanteak

bustidura

* *Ñ* eta *ll* fonema sabaikariak mantendu egin dira hala ahoskatzen badira edo dokumentazioan idatzita azaldu: *Abendaño, Ipiñogi, Kortagaña, Samiño, Allarrieta, Arkatillu...*

Hitz bukaeran edo hitz-elkartuetako lehen osagaiaren bukaeran baditugu, ordea, *-n* edo *-l-z* normalizatu dira: *Belain, Tontorgain, Otainaldapa, Beainiturri, Txakolinerreka...*

* *TT* sabaikaria ez da errespetatu automatikoki gertatzen denean: *Katilluiturri, Iturbe...* Forma adierazkorretan, ordea, mantendu da: *Pottosoro...*

txistukariak

* *Z* eta *s* frikariak *-n* edo *-r*-ren ondoren doazenean ez dira beti neutralizatzen: *Gainzabala, Donzellasoro, Sorginzulo, Arzaikoa, Aitzipurzuri...* Kasu horietan egungo ebakeraren arabera normalizatu dira.

* *Potxutxulo, Txulokote, Txabaldo, Ormatxabaleta...* eta antzerako toponimoetan afrikatua normalizatu da.

4. LANAREN AURKEZPENEA

Lan hau bi zatitan banatu da: lehenengoan Urretxuko toponimia eta bigarrean Zumarragakoa, bakoitzean leku-izenak hurrenkera alfabetikoan emanez. Herri bakoitzeko toponimoak ez dira auzoen arabera sailkatu, horrek askotan konponezinezko arazoak ekar diezazkigulako³.

Toponimo bakoitzari buruzko informazioa zazpi ataletan banatu da.

1. TOPONIMOA. Toponimo normalizatua proposatzeko garaian kontuan izan dira: orain arte (antzerako azterketetan) erabili izan diren irizpideak; toponimoaren jatorria; bilakaera historikoa; egungo ebakera, eta abar.

3. Baserri eta etxeak auzoka sailka daitezke arazo handirik gabe; ez, ordea, basoak, mendiak, sailak... Izan ere, auzoek ez dute lur-eremu jakinik izaten, udalerriek bezala.

2. KONTZEPTUA. Atal hau betetzeko Jimeno Jurfo-ren sailkapena⁴ hartu da oinarritzat, kontzeptu berri gehiagorekin osatuz.

SGK Sailkapen Geografikorako Kodea	KONTZEPTUA	TOPONIMO KOPURUA	
		Zumarraga	Urretxu
00100	Udalerria	1	3
10104	Baserria, etxebizitza sakabanatua, jauregia, etxaldea	319	127
10106	Baserri-auzoa	14	7
10201	Hiriguneko auzoa	8	6
10202	Kalea	12	17
10203	Plaza	5	3
10205	Etxea	225	180
10301	Etxola	18	5
10304	Harresia		1
20103	Burdinola	3	3
20105	Teileria	1	4
20107	Errota	9	12
20109	Elurzuloa		3
30403	Errepidea	2	1
30404	Bidea	21	16
30406	Zubia	13	15
40703	Ermita, santutxoa	10	10
40704	Gurutzea	6	1
50102	Mendia	16	3
50103	Mendixka	5	10
50200	Mendi baten goialdea	26	17
50201	Mendi tontorra	23	9
50202	Muinoa	9	2
50301	Sakona, harana	112	112
50304	Zabalgunea	33	32
50305	Hegia	36	28
50306	Zeharra	69	11
50307	Harkaitza	10	7
50501	Parajea	354	191
50502	Urbazterra	16	2
50508	Lurtsaila	207	95
50509	Harrobia	2	5
50600	Herri-sailak	5	2
50602	Pagadia	5	2
50603	Hariztia	3	
50607	Gaztainadia	2	
50608	Txaradia		2
50609	Mintegia	2	
60201	Ibaia	7	7
60202	Erreka	70	53
60204	Iturria	30	23
60207	Harraska	2	
60206	Uharka	3	3

4. Jimeno Jurio, J. M. eta beste, 1991, *Nafarroako toponimia eta mapagintza*, Nafarroako Gobernuaren Argitalpen fondoa, Iruñea.

Oharrak:

* 10104. kodearen barnean **baserriak**, **jauregiak**, **etxebizitza sakabanatuak** eta **etxaldeak** sartu dira. Izan ere, ez dira bereizten errazak. Alde batetik, etxe batek aldaketak izan ditzake historian zehar, bistan denez, eta lehen jauregia zena, gaur egun baserria edo etxebizitza sakabanatua soilik bilaka daiteke. Hori gertatzen da *Zabaleta*, *Ipenarrietatorrea*, *Areitzagabaso*, *Legazpijauregi* eta abarrekin. Garai batean jauregi ederrak zirenak, denborarekin baserri bilakatu ziren.

Bestetik, kode horrekin, eraikuntza ez ezik eremua adierazten duten toponimoak ere sailkatu dira, esaterako, *Aizpuru*, *Anduezu*, *Beain*, *Elorriaga*, *Irigoien*, *Matxain*, eta abar luze bat, antzina parajeen izenak zirenak (beti garbi ez badago ere). Hori dela eta, toponimo horiek izaera bikoitza dutela esan daiteke, parajea eta bertan altxatutako eraikina izendatzen dituztenez.

Eraikin bakarra dagoen parajeetan (*Aizpuru*, *Anduezu*, *Irigoien*...) bi kontzeptuak nahastu egiten dira, baina bi edo gehiago direnetan bereizi egiten direla ematen du. Azken horietan, oikonimoek osagai lokatibo bat hartzen dute («goikoa», «bekoa», «andikoa», «emendikoa»...), eta izen zaharra, alderdiaren izena alegia, ez da galtzen. Normala da, horregatik, honelakoak entzutea: «Elorriagatik gora abiatu gara», «Matxaingo zubian elkartu ginen», «Beain kaletik urruti dago»... Dena den, *Elorriaga*, *Matxain*, *Beain* eta antzerako toponimoak alderdia izendatzen dutela ematen duen arren, aspaldidanik eraikinak ere badaudenez, ez dira gainerako leku-izenen parekoak. Horientzat kontzeptu berri bat erabiltzea erabaki da, «**etxaldea**», parajea eta baserriaren arteko zerbait dena.

Ez gara, hala ere, kode berri bat ematera ausartu, kontzeptuak erabakitzea kontu labainkorra baita.

* **Muinoa** kontzeptuarekin lurrazalaren tontorguneak, kokka ttikiak, adierazten dira, Zumarraga eta Urretxun ematen zaien adierarekin.

* Zumarraga eta Urretxun ez dago ia aldaparik gabeko lurrik, eta **zabalguneak** («zabaldoak», «txabaldoak», «zabala», «laugune»...) aldapa gutxiko lekuei esaten zaie.

* **Hegia**, mendiaren bizkarra adierazteko erabiliko da, bertako toponimoetan erabiltzen den bezala.

* **Zeharra**, mendi maldak adierazteko ondo datorren hitza da. Legazpin asko erabiltzen da.

* **Uharka**, presa edo ur-saltoa adierazteko erabiliko da.

* 50600. kodearekin antzinako herri-sailak sailkatuko dira. Izaeraren arabera izen bat edo beste hartzen zuten, hala nola: «**isasi**», «**ipifñogi**» edo «**ostabaso**».

Frantsesarora arte (XIX. mende hasierari esaten zaio horrela) Zumarraga eta Urretxun hiru motatako herri-baso bereizten ziren: «**ipifñogiak**», «**ostabasoak**» eta

«isasiak». Aipatutako garaian, ordea, bi kontzejuek zorrei aurre egiteko gehienak saldu egin zituzten eta, haren ondorioz, deitura haiek esanahiaz hustu eta izen-berezi bezala gorde ziren.

Herri-sail horietatik garoa, orbela, otea, fruituak edo egurra biltzen zituzten herritarrek, sailaren nolakotasunaren arabera. Izan ere, «isasiak», «ipiñogiak» eta «ostabasoak» arau desberdinez baliatzen ziren. Urretxuko udal artxiboan irakurtzen den bezala «isasiak» «ostabasoak» baino zaharragoak ziren: “...los Ysasis son de inmemorial tiempo, y los Ostavazos nuevos”

* Zenbait toponimotan kontzeptuari dagokion informazioaren ondoren egungo egoerari dagokiona gaineratu diogu. Hala, baserrien kasuan, «eroria» edo «ez dago», baldin eta egun ezaguna ez bada.

3. ITURRIAK. Hirugarren atalean, miatutako agirien berri emango da, era honetan antolatuta: urtea, agiriaren laburdura eta toponimoaren testuingurua.

4. EBAKERA. Atal honetan, elkarrizketa bidez jasotako toponimoen ebakera eskainiko da, transkribaketa sasi-fonetikoan eta azentua markatuz. Haren ondotik berriemailearen datuak.

5. KOKAGUNEA. Toponimoaren kokagune zehatza ezagutzen denean Gipuzkoako Aldundiko 1:5.000 eskalako zein planotan dagoen adieraziko da. Hiri-toponimoen kasuan, HIRIBARRUA (+ hiri-auzunearen izena) adieraziko da.

6. ADIERAKIDEAK. Leku batek deitura bat baino gehiago izan ditzake historian zehar, hala nola, Zumarragako *Mendizabal* baserriak: *Elgarresta*, *Etxeerre*, *Etxeerrelgarresta*, *Elgarrestaetxeerreta*, *Etxeerreta*, *Elgarrestaetxeerre*, *Elgarrestaetxea*, *Elgarrestaetxeberri*, *Elgarrestabea*, *Elgarrestabarrena* eta *Ibargurenelgarresta*. Horrelako kasuetan, bat aukeratu da planoan kokatu ahal izateko, eta gainerako deiturak adierakidetzat hartu.

Aukeratutako deiturari dagokion sarreran adierakide guztiak jarri dira, eta adierakideei dagokien sarreretan «Adierakideak» atalean *ikus* + (AUKERATUTAKO DEITURA).

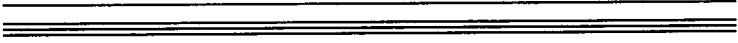
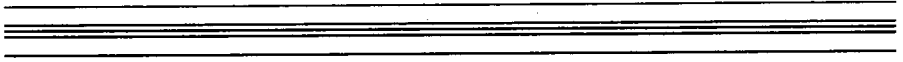
7. OHARRAK. Atal honetan toponimoari buruz topatutako hainbat datu interesgarri bildu dira: datu historikoak, etnografikoak, geografikoak, izenaren jatorriari buruzkoak, pasadizoak...

5. BIBLIOGRAFIA OROKORRA

- Agud, M., Tovar, A., 1981-1995, *Diccionario etimológico vasco (I-VII)*, ASJU, Donostia, Gipuzkoako Foru Aldundia
- Aldabaldetrecu, R., 1979, *Casas solares de Guipúzcoa*, Donostia, Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa
- Alustiza, J., 1985, *Euskal baserriaren inguruan*, Oñati, Arantzazu frantziskotarren argitaletxea
- Apezetxea, P., 1985, “Etxalarko etxe eta baserrien izenak (1625-1983)”, *FLV* 45: 183-203

- Arbide, I. eta beste, 1980, *Ferrerías en Legazpi*, Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa, Col. Documentos 25
- Arbizu, N., 1990, "Toponimia de Iturmendi", *FLV* 56: 261-275
- Askoren artean, 1986, *Estudios de Historia de Urretxu*, Urretxuko udala
- Astiazaran, M.I., 1995, *La construcción de Caminos reales de Gipuzkoa en el siglo XVIII*, Donostia, Gipuzkoako Aldundia (1765-1770ko datuak)
- Azkue, R.M., 1969 (1905), *Diccionario vasco-español-francés*, Bilbo, Edit. La Gran Enciclopedia Vasca
- Barrena, E., 1991, *Historia de las Vías de Comunicación en Gipuzkoa. I. Antigüedad y Medioevo*, Gipuzkoako Foru Aldundia
- Caro Baroja, 1991, "Toponimia y ecología", *I Onomastika Jardunaldien agiriak*. Toponimia. Gasteiz, 1986ko apirila, Bilbo, Euskaltzaindia, 49-60
- Cierbide, R., 1985, "Onomasticon Vasconiae: Consideraciones metodológicas", *FLV* 45, 175-182
- Díez de Salazar, L.M., 1997, "*Ferrerías guipuzcoanas. Aspectos socioeconómicos, laborales y fiscales. Edición preparada por M.R. Ayerbe Iribar*", Donostia, Dr.Camino institutua
- Eleizalde, L., 1922-1964, "Listas alfabéticas de voces toponimásticas vascas", *RIEV* 13 (1922), *RIEV* 18 (1927), *RIEV* 27 (1936), *BRSVAP* 19:3 (1963), *BRSVAP* 20:1-2 (1964)
- Elortegi, A., 1992, *Pasaiaiko Toponimia*, Onomasticon Vasconiae 8, Euskaltzaindia, Usurbil
- Euskaltzaindia, 1991, *Actas de las I Jornadas de Onomástica, Toponimia. I Onomastika Jardunaldien Agiriak*. Toponimia, Gasteiz, 1986ko apirila,artzelona
- Garmendia, J., 1987, *Léxico etnográfico vasco*, EHU argitalpen zerbitzua
- Gipuzkoako Aldundia, 1857-1864, *Nomenclátor de la provincia de Guipúzcoa*, argitaragabea
- González Salazar, J.A., 1987, *Toponimia menor de Salvatierra*, Cuadernos de toponimia, 4, Gasteiz, Arabako Foru Aldundia
- Iñigo, A., 1996, *Toponimástica Histórica del Valle de Santesteban de Lerín (Regata del Ezkurra)*, Nafarroako gobernua
- Irigoién, A., 1986, *En torno a la toponimia vasca y circumpirenaica*, Deustuko Unibertsitatea, Bilbo
- 1988, "Izen geografikoak", *Euskera* 33, 651-657
- Irigoién, D., 1934, "Ermitas e iglesias de Guipúzcoa", *Anuario de Eusko-Folklore XIV*, Gasteiz
- Izagirre, C., 1968, "Notas lexicográficas", *ASJU* 2: 49-71
- 1994 (1970), "El vocabulario vasco de Aránzazu-Oñate y zonas colindantes", *ASJU* VII
- Iztueta, J.M., 1986, "Aspectos de la organización eclesiástica de Urretxu", *Estudios de Historia de Urretxu*, Urretxuko udala: 335-434
- Jaca, A.C., 1983, *Ensayo para una historia de Urretxu*, I, II
- Jimeno Jurio, J.M., 1986, *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Cendea de Cizur*, Onomasticon Vasconiae 1, Euskaltzaindia, Iruñea
- 1987, *Toponimia de la cuenca de Pamplona. Cendea de Galar*, Onomasticon Vasconiae 2, Euskaltzaindia, Iruñea
- 1989, *Toponimia de la cuenca de Pamplona. Cendea de Olza*, Onomasticon Vasconiae 3, Euskaltzaindia, Iruñea

- 1990, *Toponimia de la cuenca de Pamplona. Cendea de Iza*, Onomasticon Vasconiae 6, Euskaltzaindia, Lizarra
- 1992, *Toponimia de la cuenca de Pamplona. Cendea de Ansoain*, Iruñea, Euskaltzaindia
- Jimeno, J. M.-Salaberri, P., 1994, *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Pamplona / Iruñea*, Onomasticon Vasconiae 12, Euskaltzaindia, Iruñea
- Jimeno Jurio, J. M. eta beste, 1991, *Nafarroa: toponimia eta mapagintza / Navarra: toponimia y cartografía*, (2. argitalpena, zuzendua eta osatua), Iruñea, Nafarroako Gobernua
- Nafarroa, toponimia eta mapagintza*, 11 ale, Iruñea, Nafarroako Gobernua
- Larramendi, P.M., 1984 (1745), *Diccionario trilingüe*, Txertoa, bi tomo
- Libano, A., 1995, *Toponimia Medieval en el País Vasco*, Onomasticon Vasconiae 14, Euskaltzaindia, Bilbao
- López de Guereñu, G., 1989, *Toponimia alavesa, seguido de mortuorios o despoblados y pueblos alaveses*, Onomasticon Vasconiae 5, Euskaltzaindia, Bartzelona
- Martinez, G. eta beste, 1991, *Colección de Documentos Medievales de las Villas Guipuzcoanas (1200-1369)*, Gipuzkoako Foru Aldundia
- Martínez de Isasti, L., 1972 (1850), *Compendio Historial de la M.N. y M.L. Provincia de Guipúzcoa (1625)*, Donostia
- Michelena, L., 1973, *Apellidos vascos*, Donostia, Txertoa (AV)
- 1985 (1977), *Fonética histórica vasca*, Donostia, Gipuzkoako Foru aldundia
- 1987, *Palabras y textos*, EHU
- Ormaetxea, J.L., 1996, *Arrasateko toponimia*, Onomasticon Vasconiae 15, Euskaltzaindia, Iruñea
- Prada, A., 1989, *Historia de Caserios de Zumarraga*, argitaragabea
- Ramírez de Okariz, 1995, *Antzuolako baserriak eta errota*, Antzuolako udala
- Ramirez de Okariz, I. eta beste, 1994, *Antzuolako mapa*, Antzuolako udala
- Salaberri, P., 1992, "Toponimia, dialektologiaren ikerbide", *Nazioarteko Dialektologia Biltzarra. Agiriak*, Iker-7, Bilbo, 619-649
- 1993, "Nafarroako zenbait ibar, herri eta auzoren euskarazko izenak", *Euskera*: 329-347
- 1994-1, "Nafarroako zenbait ibar, herri eta auzoren euskarazko izenak (II)", *FLV* 67: 451-466
- 1994-2, *Eslaba aldeko euskararen azterketa toponimiaren bidez*, Onomasticon Vasconiae 11, Euskaltzaindia, Iruñea
- 1997, "Euskal toponimiaz mintzo (Nafarroakoaz bereziki)", *FLV* 74: 7-39
- San Martín, J., 1971, "Toponimia de Asparrena (Alava)", *BISS* XV: 233-254
- 1991, "Introducción a la toponomástica guipuzcoana", *I Onomastika Jardunaldien agiriak. Toponimia. Gasteiz*, Bilbo, Euskaltzaindia, 249-277
- Ugarte, F.M.- Zumalde, I. (1976), "Oñatiko toponimia edo leku-izenak", *Euskera*, XXI: 101-108 or
- Ugarte, M., 1993, *Legazpi barrutiko itzen bilduma*, Legazpiko Udalaren Euskara Batzordea
- Usabiaga, A., 1993, *Andoaingo Toponimia*, Usurbil, Euskaltzaindia
- Zaldua, L.M. eta beste, 1997, *Zegamako plano toponimikoa*, Zegamako udala, Etnogintza
- 1997, *Segurako plano toponimikoa*, Segurako udala, Etnogintza
- Zarraua, E. eta beste, 1995, *Eibarko hiri-toponimia*, Onomasticon Vasconiae 13, Euskaltzaindia, Iruñea

URRETXU

Toponimoa: **ABADEBASO**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *abádebasó*

Juliana Elizburu (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **AGILLO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / "Horno de *Aguillo*"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Agillo* Trebiño konderriko herrixka baten izena da, eta litekeena da Urretxuko oikonimoak han sortutako deiturarekin loturarik izatea.

Toponimoa: **AGILLONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Aquillonea* (sic)

1810: Jaka2 (187.or) / *Aguilloenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Oharrak: ikus *Agillo*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **AGIÑAEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *agiñaegiddá*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ANADIEGI*

Toponimoa: **AGIRRE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Aguirre*

1543: ESHU (125.or) / *Aguerre* (sic)

1625: Isasti (115.or) / *Aguirre* (bi)

1628: DEA1 / *Aguirre*

1765: Asti (380.or) / "Aguirre con su hermita"
 1819: HIPO2 (61.or) / "Casa y casería de Aguirre"
 1885: UUA19 / Aguirre
 1887: UUA17 / Aguerre

Ebakera: 1. *ágerré* / 2. *áerré*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995 (1)

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Agirremendi*, *Agirremendikoa*

Oharrak: *Agirre*, Urretxuko baserririk garaiena, hiribarrutik Antzuolara doan herribidearen gainaldean dago, *Santa Barbara* ermitatik gertu. Bertako bizilagunek diotenez, hegoaldeko paretaren kontra ermita bat zegoen antzina. 1765. urteko agiriak uste hori baieztatzen dator: "Aguirre con su hermita". Hara zer dioen Jose Mari Iztuetak kontu honen gainean (Iztueta 1986: 429-430):

"La tradición oral refiere que antiguamente existió una ermita en el actual caserío de Santa Cruz y otra en el actual caserío Agerre. Incluso de esta última relata, que la imagen de San Antonio, que está actualmente en la ermita de Santa Bárbara, fue trasladada de ella a su ubicación actual; aunque otra tradición relata solamente que fue hecha con un nogal donado por el caserío Agerre. De todas formas ningún vestigio actual avala esta tradición de las dos ermitas, aunque los nombres de los dos caseríos pudieran tener conexión con esta tradición. (...) Agerre es sinónimo de mirador u observatorio (Manuel de Lekuona - Del Oyarzun antiguo - pág.38). Y efectivamente su ubicación es un excelente punto de mira hacia el valle y hacia el antiguo camino, que iba a Vergara. Cualquiera de las órdenes militares medievales hubiese podido ejercer perfectamente desde esta situación estratégica su labor de vigilancia y protección sobre esta ruta de peregrinos. No es infrecuente, por otro lado, que ermitas de fundación templaria se ubiquen en topónimos que encierran la idea de observatorio. Si unimos pues la tradición oral de la ermita a la función de observatorio, que nos transmite el topónimo del caserío Agerre, quizás nos situemos tras el rastro de una influencia medieval, que se nos ha transmitido muy oscuramente."

Toponimoa: **AGIRREALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *agérrealdé*

Jose Ignacio Irastorza (Iturbeazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Iturbeazpikoa* baserritik *Agirre* aldera dagoen aldapari deitzen zaio horrela.

Toponimoa: **AGIRREBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (45.or) / "Aguirreburua de Yrimo"

Oharrak: *Agirreburua* badirudi *Agirre* baserritik gorako hegari deitzen zitzaioela. Egun hainbat leku-izen txikiz ezagutzen da, hala nola, *Sasiola*, *Elorrondo*, *Etxabolazuri*, *Sagarretaburu*, *Txorroburu*...

Toponimoa: **AGIRREETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Aguirre Echea*; *Aguirre-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi eta Nekolalde)

Oharrak: Oikonimo honetan daukagun *Agirre* deitura Urretxukoa izan daiteke jatorriz, *Agirre* etxaldea antzinakoa baita udalerrian. Ezin ahaz dezakegu, ordea, inguruko herrietan ere izen bereko baserriak ugari direla: Legazpin, Zumarragan, Ezkiogan, Gabirian, Mutiloan, Ormaiztegin...

Toponimoa: **AGIRREMENDI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1852: HIPO3 (42.or) / *Aguirremendi*1854: HIPO3 (62.or) / *Aguirremendia*Adierakideak: ikus *AGIRRE*

Oharrak: *Agirre* baserriak inguruan ugari direnez (Zumarragako *Soraizakon*-ean, Legazpiko *Elbarrena*-n, eta abar), toponimo honen bigarren osagaia («mendi», alegia) besteengandik bereizteko beharragatik sortua dateke. Izan ere, *Agirre* baserria *Mendieta* izeneko auzoan dago, eta hortik, beharbada, *Agirre + mendi(eta)*.

Toponimoa: **AGIRREMENDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: UUA13 / *Aguirremendicoa*1847: HIPO3 (16.or) / *Aguirremendicoa*1848: HIPO3 (22.or) / *Aguirremendicoa*Adierakideak: ikus *AGIRRE*Toponimoa: **AIESTARANGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1778: HIPO1 (119.or) / “Casa llamada *Aiestarangoa* sita en la Calle de avajo”

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Aiestaran* Zaldibiko etxalde baten izena da; hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.

Toponimoa: **AIETSU**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea, baserria (eroria)

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Ayesua*1543: ZUA1 / “*Ayesua*, contribuyente de medio”1543: ZUA1 / *Aiesu*1557: Jaka2 (198.or) / *Ayesu*1625: Isasti (115.or) / *Aiesu*1628: DEA1 / *Ayesua*1758: UUA9 / “Casa y molino de *Aiesua*”1764: UUA1 / “Las dos caserías de *Ayesua*”1777 (1548): UUA4 / *Aiessua*1814: UUA13 / “Casas de *Aiesua*”1816: HIPO2 (53.or) / *Ayasua*1821: HIPO6 (177.or) / *Ayesua*1830: HIPO2 (113.or) / “Casería y molino de *Ayasua*”1832: UUA2 / *Ayasua*1864: Nom (142.or) / *Ayesua*1876: UUA16 / *Aiesua*1885: UUA19 / *Aiasua*1887: UUA17 / *Aiesua*Ebakera: *aitxi*

Pedro Iurrebaso (Kamiferoetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Aietsu* izenez azkenaldera baserriari esan izan bazaio ere, badakigu historian zehar gutxienez hiru eraikuntza egon direla, hala nola: burdinola, errota eta baserria. Burdinola, aspaldi ezkutatu zen; baserria, berriz, XX. mendearen erdialdera hustu eta erori egin zen; eta errota, azkenik, etxebizitza bilakatu zen. Kokaguneari dagokionez, Urola ibaiaren ondoan dago eta alde bietara aldapa handiak ditu. Horregatik, beharbada, izenaren lehenengo osagaia: «aie(r)» (malda, aldapa).

Toponimoa: **AIETSU**

Kontzeptua: 20103 / Burdinola (ez dago)

Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “El camino que atraviesa de Vergara para la ferrería de *Ayesua*”

Oharrak: *Aietsu*-ko burdinolari buruzko datuak oso urriak eta zaharrak dira. Litekeena da XVI. menderako jadanik ez egotea. Kokaguneari buruz, bestalde, *Aietsuerrota* izenez ezagutzen den eraikuntzaren lekuan bertan edo inguruan egon zitekeen, burdinolak eta errota elkarren ondoan egoten baitziren, ur-salto eta ubide berak erabiliz.

Toponimoa: **AIETSU**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Iturriak: 1758: UUA9 / “Casa y molino de *Aiesua*”

1800: HIPO6 (103.or) / “Molino de *Ayesua*”

1861: ZUA19 / “Molino de *Ayetzua*”

Adierakideak: ikus *AIETSUERROTA*

Toponimoa: **AIETSU**

Kontzeptua: 50602 / Pagadia

Iturriak: 1862: HIPO4 (34.r) / “Terreno ayedal de *Ayesua*”

Toponimoa: **AIETSUBURU**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *áitxuburú*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Aietsu* exaldetik gora, *Erosidoeta* baserri aldera dagoen hegari esaten zaio.

Toponimoa: **AIETSUERROTA**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Iturriak: 1810: Jaka2 (74.or) / *Ayesu-Errotea*

1864: Nom (142.or) / *Ayesua-errota*

1885: UUA19 / *Aiesua-errota*

1887: UUA17 / *Aiesua Errota*

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Aietsu*, *Errota*

Oharrak: “*Ayasua Molino*” (1832, UUA2); “*Aiesua Molino*” (1862, UUA16)

Toponimoa: **AIETSUKO ZUBIA**

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Ebakera: *áitxuko zubiddá*

Pedro Iurrebaso (Kamiferoetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AITZARTE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzarté*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AITZAZPI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzazpi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **AITZIPURZURI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1821: HIPO2 (76.or) / "Parajes nombrados Ostola, Otahandicoegua y *Azipurzuri*"

Ebakera: 1. *áitzipurzuri* / 2. *artxipurtxi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995 (1)

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Irimoazpi*

Oharrak: *Aitzipurzuri*, iparraldera begira dagoen *Irimo*-ren goiko aldeari esaten zaio.

Toponimoa: **AITZONDO (BEAIN)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1810: UUA14 / "*Aizondo*, castañal de Berain"

Toponimoa: **AITZONDO (IRIMO)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzondó*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **AITZONDOBIDE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1842: HIPO2 (157.or) / *Aizondo-bide*

1880: UUA14 / *Aizondobide*

Toponimoa: **AIZKAÑA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áizkaña*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AIZKIBELENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (72.or) / *Aizquibel-Enea*

1885: UUA19 / *Aizquibelenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Aizkibel* Zumarragako etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **AIZPE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *aizpé*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AIZPURU**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (169.or) / *Aizpuru*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Aizpuru* Zumarragako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **AIZPURUETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Aizpuru echea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Aizpuru-Echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Aizpuru*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **AIZPURUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Aizpurunea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Aizpuru*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ALBITXURI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *albitxui*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Goierri garaian han-hemenka azaltzen den toponimo honek (Zumarragan, Legazpin, Urretxun...) «albitz» landare lastodunarekin zerikusia duela dirudi. Urretxun, *Agirre* baserriaren atzeko aldeari esaten zaio.

Toponimoa: **ALDAPA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *aldápá*

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ALDATS**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *aldáts*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ALLURBEONDO

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *allúrbeondó*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ALOKAITZETA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *alokáitzetá* / 2. *alokáitzetá* / 3. *alókaiztá* / 4. *alókaixtá*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (1,2)

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995 (3)

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995 (4)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Arkaitzeta*

Oharrak: Sakon honetan harkaitzak daude.

Toponimoa: ALOKAITZETAKO GAINA

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *alókaiztakó gañá*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TRINTXULEKU***Toponimoa: ALTAMIRA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ESHU (143.or) / “La puente Mayor Echeberria *Altamira* e Hondarribaya”1765: Asti (382.or) / *Altamira*1816: HIPO2 (47.or) / “Casa de *Altamira*”1885: UUA19 / *Altamira*

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Lehen hirigunetik aparte bazegoen ere, egun etxe artean geratu da baserri hau. Esan beharra dago bestalde, Antzuolarako galtzada zaharra etxeaurretik igarotzen zela.

Toponimoa: ALTAMIRA

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1775: HIPO1 (53.or) / “Casa en el varrio de *Altamira*, arrabal de arriba”

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: ALTZOLAETXEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Alzolaetxea*1810: Jaka2 (71.or) / *Alzola Etxea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Altzola* Zumarragako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.**Toponimoa: ALTZOLANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Alzolanea*
Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: ikus *Alzolaetxea*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **AMETZEGI**
Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
Iturriak: 1992: EE5 / *Ametzegia*
Ebakera: *amétzéi*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29
Adierakideak: *Olabasogaña*

Toponimoa: **AMETZEGIBARRENA**
Kontzeptua: 50301 / Sakona
Ebakera: *amétzeibarrendá*
Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995
Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **AMEZTI**
Kontzeptua: 50103 / Mendixka
Ebakera: *améztí*
Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996
Kokagunea: 88-29
Adierakideak: *Ameztitontorra*

Toponimoa: **AMEZTITONTORRA**
Kontzeptua: 50103 / Mendixka
Ebakera: *améztitontorrá*
Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995
Adierakideak: ikus *AMEZTI*

Toponimoa: **ANDIKO BARRUTI**
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *andíko barruti*
Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1998
Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Dornaldegi* baserriko bizilagunek «andiko» eta «emetiko» lokatiboak erabiltzen dituzte bereak dituzten bi barruti bereizteko (ikus *EMETIKO BARRUTI*).

Toponimoa: **ANDUEZUETXEA**
Kontzeptua: 10205 / Etxea
Iturriak: 1783: UUA6 / *Anduzu echea*
1810: Jaka2 (72.or) / *Anduzu Echea*
Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Anduezu* Zumarragako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonomoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: ANDUEZUNEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1799: HIPO1 (119.or) / "Casa llamada *Anduzunea*, sita en la Calle de avajo"1810: Jaka2 (156.or) / *Anduezu-enea*1885: UUA19 / *Anduzunea; Anduzunea 2^a*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: ikus *Anduezuetxea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: ANIMASOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1801: HIPO2 (4.or) / "Pieza llamada *Animasoroa*"**Toponimoa: ANKETA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *ánketá*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Sail estu eta luze bati deitzen diote horrela: «txirrindara» bati.

Toponimoa: ANTIBERRIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Antiverria*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Antia* Zegamako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.**Toponimoa: ANTINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Antinea*1810: Jaka2 (72.or) / *Antinea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Antiberria*-ri egindako oharra.**Toponimoa: ANTZUOLAKO BIGARREN MUGARRIA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *antzúelako bigárren mugárriddá*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1998

Adierakideak: ikus *MUGARRISAKON***Toponimoa: ANTZUOLAKO MUGARRIA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *antzúelako mugárriddá*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TRINTXULEKU*Oharrak: Udalerriaren izen ofiziala *Antzuola* bada ere, antzuolar, urretxuar, legazpiar eta abarrek */antzúeld/* esaten dute, 1307. urteko agiri batean jasotzen den bezala: "Sepan quoantos esta carta vieren cómmo yo,

Martin Sánchez de Sant Llorente, abat en San Miguel de Onnat (...) tres seles en término de Vergara en Ançuela, los quoales seles llaman Yrinmodo e Galardi e Ylurrigarro" (CDM, 109.or). Dena den, jatorriz «-ola» atzizkia behar duela dirudi: «antzu» (fruiturik edo umerik ematen ez duena) + «ola».

Toponimoa: AÑADIEGI

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / *Anadiegi*

1749: UUA9 / "Pendiente de *Añadiegi*"

1862: HIPO4 (13.or) / "Terreno montazgo en el término llamado *Añadeguí*"

Ebakera: *diñegi*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Añadiegiegia, Agiñaegia*

Toponimoa: AÑADIEGI

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / "Regata de *Añadeguí*"

Adierakideak: ikus *ERBIZULOERREKA*

Toponimoa: AÑADIEGIALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1755: UUA9 / *Añadegualdea*

1765: UUA9 / *Añadegualdea*

Toponimoa: AÑADIEGIBURUA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1789: UUA9 / *Añadeguiburua*

Toponimoa: AÑADIEGIEGIA

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1749: UUA9 / *Añadeguiegua*

Adierakideak: ikus *AÑADIEGI*

Toponimoa: APAOLATZANEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Apaolaza Enea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Apaolaza* Mutiloako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonomoa hian sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: APAOLATZARENA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Apaolazarena*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Apaolatzanea*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARANBURUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Aramburunea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Aramburu-Enea*

1856: HIPO3 (77.or) / “Casa de *Aramburunea* (..) construida de nueva planta en la calle de principal...”

1885: UUA19 / *Aramburunea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Aramburu* Zumarragako etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonomioa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **ARANTZAALDEA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *adantzaldia*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ARANTZEAGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Aranceaga*

1810: Jaka2 (71.or) / *Arenzeaga*

1885: UUA19 / *Aranzeaga*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Arantzeaga* Ezkiogako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonomioa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **ARANTZESIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *adantzesidda*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Duela gutxi arte, arantzaz egindako hesia zegoen paraje honetan

Toponimoa: **ARBELEKO ZABALA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *arbéleko zabalá*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus **ARBELETA** (*Santa Krutz*)

Toponimoa: **ARBELETA (IRIMO)**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *arbéleta*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ARBELETA (SANTA KRUTZ)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *arbéletá*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Arbeleko zabala*

Toponimoa: **AREAZULO**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Ebakera: *aréazuló*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **AREAZULOETA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1814: UUA13 / *Arrezuloeta*

1816: HIPO2 (46.or) / "Término llamado *Arrezuloeta*"

Ebakera: *aréezulotá*

Eusebia Aiaitui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: ikus *IRIMOGAIN*

Toponimoa: **AREITZAGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1829: HIPO2 (110.or) / "Casa de *Areizaga*"

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Oharrak: *Areitzaga* Zumarragako baserri baten izena da (egun *Areitzagabaso*), eta Urretxuko oikonomoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **AREITZAGA**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1887: UUA17 / "Calle *Areizaga*"

1951: Plano1 / "Calle *Areizaga*"

1996: Plano2 / "*Areizaga* Kalea"

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Oharrak: ikus *Areizaga* etxeari egindako oharra.

Toponimoa: **ARIZTXOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO3 (24.or) / "Cabecera de la casería de Yturbe, y término de *Arizchoeta*"

1848: HIPO3 (24.or) / "Parte superior de Yturbe arriba e inferior del camino de *Arizchoeta*"

Toponimoa: **ARKAITZ**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Iturriak: 1748: UUA23 / *Arcaiza*

1777 (1548): UUA4 / "*Arcas* de Sasieta"

UUA7 / "*Arcaiz* de Sasieta"

Ebakera: *arkáitz*

Ignacio Elgarresta (Aietsu baserria), 1995

Kokagunea: ikus *SASIETAARKAITZA*

Toponimoa: **ARKAITZALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arkáitzaldé*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ARKAITZETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1973: EE1 / *Arcaitzeta*

19??: EE2 / *Arcaizeta*

Adierakideak: ikus *ALOKAITZETA*

Toponimoa: **ARKAIZGAÑA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arkáizgañá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ARKAIZKU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arkáizkú*

Puri Irure (Sasieta baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ARKAZIETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *arkázittá*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ARLABAIN**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *arlábáiñ* / 2. *arlábañé*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996 (1)

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ARLABAINERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *arlábaiñerreká*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ARRABAL

Kontzeptua: 10201, 10202 / Hiriguneko auzoa eta kalea

Iturriak: 1775: HIPO1 (58.or) / "*Rabal* de esta Va"1791: HIPO1 (102.or) / "Término llamado Errebalbaraza de esta villa a espaldas de las Casas de dho *Arrabal*"1856: HIPO3 (75.or) / "Calle de *Arrabal*"1885: UUA19 / "Calle del *Arrabal*"

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: ARRABAL

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1801: HIPO2 (3.or) / "Casas de *Arrabal*"1862: HIPO4 (63.or) / "La casa de vínculo llamada del *Rabal*"1862: HIPO4 (65.or) / "La (casa) de Garaicazanea o *Arrabal*"

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: ARRABAL DE ARRIBA

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1775: HIPO1 (53.or) / "Casa en el varrio de Altamira, y *arrabal de arriba*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ARREGI

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1857: HIPO3 (87.or) / "Regata mayor de *Arregui*"Oharrak: Eskribauaren nahasketa izan zitekeen, *Laarregi* ezagunaren ordez *Arregi* jarritz.**Toponimoa: ARRIARANAZPIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Arriaran azpicoa*1810: Jaka2 (73.or) / *Arriaran Azpicoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Arriaran* Itsasoko auzo baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.**Toponimoa: ARRIARANGARAKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Arriarangeracoa*1810: Jaka3 (73.or) / *Arriaran Garacoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Oharrak: ikus *Arriaranazpikoa*-ri egindako oharra.**Toponimoa: ARRIARANGOIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Arriaran-goicoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Oharrak: ikus *Arriaranazpikoa*-ri egindako oharra.

Toponimoa: ARRIAUNDI

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1749: UUA9 / *Arriandia*1783: HIPO1 (83.or) / “Arroio que vaja de *Arriandia*”1808: UUA12 / *Arriandia*1816: HIPO2 (44.or) / “Castañal llamado *Arriandia*”1842: HIPO2 (149.or) / “Castañal y robledal en el término llamado *Arri-
aundia*”1846: HIPO3 (14.or) / “Término llamado *Arriandia*”1862: HIPO4 (14.or) / “Monte de *Arriandia*”Ebakera: *arriaundi*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Arriaundisakona*, *Arriaundiko sakona***Toponimoa: ARRIAUNDIALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / *Arriandialde*Oharrak: Toponimo honen lehen osagaiaren jatorria *Arriaundi* izenez ezagutzen den parajea denez egungo ebakeraren arabera normalizatu dugu.**Toponimoa: ARRIAUNDIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *arriaundierreká*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: “Arroyo que baja de Arriandia” (1783, HIPO1: 83)

Toponimoa: ARRIAUNDIGOENA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arriaundigoená*

Maria Lete (Irigoien baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ARRIAUNDIKO SAKONA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *arriaundiko sakaná*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ARRIAUNDI***Toponimoa: ARRIAUNDISAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1749: UUA9 / *Arriandisacona*1765: UUA9 / *Arriandisacona*Adierakideak: ikus *ARRIAUNDI*

Toponimoa: ARRIZURI

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *arrizuri*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ARRIZURIALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / “Camino que partiendo de la casa de Hechachoa sigue por *Arriçurialde*”1777 (1548): UUA4 / “*Arriçurialde*, debajo de las heredades de las casas de Beayn”1815: UUA12 / *Arrizurialdea*1862: HIPO4 (28.or) / “Castañal de *Arrizurialdea*”**Toponimoa: ARROBISAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1779: UUA9 / *Arrobisacona*1815: UUA12 / *Arrobisacona*1862: HIPO3 (140.or) / “Terreno robleal en el sitio llamado *Arrobisacona*”Oharrak: Legazpiko udalerrian, Urretxutik gertu, bada *Arrobisakona* izeneko parajea. Hura ere izan daiteke.**Toponimoa: ARTASORO**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1862: HIPO4 (31.or) / “Regata de *Artasoro*”Adierakideak: ikus *ARTASOROERREKEA***Toponimoa: ARTASORO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1765: UUA9 / *Artasoro*1848: HIPO3 (24.or) / “Término de *Artasoro*”1862: HIPO4 (31.or) / “Terreno castañal existente en el término de *Artasoro* cerca del cerco de pared que los labradores llaman Escorta hasta la regata de Artasoro entre los caminos carretiles de Losieta de abajo, y el que sigue de la Escorta a dicho arroyo por la parte superior, y de la otra parte del mismo arroyo se ha agregado el castañal de Olasoro, cuyo campo que por su mitad pasa a dcho arroyo de Artasoro...”1862: HIPO4 (49.or) / “Camino o prado de Tortua hasta los castaños de *Artasoro*”1862: HIPO4 (49.or) / “Escorta de *Artasoro*”1862: HIPO4 (146.or) / “Camino carretil que baja en Nevera a los castaños de *Artasoro* y río Urola”Ebakera: *artásoró*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ARTASOROERREKEA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *artásoroerrékia*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Artasoro, Lehenengo errekea***Toponimoa: ARTASOROGOENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1788: UUA9 / *Artasorogoena*1862: HIPO4 (49.or) / "Terreno castañal denominado *Artasogoena*"**Toponimoa: ARTEAGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (71.or) / *Arteaga*1828: HIPO2 (105.or) / *Arteaga*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Arteaga* Ezkiogako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.**Toponimoa: ARTEAGANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Arteaganea*1885: UUA19 / *Arteaganea, Arteaganea 2^a*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: ikus *Arteaga*-ri egindako oharra.**Toponimoa: ARTIZENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka (73.or) / *Artiz-Enea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Artiz* Elgetako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.**Toponimoa: ARTZAIETXABOLEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *artzaietxábolia*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ARZABAL

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Arzabala*1815: UUA12 / *Arzaval*

Toponimoa: **ASALAITZ**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *ásaláitz*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Asalaitz* izeneko harkaitza *Asarizuloeta* parajeen dago eta azeriak ezkututzen omen dira bertan.

Toponimoa: **ASARIZULO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *asárizulod*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ASARIZULOETA*

Toponimoa: **ASARIZULOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO3 (24.or) / “Terreno de *Asarizuloeta* en la parte que tienen cerrado para prado y vivero pegante a la borda”

Ebakera: 1. *asáizulotá* / 2. *asáitxulotá*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (1,2)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Asarizuloa*

Toponimoa: **ASPAITURRI**

Kontzeptua: 60204, 50501 / Iturria eta parajea

Iturriak: 1830: HIPO2 (113.or) / “La borda que tiene en el citado paraje de *Aspaiturri*”

1830: HIPO2 (113.or) / “Parage de *Aspaiturri*, conocido con el nombre de Ostabaso”

1862: HIPO4 (32.or) / “Castañal de *Aspaiturri*”

1862: HIPO4 (56.or) / “Borda en el paraje de *Aspaiturri*”

1862: HIPO4 (58.or) / “Terreno robledal, ayal y castañal existente en el término de *Auspaiturri* debajo de la fuente de este nombre”

1862: HIPO4 (58.or) / “Fuente de *Auspaiturri*”

Ebakera: *aspáitturri*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ASUA**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “E dende por el cerro *Asua* por donde estan sennaladas e crusadas las fayas fasta el sel de Basternina (...) e dende por el cerro de *Asua* fasta el otero de Yrimogayna...”

Oharrak: *Meaka* inguruko *Arribiribil* edo *Gastelugain* mendi tontorretako bat izango da seguruenik.

Toponimoa: ATALOI

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1815: UUA12 / *Ataloi*1862: HIPO4 (29.or) / “Término de *Atalo* (sic), confinante por arriba con el camino de Berain, por otra parte con una regata”**Toponimoa: ATARATSU**

Kontzeptua: 50307, 40704 / Harkaitza eta gurutzea

Iturriak: 1613: UUA5 / “La cruz que llaman *Atarasu* sobre la peña”1771: UUA6 / “Moxón grande de la peña y cruz llamada *Ataraso* hasta el río Urola”1772 (1613): UUA5 / “Peña de la Cruz de *Atarasu*”

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Ataratsu*, badirudi orain *Laarregiko harrobia* dagoen lekuari deitzen ziotela garai batean.**Toponimoa: ATESARAUNDI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *atésaraundi*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ATIBAR

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Atibar*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Atibar* Mutiloako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.**Toponimoa: ATIBARRENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (62.or) / *Atibarenea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Atibar*-i egindako oharra.**Toponimoa: ATIBARRETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Atibar echea*1810: Jaka2 (73.or) / *Atibar-Echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Atibar*-i egindako oharra.**Toponimoa: AZPIZAR**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *azpízár*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AZPIZARREGI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1817: HIPO2 (53.or) / “Regata llamada *Azpizarregui*”

Toponimoa: **AZPIZARREGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1815: UUA12 / “*Azpizarregui* hacia Larregui”

1853: HIPO3 (52.or) / “Terreno ayal (...) en el término de *Azpizarregui* de dcha villa de Villarreal y confina por la parte superior con camino carretil, por la inferior con el río Urola...”

1862: HIPO4 (33.or) / “Término de *Azpizarregui*”

1862: HIPO4 (34.or) / “Peñón de *Azpizarregui*”

Toponimoa: **AZPIZARRIETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (15.or) / “Peñascal en el alto llamado Tortua que confina por la parte superior el camino *Azpizarrieta*”

Toponimoa: **AZUBIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1770: HIPO1 (5.or) / “La (casa) de Diego de *Azubia*”

1775: HIPO1 (59.or) / *Azubia*

1859: HIPO3 (108.or) / *Azubia*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Azubia* Itsasondoko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.

Toponimoa: **AZUBINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 (11.or) / “Casas llamadas *Azubienea*”

1777: HIPO1 (75.or) / “Casa llamada *Azubienea*”

1783: UUA6 / *Azubinea*

1810: Jaka2 (72.or) / *Azubienea*

1885: UUA19 / *Azubinea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: ikus *Azubia*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **BAIONASORO**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / *Bayonasoro*

1777 (1548): UUA4 / *Bayonasoro*

1780: UUA9 / *Bayonasoro*

1817: HIPO2 (53.or) / “Castañales de Marinasoro o *Bayonasoro*”

1862: HIPO3 (141.or) / “Terreno castaño (...) llamado Barrenvide en el término de *Bayonasoro*”

1862: HIPO4 (35.or) / “Casa Borda del propio Yturbe (José de Yturbe) en el camino de *Bayonasoro* donde anteriormente hubo un vivero de ayas”

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Zabalgune honetan bi baserri eraiki ziren XIX. mendearen hasieran, gero *Mariñasoro* eta *Mañeri* izenez ezagutu direnak (ikus bi toponimoen sarrerak). Leku-izenaren jatorriari dagokionez, «Baiona» pertsona-izenetik eratorri dela dirudi (Salaberri 1994-2: 351). Gainera, «soro» osagaiaren aurretik antroponimoak aurkitzea ohikoa da: *Santiagosoro*, *Pottosoro*, *Kapaginsoro*, *Joakinisoro*... Zumarragan daukagun *Baionaiturri*-ren jatorriaz gauza bera esan daiteke, «iturri»-ren aurrean ere antroponimoak topatzea arrunta baita: *Donjuaniturri*, *Bikarioiturri*, *Mixeliturri*...

Toponimoa: **BAKAEZKURRE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1613: UUA15 / “Término que llaman *Bacaezcurre*”

1994: Plano5 / *Bakarrekune* (sic)

Oharrak: 1613ko agirian, paraje honetan Urretxu eta Antzuolako udalerriak bereizteko mugarri bat zegoela adierazten da. Antza denez, egun ezagutzen den *Mendietako zabala*-tik hurbil.

Toponimoa: **BALENTABASO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *baléntabasó*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BARATZALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1992: EE5 / *Baratzaldea*

Toponimoa: **BAROIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1806: Jaka2 (84.or) / *Baroi-coa*

1885: UUA19 / *Baroicoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: **BARRENBIDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1808: UUA12 / *Barrenvide*

1814: UUA12 / “Terreno castañal en *Barrenvide*”

1817: HIPO2 (53.or) / “Término concegil de *Barrenvide*”

1827: HIPO2 (100.or) / “Castañal llamado *Varrenvide*”

1862: HIPO3 (141.or) / “Terreno castañal (...) llamado *Barrenvide* en el término de Bayonasoro”

Ebakera: *barrénbide*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRENETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Barrenechea*

1543: ZUA1 / “Lo de sebastian de *varrenechea*”

1771: HIPO1 (9.or) / “Casa de *Barrenechea* (..) frente del horno de ella (villa), qué está junto su Ospital”

1777: HIPO1 (75.or) / “Casa llamada *Barreche* sita cerca de la Yglesia de esta villa que por la parte de abajo alinda con casa de Miguel Antº de Arsuaga y por la de arriba con la de Dn. Antº de Aizquibel con su heredad llamada Palanquera y el fiador su Casa llamada Azubienea”

1783: UUA6 / *Barrenechea*

1810: Jaka2 (72.or) / *Barrenechea*

1862: HIPO4 (26.or) / *Barrechea*

1885: UUA19 / *Barrechea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **BARRENKALE**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1775: HIPO1 (64.or) / “Calle llamada *Barrencale*”

1842: HIPO2 (153.or) / *Barrena Calle*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **BARRUTI (BEAIN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútti*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTI (EROSIDOETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútti*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTI (GERRA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútti*

Josefa Askasibar (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BARRUTIA (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1992: EE5 / *Barrutia*

Toponimoa: **BARRUTIBARRENA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútibarrená*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTISAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *barrútisakoná*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BARRUTITXIKI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútixiki*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTIZAR (GERRA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *barrútizár*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BARRUTIZAR (MENDIZABAL)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *barrútizár*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BASABARRENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *basábarrená*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BASAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *basáerreká*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BASAMOZTU**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *basámoztú* / 2. *basámortú*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BASAMOZTUERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *basámoztuerreká*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MASKELUERREKEA*

Toponimoa: **BASAURI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1689: Jaka2 (209.or) / "Dueño de Mendiaraz, llamada *Basauri* junto a la presa del Molino de Jauregui"

Adierakideak: ikus *KAMINPE*

Oharrak: Hizkuntzaren aldetik arraroa da «-uri» osagaia duen toponimoa Urretxun agertzea, «-iri» beharko bailuke, inguruko herri guztietan bezala. Hori dela eta, gerta liteke gaizki transkribitua egotea (behin bakarrik dokumentatzen baita) edo kanpotik etorritako baten deitura izatea (Ofiatiko Oلابarrieta auzotik, esaterako). Dena den, Zumarragan ere badugu *Leturi* izeneko etxaldea, Mitxelenaen iritiz (AV: 159) *Le(he)re* + (*h*)*uri*-tik eratorria izan daitekeena.

Toponimoa: **BASTANIXTAZABAL**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: 1. *bastánixtazabál* / 2. *basténixtazabál*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995 (1)

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Toponimo hau, lehenengo osagairi dagokionez («Bastanixta-»), Antzuolako udalerrian dagoen *Baztarrña* (1434. urtean *Basternina*, F57:60) etxaldearekin loturik dagoela dirudi. 1543. urteko agiri batean, gainera, Urretxuko mugak «Cerro de Baztarnia»-tik zihozela irakur daiteke: «...gastaron los dichos oficiales y otras personas con ellos siete reales en poner los mojones del cerro de Baztarnia asta Descarga juntamente con los deputados de la villa de Vergara y Ançuola» (ESHU: 228). Kontuan izan behar dugu *Baxtanistazabal*-ekin egun ere mendi gain bat izendatzen dela.

Toponimoa: **BEAIN**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1862: HIPO4 (19.or) / «Fuente de *Berain*»

Adierakideak: ikus *BEAINITURRI*

Toponimoa: **BEAIN**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1548: Jaka2 (207.or) / *Beain*

1800: UUA9 / *Beain*

1810: UUA14 / «Aizondo, castañal de *Berain*»

1854: HIPO3 (62.or) / «Camino carril que se dirige a *Biain*»

1861: HIPO3 (134.or) / *Viain*

1862: HIPO4 (49.or) / «Terreno concegil existente en el término de Yturalde hacia *Biain*»

Ebakera: *bediñá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus *BEAINEMENDIKOA* eta *BEAINANDIKOA*

Oharrak: Mitxelenaen iritiz (AV: 74), litekeena da *Beain*-en oinarrian: «bide» + «gain» izen konposatua egotea.

Toponimoa: **BEAIN ABAJO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1814: UUA13 / «Vivero de *Berain abajo*»

Adierakideak: ikus *BEAINAZPIA*

Toponimoa: **BEAIN DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1832: UUA2 / *Beain de Abajo*

Adierakideak: ikus *BEAINEMENDIKOA*

Toponimoa: **BEAIN DE ACÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Beayn de acá*1628: DEA1 / *Beayn de acá*1744: UUA9 / *Beain de acá*1829: HIPO2 (108.or) / *Beain de acá*1862: HIPO4 (15.or) / *Beain de acá*Adierakideak: ikus *BEAINEMENDIKOA*Toponimoa: **BEAIN DE ALLÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Beayn de allá*1628: DEA1 / *Beayn de allá*1832: UUA2 / *Beain de allá*Adierakideak: ikus *BEAINANDIKOA*Toponimoa: **BEAIN-NEBERA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: UUA14 / *Beain Nevera*Adierakideak: ikus *NEBERA*Toponimoa: **BEAINANDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1864: Nom / *Beain-andicoa*1887: UUA17 / *Beain andicoa*Ebakera: *bediñandikuá*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Beain, Beain de allá, Beainaruzkoa, Beainatzekoa, Bernabenekoa*Toponimoa: **BEAINARUZKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Beain-Aruzcoa*Adierakideak: ikus *BEAINANDIKOA*Toponimoa: **BEAINATZEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *bediñatzékúá*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *BEAINANDIKOA*Toponimoa: **BEAINAURREKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *bediñaurrékuá*

Jose Alberdi, (Beainemendikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *BEAINEMENDIKOA*

Toponimoa: **BEAINAZPIA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1774: UUA9 / *Beinazpia*
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: *Bein abajo*

Toponimoa: **BEAINBIDE**
 Kontzeptua: 30404 / Bidea
 Iturriak: 1846: HIPO3 (10.or) / “Camino carretil llamado *Bein-vide*”
 Kokagunea: 88-29

Oharrak: “Camino carril que se dirige a Biain” (1854, HIPO3: 62)

Toponimoa: **BEAINEMENDIKOA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1864: Nom / *Bein-emendicoa*
 1887: UUA17 / *Bein emendicoa*
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: *Bein, Beainonezkoa, Bein de acá, Beinaurrekoa, Bein de abajo*

Toponimoa: **BEAINERREKA**
 Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona
 Iturriak: XVI.m.: ESHU (191.or) / “Reparto de Milpisasi, en *Veaynerreca*”
 1749: UUA9 / *Beainerreca*
 1777 (1548): UUA4 / “La regata que vaja desde *Beainerreca*”
 1842: HIPO2 (149.or) / “Término denominado *Bein-erreca*”
 1849: HIPO3 (26.or) / “Término llamado *Verainerreca*”
 Ebakera: *bedánerreká*
 Luciano Antia (Gerra baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEAINERREKABEKOA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1862: HIPO4 (63.or) / “Cuatro terrenos montazgos llamados *Biain-erreca-becoa*, *Biain errecaigoicoa*, *Nevera y erreca gaitza*”

Toponimoa: **BEAINERREKAGOIKOA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1862: HIPO4 (63.or) / “Cuatro terrenos montazgos llamados *Biain-erreca-becoa*, *Biain errecaigoicoa*, *Nevera y erreca gaitza*”

Toponimoa: **BEAINES**
 Kontzeptua: 10104 / Etxaldea
 Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Bañes* (bi)
 1764: UUA1 / “Las dos caserías *Beaines*”
 1814: UUA13 / *Beraines*
 1862: HIPO4 (48.or) / “Bordas de *Beraines*”
 Adierakideak: ikus *BEAINANDIKOA* eta *BEAINEMENDIKOA*

Toponimoa: **BEINGOITIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Montes concegiles llamados *Beaingoytia*, Otaandia...”

Toponimoa: **BEANITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1765: UUA9 / *Beianiturri*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: ikus *BEAIN*

Oharrak: “Fuente de Berain” (1862, HIPO4: 19)

Toponimoa: **BEAINONDO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1767: UUA10 / *Beainondo*

Toponimoa: **BEAINONEZKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: Jaka2 (74.or) / *Beain-Onezcoa*

Adierakideak: ikus *BEAINEMENDIKOA*

Toponimoa: **BEAINSOROBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: UUA9 / *Beainsorobarrena*

Toponimoa: **BEAIÑAK**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Ebakera: *beaiñak*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Adierakideak: ikus *BEAINANDIKOA* eta *BEAINEMENDIKOA*

Toponimoa: **BEHEKO BARRUTIA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1931: UUA15 / *Becobarrutia*

Ebakera: *béko barrútidá*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEHEKO BARRUTIKO ERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1931: UUA15 / *Becobarruticoerreka*

Adierakideak: ikus *OSTOLAEERREKEA*

Toponimoa: **BEHEKO BASO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *béko basó*

Mariano Izagirre (Deskarga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEHEKO SAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *bêko sakoná*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEHEKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1881: EE3 / "Heredad de *Beeco-soroa*"

Oharrak: Guxi gora-behera, *Telleria* baserri paretik *Txakolinerreka* jotzeraino zen.

Toponimoa: **BEHEKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *bêko zeladdá*

Mariano Izagirre (Deskarga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEIDAKAR**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1768: UUA8 / "Regata de *Beydacar*"

1852: HIPO3 (46.or) / "Heredades labradías del caserío de *Beidacar*, por la parte inferior con su río pequeño..."

Adierakideak: ikus *OSTOLAEERREKEA*

Toponimoa: **BEIDAKAR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Beydacar*

1543: ESHU (125.or) / *Veydacar*

1583: GAO1 / "Sel de la casa de *Beydaçar*"

1625: Isasti (115.or) / *Beidazar* (sic)

1628: DEA1 / *Veydacar*

1768: UUA8 / *Beydacar*

1771: UUA9 / *Beibacar*

1786: UUA9 / *Beidacar*

1810: Jaka2 (74.or) / *Beidecar*

1826: HIPO2 (91.or) / "Casería de *Beidacar*"

1832: UUA2 / *Veidacar*

1887: UUA17 / *Beidacar*

1973: EE1 / *Begibakar*

Ebakera: *béibakár*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: 1331. urteko Azkoitiko agiri batean ere *Beidakar* izeneko parajea aipatzen da (Martinez 1991: 171): "E otrosq que les diese el morcuero de *Veydacar* que era mio e estaua vacado".

Toponimoa: **BEIDAKARRALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1992: EE5 / *Bekarralde*

Ebakera: *bekárraldé*

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEIDAKARRALDEKO BASOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *bekárraldeko basuá*

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BEIDAKARRALDEKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *bekárraldeko zeladdá*

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BELENA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (51.or) / *Belena*

1781: HIPO1 (81.or) / “De *Belena*”

1783: UUA6 / *Belenea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Belena*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **BELENARTE**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1697: Jaka1 (50.or) / “Caño de *Belenarte*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BELENGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1852: HIPO3 (44.or) / “Casa de Echezuria, la de Necolalde, Galeria Necolalde, *Velengoa*, Urtazanea y Guerra Andia”

1885: UUA19 / *Belengoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **BENTA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *béntá*

Maria Isabel Urreaga (Intxenea baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Mendiaras, Mendiaraserrota, Mendiaras de arriba, Mendiaras de allá, Mendiarasandikoa, Mendiaras-Intxenea, Intxenea, Intxenea mayor, Venta Ellas, Mendiarasarozkoa*

Oharrak: Gipuzkoako lehen kotxe-bidearen eraikuntzaren ondorioz, XVIII. mendeaz geroztik Urretxuko *Mendiaras* etxaldean hiru bide garrantzitsu gurutzatzen dira: Urretxuko hiribarrura, Legazpira eta Deskargara doazen bideak, hain zuzen. Azkeneko bidearen eraikuntzaren ondoren «benta» jarri zutela pentsa daiteke, bidegurutze askotan bezala. Eta modu horretan, antzina burdinola eta errota izandako etxea taberna eta ostatu bilakatuko zen.

1930eko hamarkadan baserria altxatu eta etxebizitzak egin zituzten. 1980ko hamarkadan, berriz, dena bota zuten.

Toponimoa: **BERGARIZTI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *bergáixti*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BERNABENEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *bernábenekú*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Adierakideak: ikus *BEAINANDIKOA*

Oharrak: *Beainandikoa* baserria bi bizitzakoa denez, elkarrengandik bereizteko jabearen izenarekin osatutako deiturak erabiltzen dira. Hori dela eta, *Bernabenekoa* Bernabe Zabaleta Iturbe (Beainandikoa 1895) bizi zen etxeari esaten zaio.

Toponimoa: **BERNARDONEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Bernardonecoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BIDARTENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Vidarte Enea*

1820: HIPO2 (74.or) / “Casa de *Vidartenea*, sita en el Raval de esta Vª, confinante con casa de Garicazanea y pr. otra con la de Plazaenea”

1835: HIPO2 (136.or) / *Vidarteenea*

1847: Jaka1 (114.or) / *Bidarte Enea*

1885: UUA19 / *Bidartenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Oharrak: Oikonimo honen lehen osagaia, *Bidarte* alegia, Zeraingo izen bereko baserriarekin egon liteke lotua.

Toponimoa: **BIDAURRETA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1876: UUA16 / *Bidaurreta*

1885: UUA19 / *Bidaurreta*

1951: Plano1 / *Bidaurreta*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BIDEBARREN**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1861: HIPO3 (127.or) / “Término de *Videbarren* = Madina soro, jurisdicción de Villarreal, confinante por la parte superior con Sasieta vide, por la inferior con el nuevo camino que se está abriendo de Villarreal a Azcoitia, por un costado con pertenecidos de la Casería de Mañeri y por el otro con los de Ayesua”

Adierakideak: ikus *BARRENBIDE*

Oharrak: Eskribauaren nahasketa dirudi, *Barrenbide*-ren lekuan *Bidebarren* jarriz. Izan ere, *Bidebarren* da agirietan gehien azaltzen dena eta egun erabiltzen dena.

Toponimoa: **BIDEKURUTZ**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *bikutz*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Paraje honetan *Beain* etxalderako eta *Gerra*-ko iturrirako bideak gurutzatzen ziren. Ondorengo agiri-zatian aipatzen den "cruceiro plano" *Bidekurutz* izan daiteke: "Camino rastrero de la cima de Ercillegui, garaico-berainbidea, la regata por la parte de la dcha hasta el cruceiro plano" (1862, HIPO4: 23)

Toponimoa: **BIGARREN ERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *bigarren errekiá*

Juan Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KORTEGIERREKA*

Toponimoa: **BIKAOBIGAIN**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1613: UUA5 / *Bicavigain*

Adierakideak: ikus *TRINTXULEKU*

Toponimoa: **BIKAOBIGARAIKOA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1613: UUA5 / "Término de *Bicaovigaraicoa* en el remate de Yrimo"

Adierakideak: ikus *TRINTXULEKU*

Oharrak: Toponimo honen oinarrian «bikaren hobia» (mikaren habia, alegia) egon daiteke. Urrutira gabe, Zumarraga eta Azkoitiko udalerrien arteko mendigain bati *mikéabiyá* esaten zaio gaur egun.

Toponimoa: **BIKARIOETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Vicario echea*

1810: Jaka2 (71.or) / *Vicario-Echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BIKARIOITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1783: UUA9 / *Bicarioiturri*

1848: HIPO3 (18.or) / "Otra porción que está debajo de la caserfa de Larreaga a *Vicario Yturri*"

1848: HIPO3 (18.or) / "Sobre el camino carretil que se dirige de Larreaga a *Vicario Yturri*"

Adierakideak: ikus *LARREITURRI*

Toponimoa: **BIKARIOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Bicariocoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **BIKUÑARENA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Vicuñarena*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Bikuña* Arabako herrixka baten izena da, eta bertako bizilagunak Gipuzkoa aldera zabaldu ziren Erdi Aroan (Legazpi, Idiazabal eta Azpeitia aldera, batez ere). Hori dela eta, Urretxuko oikonomoak Arabako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **BIZENTEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Vizentecoa*

1810: Jaka2 (158.or) / *Vicente-Coa*

1824: HIPO2 (84.or) / “Casa llamada *Vizentecoa* sita en la Calle de abajo, confina por mediodía con la Casa Concegil”

1836: HIPO2 (138.or) / “Casa *Vizentecoa* sita en la Calle de abajo”

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **BIZENTENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Vicentenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **BORDAALDEA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1992: EE5 / “*Bordaldea* Ekialdea”; “*Bordaldea* Mendebaldea”

Ebakera: 1. *bordáaldé* / 2. *bordáaldia*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995 (1)

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Zabalgune hau *Beidakar* eta *Iturbeazpikoa* baserrien artean dago, antzinako Urretxu-Antzuola erregibidea eta *Agirre*-tik *Zabaleta*-ra, goitik behera, zihoan zamabidea gurutzatzen ziren lekuan. Abereentzako etxola bat zegoelako deitzen zaio horrela.

Toponimoa: **BOTON**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Iturriak: 1994: Plano5 / *Boton*

Ebakera: *bóton*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Botongaña*

Oharrak: Badirudi leku-izen hau beste hainbat herritan ere agertzen den *Arpoton*-ekin zerikusirik duela, hala nola, Zerainen, Zegaman, Altsasun...

Toponimoa: **BOTONALDEA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *bótonaldia*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: ikus *MENDIETAKO ZABALA*

Toponimoa: **BOTONGAÑA**
 Kontzeptua: 50103 / Mendixka
 Ebakera: *bótongaña*
 Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995
 Adierakideak: ikus *BOTON*

Toponimoa: **BOTONGO LAUA**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *bótongo laua*
 Eusebia Aiañtzi (Beidakar baserria), 1998
 Adierakideak: ikus *MENDIETAKO ZABALA*

Toponimoa: **BURNIGORRI**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1862: HIPO4 (50.or) / *Burnigorri*

Toponimoa: **CALLE DE ABAJO**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1547: ESHU (98.or) / *Calle de Abaxo*
 1771: HIPO1 (11.or) / *Calle de abajo*
 1856: HIPO3 (82.or) / *Calle de abajo*
 Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **CALLE DE ARRIBA**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1768: HIPO1 (1.or) / *Calle de arriba*
 1773: HIPO1 (24.or) / *Calle de arriba*
 1862: HIPO4 (8.or) / “*Calle de Arriba* o Goencale”
 1885: UUA19 / *Calle de arriba*
 Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **CALLE DE SUSO**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1769: HIPO1 (3.or) / *Calle de suso*
 Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **CALLE DE YUSO**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1775: HIPO1 (98.or) / *Calle de yuso*
 Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **CALLE DEL MEDIO**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1862: HIPO3 (138.or) / “*Casa de la Calle del medio*”
 Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CALLE MAYOR**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1810: Jaka2 (165.or) / *Calle Mayor*

1876: UUA16 / *Calle Mayor*

1885: UUA19 / *Calle Mayor*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **CALLE REAL**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1706: ESHU (115.or) / *Calle Real*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **CARNICERÍA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Carnicería*

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: **CASA CUARTEL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1762: Jaka2 (153.or) / *Casa Cuartel*

1783: UUA6 / *Quartel*

1793: HIPO1 (108.or) / *Casa quartel*

1809: HIPO2 (31.or) / *Casa quartel*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CASA DE LA SERORA DE SAN SEBASTIÁN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1628: DEA1 / *Casa de la Serora de San Sebastián*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CASA DE LA VIUDA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1896: Jaka2 (35.or) / *Casa de la viuda*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CASA DEL CAMINERO**

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua

Iturriak: 1885: UUA15 / *Casa del Caminero*

Adierakideak: ikus *KAMINEROETXEA*

Toponimoa: **CASA DEL CONCEJO / CASA CONCEJIL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1638: ESHU (114.or) / *Casa del Concejo*

1642: Jaka2 (161.or) / *Casa del Concejo*

1783: Jaka2 (15.or) / “*Casa Concegil-Mesón*”

1809: HIPO2 (31.or) / “*Casa concegil Mesón*”

1824: HIPO2 (84.or) / *Casa Concegil*

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: **CASA DEL PRIOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / “*Cª y huerta del Prior*”

Adierakideak: ikus *ZELAIKOA*

Toponimoa: CASABLANCA

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua

Ebakera: *kasáblanká*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: CERVECERÍA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Cervecería*1886: Jaka1 (133.or) / “*Cervecería* de los Señores Castañeda Irigarai y Compañía”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: CUARTEL DEL NORTE

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1876: UUA16 / *Cuartel del Norte*1885: UUA19 / *Cuartel del Norte*Oharrak: Baserri-auzo hau honako etxeek osatzen zuten XIX. mendean: *Matxinporta* (desagertua), *Larreaga*, *Ertsolegi*, *Gerra*, *Sasieta*, *Beainemendikoa*, *Erosidoeta*, *Aietsuerrota*, *Aietsu* (eroria), *Sasietaetxeberri*, *Mañeri* (eroria), *Mariñasoro* (eroria) eta *Eguzkitza*.**Toponimoa: CUARTEL DEL OESTE**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1876: UUA16 / *Cuartel del Oeste*1885: UUA19 / *Cuartel del Oeste*Oharrak: Baserri-auzo hau honako etxeek osatzen zuten XIX. mendean: *Irigoién*, *Etxaburu*, *Santa Krutz*, *Ipenarrietatorrea*, *Ipenarrietatxiki*, *Mendizabal*, *Iturbeazpikoa*, *Zabaleta*, *Iturbegoikoa*, *Agirre*, *Beidakar* eta *Deskargazar*.**Toponimoa: CUARTEL DEL SUR**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1876: UUA16 / *Cuartel del Sur*1885: UUA19 / *Cuartel del Sur*Oharrak: Baserri-auzo hau honako etxeek osatzen zuten XIX. mendean: *Zelaikoa* (desagertua), *Bidaurreta* (desagertua), *Pagoeta* (desagertua), *Zuloaga*, *Erratzugoikoa*, *Erratzuazpikoa* (desagertua), *Txakolingoa* (desagertua), *Telleria* (desagertua), *Kaminpe* (desagertua), *Inxenea* eta *Benta* (desagertua).**Toponimoa: DAMASOSALLA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *damásosallá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Horrela deitzen zaio sailaren jabea Azpeitiko Damaso Azkue zelako

Toponimoa: DANBOLINAITZ

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *dánboliñáitz*

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: DANTZALEKU

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *dantzaleku*

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998

Adierakideak: 88-37

Oharrak: *Dantzaleku* izeneko zabalgunean (*Txaramuño* mendiaren goialdean, eta *Mendiaras-Santa Barbara* «zorbidearen» izkinean) XX. mendearen hasierara arte, inguruko gazteak biltzen ziren jai-egunetan dantza egiteko. Adineko urretxuarrek ez zituzten «bilera» haiek ezagutu eta, diotenez, *Deskarga* mendatean egiten zirenak baino aurrekoak ziren. Azkotia eta Zumarragako udalerrien mugan, bestalde, bada *Dantzaleku* izeneko beste zabalgun bat, hura ere mendiaren goialdean, eta gazteen topaleku izana.

Toponimoa: DEMANDAETXEBERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1838: HIPO2 (139.or) / *Demanda-Echeverri*1876: UUA16 / *Demanda Echeverri*1885: UUA19 / *Demanda-echeverri*Ebakera: *demandaetxeberri*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1998

Adierakideak: ikus *DORNALDEGIETXEBERRI*

Oharrak: «Demanda egin»-ekin («agirika egin»-ekin, alegia) lot daiteke leku-izen honen lehen osagaia. Izan ere, etxe edo lurren jabetza dela eta ez dira istiluak falta izaten sarritan. Hala, Zumarragan, bada *Sesiosalla* izeneko beste paraje bat.

Toponimoa: DESKARGA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1862: HIPO4 (52.or) / «Arroyo de *Descarga*»1881: EE3 / «Arroyo *Descarga*»1951: Plano1 / «Arroyo de *Descarga*»Adierakideak: ikus *DESKARGAERREKEA***Toponimoa: DESKARGA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1775: UUA9 / *Descarga*1800: Jaka2 (209.or) / «Ignacio Iturbe inquilino de la casona de *Descarga*»1821: HIPO2 (75.or) / «Casería de *Descarga*»1887: UUA17 / *Descarga*1968: EE21 / *Descarga*Adierakideak: ikus *DESKARGAZAR***Toponimoa: DESKARGA**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Iturriak: 1543: ESHU (228.or) / «...gastaron los dichos oficiales y otras personas con ellos siete reales en poner los mojones del cerro de Bazternia asta *Descarga* juntamente con los diputados de la villa de Vergara y Anzuola»

1608: LUA1 / *Descarga*1613: UUA5 / «El primer mojón en *Descarga* que divide las jurisdicciones de Anzuola, Legazpia y Villa Real»1768: UUA8 / «Monte de *Descarga*»1777 (1548): UUA4 / «Camino Real de Coches del alto de *Descarga*»

- 1800: UUA9 / “Paraje concegil hacia *Descarga*”
 1821: HIPO2 (47.or) / “Términos de Yrimo y cavecera de *Descarga*”
 1821: HIPO2 (42.or) / “Cerrados de *Descarga*”

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Descarga* mendatean burnizko hiru gurutze dituen herri-mugarria dago, hiru udalerrik (Urretxuk, Antzuolak eta Legazpik) bat egiten duten lekua izaki. Urretxuko udalerrian hiru mugak batzen ziren beste bi lekuetan ere (*Ataratsu*-n eta *Mendiarras*-en) gurutzeak zeuden antzina.

Toponimoa: **DESKARGA**

Kontzeptua: 30403 / Errepidea

Iturriak: 1851: HIPO3 (38.or) / “Al pie de la cuesta de *Descarga*”

Oharrak: “La mayor cuesta del Valle de Zabaleta” (1801, HIPO2: 4)

Toponimoa: **DESKARGAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1973: EE1 / *Descarga-aldea*

Toponimoa: **DESKARGAERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: 1. *deskárgaerrekiá* / 2. *deskárgaerreká*

Jose Mari Pildain (Dornaldegietxeberri baserria), 1995 (1)

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29, 88-37

Adierakideak: *Mendiarras*, *Santiñeerrekea*, *Deskarga*

Toponimoa: **DESKARGAZAR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *deskárgazár*

Mariano Izagirre (Deskarga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Deskarga*, *Rojas*

Oharrak: Baserri hau XVIII. mendearen bukaeran eraiki zen, Gipuzkoa zeharkatzen zuen errepide berriarekin batera. XIX. mendean, handik gertu (Antzuolako udalerrian) beste etxe bat eraiki zuten, Urretxuko etxeari *Deskargazar* deitzen hasi zitzaion.

Jaiero «batzarrak» edo gazteen bilerak egiten ziren mendearen hasieran.

Toponimoa: **DONJUANITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1935: Plano3 / *Don Juan Iturri*

Ebakera: *donjoániturrí*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **DONZELLASORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1851: HIPO3 (36.or) / “Heredad labradía llamada *doncella soro* en el término de Errazu”

1854: HIPO3 (63.or) / “Hereditad llamada *Doncellasoro* (...) en el término de Errazu”

1860: HIPO3 (118.or) / “Hereditad llamada *Doncellasoro*”

Ebakera: *donstillasoró*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **DORNALDEGI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (72.or) / *Donardegui*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Dornaldeg*i Urretxu bertako baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi

Toponimoa: **DORNALDEGI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1562: ESHU (328.or) / *Dornaldeg*ui

1628: DEA1 / *Dornaldeg*ui

1764: UUA1 / *Dornaldeg*ui

1832: UUA2 / *Dornaldeg*ui

1849: HIPO3 (27.or) / *Dornaldeg*ui

1887: UUA17 / *Dornaldeg*ui

1951: Plano1 / “Camino a *Donardegui*”

Ebakera: *dónardéi*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Dornaldeg*i baserria 1953. urtean erabat berritu zen, orain daukan itxura hartuz.

Toponimoa: **DORNALDEGIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *donárdeialdiá*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **DORNALDEGIBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Vivero de esta villa que se halla en *Dornaldeg*uiburua”

1842: HIPO2 (147.or) / “Un monte llamado *Dornaldeg*uiburua”

1858: HIPO3 (103.or) / “Terreno robledal con algunos castaños (...) en el parage llamado Muguitegui o *Dornaldeg*ui burua”

Adierakideak: ikus *ETXATI*

Toponimoa: **DORNALDEGIETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Dornaldeg*ui echea

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Dornaldeg*i-ri egindako oharra.

Toponimoa: DORNALDEGIETXEBERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1842: HIPO2 (142.or) / “Casa nueva que ejecutó José de Zabalo, pegante a la carretera general, más acá en el pie de Descarga, conocida en el día con el nombre de *Dornaldegui-Echeverri*”1887: UUA17 / *Dornaldegui Echeverri*

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Demandaetxeberri, Ferminene*Oharrak: *Dornaldegietxeberri* baserria, *Deskargaerreka*-ko beste bi baserriak bezala (*Zabaletaetxeberri* eta *Iturbeetxeberri*, alegia), XIX. mendean eraiki zen, errepide berriaren aldamenean.**Toponimoa: DORNALDEGIKO KATELOTUALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *donárdeiko katólitualdiá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: «Katolitu» izan liteke «katedralu»-ren itxuraldaketa (Urretxun bertan «kateletuan behera etorri» moduko esakerak badira). Izan ere, aldapa handietan gurpilak gurtetxeari kate batez lotzen zitzaizkion eta gurdia «kateletuan» eramaten zen. Urretxuko paraje honetan ere gurdibidea aldapa gogorrean dago.

Toponimoa: DORNALDEGISALLA

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *donárdeisallá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: EGURTEGI

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / “Regata de *Egurtégui*”Adierakideak: ikus *SORGINZULOERREKA*

Oharrak: “Arroio que baja desde Egurtégui” (1783, HIPO1: 85)

Toponimoa: EGURTEGI

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1765: UUA9 / “*Egurtégui* de Don Nicolás de Antia”1783: HIPO1 (85.or) / “Arroio que baja desde *Egurtégui*”1800: HIPO1 (135.or) / “Castañal en el termino de *Egurtégui* devajo de la Casería de Echaburu”1845: HIPO3 (2.or) / “Camino carretil que se dirige acia *Egurregui*”1846: HIPO3 (13.or) / “Camino carretil que se dirige acia *Egur-egui*”1853: HIPO3 (59.or) / “Camino carretil que se dirige hacia *Egurregui*”1862: HIPO3 (138.or) / “Término de *Egurtégui*”

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: EGURTEGIGAÑA

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1773: HIPO1 (20.or) / “Término llamado *Egurtégui gaña*”1923: EE37 / “Terreno argomal llamado *Egurtégui gaña*”

Ebakera: *egúrteigañá*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **EGUZKITZA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1848: HIPO4 (21.or) / "Casería de *Euzquiza* construida de nueva planta y al parejo del molino de Guerra"

1853: HIPO4 (49.or) / "Casa llamada *Euzquiza*"

1864: Nom (142.or) / *Eguzquiza*

1887: UUA17 / *Egusquiza*

Ebakera: *eúzkitzá*

Josefa Askasibar (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **EL HORNO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1543: ESHU (92.or) / *Horno*

1783: UUA6 / "*Horno* de la villa"

1793: HIPO1 (108.or) / "*Orno* de cocer pan"

1809: HIPO2 (31.or) / "*Horno* de cocer pan"

1810: Jaka2 (72.or) / "*Horno* de la villa"

1815: UUA12 / "Casa *Horno*"

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **EL HOSPITAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1536: ESHU (116.or) / "*Hospital* de Villa Real"

1628: DEA1 / *Ospital*

1771: HIPO1 (8.or) / "Casa de Barrenechea sita frente al *hospital*"

1853: HIPO3 (52.or) / "Debajo del *Hospital* de dicha villa de Villarreal y frente de la casa de Echechiqui"

1885: UUA19 / *Hospital*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **EL RÍO CAUDAL**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1775: HIPO1 (45.or, 57.or) / *Río caudal*

Adierakideak: ikus *UROLA*

Toponimoa: **EL RÍO MAYOR**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1401: F60 (29.or) / "*Río mayor* de Legaspia"

1819: HIPO2 (65.or) / "*Río maior* llamado Urola"

Adierakideak: ikus *UROLA*

Toponimoa: **EL RÍO PRINCIPAL**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1775: HIPO5 (122.or) / "*Río pral.* que baja desde Legaspia"

1827: HIPO2 (97.or) / *Rto principal*

1854: HIPO3 (61.or) / *Rto principal*

Adierakideak: ikus *UROLA*

Toponimoa: **ELIZATARI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Elizatari*

1810: Jaka2 (72.or) / *Elizataria*

1885: UUA19 / *Elizatari*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **ELORRONDO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1775: UUA9 / *Elorrondo*

1815: UUA12 / *Elorrondo*

1935: Plano3 / "Manantiales *Elurrondo*"

Ebakera: *elórrondó*

Pedro Sasieta (Agirre Baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ELORRONDOBURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1815: UUA15 / "Sobre *Elorriondo burua* hacia Aguirremendicoa"

1848: HIPO3 (22.or) / "Camino sendero horizontal llamado *Elorondoburu*"

Toponimoa: **EMETIKO BARRUTI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *emétiko barruti*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: ikus *Andiko barruti*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ERBIZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *erbízuló*

Jose Murua (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ERBIZULOERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *erbízuloerreka*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Añadiegí, Erbizuloko errekea*

Toponimoa: **ERBIZULOKO ERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: UUA9 / *Erbizulocoerrequia*
 Adierakideak: ikus *ERBIZULOERREKEA*

Toponimoa: **ERDIBIDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1814: UUA12 / “Terreno castaña de *Erdibide*”

1862: HIPO4 (22.or) / “Castaña de *Erbide* (...) confina ante por abajo el camino carritel de Masiasoro (sic), por el lado del monte el castaña de Pedro Zabalo, por M. o O. terreno vaxo de dcha villa desde el citado camino hasta el de Elosieta”

1862: HIPO4 (24.or) / “Terreno castaña de *Erbide*”

Toponimoa: **ERDIBIDETXIKI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: UUA14 / *Erdibidechiqui*

1842: HIPO2 (156.or) / “Término de *Erdibide-chiqui* y Soragoen bide”

Toponimoa: **ERDIKO SAILA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *erdiko sallá*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERMITA DE LA CRUZ**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1800: HIPO1 (135.or) / *Hermita de la Cruz*

1850: HIPO3 (31.or) / *Hermita de la Cruz*

Adierakideak: ikus *KURUTZESANTU*

Toponimoa: **ERMITA DEL ENTIERRO DE CRISTO**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1803: Jaka2 (115.or) / *Ermita del Entierro del Cristo*

Adierakideak: ikus *KURUTZESANTU*

Toponimoa: **EROSIDOETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / *Herosydoeta*

1625: Isasti (115.or) / *Erosidoeta*

1628: DEA1 / *Herosidieta*

1764: UUA1 / *Erosidoeta*

1767: UUA10 / *Erosidueta*

1775: HIPO1 (35.or, 43.or) / *Erosidueta*

1777 (1548): UUA4 / “Ignacio de Eguizabal, inquilino de la Casería de *Erosidoetta*”

1777 (1548): UUA4 / *Erosidueta*

1805: HIPO2 (24.or) / “Pedro Bentura de Yturbe, vecino de la de Anzuola, dueño de la Casería de *Erosidoeta*”

1810: Jaka2 (74.or) / *Erosesueta*

1814: UUA13 / *Elosita*

- 1815: UUA12 / *Elosita*
 1832: UUA2 / *Erosidueta*
 1861: HIPO3 (133.or) / *Erbisdoeta*
 1862: HIPO4 (35.or) / “Antepuerta de *Erosidueta*”
 1862: HIPO4 (35.or) / “Heredades de *Erosigueta*”
 1864: Nom (142.or) / *Erosidoeta*
 1876: UUA16 / *Erosidueta*
 1887: UUA17 / *Erosidueta*
 1908: UUA15 / *Elosubieta*

Ebakera: *elósittá*

Juana Francisca Alkorta (*Erosidoeta* baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Baserri hau Bergarako Elosu auzo aldera dagoenez, urretxuarrek «Elosu-bide-eta» gisa interpretatu izan dute (ikus *EROSIDOETA bidea*). Gainera, behiala, bazen bertatik igarotzen zen herribiderik ere.

Toponimoa: **EROSIDOETA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

- Iturriak: 1862: HIPO4 (31.or) / “Caminos carretiles de *Losieta*”
 1862: HIPO4 (34.or) / “Camino carretil de *Elosieta*”
 1880: UUA14 / “Camino carretil *Elosubieta*”

Toponimoa: **ERRATZU**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

- Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / “*Herraçu* (el de arriba, el de abajo y otro más sin especificar)”
 1625: Isasti (115.or) / *Errazu* (bat)
 1783: UUA6 / “Caserío de *Errazu* de Pedro de *Errazu*”
 1810: Jaka2 (74.or) / “*Errazu* de Iraeta”; “*Errazu* de Moral”
 1862: HIPO3 (131.or) / “Pedro de *Errazu*, vecino de Zumarraga y dueño de la Casería llamada *Errazu*”

Ebakera: 1. *errézú* / 2. *errátzú*

Eusebia Aiasui (*Mendizabal* baserria), 1995 (1,2)

Adierakideak: ikus *ERRATZUGOIKOA*, *ERRATZUBEKOA* eta *TXAKOLINGOA*

Oharrak: *Erratzu* izeneko hiru eraikuntza nagusi ezagutu dira historian zehar: *Erratzugoikoa* (hiru bizitzakoa), *Erratzubekoa* eta *Erratzutzakolin*. Mende honetan, ordea, hirugarrenak *Erratzu* generikoa galdu eta *Txakolin*(goa) izen soilez ezagutu da.

Toponimoa: **ERRATZU DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

- Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Herraçu el de abajo*
 1628: DEA1 / *Erraçu de Avajo*
 1861: HIPO3 (123.or) / *Errazu abajo*
 1876: UUA16 / *Errazu Abajo*

Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA*

Toponimoa: **ERRATZU DE ACÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1749: UUA9 / *Errazua de acá*
 Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA*

Toponimoa: **ERRATZU DE ALLÁ**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1862: HIPO3 (147.or) / *Errazu de allá*
 Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **ERRATZU DE ARRIBA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Herraçu (el de arriba)*
 1543: ESHU (128.or) / *Herraçua arriba*
 1757: UUA9 / “*Errazu de Arriba* oy Santa Bárbara”
 1777 (1548): UUA4 / “Juan de Jauregui inquilino de la dcha Casería de *Errazua de arriba*”; “Isidro de Errazu dueño de la tercera parte de la casería de *Errazu de arriba*”; “Domingo de Iraeta dueño de tercera parte de la casería de *Errazu de Arriba*”; “Domingo de Larrañaga dueño de la tercera parte de la casería de *Errazu de Arriba*”
 1827: UUA3 / *Errazu de Arriba* (hiru)
 1856: HIPO3 (79.or) / “Fco de Iraeta, vecino de Villarreal, Pedro de Errazu, vecino de Zumarraga, Joaquín de Mugica, vecino de Anzuola, dueños los tres del caserío de *Errazu de arriba*”
 1876: UUA16 / *Errazu de Arriba*
 Adierakideak: ikus *ERRATZUGOIKOA*

Toponimoa: **ERRATZU DE MEDIO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1827: UUA3 / *Errazu de medio*
 1862: HIPO4 (16.or) / *Errazu de medio*
 Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA*

Toponimoa: **ERRATZU DE SUSO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1553: Jaka2 (213.or) / *Errazu-suso*
 Adierakideak: ikus *ERRATZUGOIKOA*

Toponimoa: **ERRATZU DE YUSO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1628: DEA1 / *Erraçua de Yuso*
 Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA*

Toponimoa: **ERRATZU MAYOR**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1770: HIPO1 (5.or) / *Errazumaïor*
 1785: HIPO1 (95.or) / “Tercera parte de la casería de *Herrazu lamaïor*”
 1832: UUA2 / *Errazu Mayor*
 Adierakideak: ikus *ERRATZUGOIKOA*

Toponimoa: ERRATZU MENOR

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1814: UUA2 / *Errazu menor*1832: UUA2 / *Errazu menor*Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA***Toponimoa: ERRATZUARROZKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1810: Jaka2 (72.or) / *Errazu Arozcoa*Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA***Toponimoa: ERRATZUAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1841: HIPO2 (146.or) / "Término de *Errazuazpia*"**Toponimoa: ERRATZUAZPIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1862: HIPO8 (65.or) / *Errazu azpicoa*1887: UUA17 / *Errazu azpicoa*Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA***Toponimoa: ERRATZUBEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1885: UUA19 / *Errazu-becoa*Ebakera: 1. *errézubekú* / 2. *errézubekú*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Erratzu, Erratzu de abajo, Erratzuazpikoa, Erratzu de yuso, Erratzuonuzkoa, Erratzu de acá, Erratzuerdikoa, Erratzu de medio*Oharrak: Baserrri hau 1990eko hamarkadan eraitsi zuten Urretxuko *Mugitegi* industrialdea eraikitzeko.**Toponimoa: ERRATZUBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1800: HIPO1 (125.or) / "Un robleal trasmochadero en el Cerrado llamado *Errazuburua*"**Toponimoa: ERRATZUERDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1864: Nom (142.or) / *Errazu-erdicoa*Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA***Toponimoa: ERRATZUERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *errátzuerrékiá*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TXAKOLINERREKEA*

Toponimoa: ERRATZUGARAİKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1887: UUA17 / *Errazu garaicoa*Adierakideak: ikus *ERRATZUGOİKOA***Toponimoa: ERRATZUGOİKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1783: UUA6 / "Caserío de *Errazu goicoa* para de Moral"1802: HIPO2 (9.or) / *Errazugoicoa*1885: UUA13 / *Errazu-goicoa* (hiru)Ebakera: *errétzugoikua*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Erratzu, Erratzu de arriba, Erratzu de suso, Erratzugaraikoa, Erratzugoikoa-Iraeta, Erratzugoikoa-Moral, Erratzu mayor, Tokoton*

Oharrak: 1783an hiru etxebizitza ziren *Erratzugoikoa* baserrian: *Erratzugoikoa-Moral, Erratzugoikoa-Iraeta* eta *Tokoton*, eta hiru izan dira XX. mendera arte, *Tokoton* izeneko etxea 1953. urtean eraitsi zuten arte. Gaur egun, *Erratzugoikoa*-ren beste bi bizitzen pareta zaharrak gordetzen diren arren, barruko antolaketa desberdina da. Diotenez, kebiderik gabeko etxe zaharrea sua sukaldearen erdi-erdian egiten zen. Sortutako kea ohol zirriztuetatik ezkututzen omen zen.

Toponimoa: ERRATZUGOİKOA-IRAETA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1783: UUA6 / "Casería de *Errazu goicoa* para de *Yraeta*"1810: Jaka2 (74.or) / *Errazu de Iraeta*Adierakideak: ikus *ERRATZUGOİKOA*

Oharrak: Iraetatarrak bizi izan ziren etxebizitza honetan:

- "Domingo de Yraeta, dueño de la tercera parte de la casería de Errazu de arriba e inquilino de la Casa de Yrigoyen" (1777 (1548), UUA4)

- "Martín de Iraeta y su hijo Fco de Iraeta, dueños de la tercera parte de la casería de Errazu-arriba" (1850, HIPO3: 30)

- "Fco de Iraeta, vecino de Villarreal, dueño de (la tercera parte) de Errazu de Arriba" (1856, HIPO3: 79)

Azkenaldera, berriz, «Mottolo» gaitzizenez ezagutzen zen bizilagun bat bizi izan zen.

Toponimoa: ERRATZUGOİKOA-MORAL

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1783: UUA6 / "Casería de *Errazu goicoa* para de Moral"Adierakideak: ikus *ERRATZUGOİKOA*

Oharrak: "Errazu de Moral" (1810, Jaka2: 74)

Toponimoa: ERRATZUMUNTEGI

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1846: HIPO3 (10.or) / "Monte ayedal llamado *Errazomuntegui* en el término de Yrimo"

1851: HIPO3 (37.or) / "Terreno ayal conocido con el nombre de *Errazumintegui* existente en el monte de Yrimo de Villarreal y sobre la casa Torre de Ypinarrieta"

1862: HIPO4 (5.or) / "Monte de *Errazu-montegui* en Yrimo"

1923: EE37 / "Terreno helechal llamado *Errazu-mintegui*"

Adierakideak: ikus *MUNTEGIAUNDI*

Toponimoa: **ERRATZUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Errazunea*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: *Errazu* Urretxuko etxalde baten izena ere badenez, oikonimo hau han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **ERRATZUNEKO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1781: HIPO1 (81.or) / "(Casa) de Juan de *Errazunecoa* en la Calle de arriva"

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: ikus *Erratzunea*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ERRATZUONUZKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1783: UUA6 / *Errazu onuzcoa*

1810: Jaka2 (74.or) / *Errazu Onezcoa*

Adierakideak: ikus *ERRATZUBEKOA*

Toponimoa: **ERRATZUS**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1756: UUA19 / "Tres *Errazuas*"

1764: UUA1 / "Las tres caserías de *Errazus*"

1765: Asti (381.or) / "Dos *Errazus*"

Adierakideak: ikus *ERRATZUGOIKOA*, *ERRATZUBEKOA* eta *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **ERRATZUTXAKOLIN**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1827: UUA3 / *Errazuchacolin*

Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **ERRATZUTXAKOLINGOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1833: HIPO2 (132.or) / "Casería de *Errazu chacolingoa*"

1842: HIPO2 (148.or) / "Casería de *Errazu-chacolingoa*"

1852: HIPO3 (42.or) / *Errazu Chacolingoa*

1861: HIPO2 (123.or) / "Casería de *Errazu chacolingoa*"

Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **ERRATZUTXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1628: DEA1 / *Errazu chipi*

1771: HIPO1 (7.or) / *Errazuchiqui*

1777 (1548): UUA4 / “Casería de *Errazuchiqui* propia del Barón de Areyzaga”

1802: HIPO2 (9.or) / *Errazu chiqui*

1803: HIPO2 (14.or) / *Errazu chiquia*

Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **ERRATZUTXIKI DE ALLÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1799: HIPO1 (125.or) / *Errazuchiqui de allá*

Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **ERREBALBARATZA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1791: HIPO1 (102.or) / “Término llamado *Errebalbaraza* de esta dha villa a espaldas de las Casas de dho Arrabal, que confina por la parte inferior con un Camino de servidumbre, por la parte superior con Jurisdicción de la Casería de Yrigoién...”

1817: HIPO2 (55.or) / “Término llamado *Errebalbaraza*”

Toponimoa: **ERREKAGAITZA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1862: HIPO4 (63.or) / “Cuatro terrenos montazgos llamados Biain-errecabeco, Biain errecagoicoa, Nevera y *errecagaizta*”

Adierakideak: ikus *ERREKAGAIZTO*

Toponimoa: **ERREKAGAIZTO**

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1793: UUA9 / “Término de *Errecagaizto*”

1814: UUA12 / “Terreno alechal en el paraje de *Errecagaizto*”

1842: HIPO2 (152.or) / “Terreno helechal llamado Ota-andico-egua, entre éste y la orilla de *Errecagaiztoa*”

1853: HIPO3 (24.or) / “Término de *Errecagaizto*, terreno poblado de robles y ayas”

Ebakera: 1. *errékaestú* / 2. *errékaistú*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995 (1)

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Errekagaitza*

Toponimoa: **ERREKAGORRI**

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1816: HIPO2 (46.or) / “Camino carretil que se dirige desde dha casería de Aguirre para el término llamado *Errecagorri*”

1973: EE1 / *Errecagorri*

Ebakera: *errékaGORRI*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ERREKAGORRIBIDEAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1973: EE1 / *Erreca-gorribide-azpia*

Toponimoa: **ERREKALDE (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *errékaldía* / 2. *errékaldé*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995 (1)

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ERREKALDE (GERRA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO1 (34.or) / “Heredad de *Errecalde*”

Ebakera: *errékaldé*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ERREKALEOR**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *errékaleór*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995-08-25

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ERREKANDIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO3 (24.or) / “Término de *Errecandia* sobre los Ostabases de Yturbe arriba”

Toponimoa: **ERREKARATSAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *errékatxesakoná*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ERREKARAZ*

Toponimoa: **ERREKARAZ**

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1749: UUA9 / *Errecaasa*

1750: UUA9 / “Término de *Errecaras*”

1765: UUA9 / “Término de *Errecaaz*”

1783: UUA6 / “Entre *Errecaras* y la regata de Yturbe, con 7 Ysasis”

1858: HIPO3 (101.or) / “Monte o sitio llamado *Errecazar*”

Ebakera: 1. *errékazár* / 2. *errékatxé*

Vicente Zabaleta (Iturbetxeberri baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Errekaratsakona*

Oharrak: Toponimo honek izan duen bilakaera ikusita *Errekaraz* zein *Errekarats* normaliza zitekeen.

Toponimoa: **ERREKATXIKI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *errékatxiki*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Etxaburuerreka*

Oharrak: "Arroio que vaja desde Santa Cruz" (1783, HIPO1: 83)

Toponimoa: **ERREKAUNDIA**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Ebakera: 1. *errékaundiddá* / 2. *errékaundi*

Mª Jesus Arrieta (Pagoeta baserria), 1995 (1)

Maria Lete (Ule baserria, Irigoien baserria), 1996 (2)

Adierakideak: ikus *UROLA*

Toponimoa: **ERREMENTARIBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Errementari-berria*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: **ERREMENTARIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Errementaricoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **ERREMENTERIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1628: DEA1 / *Rementería*

Toponimoa: **ERRETEN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea (ez dago)

Iturriak: 1750: UUA9 / "Casa de *Retén*"

1857: HIPO3 (85.or) / "Casa y Fábrica de arinas llamada Cale-errota o de *Retén* y la casa denominada también *Retén* con el número seis"

Kokagunea: ikus *KALEERROTA*

Toponimoa: **ERRETEN**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1543: ESHU (128.or) / "Camino de *Herreten*"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Kaleerrota*-tik *Jauregierrota*-ra zihoan bideari esaten zitzaion

Toponimoa: **ERRETEN**

Kontzeptua: 20107 / Errota, Irin-fabrika (ez dago)

Iturriak: 1765: Asti (382.or) / "Molino de *Retén*"

1771: HIPO1 (7.or) / "Calze del Molino de *Retén*"

1771: HIPO1 (10.or) / "Molino de *Retén*"

1783: UUA6 / "Molino de *Retén*"

1810: Jaka2 (71.or) / “Molino de *Erreten*”

1831: HIPO2 (121.or) / “Molino de *Erreten*”

1857: HIPO3 (85.or) / “Casa y Fábrica de arinas llamada Cale-errota o de *Retén* y la casa denominada también *Retén* con el número seis”

Adierakideak: ikus *KALEERROTA*

Toponimoa: **ERRETEN**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1693: Jaka2 (11.or) / “Puente del *Retén*”

1695: Jaka2 (21.or) / “Puentes de Mendaraz y de *Retén*”

Adierakideak: ikus *ZUFIAUR*

Toponimoa: **ERRETEN**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1810: Jaka2 (165.or) / “Calle del *Retén*”

1852: HIPO3 (41.or) / “Cauce del molino de la calle *Retén*”

1885: UUA19 / “Calle del *Retén*”

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: **ERRETENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea (ez dago)

Iturriak: 1830: HIPO2 (117.or) / “Casa sita en la calle de esta Villa Real, llamada *Erretenea*”

1851: HIPO3 (38.or) / “Casa nombrada *Retenea*”

Adierakideak: ikus *KALEERROTA*

Toponimoa: **ERREZOLA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1706: Jaka2 (21.or) / “Puerta de *Rezola*”

1783: UUA6 / *Rezola*

1798: HIPO1 (116.or) / “Una heredad de la Casa de Pagueta sita frente de la Casa de *Rezola*”

1810: Jaka2 (73.or) / *Errezola*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Errezola* Azkoitiko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomioa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **ERREZOLANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Rezolanea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Errezola*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ERRIBIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *erribidiá*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Hiribarrutik Antzuolara doan erregebide zaharrari esaten zaio. Bide garrantzitsua zenez askotan aipatzen da agerietan:

- “Camino Real y calzada que van de la dha Villa Real a la dha Vergara y Anzuola” (1613, UUA5)
- “Camino Real que desde esta villa se va a la de Anzuola” (1699, Jaka2: 95)
- “Camino Real antiguo que va desde esta villa a la de Bergara” (1816, HIPO2: 47)
- “Camino o calzada que se dirige al Palacio de Ypenarrieta” (1816, HIPO2: 47)
- “Camino real viejo que pasa bajo las heredades de Ypenarrieta” (1858, HIPO3: 95)

«Galtzada» ere esango zitzaion itxura denez, inguruko paraje batek *Galtzadaazpi* baitu izena.

Toponimoa: **ERROTA**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Ebakera: *errótá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Adierakideak: ikus *AIETSUERROTA*

Toponimoa: **ERROTABURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *errótaturú*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERTSOLEGI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Ersolegui*

1601: UUA21 / *Ersollegui*

1625: Isasti (115.or) / *Ersolegui*

1628: DEA1 / *Ersollegui*

1740: UUA6 / *Echolegui*

1749: UUA9 / *Ersolegui, Ersollegui*

1764: UUA1 / *Ersollegui*

1767: UUA10 / *Ersolegui*

1775: HIPO1 (54.or) / *Ersollegui*

1777: UUA4 / “Domingo de Auzmendi dueño de la casa de *Ersolegui*”

1780: HIPO1 (79.or) / *Ersolegui*

1810: Jaka2 (74.or) / *Erzolegui*

1814: UUA13 / *Echolegui*

1827: UUA3 / *Ersolegui*

1846: HIPO3 (8.or) / *Echolegui*

1862: HIPO4 (14.or) / *Ersolegui, Echolegui*

1887: UUA17 / *Ersolegui*

Ebakera: *etxólei*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Baserri honek historian zehar aldaketa asko izan baditu ere, oraindik ere antzinako paretak gordetzen ditu, eta haietako batean puntu erdiko harrizko atea.

Toponimoa: **ERTSOLEGI**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1601: UUA21 / “Puente de llamada *Ersollegui*”
Adierakideak: ikus *SAGASTITXIPI*

Toponimoa: **ERTSOLEGIBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Echotegiburua* (sic)

Oharrak: “Un arbolado en la encimera de Echolegui” (1856, HIPO3: 8)

Toponimoa: **ERTSOLEGIERREKEA**

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1781: HIPO1 (83.or) / “Regata de *Ersollegui*”

1851: HIPO3 (37.or) / “Terreno moztazgo y castañal de *Echolegui Erreca*”

Ebakera: *etxóleierrékiá*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Jose Murua (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Sagastitxipi*

Toponimoa: **ERTSOLEGIETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Ersolegui echea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Herzolegui Echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Ersolegi* Urretxu bertako baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **ERTSOLEGIKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *etxóleiko egiddá*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ERTZILLEGI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1794: UUA9 / “*Ercillegui* entre las dos regatas”

1808: UUA12 / *Ercillegui*

1814: UUA13 / *Ercillegui*

1862: HIPO4 (19.or) / “Monte llamado *Ercillegui*”

1862: HIPO4 (19.or) / “Cima de *Ercillegui*”

1862: HIPO4 (21.or) / “Las dos regatas de *Ercillegui*”

1862: HIPO4 (23.or) / “Camino rastrero de la cima de *Ercillegui*, garaico-berainbidea, la regata por la parte de la dha hasta el crucero plano”

1862: HIPO4 (32.or) / “Parage conocido de *Ercillegui* y Goicoegua”

Ebakera: *ertzillei*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Larregi-Ertzillegi, Ertzillegiko hegia*

Toponimoa: **ERTZILLEGIKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1862: HIPO3 (143.or) / “Terreno ayedal y herial (...) conocido con el nombre de *Ercilleguicoegüia* en Larregui”

Adierakideak: ikus *ERTZILLEGI*

Toponimoa: **ESBARRU**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 19??: EE4 / *Esbarrua*

Ebakera: *esbárru*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ESKOLAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Escola-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Labeaga)

Oharrak: “Escuela Labeaga” (1869, Jaka1: 123)

Toponimoa: **ESPARRU (BEAIN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *espárru*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ESPARRU (IPENARRIETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *espárru*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ESPARRUTXIKI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *espárrutxiki*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ESTAFETA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1834: Jaka1 (95.or) / “*Estafeta* de Villarreal”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ETXABOLAALDE (EROSIDOETA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *etxabolaalde*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXABOLAALDE** (IRIGOIEN)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *etxabolaaldé*

Ignacio Zufiurre (Irigoién baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXABOLAZURI**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: 1. *etxabolazuri* / 2. *txabolazuri*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995 (1)

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXABURU**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburú*

Juana Elizburu (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXABURU**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Echaburu*

1543: ESHU (125.or) / *Esaburu*

1625: Isasti (115.or) / *Etsaburu*

1628: DEA1 / *Echaburu*

1764: UUA1 / *Echaburu*

1777 (1548): UUA4 / *Esaburu*

1777 (1548): UUA4 / *Essaburu*

1783: UUA6 / *Echaburu*

1832: UUA2 / *Echaburu*

1887: UUA17 / *Echaburu*

Ebakera: 1. *etxabú* / 2. *etxaburú*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995 (1)

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXABURUALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1860: HIPO3 (120.or) / "Hereditad denominada *Echaburualdea*"

Toponimoa: **ETXABURUERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *etxaburuerrekiá*

Jose Murua (Larreaga baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ERREKATXIKI*

Toponimoa: **ETXABURUKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *etxaburuko zeltiidda*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXABURUSORO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1842: HIPO2 (153.or) / “Término llamado *Echaburu soro*, confinante por la parte superior y por el cerrado que mira hacia el medio día con pertenecidos de la Casería de Echaburu”

Toponimoa: **ETXABURUTXIKI**

Kontzeptua: 50304, 10104 / Zabalgunea (antzina baserria)

Ebakera: *etxáutxiki*

Ignacio Zufiaurre (Irigoién baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXANIZBASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1842: HIPO2 (149.or) / “Terreno ayedal conocido como *Echaniz-baso*”

Oharrak: *Etxaniz* Azpeitiko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimo honek han sortutako deiturarekin izan dezake zerikusirik.

Toponimoa: **ETXANIZENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (68.or) / “Casa llamada *Echanizenea*, sita en la Calle de arriba de esta V^a”

1810: Jaka2 (73.or) / *Echaniz-Enea*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: ikus *Etxanizbaso*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ETXATI**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: 1. *itxáti* / 2. *etxáti*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Litekeena da toponimo honen oinarrian **etxegarati(a)* egotea (gero, **etxegarati* > *etxati* > *itxati*). Izan ere, mendixka hori *Dornaldegi* baserriaren goiko aldean dago. «Garaitia» osagai lokatiboa, dena den, inguru hauetan urria dela dirudi. Beste adibide bat Zumarragan topatu dugu (ikus *ETXEGARATIKO SOROA*).

Toponimoa: **ETXATXOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Esachoa*

1543: ESHU (129.or) / “Camino que partiendo de la casa de *Hechachoa* sigue por Arriçurialde - castaños de la casería de Guerra - Casilla de Herosydoeta - Laharregui - Irimo”

- 1543: ESHU (129.or) / “Camino que sale de *Hesachoa* y discurre por debajo de Beain y por encima de Herosydoeta hasta Laharregui”
 1771: HIPO1 (10.or) / “Casas de *Echachoa* y Galdosenea”
 1777 (1548): UUA4 / “Paraje que hubo una casilla llamada *Echechoa*, que es debajo del Vivero que está por la parte inferior de las tierras sembradas de Beain”

Toponimoa: ETXAURREKO SOROA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxáurreko soroá*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEALDE

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *etxéaldé*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Toponimoa: ETXEATZEA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1881: EE3 / “Heredad de *Eche-atcea*”

Oharrak: *Kaminpe* baserriko sail hau *Orbegozo* lantegia handitzeko erabili zen.

Toponimoa: ETXEATZEKO SOROA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéatzeko soroá*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEATZEKO ZELAIA (DORNALDEGI)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéatzeko zeláddá*

Ignacio Salaberria (Dornaldegi baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEATZEKO ZELAIA (IRIGOIEN)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéatzeko zeláddá*

Maria Lete (Irigoiien baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEAURREKO SOROA (BEIDAKAR)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1973: EE1 / *Echeaurreco soroa*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEAURREKO ZELAIA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeaurreko zeládddá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharra: *Dornaldegi* baserri aurrean dagoen sailari esaten zaio.

Toponimoa: **ETXEAZPI (BEAINEMENDIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 19??: EE6 / *Echeazpi*

Ebakera: *etxeazpi*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEAZPI (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEAZPI (IPENARRIETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEAZPI (IRIGOIEN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Ignacio Zufiurre (Irigoien baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEAZPI (LARREAGA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Juliana Elizburu (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEAZPI (SASIETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEAZPIA (BEIDAKAR)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1973: EE1 / *Echeazpia*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEAZPIBARRENA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpibarrená*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEAZPIGOENA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpigoená*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEAZPIKO SOROA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpiko soroá*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEAZPIKO ZELAIA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpiko zeladdá*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEBERRIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Echev^a* (bi)1783: UUA6 / *Echeverria*1810: Jaka2 (73.or) / *Echeverria*1815: HIPO2 (41.or) / "Casa llamada *Echeverria* sita en la Calle de arriva"1845: HIPO3 (3.or) / *Echeverria*1885: UUA19 / *Echeverria*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: ETXEBERRIETA

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1773: HIPO1 (20.or) / "Casa de Cazocua en el varrio de *Echeverrieta*"1777: HIPO1 (76.or) / "Casa de Pagoeta sita en el Barrio de *Echeverrieta* de esta Villa"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ETXEBURU

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1973: EE1 / *Echeburu*Adierakideak: ikus *ETXEGAÑEKO BARRUTIA***Toponimoa: ETXEGAÑA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxégañá*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEGAÑEKO BARRUTIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxégañeko barrütiddá*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Etxaburu*

Toponimoa: **ETXEOSTE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéosté*

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEOSTEKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1973: EE1 / *Echeosteco-soróa*

Ebakera: *etxéosteko sorod*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXETXIKI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 / “Casa llamada *Echechiqui*, sita poco más abajo del Ospital de esta villa”

1853: HIPO3 (52.or) / “Debajo del Hospital de dicha villa de Villarreal y frente de la casa de *Echechiqui*”

1885: UUA19 / *Echechiqui*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **ETXEZAR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (orain etxola)

Ebakera: *etxézár*

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zabaleta, Zabaleta de arriba*

Oharrak: Litekeena da antzinako *Zabaleta* baserria (*Zabaletatorrea*-ren aurrekoa) orain *Etxezar* esaten zaion etxolaren lekuan egotea.

Toponimoa: **ETXEZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1862: HIPO3 (145.or) / “Casa denominada *Echezarra* (..) frente con su Yglesia”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ETXEZARRALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1992: EE5 / *Etxezar Aldea*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEZURIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (71.or) / *Echezuria*1852: HIPO3 (41.or) / "Palacio llamado *Echezuria*"1852: HIPO3 (44.or) / "Casa de *Echezuria*, la de Necolalde, Galeria Necolalde, Velengoa, Urtazanea y Guerra Andia"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: EZKURREKOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Ezcurrecoa*1810: Jaka2 (73.or) / *Ezcurre-Coa*1833: HIPO2 (134.or) / *Ezcurrecoa*1885: UUA19 / *Ezcurrecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: EZKURRETXEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1773: HIPO1 (24.or) / "Casa en la Calle de arriba de la misma V^a llamada (*Us)cururechea* (sic)"

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: *Jauregi* kalean hainbatetan azaltzen den *Ezkurrekoa* etxearekin zerikusirik duela ematen du.**Toponimoa: FAKTOREKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1751: UUA10 / *Factorecoa*1783: UUA6 / *Factorecoa*1810: Jaka2 (71.or) / *Factorecoa*1885: UUA19 / *Factorecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: FERMINTXABOLAZARRALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *fermintxabolazarraldid*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: FERMIÑENE

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *fermiñené*

Jose Mari Pildain (Dornaldegiexberri baserria), 1995

Adierakideak: ikus *DORNALDEGIETXEBERRI*

Oharrak: Baserri honetan Fermin Antonio Zabalo Ugarte (1835. urtean jaioa) bizi izan zen. Horregatik *Ferminene*.

Toponimoa: **GAINTZABAL**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *gaintzábal*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GALDOTSENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 (10.or, 14.or) / *Galdosenea*

1783: UUA6 / *Galdosenea*

1810: Jaka2 (72.or) / *Galdos-Enea*

1819: HIPO2 (66.or) / “Casa de *Galdosenea* (..) al mediodía de Corttaverria”

1885: UUA19 / *Galdosenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Galdots* Legazpiko baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi. /*Galdóts!* ahoskatzen dute legazpiarrek.

Toponimoa: **GALDOTSENEA**

Kontzeptua: 10203 / Enparantza

Iturriak: 1846: HIPO3 (8.or) / “Las dos Empananzas de la Casa de *Galdosenea*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Galdosenea* etxeari egindako oharra.

Toponimoa: **GALENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1856: HIPO3 (75.or) / “Casa conocida con el nombre de Jirongo o *Galenea* (..) existente en la calle de Arrabal, su callejón y la parte de medianil que la casa de Necolalde tiene...”

1860: HIPO3 (120.or) / “Casa de *Calenea* existente en la calle de Arrabal”

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Oharrak: Litekeena da oikonimo honen lehen osagaiak («Gale»-k, alegia), hiribarruko *Galeria* etxearekin zerikusirik izatea.

Toponimoa: **GALERIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Galeria*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **GALERIANEKOLALDE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1852: HIPO3 (44.or) / “Casa de Echezuria, la de Necolalde, *Galeria Necolalde*, Velengoa, Urtazanea y Guerra Andia”

1885: UUA19 / *Galería de Necolalde*

Kokagunea: Hiribarrua (Labeaga)

Toponimoa: **GALERIAZPIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Galeri Azpia*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **GALTZADAAZPI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *galtzáazpi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Lursail honen goienetik Urretxuko hiribildutik Antzuolarako erregebidea igarotzen zen.

Toponimoa: **GANBOSORO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ganbósoró*

Ignacio Zufiaurre (Irigoien baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GARAIKOBAINBIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1862: HIPO4 (23.or) / “Camino rastrero de la cima de Ercillegui, *garaicoberainbidea*, la regata por la parte de dha hasta el crucero plano”

Toponimoa: **GARALEKUAUNDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *garálekuauñdi*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GARIKATZANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1769: HIPO1 (2.or) / *Garicazaenea*

1783: UUA6 / *Garicazanea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Garicaza Nea*

1820: HIPO2 (74.or) / “Casa de Vidartenea, sita en el Raval de esta V^a, confinante con casa de *Garicazanea* y pr. otra con la de *Plazaenea*”

1862: HIPO4 (63.or) / “La (casa) de *Garaicazanea* o Arrabal”

1885: UUA19 / *Garicazanea* 1^a; *Garicazanea* 2^a

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Oharrak: *Garikatza* Antzuolako baserri baten izena da (1307: *Gariñança*), eta Urretxuko oikoinimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **GARZIBILLO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1384: F6 / *Garçia Vilo*

1401: F60 (29.or) / “Y dende por el rio mayor ayuso asta la casa de *Garçibillo...*”

1805: Plano4 / “*Garavillo* (sic) o Camimpe”

Adierakideak: ikus *KAMINPE*

Oharrak: Badirudi oikonimo honen bigarren osagaiak («billo»-k), baduela zerikusirik hainbat toponimotan azaltzen den «ubillos», «ibillos» eta abarrekin. Izan ere, baserri hau bi erreken elkargunean zegeoen. Hara zer dioen kontu honen gainean *Nafarroa, toponimia eta mapagintza* bildumaren 13. aleak (Jimeno Jurio 1992): “UBILLEGI. Este toponimo y similares (ubillos, ibillos, ubilots) son de gran antigüedad ya que se extienden en toda la zona de habla vasca. Significa aproximadamente “isla o península fluvial”, “lugar donde se juntan dos corrientes de agua”, lo que se corresponde bastante bien con el término de este nombre, situado en el confluencia de dos regatas”

Toponimoa: **GAZTAÑADI (BEAIN)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastéñari*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GAZTAÑADI (ETXABURU)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastéñari*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GAZTAÑADIA (MENDIZABAL)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastáñeriddá*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GAZTAÑATXO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1760: UUA9 / *Gastañacho*

Toponimoa: **GAZTAÑATXULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastáñatxuló*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GAZTELUGAIN**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *gastélugáin*

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998

Kokagunea: 88-20

Oharrak: Gain honetan K.a. 2.500-1.500 urte bitarteko tumulu bat dago

Toponimoa: **GERRA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Guerra*
 1625: Isasti (115.or) / *Guerra*
 1628: DEA1 / *Guerra*
 1777: UUA4 / "Andrés de Zavalo de Zuazola y Pedro de Aramburu
 arrendatarios de la casería de *Guerra*"
 1804: HIPO2 (20.or) / *Guerra*
 1887: UUA17 / *Guerra*

Ebakera: *gérá*
 Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GERRA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1749: UUA9 / "Fuente de la casería de *Guerra*"
 1777: UUA9 / "Fuente de *Guerra*"

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GERRAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Guerraaldea*

Toponimoa: **GERRAANDIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1524: Jaka2 (217.or) / *Gerra-aundia* (sic)
 1852: HIPO3 (44.or) / "Casa de Echezuria, la de Necolalde, Galería
 Necolalde, Velengoa, Urtazanea y *Guerra Andia*"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Gerra* Urretxu bertako baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako
 deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **GERRABARRUTIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1767: UUA10 / *Guerrabarrutia*

Toponimoa: **GERRABEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1757: UUA9 / *Gerraabea*

Toponimoa: **GERRABURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1767: UUA10 / *Guerraburu*
 1777 (1548): UUA4 / "Ysacias de *Guerraburu*a, Beainerreca..."

Ebakera: *gerráburú*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: "Parte superior de la casería de Guerra" (1862, HIPO4: 17)

Toponimoa: **GERRAETXEA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1885: UUA19 / *Guerra-echea*
 Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Oharrak: ikus *Gerraandia*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **GERRAGAZTAÑADIA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *gerragastéñariddá*
 Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Oharrak: Bestela ere azaltzen da agiritan:

- "Castaños de la casería de Guerra" (1543, ESHU: 129)

- "Paraje que desde Beraines pasa a la Casería de Guerra junto a Yturriazpia, confinante por abajo el castañal de la casa de Guerra y poblado de Sasieta" (1862, HIPO4: 29)

Toponimoa: **GERRANEA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1803: HIPO2 (16.or) / *Guerranea*
 Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Gerraandia*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **GERRASALLAK**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *gerrásallák*
 Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1996
 Adierakideak: ikus *OTAMOTZ*

Oharrak: *Gerra* baserriaren sailei deitzen zaie horrela.

Toponimoa: **GOENKALE**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1862: HIPO4 (3.or) / "Calle de Arriba o *Goenkale*"
 Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: Eskribauaren nahasketa dirudi, *Kalegoen*-en ordez *Goenkale* jarritz, behin besterik ez baita dokumentatzen.

Toponimoa: **GOIARAS**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1750: UUA9 / *Goiaras*

Oharrak: «Aras» osagaia hiru toponimotan gutxienez azaltzen zaigu Urretxuko udalerrian, hala nola: *Mendiaras*, *Errekaras* eta *Goiaras*.

Toponimoa: **GOIKO BARRUTI (BEAIN)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *góiko barruti*
 Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO BARRUTI (LARREAGA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *goiko barruti*

Jose Murua (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Ostabaso* (Larreaga)

Toponimoa: **GOIKO BARRUTIA (DESKARGA)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *goiko barrutiddá*

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GOIKO HEGIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (32.or) / "Paraje conocido de Ercillegui y *Goicoeguiá*"

Toponimoa: **GOIKO ITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *goiko iturri*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO SAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *goiko sakoná*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GOIKO SORO (BEAINANDIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *goiko soró*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO SORO (BEAINANDIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *goiko soró*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO SORO (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *goiko soró*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GOIKO SORO (SASIETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *góiko soró*
 Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO SOROA (ZABALETA)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1992: EE5 / *Goikosoroa*
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GOIKO TXABOLA**
 Kontzeptua: 10301 / Etxola
 Ebakera: *góiko txábolá*
 Maria Lete (Irigoién baserria), 1996
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GOIKO ZELAI (LARREAGA)**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *góiko zelái*
 Jose Murua (Larreaga baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GOIKO ZELAIA (EROSIDOETA)**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *góiko zeláiddá*
 Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO ZELAIA (IRIGOIEN)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *góiko zeláiddá*
 Maria Lete (Irigoién baserria), 1996
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **GREGORIONEA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1842: HIPO2 (147.or) / *Gregorionea*
 1862: HIPO4 (8.or) / *Grogoriana*
 Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **GURRUTXAGA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1783: UUA6 / "Horno de *Gurruchaga*"
 Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Gurrutxaga* Zumarragako etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi

Toponimoa: **GURRUTXAGAETXEA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Gurruchaga Echea*
Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Gurrutxaga*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **GURRUTXATEGI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1543: ESHU (128.or) / “Manzanal de *Gurruchategui*”

Oharrak: *Gurrutxategi* Legazpiko etxalde baten izena da, eta Urretxuko leku-izena han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi. Esan beharrekoa da, bestalde, lursail honetatik *Erratzugoikoa* baserriko herribidea zihoala, *Erratzu*-ko teilerialik barrena.

Toponimoa: **GURUTZEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Gurutzecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Labeaga)

Toponimoa: **HIRUGARREN ERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *irúgarren errekiá*

Juan Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MASKELUERREKEA*

Toponimoa: **HURTADO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1750: UUA9 / “Casa de *Hurtado*”

1751: UUA10 / “Casa de *Hurtado*”

1775: HIPO1 (56.or) / “Casa de *Urtado* en Calegoien”

1835: Jaka1 (101.or) / “Casa de *Hurtado* de Mendoza”

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: “Heredad de *Urtado*” (1862, HIPO4: 66)

Toponimoa: **HURTADOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Hurtadocoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **IARSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *ársoró*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **IBAIA**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Ebakera: 1. *ibiddá* / 2. *ibaddá* / 3. *ibeie*

Ignacio Zabala (Zumakortaegikoa baserria), 1995 (1)

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995 (2)

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998 (3)

Adierakideak: ikus *UROLA*

Toponimoa: **IGARABERRIALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *idáberrialde*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ILLABARRUTI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *illábarruti*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **INDIANOSAGASTI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1842: HIPO2 (153.or) / “Tierra a pan llevar titulada *Indiano sagasti* o sorguinzulo”

Toponimoa: **INTXAURSAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1801: UUA9 / *Ynchaursacona*

Ebakera: *intxésakoná*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Intxaurakoneta*

Toponimoa: **INTXAURSAKONETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1862: HIPO4 (47.or) / “Terreno argomal en el término de *Ynchaursaconeta*”

1973: EE1 / *Inchaursaconeta*

Ebakera: 1. *intxésakoneté* / 2. *itxásakoneté* / 3. *etxésakoneté*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (1)

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995 (2,3)

Adierakideak: ikus *INTXAURSAKONA*

Toponimoa: **INTXENEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1832: UUA2 / *Inchanea*

1838: HIPO2 (139.or) / “La casa donde habita (Elías Ugalde) llamada *Mendiaras* o *Inchenea*”

1885: UUA19 / *Inchenea*

1887: UUA17 / *Inchenea*

Ebakera: *intxené*

Jose Mari Plazaola (Kaminpe baserria), 1996

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Mendiaras, Mendiaras de abajo, Mendiaras de acá, Mendiarasemendikoa, Intxenea menor, Mendiarasonezkoa, Mendiaras-Intxenea*

Oharrak: 1838ko agirian aipatzen den *Intxenea* ez da egun izen berarekin ezagutzen duguna, *Benta* baizik.

Toponimoa: **INTXENEA MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1853: Jaka1 / *Inchinea Mayor*

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **INTXENEA MENOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1842: HIPO2 (152.or) / *Inchenea menor*

1845: HIPO3 / *Inchenea Menor*

1862: HIPO4 (2.or) / *Inchenea menor*

Adierakideak: ikus *INTXENEA*

Toponimoa: **IÑIGONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Iñigonea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **IPARRAGIRRE**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1887: UUA17 / “Calle *Iparraguirre*”

1951: Plano1 / “Calle *Iparraguirre*”

1996: Plano2 / “*Iparragirre* Kalea”

Kokagunea: Hiribarrua (*Iparragirre*)

Toponimoa: **IPENARRIETA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1463: Jaka2 / *Ipenarrieta*

1539: ESHU (328.or) / *Ypenarrieta*

1543: ESHU (125.or) / *Ipenarrieta*

1625: Isasti (115.or) / *Ipeñarrieta*

1628: DEA1 / *Ypenarrieta*

1744: UUA9 / *Ypenarrieta*

1768: HIPO1 (1.or) / “Maiorazgo de *Ypenarrieta*”

1850: HIPO3 (32.or) / “Camino carretil que de *Ypenarrieta* se dirige sobre la nevera”

1862: HIPO4 (21.or) / “Camino carretil de *Ypiñarrieta* a la Nevera”

Kokagunea: ikus *Ipenarrietatorrea* eta *Ipenarrietatxiki*

Oharrak: *Ipenarrieta* exaldean bi eraikuntza nagusi egon dira azken lau mendeotan: *Ipenarrietatxiki* eta *Ipenarrietatorrea*. Lehenengoa zaharragoa izango da, *Ipenarrietatorrea* 1605. urtean eraiki baitzen.

Toponimoa: **IPENARRIETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1777: UUA4 / “Andres de Yzaguirre ynquilino de la Caseria de *Ypenarrieta*”

Ebakera: *ipñarrittá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Kokagunea: ikus *IPENARRIETATORREA*

Toponimoa: **IPENARRIETA**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1749: UUA9 / “Molino de *Ypenarrieta*”

Jaka2 (104.or) / “Molino de Pedro de *Ipenarrieta*”

Adierakideak: ikus *KALEERROTA*

Oharrak: Errota hau ez zegoen *Ipenarrieta* etxaldean, *Santa Barbara* ermitaren ondoan alegia, herri barruan baizik.

Toponimoa: **IPENARRIETA**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Iturriak: 1850: HIPO3 (36.or) / “Terreno argomal sito en el término de Yrimo sobre la Peña de *Ypinarrieta*”

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **IPENARRIETA-KORRAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / “Casa Palacio de *Ipenarrieta-Corral*”

1892: Jaka2 (143.or) / “Casa Palacio de *Ipenarrieta-Corral*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Ipenarrieta*, *Irimo* mendia magalean dagoen etxaldea da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi

Toponimoa: **IPENARRIETAS**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1764: UUA1 / “Las dos caserías *Ypenarrietas*”

Adierakideak: ikus *IPENARRIETATXIKI* eta *IPENARRIETATORREA*

Toponimoa: **IPENARRIETATORREA**

Kontzeptua: 10104 / Jauregia

Iturriak: 1783: UUA6 / *Ypenarrietatorrea*

1832: UUA2 / *Ypenarrieta Torre*

1885: UUA19 / *Ipenarrieta Torre*

1887: UUA17 / *Ipinarrieta Torre*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Ipenarrieta*

Oharrak: *Ipenarrietatorrea* ez ezik *Palacio de Ipenarrieta* eta *Torre de Ipenarrieta* izenez ere azaltzen da agirieta:

- “Palacio de Ipenarrieta” (1628, Jaka2: 231)

- “Torre de Ypenarrieta” (1764, UUA9)

- “Domingo de Yzaguirre ynquilino del Palacio de Ypenarrieta” (1777, UUA4)

- “Camino o calzada que se dirige al Palacio de Ypenarrieta” (1816, HIPO2: 47)

- “Casa Torre de Ypinarrieta” (1845, HIPO3: 37)

Itxura denez, 1605ean eraiki zen (Aldabaldetrecu 1979: 339): “Este edificio, que mandado construir por Cristóbal de Ipeñarrieta en el año 1605, y ejecutada la cantería por el maestro cantero Martín de Basagoitia,

se situó en las cercanías de la casa solar que se remontaba al año 1532, fecha que habitaban Juan Ipeñarrieta y Mari Martín de Atbar”.

Toponimoa: IPENARRIETATXIKIA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1832: UUA2 / *Ypenarrieta Chiquia*

1864: UUA1 / *Ipenarrieta-chiqui*

1887: UUA17 / *Ipinarrieta Chiquia*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Ipenarrieta, Txaltokoa, Txaltoa*

Toponimoa: IRIGOIEN

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Yrigoyen*

1625: Isasti (115.or) / *Irigoyen*

1764: UUA1 / *Irigoyen*

1777 (1548): UUA4 / “Domingo de Yraeta, dueño de tercera parte de la casería de Errazu de arriba e ynquilino de la Casa de *Yrigoyen*”

1832: UUA2 / *Yrigoyen*

1887: UUA17 / *Irigoyen*

Ebakera: 1. *irigón* / 2. *irión*

Ignacio Zufiaurre (Irigoyen baserria), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: IRIGOIEN

Kontzeptua: 50608 / Txaradia

Iturriak: 1775: HIPO1 (60.or) / “Jaral de la casería de *Yrigoyen*”

1775: HIPO1 (75.or) / “Jaro de *Yrigoyen*”

1801: HIPO2 (3.or) / “Jaro de la casa de *Yrigoyen*”

Adierakideak: ikus *TXARA (Irigoyen)*

Toponimoa: IRIGOIENALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1827: HIPO2 (98.or) / *Yrigoienaldea*

Toponimoa: IRIGOIENEKOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1751: UUA10 / “*Yrigonecoa* o Lencarangoa”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Irigoyen* Urretxuko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonimo hau han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi

Toponimoa: IRIMO

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1543: ESHU (129.or): *Irimo*

1613: UUA5 / “En el dicho término de Bicaobigaraicoa en el remate de *Yrimo*”

1782: UUA9 / *Yrimo*

1821: HIPO2 (75.or) / “Términos de *Yrimo* y cavecera de Descarga”

1826: HIPO2 (91.or) / “Camino que se dirige a los términos de *Yrimo* por jurisdicción de la Casería de Beidacar”

1850: HIPO3 (36.or) / “Terreno argomal sito en el término de *Yrimo* sobre la peña de Ypinarrieta”

1851: HIPO3 (37.or) / “Terreno ayal conocido con el nombre de Errazumintegui existente en el monte de *Yrimo* de Villarreal y sobre la casa Torre de Ypinarrieta”

1855: HIPO3 (64.or) / “Término de Soranvide del monte de *Yrimo* de Villarreal”

1862: HIPO4 (5.or) / “Montes Yturriandía en *Yrimo*, Errazu-montegui también en *Yrimo* término de Larregui...”

Ebakera: 1. *irémó* / 2. *irtmó*

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998 (1)

Isabel Jauregi (Inurrigarroazpikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Irimo*, Urretxu eta Antzuolaren artean dagoen mendi nagusiaren izena ez ezik, Antzuolako udalerrian dagoen etxalde baten izena ere bada. XIV. mendeko agiri batean aipatzen den *Irinmodo* toponimoa azken kokagune horrekin loturik dagoela dirudi: “Sepan quoyantos esta carta vieren cómo yo, Martín Sánchez de Sant Llorente, abat en San Miguel de Onnat (...) tres seles en término de Vergara en Ançuela, los quoyales seles llaman Yrinmodo e Galardi e Ylurrigarro” (1307, CDM: 109).

Toponimoa: **IRIMO**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1815: UUA12 / “Parte inferior del alto de *Yrimo*”

1821: HIPO2 (76.or) / “Alto de *Yrimo*”

1848: HIPO3 (24.or) / “Alto de *Yrimo*”

Adierakideak: ikus *IRIMOGAIN*

Toponimoa: **IRIMOAZPI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *irtmoazpi*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AITZIPURZURI*

Oharrak: “Parte inferior del alto de *Yrimo*” (1815, UUA12)

Toponimoa: **IRIMOESATE**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “Començando de un aledano desde *Yrimo Esate* como desçiende por el arroyo a yuso fasta el agua e rio de Legaspia...”

Toponimoa: **IRIMOGAIN**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “E dende por el cerro Asua fasta el otero de *Yrimogaina*, por donde sennaladas e crusadas estan las fayas por los dichos nuestros procuradores”

Ebakera: *irimogaiñ*

Isabel Jauregi (Inurrigarroazpikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Areazuloeta*, *Meakagaña*, *Irimo*

Toponimoa: IRIMOSABEL

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1596: ESHU (30.or) / “Terrenos y montes de *Irimosabel* que son desde el cerro de Larregui hacia la villa de Villarreal”1613: UUA5 / “Yt en *Yrimo savel* vaxando por la fuente para el río de Uola se puso un moxón más arriba de los castaños quedando los castaños por (sic) de Villa Real”1613: UUA5 / “Yt se halló un moxón grande en Larregui en *Yrimo sabel* pegante a un castaño”Oharrak: Agiri zaharretan egiten den deskribapenarengatik badirudi *Irimosabel*-ekin *Laarregi*-tik *Nebera* bitartea izendatzen dela, gaur egun *Maskelu*, *Kortegi*, *Artasoro* eta hainbat leku-izen dauden eremua. Alderdi hori *Irimo* mendiaren iparraldeko isurian dago.**Toponimoa: IRIZARRENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (72.or) / *Irizar-Enea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Irizar* Gabiriko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimo honek han sortutako deiturarekin loturarik izan dezake.**Toponimoa: ISASI**

Kontzeptua: 50600 / Herri-saila

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / “*Isasia* de Mirutegui”1555: ESHU (192.or) / “La leña de las *Ysacias*”1749: UUA9 / *Isasis*1777 (1548): UUA4 / “Las *Ysacias* de parte de Mirutegui”1777 (1548): UUA4 / “*Ysacias* de Guerraburua, Beainerreca...”1783: UUA6 / “1ª suerte en Nevera, con 13 *Ysasis*; 2ª suerte, a continuación, con 12; 3ª suerte, a continuación, con 11; 4ª suerte, a continuación, con 10; 5ª suerte, a continuación, con 10; 6ª suerte, a continuación, con 6, en Larregabu(...); 7ª suerte, a continuación, sobre Sta Cruz, con 5; 8ª suerte, a continuación, Mirutegui, con 7; 9ª suerte, a continuación, Charamuño, con 7; 10ª suerte, a continuación, entre Errecaras y la regata de Yturbe, con 7”1847: HIPO3 (16.or) / “Tres trozos conocidos con el nombre de *Ysasis* y Ostabasos (...) existentes en el parage de sobre las mojoneras de la casería de Aguirremendicoa”1862: HIPO4 (28.or) / “Venta de sus propios (terrenos) conocidos con el nombre de *Ysasis* y Ostabasos”

Oharrak: XIX. mendearen hasierara arte, Zumarraga eta Urretxuko udalerrietan hiru motako herri-sail bereizten ziren: «ipifioiak», «ostabasoak» eta «isasiak». Aipatutako garaian, ordea, bi kontsejuek frantziarren guduak sortutako zorrei aurre egiteko herri-lur gehienak saldu zituzten eta, ondorioz, deitura haiek esanahiaz hustu eta izen-berezi bezala geratu ziren. Herri-sail haietatik garoa, orbela, otea, fruituak edo egurra biltzen zituzten herritarrek, sailaren nolakotasunaren arabera. Izan ere, «isasiak», «ipifioiak» eta «ostabasoak» arau desberdinez baliatzen ziren. Hala, Urretxuko udal artxiboan gordetzen den 1783ko agiri batean irakurtzen denez, «isasiak» «ostabasoak» baino zaharragoak ziren: “...los Ysasis son de inmemorial tiempo, y los Ostavosos nuevos”.

Toponimoa: ISATSEKO HEGIA

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1613: UUA5 / “En el término que llaman *Ysasecoegua* un mojón que confina con characo eguia”

Oharrak: Urretxun, toponimo honen egungo ordainik topatu ez badugu ere, Antzuolako udalerrian (Urretxutik oso gertu dagoen paraje batean) bada */Iséis/* deitzen dioten hegi bat. Hori dela eta, goiko toponimoa Antzuolakoa kontuan izanik normalizatu dugu

Toponimoa: **ISTINGA (IPENARRIETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *istíngá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ISTINGA (SASIETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *istíngá*

Josefa Zabaleta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ISTINGABIZKARRA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *istíngabizkarrá*

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ISTURATXIKI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *istúraxiki*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Toponimoa: **ITURBE**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1472: Jaka2 (221.or) / *Iturbe*

1543: ESHU (125.or) / *Yturbe*

1628: DEA1 / *Yturbe*

1764: UUA1 / “Las dos caserías *Yturbe*”

1775: HIPO1 (61.or) / “Casería de *Yturbe*, Casa solar de *Yturve*, y la nueva del mismo nombre”

1777 (1548): UUA4 / “Fuentes y casería de *Yturbe*”

1791: HIPO1 (107.or) / “Casería de *Iturve* y su accesoría”

1852: HIPO3 (45.or) / *Yturbe*

Ebakera: *itúrbe*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ITURBEGOIKOA* eta *ITURBEAZPIKOA*

Oharrak: Antza denez, XVIII. mendera arte *Iturbe* izeneko baserri bakarra zegoen. Mende horretan beste bat eraiki zuten zaharretik gertu, eta XIX. mendean, berriz, hirugarrena, *Deskargaerreka*-ren ertzean. Esanahiari dagokionez, *iturri* + *behe* izatea bidezkoa dirudi, etxalde horretatik gora iturriak ugariak baitira.

Toponimoa: **ITURBE**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (380.or) / “Regata de *Yturbe*”
 1777 (1548): UUA4 / “Arroyo que baja desde *Yturbe* de arriba”
 1783: UUA6 / “Regata de *Yturbe*”
 1862: HIPO4 (41.or) / “Camino carretil a orilla de la regata que baja de
Yturbe”

Adierakideak: ikus *ITURBEERREKEA*

Toponimoa: **ITURBE**

Kontzeptua: 60204 / Iturriak

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Fuentes y casería de *Yturbe*”

Toponimoa: **ITURBE DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1765: Asti (380.or) / *Yturbe de abajo*

1777 (1548): UUA4 / *Yturbe de Abajo*

1852: HIPO3 (107.or) / *Yturbe de Abajo*

Adierakideak: ikus *ITURBEAZPIKOA*

Toponimoa: **ITURBE DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1765: Asti (380.or) / *Yturbe de arriba*

1777 (1548): UUA4 / *Iturbe de Arriba*

1832: UUA2 / *Yturbe de Arriba*

Adierakideak: ikus *ITURBEGOIKOA*

Toponimoa: **ITURBEAUNDIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1770: Jaka2 (223.or) / *Iturbe-aundia* (sic)

Toponimoa: **ITURBEAZPIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: Jaka2 (74.or) / *Iturbe Azpicoa*

1860: HIPO3 (121.or) / *Yturbe azpicua*

1887: UUA17 / *Iturbe Azpicoa*

Ebakera: *ittúrbeazpikuá*

Jose Ignacio Irastorza (Iturbeazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Iturbe, Iturbe de abajo*

Toponimoa: **ITURBEERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *ittúrbeerrékiá*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zabaleta, Zabaletaerrekea, Iturbe*

Toponimoa: **ITURBEETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1770: Jaka2 (223.or) / *Iturbe-echeverri*

1856: HIPO3 (68.or) / *Yturbe Echevarri*

1862: HIPO4 (5.or) / “Casería llamada *Yturbe-echeverri* (..) situada en el cuartel al Sur de la expresada villa de Villarreal y señalada con el número doce”

1887: UUA17 / *Iturbe Etxeberri*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Santiñe*

Oharrak: 1770. agirian aipatzen den *Iturbe-echeverri* egun ezagutzen dugun *Iturbegoikoa* edo *Iturbeazpikoa*, bietako bat, izango zen seguruenik. Izan ere, *Deskargaerreka*-ko *Iturbeetxeberry* (egun *Santiñe* izenez ezagutzen duguna) XIX. mendean eraiki zela dirudi, 1828ko agiri batek erakusten digunez: “Compra nueva de la casería de Yturbe en una regata” (HIPO3: 22).

Toponimoa: **ITURBEGARAIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1860: HIPO3 (121.or) / *Yturbe garaikoa*

Adierakideak: ikus *ITURBEGOIKOA*

Toponimoa: **ITURBEGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: Jaka2 (75.or) / *Iturbe Goicoa*

1885: UUA17 / *Iturbe-goicoa*

1923: EE37 / “*Yturbe goicoa* o de arriba”

Ebakera: *ittúrbegóikud*

Jose Ignacio Irastorza (*Iturbeazpikoa* baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Iturbe, Iturbe de arriba*

Toponimoa: **ITURBEKO ETXABOLEA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *ittúrbeko etxábolíá*

Claudio Sasieta (*Mendizabal* baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ITURBENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Yturbenea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Iturbenea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Iturbe* etxaldeak Irimo mendiaren alde bietara topa ditzakegu (Urretxun eta Antzuolan). Hiribarruko oikonimoak haietako batean sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **ITURBURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1992: EE5 / *Iturburu*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ITURRALDE (BEAIN)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1815: UUA12 / “*Iturralde* hacia Beain”

1862: HIPO4 (49.or) / “Terreno concegil existente en el término de *Yturalde* hacia Biain”

19??: EE6 / *Ituralde*

Ebakera: *ittúrraldé*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ITURRALDE (GERRA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ittúrraldé*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ITURRALDE (SASIETA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ittúrraldé*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ITURRALDEA (ZABALETA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1992: EE5 / *Iturrialde*

Ebakera: *ittúrraldía*

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: “Fuente de Zabaleta” (1777 (1548), UUA4)

Toponimoa: ITURRARTE

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ittúrrarté*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ITURRAUNDI

Kontzeptua: 50301, 60204 / Sakona eta iturria

Iturriak: 1794: UUA9 / *Iturrandi*

1862: HIPO4 (5.or) / “Monte de *Yturriandia* en Yrimo”

1935: Plano3 / *Iturraundi*

Ebakera: *ittúrraundi*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ITURRIANDIKO HEGIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (40.or) / *Yturriandicoegua*

Toponimoa: ITURRIAZPIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1815: UUA12 / *Iturriazpia*

1862: HIPO4 (29.or) / “Parage que desde Beraines pasa a la Casería de Guerra junto a *Yturriazpia*, confinante por abajo el castañal de la casa de Guerra y poblado de Sasieta”

Toponimoa: **ITURRIZAR (MENDIZABAL)**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *ittúrrizár*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ITURRIZAR (ZULOAGA)**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *ittúrrizár*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ITURSAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1800: HIPO1 (125.or) / “Castañal en término llamado *Yturrisaona* a donde hubo tejería”

1828: HIPO2 (105.or) / “Castañal llamado *Ytursaona*, que confina por todos sus lados con pertenecidos de la Casería de Errazu de arriba”

Ebakera: *ittúrsakoná*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *La tejería vieja*

Oharrak: Sakon hau (eta bertan zegoen teileria) zaborrez beteta dago gaur egun.

Toponimoa: **ITURTXIKI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *ittúrtxiki*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ITURTXO**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *ittúrtxó*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ITURTZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ittúrtzuló*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: IZAGIRRE

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (71.or) / *Izaguirre*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Izagirre* Zumarragako etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonomoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi**Toponimoa: IZAGIRREETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Yzaguirre echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Izagirre*-ri egindako oharra.**Toponimoa: IZOZTEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1543: ESHU (125.or) / *Yçostegui*Oharrak: Toponimo honekin hirigunea eta *Irigoién* bitarteko paraje edo etxe bat izendatzen zela dirudi.**Toponimoa: JAUREGI**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1887: UUA17' / "Calle *Jauregui*"1951: Plano1 / "Calle *Jauregui*"1996: Plano2 / "*Jauregi* Kalea"

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: JAUREGIERROTAALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1858: HIPO3 (99.or) / "Una porción de terreno sembrado en *Jauregui errota aldea*"**Toponimoa: JIRONGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1781: HIPO1 (82.or) / "Casa llamada *Girongoa*"1783: UUA6 / "Caserío *Jirongoa*"1810: Jaka2 (75.or) / "(Caserío) *Jirongoa*"1856: HIPO3 (75.or) / "Casa conocida con el nombre de *Jirongoa* o Galenea (..) existente en la calle de Arrabal, su callejón y la parte de medianil que la casa de Necolalde tiene..."

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: JOSEBARRUTIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *josébarrutiá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: JOSTUNDEGI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1772: HIPO1 (18.or) / “Casa de *Jostundegui*, sita en la calle da abajo de esta villa”

1783: UUA6 / *Jostundegui*

1885: UUA19 / *Jostundegui*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **JUANEN SORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *juánensoró*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KALEERROTA**

Kontzeptua: 10205, 20107 / Etxea eta errota (ez dago)

Iturriak: 1857: HIPO3 (85.or) / “Casa y Fábrica de arinas llamada *Cale-errota* o de Retén”

1858: HIPO3 (94.or) / “La fábrica de arinas, montada al estilo moderno con inclusión del antiguo edificio, presa, cauce, molino llamado *Cale-errota*, con toda su maquinaria y la fábrica de chocolate contigua a ella con su huerta y demás accesorios existentes en la calle pública”

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Adierakideak: *Kaleko errota, Erretenea, Erreten, Ipenarrieta, Villarreal*

Toponimoa: **KALEGOIEN**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1642: Jaka2 (143.or) / “Plaza de la *Calle Goien*”

1678: Jaka1 (45.or) / *Callegoien*

1741-04-04: ZUA10 / *Callegoien*

1775: HIPO1 (56.or) / *Calegoien*

1896: Jaka2 (34.or) / *Calegoyen*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **KALEKO ERROTA**

Kontzeptua: 10205, 20107 / Etxea eta errota (ez dago)

Iturriak: 1850: HIPO3 (33.or) / “Molino de *Callecoerrota*”

1885: UUA19 / *Caleco-errota*

Adierakideak: ikus **KALEERROTA**

Toponimoa: **KALETXIKI**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: ESHU (98.or) / *Kaletxiki*

Kokagunea: Hiribarrua (Kaletxiki)

Toponimoa: **KAMINBURUKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kaminburuko soruá*

Pedro Iurrebaso (Kamifíeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **KAMINGAÑA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *kamingaña*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **KAMINPE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / *Caminpe*

1805: Plano4 / "Garavillo o *Caminpe*"

1854: HIPO3 (57.or) / *Caminpe*

1887: UUA17 / *Caminpe*

Ebakera: 1. *káinpe* / 2. *káinpe*

Jose Mari Plazaola (Kaminpe baserria), 1995 (1)

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Mendiarras, Garzibillo, Basauri*

Oharrak: Baserri honek aurreko aldean zuen harlanduzko ate apuntatuak Erdi Aroan dorretxea izan zitekeela adierazten digu. Handik gertu burdinola egoteak, gainera, uste hori sendotzen du. Izan ere, dorrea-burdinola eraikuntza multzoa leku askotan topa zitekeen Urola ibaiaren ertzean, *Jauregierrota* eta *Legazpijauregi* dorrea, urrutira gabe.

1970eko hamarkadan eraitsi zuten.

Toponimoa: **KAMINPEAURREA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1889: ZUA2 / *Camimpe Aurrea*

Toponimoa: **KAMINPESALLA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *káinpesalla*

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998

Adierakideak: 88-37

Toponimoa: **KAMIÑAZPI (SASIETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kamiñazpi*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **KAMIÑAZPI (ZABALETAETXEBERRI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kamiñazpi*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KAMIÑEROETXEA**

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua

Ebakera: *kamiñeroetxea*

Pedro Iurrebaso (Kamiferoetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Casa del caminero*

Toponimoa: **KANTERA**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Iturriak: 1846: HIPO3 (9.or) / "Tres heredades labradfas del término conocido
Cantera, cerca de Guerra errota"

Toponimoa: **KANTERAGAIN**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kantéragáin*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KANTOIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1768: HIPO1 (2.or) / "Cassa de *Cantoecoa*"

1783: UUA6 / *Cantoicoa*

1804: HIPO2 (21.or) / *Cantoicoa*

1810: HIPO2 (33.or) / "Solar de la casa germada de *Cantoicoa*"

1828: HIPO2 (106.or) / "La Casa de *Cantoicoa* que confina por oriente con
la Casa Concegil de esta Va"

1885: UUA19 / *Cantoicoa*, *Cantoicoa* 2ª

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: **KAPAGINSORO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1829: HIPO2 (108.or) / "Término de *Capaguinsoro*"

1848: HIPO3 (21.or) / *Capainsoro*

1862: HIPO4 (28.or) / "Término llamado *Capaguinsoro*"

Toponimoa: **KAPITANGOIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Capitangoia*

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: **KAROBIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1973: EE1 / *Carobi Aldea*

Ebakera: *karóialdiá*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KARTZELAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Carcela-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: KATABERA

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1543: ESHU (228.or) / “Yten a Domingo de Yturbe mulatero cinco reales porque llevó los mojones de Çuaçua a *Cataera* para poner entre los términos de Vergara y el dicho Conçejo”Ebakera: *katáberá*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Kateaga***Toponimoa: KATABERAAZPIKOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1613: UUA5 / “Término que llaman *catavera azpicoa*”**Toponimoa: KATABERAGARAIKOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1613: UUA5 / “Término que llaman *catavera garaicoa*”**Toponimoa: KATEAGA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *katía*

Daniel Iturbe (Inurriarroazpikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *KATABERA*Oharrak: Paraje honekin loturiko *Kateagako iturria* eta *Kateagako erreka* Antzuolan aurki ditzakegu (Plano4).**Toponimoa: KATELEKU**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *katéleku*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zamabide*

Oharrak: «Kateleku», «katenbide», «zamabide»... izenek antzerako gauzak adierazten dituzte: mendi bizkarretan goitik behera datozen bide zuzenak, alegia. Haietatik garoa, belarra, txilarra eta abar jaisten ziren baserrietara garai batean. «Zama» edo «karga» kate batez lotuta ekartzen zen arrastaka, eta hortik seguruenik «kate» osagaia.

Toponimoa: KAXETA

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua (ez dago)

Iturriak: 1887: UUA17 / “*Caseta* del Ferrocarril”Ebakera: *káxetá*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995-03-18

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Zumarragatik Bergarara zihuan trenbidearen ondoan eraiki zen etxe hau.

Toponimoa: KAZOBERRIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (74.or) / *Cazoberria*
Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **KAZOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1773: HIPO1 (20.or) / “Casa de *Cazocua* en el varrio de Echeverrieta”

1775: HIPO1 (55.or) / *Cazocoa*

1848: HIPO3 (22.or) / “Casa denominada Perchingoa o bien sea *Cazocoa*, con cuyos dos nombres es conocida, señalada con el número setenta y ocho de la calle pública”

1849: HIPO3 (24.or) / “Casa llamada *Cazocoa*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **KAZOKOABERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Cazocoa-berria*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **KAZOKOAZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Cazocoa-zarra*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **KAZOZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Cazozarra*

1810: Jaka2 (74.or) / *Cazozarra*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **KERIZALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (51.or) / “Montazgo en el término llamado *Querizalde*”

Ebakera: *kéixaldé*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KERIZATEGI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kéixteí*

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KERIZEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kéixidá*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **KINDALA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *kindálá*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **KOIPESORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *koipésoró*

Jose Mari Plazaola (Kaminpe baserria), 1996

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **KONDEA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *kondlá*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Pontea*

Oharrak: *Kondea* izeneko zelai luzeska honen goienetik «konde bidea» edo «kontseju bidea» igarotzen zela esaten dute inguruko bizilagunek.

Toponimoa: **KONDEBIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *kondébidá*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MANDABIDEA*

Oharrak: Diotenez, *Antio*-tik Antzuolako *Uzarraga*-rako bidea zen. Elosu aldeko hildakoak Urretxun lurperatzen omen zituzten bide honetatik ekarriz. Gaur egun galduta dago, zenbait lekutan harriz gogortutako tarreak nabari badaitezke ere.

Toponimoa: **KONSEJUETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (158.or) / *Consejo Echea*

1885: UUA19 / *Conseju-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Areizaga)

Toponimoa: **KONTADOREKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1842: HIPO2 (147.or) / “La casa número cincuenta y uno de la calle de arriba llamada *Contadorecoa*”

1885: UUA19 / *Contadorecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **KOROSTIALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *koóstialdé* / 2. *kóstialdé*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995 (1,2)

Adierakideak: ikus *KOROSTISORO*

Toponimoa: **KOROSTIALDEKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *koóstialdeko zelaiddd*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **KOROSTISORO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *koróstisoró*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Korostialde*

Toponimoa: **KORRALGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Corralgoa*

1810: Jaka2 (71.or) / *Corral-Goa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **KORTAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1858: HIPO3 (99.or) / “Terreno en el término de *Corta aldea*”

Toponimoa: **KORTABERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1819: HIPO2 (65.or) / “Casa llamada *Cortaberria* sita en Barrencale”

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Kortaberri* Zumarragako baserri baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **KORTABERRINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 (11.or) / “Casa llamada Lizaraldenea o *Cortaverrienea*, sita frente de la Yglesia Parroql. deella, en la calle de abajo”

1783: UUA6 / *Cortaberrinea*

1785: HIPO1 (89.or) / *Cortaverrienea*

1810: Jaka2 (72.or) / *Cortaberriaenea*

1856: HIPO3 (77.or) / *Cortaverrienea*

1856: HIPO3 (138.or) / *Cortaberrenia* (sic)

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: ikus *Kortaberria*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **KORTABERRINEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1785: HIPO1 (87.or) / *Cortaberrinecoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Kortaberria*-ri egindako oharra.

Toponimoa: KORTEGI

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1740: UUA12 / "Terreno castañal de *Cortegui*"1779: UUA9 / *Cortegui*1829: HIPO2 (108.or) / "Terreno poblado de castaños en el término de *Cortegui*"1846: HIPO3 (8.or) / "Porción de robledal y ayal del montazgo de *Cortaegui*"1846: HIPO3 (10.or) / "Montazgo de *Cortaegui*"1862: HIPO4 (5.or) / *Cortaegui*1908: UUA15 / *Cortegui*Ebakera: *kórtei*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Kortegiko hegia, Kortegiko tontorra***Toponimoa: KORTEGIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *kortéierreká*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Bigarren errekea***Toponimoa: KORTEGIKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1862: HIPO4 (57.or) / "Término de *Corteguicoeguia* en Larregui"1901: UUA15 / *Corteguicoeguia*Adierakideak: ikus *KORTEGI***Toponimoa: KORTEGIKO TONTORRA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kórteiko tontorrá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *KORTEGI***Toponimoa: KRIOLEGI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1862: HIPO4 (63.or) / "Casa solar conocida con el nombre de *Criolegui*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: KRISTOBALBASO

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *kristóbalbasó*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: KURUTZEA

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *kurútzid*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Irimo* mendiaren gainaldean dagoen gurutzea eta aterpea 1955. urtean eraiki ziren.

Toponimoa: **KURUTZESANTU**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1848: HIPO3 (21.or) / "Hermita de *Curuce-Santu*"

1851: HIPO3 (37.or) / "Regatilla que baja cerca de *Cruce Santu*"

1864: Nom (142.or) / *Gurutze-santu*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Ermita del entierro de Cristo, Sagastitxipi, Santo Cristo, Santa Krutz, Ermita de la Cruz*

Oharrak: Badirudi 1611. urtean eraiki zela ermita hau (Iztueta 1986: 411): "Estuvo la ermita sin construirse durante varios años. Hasta que en el año 1611 la misma Doña Mariana solicita licencia para "azer la dicha ermita o humilladero a su costa". "Y... aviendose tratado entre el cabildo y concejo dello... decretaron que se diese licencia... y que aciendo la dicha dona mariana hermita se ponga en ella el crucifixo grande que está en el coro de la dicha yglesia porque esté con mas decencia" (A.P.O. - Legajo 4051)."

Toponimoa: **KURUTZESANTUATZEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO3 (21.or) / "Término de *Curuce-Santuzea* (sic), confinante por la parte superior con terrenos de la casería de Larreaga y por la inferior con la hermita de Curuce-santu"

Toponimoa: **LA CUESTA DEL RASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1613: UUA5 / "*La cuesta del Raso*"

Oharrak: *Boton* mendixkaren inguruan zegoela dirudi.

Toponimoa: **LA TEJERÍA**

Kontzeptua: 20105 / Teileria (ez dago)

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / *Texeria*

1815: UUA12 / *Tejería*

1842: HIPO2 (148.or) / "*Tejería* de la V^a de Villa Real, confinante por un lado con la casa de Elías de Ugalde..."

1849: HIPO3 (28.or) / "Casería de Mendaras Ynchenea, *la Tejería* y la casa contigua a ella construida de nueva planta con todos su respectivos pertenecidos"

1862: HIPO3 (148.or) / "Juan Manuel Oria (..) dueño y poseedor de la mitad de *la Tejería* de Villarreal con su horno y Tejabanas compradas a ella..."

1887: UUA17 / *Tejería*

Adierakideak: ikus *TELLERIA*

Toponimoa: **LAARREGI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1613: UUA5 / “Otro mojón encima de la fuente de *Larregui* junto a un cerezo viejo trasmochado que está de la parte de Villa Real y una peña grande que está a la parte de Vergara”

Oharrak: “La fuente que está en el Monte Larregui” (1717, UUA6)

Toponimoa: **LAARREGI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “Fasta el sel de Basternina, e dende a yuso como atraviesa el arroyo de *Laharregui*, e dende por el dicho arroyo arriba fasta el camino que atraviesa de Vergara para la ferreria de Ayesua...”
1857: HIPO3 (87.or) / “Regata mayor de *Arregui* (sic)”

Adierakideak: ikus *LAARREGIERREKEA*

Oharrak: 1434ko testuan aipatzen den “Arroyo de Laharregui” ez dirudi Urretxu aldeko *Laarregierrekea* denik, Antzuola aldetik dagoen beste erreka bat baizik.

Toponimoa: **LAARREGI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1383: ESHU (43.or) / “Cerro de *Laharregui*”
1401: F60 (28.or) / “Asta el arroyo de Ocorro, y dende por el arroyo ayuso fasta los terminos de Vergara, e dende por el cerro de *Laarregui* arriba a Basternina...”
1434: F57 (60.or) / “Los montes de *Laarregui* e Basternina”
1543: ESHU (129.or) / *Laharregui*
1596: ESHU (30.or) / “Cerro de *Larregui*”
1613: UUA5 / “*Larregui* en Yrimo sabel”
1717: UUA6 / “Paraje que llaman *Larregui*”
1764: UUA9 / *Larregui*
1771: UUA6 / “Término de *Larregui* confin de las villas de Anzuola y Villa Real”
1829: HIPO2 (108.or) / “Término de *Larregui*”
1862: HIPO4 (5.or) / “Errazu-montegui en Yrimo término de *Larregui*”
1862: HIPO4 (46.or) / “Terreno montazgo Otsazulueta de *Larregui*”
1862: HIPO3 (142.or) / “En el término de *Larregui* de la propia jurisdicción sobre el camino carretil de Soragoenvide”
1862: HIPO3 (143.or) / “Terreno ayedal y herial (...) conocido con el nombre de Ercilleguicoegua en *Larregui*”

Ebakera: 1. *lárrei* / 2. *lârrei*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995 (1)

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Laarregi*, jatorriz, Urretxu eta Antzuolaren artean dagoen bizkar bat dela dirudien arren, historian zehar (baita gaur egun ere) eremu zabalago bat izendatzeko erabili izan da, Urretxuko *Nebera*-tik hasi eta Antzuolako *Bastarriña* baserrietarako bitartea, gutxi gora-behera.

Toponimoa: **LAARREGI-ERTZILLEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1786: UUA9 / *Larregui Érsillegui*

Adierakideak: ikus *ERTZILLEGI*

Toponimoa: **LAARREGIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO3 (46.or) / "Término de *Larreguibarrena*"

Toponimoa: **LAARREGIBAZTERRA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (10.or) / "Terreno robleal en el parage de *Larregui basterra*"

Toponimoa: **LAARREGIBIDE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *lárreibidé*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Urretxuko hirigunetik *Larregi*-ra joateko bide bat baino gehiago badago ere, garrantzitsuen *Irigoi*en baserri burutik *Nebera*-tik barrena doana zela dirudi: "Camino servidumbre que principia desde un poco más arriba de Yrigoyen y Camino Real antiguo de Sta Bárbara y finaliza en Larregui a salir a la Jurisdicción de Anzuola" (1777 (1548), UUA4). Gaur egun, behintzat, *Larregibide* bide horri deitzen zaio.

Toponimoa: **LAARREGIERREKEA**

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1848: HIPO3 (19.or) / "Regata de *Larregui-erreca*"

1862: HIPO4 (5.or) / "Castañal de *Larregui-erreca*"

1889: ZUA2 / *Larregui-erreca*

Ebakera: *lárreierrekía*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Laarregi*, *Txotxomuntegi*

Toponimoa: **LAARREGIKO HARROBIA**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Ebakera: *lárreiko kantería*

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LAARREGIOSTE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lárreioisté*

Jose Ramon Uregain (Baztarriñagañekoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LABAKI (BEAIN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *labáki*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LABAKI (SASIETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *laaki*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LABAKI (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *laaki*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LABAKIA (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *laakiddá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LABAKIA (IPENARRIETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *laakiddá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LABELALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *labáaldé* / 2. *labéaldé*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995 (1)

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LABEKOIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Labecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **LABEZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Labe-zarra*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: **LANGA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *lángá*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LANTEGI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1992: EE5 / *Lantegi*

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Lantegi* izenez, basoko langileek lan egiten zuten zabalguneei esaten zitzairen, egur-txikitzen, zerran eta abar jarduten zuten lekuei, alegia.

Toponimoa: **LANTEGIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lantégibarrena*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LAPARDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lapardi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LARDIAUNDI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *lardiaundi*

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LARREAGA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Larreaga*

1625: Isasti (115.or) / *Larreaga*

1628: DEA1 / *Larreaga*

1750: UUA9 / *Larreaga*

1832: UUA2 / *Larreaga*

1887: UUA17 / *Larreaga*

Ebakera: *larréa*

Juliana Elizburu (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LARREAGALDEA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *larréaldia*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LARREITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *larréiturri*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Bikarioiturri*

Oharrak: *Larreaga* baserriaren ondoan dago eta horregatik, beharbada, beraren izena.

Toponimoa: LA TEJERÍA VIEJA

Kontzeptua: 20105 / Teileria (ez dago)

Iturriak: 1760: UUA9 / “*Tejería vieja* junto a la Hermita de Santa Bárbara”
1777 (1548): UUA4 / “*Texeria antigua* de Errazua”Adierakideak: ikus *ITURSAKONA*Oharrak: *Erratzu* etxaldean zegoen teileriaren aipamen gehiago ere baditugu: “Tejería de dicha casa (Herraçua Arriba)” (1543, ESHU: 128); “Castañal en término llamado Yturrisacona a donde hubo tejería” (1880, HIPO1: 125)**Toponimoa: LAS BARBACANAS**

Kontzeptua: 10304 / Harresiak

Iturriak: 1543: ESHU (91.or) / “*Las barbacanas* de la dicha villa”1751: UUA10 / “*Varbacanas* de la calle de Arriba”1775: HIPO1 (68.or) / “Venta de la cassa de Petroingoa sita frente de la Yglesia Parroquial (que linda) por el oriente con *las Barvacanas* de esta V^a”**Toponimoa: LATSA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1853: HIPO3 (52.or) / “Casa de *Lasa*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Latsa* Zeraingo baseri baten izena da, eta Urretxuko oikonomiak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik. /*Látxel*/ ahoskatzen dute zeraindarrek.**Toponimoa: LEGAZPI**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1383: ESHU (43.or) / “Agua de *Legaspia*”1401: F60 (29.or) / “Rio mayor de *Legaspia*”1434: F57 / “Començando de un aledano desde Yrimo Esate como desçiende por el arroyo a yuso fasta el agua e rio de *Legaspia*”Adierakideak: ikus *UROLA*Oharrak: Ibaiaren izena agirietan *Legaspia* azaltzen bada ere, *Legazpi* normalizatu dugu, deitura herriari zor diolako. Horrela, bai agiri zaharretan (1430, F60, 62: “Balle de Legazpi”) bai gaurko herri-ebakeran mugatzailerik gabe daukagu.**Toponimoa: LEHENENGO ERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *lénengo errekiá*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARTASOROERREKEA***Toponimoa: LEHENENGO MUGARRIA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *lénengo mugarriddá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *TRINTXULEKU***Toponimoa: LENKARAN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (72.or) / *Sencaran* (sic)

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Lenkaran* Mutiloako etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **LENKARANGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1751: UUA10 / “Yrigonecoa o *Lencarangoa*”

1775: HIPO1 (31.or) / “Casa de *Lencarangoa* sita frente del ospital desta V^a”

1848: HIPO3 (23.or) / “Casa nombrada *Lencarangoa*”

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: ikus *Lenkaran*-i egindako oharra.

Toponimoa: **LEPADABASO**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Puente de *Leparabaso* (en el Camino Real de Coches)”

Oharrak: Zubi hau Urretxutik Legazpirako bidean zegoela dirudi, *Zuloagaerreka*-ren gainean.

Toponimoa: **LEPADABASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / “*Lepadabaso* del Conde de Mora”

1777 (1548): UUA4 / “Camino de servidumbre que empieza junto al Puente de *Leparabaso* (en el Camino Real de Coches) y acaba en Santa Bárbara”

1845: HIPO3 (3.or) / “Castañales de *Lepadabaso*”

1849: HIPO3 (26.or) / “Término de *Leparabaso*”

Toponimoa: **LEPAGINSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1815: UUA12 / *Lepaguinsoro*

Toponimoa: **LILIBASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (5.or) / *Lilibaso*

1923: EE37 / “Monte hayal titulado *Lilibaso*”

Oharrak: «Lili» osagaia duten leku-izen gehiago ere azaltzen dira agiri zaharretan, *Lilibaso*-ren adierakideak seguruenik:

- “Término llamado Lilirion (sic) hacia la hermita de Sansebastián” (1819, HIPO2: 66)

- “Paraje de Lilirien (sic)” (1830, HIPO2: 115)

Toponimoa: **LIÑAPOTZU (AGIRRE)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *liñápotzú*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MENDISORO* (Agirre)

Toponimoa: **LIÑAPOTZU (BEIDAKAR)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *liñápotzú*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KAROBIALDEA*

Oharrak: Karobiaren azpian omen zegoen lihopotzua, *Beidakar*-ko etxeburuan.

Toponimoa: **LIÑAPOTZU (GERRA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *liñápotzú*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LIZARATZU MAYOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (117.or) / *Lizarazu Mayor*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Lizaratzu* Zumarragako etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi

Toponimoa: **LIZARATZU MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (71.or) / *Lizarazu menor*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Lizaratzu mayor*-i egindako oharra.

Toponimoa: **LIZARATZUANDIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Lizarazu andia*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Lizaratzu mayor*-i egindako oharra.

Toponimoa: **LIZARATZUETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Lizazu-echea*

1810: Jaka2 (71.or) / *Lizarazu-Echea*

1860: HIPO3 (117.or) / "Casa de *Lizarazu echea* en Villarreal"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Lizaratzu mayor*-i egindako oharra.

Toponimoa: **LIZARATZUTXIKI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Lizaruchiqui* (sic)

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Lizaratzu mayor*-i egindako oharra.

Toponimoa: **LIZARDISAKON**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 19??: EE2: *Lizardi Sacon*

Ebakera: 1. *lixárdisakón* / 2. *lixárdixakoná*
 Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995 (1)
 Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (2)
 Kokagunea: 88-29
 Adierakideak: *Lizarsakoneta*

Toponimoa: **LIZARRALDENE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 (7.or) / “Casa llamada *Lozaraldenea* (sic), sita junto a la Yg. Parroql. deesta villa”

1771: HIPO1 (11.or) / “Casa llamada *Lizaraldenea* o Cortaverrienea, sita frente de la Yglesia Parroql. deella, en la calle de abajo”

1885: UUA19 / *Lizaraldenea* (bi)

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Oharrak: *Lizarralde* izeneko baserriak Ofiati eta Bergaran daude, eta hiribarruko oikonimoa horietako batean sortutako deiturarekin loturik egon daiteke

Toponimoa: **LIZARRITURRIETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *lizárrittúrritá*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LIZARSAKONETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *lizársakoneté*

Pedro Sasieta (Agirre baserri), 1995

Adierakideak: ikus *LIZARDISAKON*

Toponimoa: **LIZARTEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lizártegi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LIZARTXOETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *lixátxetá* / 2. *lizártxotá*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **LOIDIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1774: HIPO1 (28.or) / “Casa en la Calle de arriba llamada *Loidicoa*”

1775: HIPO1 (51.or) / *Loidicoa*

1783: UUA6 / *Loidicoa*

1810: Jaka2 (72.or) / *Loidi-Coa*

1885: UUA9 / *Loidicoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Oharrak: *Loidi* Zumarragako baserri baten izena da (XIX. mendean eraitsia), eta Urretxuko oikonomoa han sortutako deiturarekin eratu zela dirudi.

Toponimoa: **LOKATZAANDIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1815: UUA12 / *Locaizandia*

1856: HIPO3 (78.or) / “Término o monte llamado *Locaza-andia*, lindante por arriba con un camino carretil y a su orilla una fuente”

Toponimoa: **LOPEREN BASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1781: HIPO1 (82.or) / “Eredad de pan traer de cavida de sesenta y seis posturas y media, sita en jurisdicción de esta Villa y término llamado *Loperen-Vaso* cuios límites son por el oriente el Camino Real de Coches, por el mediodía la tierra de Caietano de Gurruchaga, por el occidente y parte superior el Castañal del Maiorazgo de Ypenarrieta, y por el septentrion la regata que vaja de Zuloaga”

1799: HIPO1 (121.or) / “*Loperen-vaso* junto a Zubiverria”

1829: HIPO2 (110.or) / “Término de *Loperenbaso*, junto a Zubiberria”

Toponimoa: **LOSAKANTERA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *losákanterá*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Oharrak: Soroetan kainuak egiteko losak ateratzen omen ziren leku honetatik, eta hortik bere izena. Batzuentzat *Losakantera* eta *Arbeleta* bat dira, beste batzuentzat, ordea, *Losakantera Bastanixtazabal* alderago dago.

Toponimoa: **LUBERRIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: 1. *luárriddá* / 2. *lugárriddá*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (1,2)

Adierakideak: ikus *LUBERRIETAKO HEGIA*

Toponimoa: **LUBERRIETAKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *luárrittako egiddá*

Eusebia Aiastui (Beidakar baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Luberria*

Toponimoa: **LURGORRI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: UUA9 / “Charamuño y *Lurgorri*”

1814: UUA12 / “Terreno de *Lugorri*”

1862: HIPO4 (51.or) / “Otro montazgo en el término de *Lurgorri*”

Toponimoa: **MADARIZAARRALDEA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *madárizarraldíá*

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MAKALDEGIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *makáldeialdiá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MALKORRA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *malkórrá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MANDABIDEA (DESKARGA-MEAKA)**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *mandábidíá*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: “Camino servidumbre que principia desde el Camino Real de Coches del alto de Descarga y va acia Elosua” (1777 (1548), UUA4)

Toponimoa: **MANDABIDEA (SASIETA-MEAKA)**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *mandábidíá*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Kondebidea*

Oharrak: “Camino de servidumbre que principia desde junto al mismo paraje que hubo la Casilla de Sasieta por debajo de las heredades de Beain, y por encima de las de Erosidueta acia Bayonasoro y Larregui” (1777 (1548), UUA4)

Toponimoa: **MANDOBIDE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1896: Jaka2 (35.or) / “Casa de *Mandubide*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **MANTXOLA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1800: HIPO1 (140.or) / “Casa en la calle de Villa Real pegante al Principal del mayorazgo de *Manchola*”

1810: Jaka2 (71.or) / *Manchola* (bi)

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Manxola* izeneko bi etxalde gutxienez badira Urretxu inguruko udalerrietan (Legazpin eta Zerainen) eta Urretxuko oikonomoa horietako batean sortutako deiturarekin loturik dagoela dirudi.

Toponimoa: **MANTXOLANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Mancholanea*

1885: UUA19 / *Mancholanea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Manxola*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **MANTXOLATXIKI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Manchola chiquia*

1810: Jaka2 (111.or) / *Manchola-chiqui*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Manxola*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **MAÑERI**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (eroria)

Iturriak: 1826: HIPO2 (89.or) / *Mañeri*

1861: HIPO3 (131.or) / *Mañaria*

1864: Nom (142.or) / *Mañeri*

1885: UUA19 / *Mañari*

1908: UUA15 / *Mañeri*

1942: EE13 / *Mañari, Mañaeri*

Ebakera: *mañéri*

Segundo Aranzadi (Iturbenea baserría), 1996

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Etxe hau *Baionasoro* izeneko parajea dagoenez, baliteke bere izena «Baiona»-tik eratorria izatea, hots: *Baionasoro* > **Bañasoro* > *Mariñasoro* > *Mañeri-soro* > *Mañeri*. Aldaera gehien dokumentazioa badago. Dena den, ezin ziurta dezakegu erabat (ikus *BAIONASORO* eta *MARIÑASORO*).

Toponimoa: **MAÑERIALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *mañerialdé*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserría), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MAÑERIAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1834: HIPO2 (135.or) / "Término o paraje llamado Mañerisoro o *Mañeri azpia*"

Toponimoa: **MAÑERIKO HARROBIA**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Ebakera: *mañeriko kanterá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MARIAKANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Mariacanea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **MARIÑASORO**

Kontzeptua: 50304, 10104 / Zabalgunea eta baserria (eroria)

Iturriak: 1814: UUA13 / *Marinasoro*

1817: HIPO2 (135.or) / “Término llamado *Mañerisoro* o Mañeri azpia”

1861: HIPO3 (127.or) / “Término de Videbarren = *Madina soro*, jurisdicción de Villarreal, confinante por la parte superior con Sasieta vide, por la inferior con el nuevo camino que se está abriendo de Villarreal a Azcoitia, por un costado con pertenecidos de la Casería de Mañeri y por el otro con los de Ayesua”

1862: HIPO4 (33.or) / “Término de *Marinasoro*”

1942: EE13 / “*Madinasoro* o *Madienasoro*”

Ebakera: 1. *mañósó* / 2. *mañóísó*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-21

Oharra: Kokagune eta izenaren itxuragatik *Marñasoro*, *Baionasoro*-tik eratorri dela badirudi ere, sarrera bana eman dizkiegu (ikus *BAIONASORO*).

Toponimoa: **MARIÑASOROBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1813: UUA13 / *Marinasorobarrena*

Toponimoa: **MARIÑASOROEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1862: HIPO4 (57.or) / “Una borda de ovejas y tierra comprada a Javier de Jauregui en *Madinasoro Eguia*”

Toponimoa: **MARIÑASOROKO ESPARRUA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *mañósoko espárruá*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MARISANTURU**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Marisanturu*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **MARISANTURUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 (1.or) / *Marisanturunea*
 1775: HIPO1 (54.or) / “Casa de *María Santurunea* en la Calle de Abajo”
 1810: Jaka2 (72.or) / *María Santurunea*
 1853: HIPO3 (52.or) / *Mari Santurunea*
 1885: UUA19 / *Marisanturunea*; *Marisanturunea 2ª*
 Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **MARKOSENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1841: HIPO2 (144.or) / “Casa sita en la calle de arriba, conocida con el nombre de *Marcosenea*”
 1861: HIPO3 (135.or) / “Casa de *Marcosenea*, número quince de la calle de Arriba”
 1885: UUA19 / *Marcosenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **MARTINPEREZ**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1628: DEA1 / “Molino de *Martín Pérez*”

Adierakideak: ikus *MATXINPORTA*

Toponimoa: **MARTINTXIKINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1854: HIPO3 (60.or) / “Casa denominada *Martinchiquinea*, número cuatro, existente en la calle de Villarreal”
 1856: HIPO3 (74.or) / “Casa llamada *Martinchinea* (sic) y señalada con el número cuatro en la calle Retén”

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: **MASKELU**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1740: UUA9 / “Paraxe o término nombrado *Masquelu*”
 1780: UUA9 / *Masquelu*
 1850: HIPO3 (32.or) / “Montazgo ayal denominado *Masquelu*, radicante en el término de Larregui”
 1856: HIPO3 (79.or) / “Terreno castañal denominado *Masquelu*”

Ebakera: *maskélú*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MASKELUERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1862: HIPO4 (23.or) / “Ospitalsoro y Zalduzagasti (...) confina por el P. con *Masqueluerreca*”

Ebakera: 1. *maskéluerreká* / 2. *maskúluerrékid*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Basamoztuerreka*, *Hirugarren errekea*

Toponimoa: **MATXAINEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1765: UUA9 / *Machaineguia*

Toponimoa: **MATXINPORTA**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1764: UUA1 / *Martín Pérez Errota*

1771: HIPO1 (8.or) / “Casilla de *Martín Pérez Errota*”

1810: Jaka2 (75.or) / *Martinez-Erota*

1827: UUA3 / *Martín Pérez Errota*

1887: UUA17 / *Martín Pérez Errota*

1896: Jaka2 (34.or) / *Machin porta*

Ebakera: *matxinportá*

Josefa Askasibar (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Martinperez, Ondarribai*

Oharrak: *Matxinporta* errota 1523. urtean eraiki zen, beharxago zegoen *Lizaratzuerrota*-ren jabearekin auzitan ibili ondoren (ESHU: 201). Hiru jabe izan zituen hasiera batean: Martín Pérez de Lasalde (Urrexuko alkate, eraikitako urtean), Juana López de Lasalde eta Lopeiza de Irigoien. Errotaren izena, itxura guztien arabera, garai hartako alkate eta jabeari zor zaio.

Toponimoa: **MATXINPORTAARIZTI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *matxinportâriztí*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MAZONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Mazoenea*

1810: Jaka2 (73.or) / *Mazoenea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **MEABE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1761: Jaka2 (109.or) / “*Casa Meabe*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **MEABEETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Meabe echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **MEAKA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: 1. *medká* / 2. *miká* / 3. *mirika*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1998 (1)

Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998 (2)

Daniel Iturbe (Inurrigarroazpikoa baserria), 1998 (3)

Kokagunea: 88-20

Adierakideak: *Mediazuurte*

Oharrak: Gain honetan antzinako bi herribide zahar gurutzatzen dira: Urretxutik Antzuolara doana batetik, eta *Deskarga*-tik Elosura doana, bestetik.

Toponimoa: **MEAKAGAÑA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *meákagaña*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IRIMOGAIN*

Toponimoa: **MEDIAZUURTE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1401: F60 (29.or) / “A Basternina, y dende a *Mediaçuurte*, e dende a Çuaçua...”

Oharrak: «Zuurte» osagaia inguruko hainbat toponimotan ere aurki daiteke, hala nola: *Oaçurtia* (Legazpi 1401, F60: 29), *Lezetaçuhurte* (Idiazabal 1413, F47: 117)... Litekeena da «bi mendiren arteko atea edo pasabidea» adierazteko erabili izatea garai batean: Legazpiko *Oaçurtia* parajea (egun *loazúrtzel* ahoskatzen dena), behintzat, bi mendiren artean dago eta antzinako bide zaharrak gurutzatzen dira bertan. Urretxu eta Antzuolaren arteko muga dagoen *Meaka* parajearen gauza bera gertatzen da eta, gainera, goiko pasartearen aipatzen den *Basternina* (egun *lbaztárrinál*) etxaldetik hurbil dago. Hori dela eta, *Meaka* izan daiteke *Mediazuurte*-ren aldaera, azkeneko «-ka» atzizkia azaltzea zail gertatzen bada ere.

Toponimoa: **MENDIA**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *mendixa*

Daniel Iturbe (Inurrigarroazpikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *MENDIETA*

Toponimoa: **MENDIA**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Iturriak: 1383: ESHU (43.or) / “Cerro de *Mendia*”

1613: UUA5 / “Término de *Mendia*”

1669: Jaka1 / “Paraje de *Mendia*”

Adierakideak: ikus *BOTON*

Oharrak: 1613ko agirian badirudi *Deskarga* izena *Mendia* izeneko aurkientza zabalago batean kokatzen dela.

Toponimoa: **MENDIARAS**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / “*Mendiaraz* (otros tres)”

1543: ZUA1 / “Lo de Gregorio de *Mendiaraz*”

1543: ESHU (129.or) / “Camino de *Mendiaraz*”

1625: Isasti (115.or) / *Mendiaras*

1628: DEA1 / *Mendiaras* (3)

1688: Jaka2 (65.or) / “Tres casas de *Mendiaraz*”

1754: UUA9 / *Mendiaras*

1765: Asti (381.or) / “Dos *Mendiaras*”

1777 (1548): UUA4 / “Caseras de *Mendiaras*”

1801: HIPO1 (138.or) / “Casería de *Mendiaras* qu. confina con la regata y Camino qu. se va a Mendiaras de abajo”

1827: UUA3 / *Mendiaras*

1838: HIPO2 (139.or) / “La casa donde habita (Elías Ugalde) llamada *Mendiaras* o *Inchenea*”

1854: HIPO3 (57.or) / “Casería nombrada *Mendiaras* con sus pertenecidos (...) lindantes por poniente con terrenos de la villa de Legazpia, por oriente con heredades de la propia casería de *Mendiaras*, por mediodía con pertenecientes de la casería de Galdos, y por el norte con la de Zubizarreta”

1856: HIPO3 (67.or) / *Mendiaraz*

1862: HIPO4 (2.or) / *Mendiaras*

1885: UUA9 / *Mendiaraz*

1951: Plano1 / *Mendiaras*

Ebakera: 1. *mendiáz* / 2. *mendiás*

Jose Mari Plazaola (Kaminpe baserria), 1995 (1)

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1998 (2)

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998 (2)

Adierakideak: ikus *KAMINPE*, *BENTA* eta *INTXENEA*

Oharrak: Ez dago oso garbi zein den *Mendiaras* etxaldearen antzinako kokagunea. Izan ere, historian zehar, bi udalerritan, Legazpin eta Urretxun, topa ditzakegu izen horretako baserriak. Urretxuko eraikuntzek, gainera, izen gehiago ere izan dituzte: *Intxenea*, *Garzibillo*, *Benta*, *Dendaldegi*... Bestalde, eraikuntza horiek guztiak etxalde bakar batekoak izatea ere litekeena da, Erdi Aroan udalerrien arteko mugak finkatu gabe baitzeuden (ikus *MENDIARAS burdinola*).

Toponimoa: **MENDIARAS**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1383: ESHU (43.or) / “Arroyo de *Mendiaras*”

1613: UUA5 / “Arroyos de *Mendiaras*”

1638: ESHU (115.or) / “Arroyo de *Mendiaraz*”

1711: Jaka2 (33.or) / “Puente del arroyo de *Mendiaraz*”

1765: Asti (380.or) / “Regata de *Mendiaras*”

1773: UUA9 / “Regata de *Mendiaras*”

1800: HIPO1 (137.or) / “Regata de *Mendiaras*”

Adierakideak: ikus *DESKARGAERREKEA*

Toponimoa: **MENDIARAS**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1543: ESHU (142.or) / “Puente de *Mendiaraz*”

1695: Jaka2 (21.or) / “Puentes de *Mendiaraz* y de Retén”

1705: ESHU (142.or) / “Puente de *Mendiaraz*”

1727-08-24: ZUA10 / “Puente de *Mendiaras*, de piedra labrada”

1802: HIPO2 (11.or) / “Camino servidumbre y público que se dirige desde el Puente de *Mendiaras* a la hermita de Sta. Barbara”

1862: HIPO4 (52.or) / “Puente de *Mendiaraz*”

Toponimoa: **MENDIARAS**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1487: ESHU (198.or) / “Molino de *Mendiaras*”

1542: ESHU (198.or) / “Molino de *Mendiaras*”

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **MENDIARAS**

Kontzeptua: 20103 / Burdinola (ez dago)

Iturriak: 1426: F47 (162.or) / “En el dicho Vallé de Legaspia, en la ferreria de *Mendiaras*”

1475: ESHU (30.or) / “Herrerías de *Mendiaraz* y Machain situadas en el término de Zuazu”

1547: ESHU (195.or) / “La nueva ferrería de *Mendiaras* en hacer y labrar fierro”

1550: Jaka2 (219.or) / “Barrena de *Mendiaraz*”

1569: ESHU (197.or) / “Herrería de *Mendiaras*”

Adierakideak: ikus *BENTA*

Oharrak: 1426. urteko agirian, *Mendiaras* burdinola Legazpi haranean zegoela adierazten da argi eta garbi. Alabaina, XVI. mendean Urretxuko udalerrian aipatzen da. Hori dela eta, historian zehar, bi burdinola egon direla pentsa genezake: Legazpin bata, eta Urretxun bestea, berriagoa. 1547. urteko aipuak (“La nueva ferrería de *Mendiaraz*”) uste hori sendotuko luke nolabait. Urretxuko *Mendiaras* burdinolak, hala ere, ez zuen asko iraun, 1570. urte inguruan itxi egin baitzen.

Bestalde, esan beharra dago 1550. urtean aipatzen den «barrena» hitza harrigarri samarra gertatzen dela Urretxu inguruan, agiri zaharretan burdinolak «-ola» atzizkiarekin azaltzen baitira normalean, eta ez «barrena»-rekin, Eibarren bezala, esaterako.

Toponimoa: **MENDIARAS DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1801: HIPO1 (138.or) / “Casería de Mendiaras qe. confina con la regata y Camino qe. se va a *Mendiaras de abajo*”

Adierakideak: ikus *INTXENEA*

Toponimoa: **MENDIARAS DE ACÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1767: UUA10 / *Mendiaras de Acá*

Adierakideak: ikus *INTXENEA*

Toponimoa: **MENDIARAS DE ACÁ**

Kontzeptua: 20103 / Burdinola

Iturriak: 1775: HIPO1 (52.or) / “Ferrería *Mendiaras de acá*”

Oharrak: Ez da oso ulergarria aipamen hori, batetik urte horretarako *Mendiaras* etxaldean burdinolarik ez zegoelako, eta bestetik burdinola *Mendiarasandikoa*-n zegoelako.

Toponimoa: **MENDIARAS DE ALLÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1750: UUA9 / *Mendiaraz de Allá*

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **MENDIARAS DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1799: HIPO1 (133.or) / “Casa nombrada *Mendiaras de arriba* en que hasta José Ig^o de Murua”
 1800: HIPO6 (101.or) / *Mendiaraz de arriba*
 1802: HIPO2 (9.or) / “Casería de *Mendiaras de arriba*”
 Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **MENDIARAS-INTXENEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Iturriak: 1849: HIPO3 (28.or) / “Casería de *Mendiaras Ynchenea*, la Tegería y la casa contigua a ella construida de nueva planta con todos sus respectivos pertenecidos”

1862: HIPO4 (1.or) / “Casa de la habitación de *Mendiaras Inchenea*”

Adierakideak: ikus *INTXENEA*

Toponimoa: **MENDIARASANDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (ez dago)

Iturriak: 1864: Nom (142.or) / *Mendiaras-andicoa*

1876: UUA16 / *Mendiaraz Andicoa*

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **MENDIARASARROZKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (ez dago)

Iturriak: 1810: Jaka2 (75.or) / *Mendiaraz-Anozcoa* (sic)

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **MENDIARASBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1756: UUA9 / *Mendiarazburua*

Toponimoa: **MENDIARASDENDALDEGI**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Iturriak: 1772: UUA9 / *Mendiaras Dendaldegui*

Toponimoa: **MENDIARASEMENDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Iturriak: 1864: Nom (142.or) / *Mendiaras-emeticoa*

1876: UUA16 / *Mendiaraz Emendicoa*

Adierakideak: ikus *INTXENEA*

Toponimoa: **MENDIARASERROTA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (ez dago)

Iturriak: 1810: Jaka2 (75.or) / *Mendiaraz-Eusota* (sic)

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **MENDIARASES**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1742: UUA9 / “En parte superior de las Caserías de *Mendiarases* en parajes rozados”

1764: UUA1 / “Las tres caserías de *Mendiarases*”

Adierakideak: ikus *KAMINPE*, *BENTA* eta *INTXENEA*

Toponimoa: **MENDIARASONEZKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: Jaka2 (75.or) / *Mendiaraz-Onezcoa*

Adierakideak: ikus *INTXENEA*

Toponimoa: **MENDIETA**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *méndittá (auzuá)*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Mendia*

Oharrak: *Mendieta* auzoa *Santa Barbara* ermita inguruko baserriek osatzen dute, hala nola: *Agirre*, *Beidakar*, *Iurbe*, *Zabaleta*, *Mendizabal*, *Ipenarrieta*, *Deskargazar*... Antzuolan, paraje honi, *Imendixal* deitzen diote («Mendixakuakin egon naiz»...).

Deitura zaharra dirudien arren, ez dugu inolako agiritan topatu.

Toponimoa: **MENDIETAKO ZABALA**

Kontzeptua: 50303, 50304 / Lepoa eta zabalgunea

Ebakera: *méndittako zabalá*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Botongo laua*, *Botonaldea*

Toponimoa: **MENDISORO (AGIRRE)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *mendsoró*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Liñapotzu* (Agirre)

Toponimoa: **MENDISORO (MENDIZABAL)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *mendisó*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MENDIZABAL**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Mendizabal*

1628: DEA1 / *Mendizabal*

1765: UUA9 / “*Mendizabal* de Juan de Guerra”

1832: UUA2 / *Mendizabal*

1887: UUA17 / *Mendizabal*

Ebakera: *mendizâl*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MENDIZABALGO PASALEKUALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *mendizabalgó pasálekualdiá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MENDIZABALONDOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Mendizabalondoa*

Toponimoa: **MERZEROKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (37.or) / “Casa fermada por incendio casual conocida con el nombre de *Mercerocoa* contigua dela Casa pral. de Necolalde...”

1885: UUA19 / *Mercerecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: **MILPISASI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: XVI.m.: ESHU (191.or) / “Reparto de *Milpisasi*, en Veaynerreca”

Oharrak: Sail honetan sagarrondoak aldatu ziren XVI. mendean “por la necesidad de sidra que avia” (ESHU: 191)

Toponimoa: **MIRUTEGI**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1543: ESHU (143.or) / “Puente de *Mirutegui*”

1799: HIPO1 (125.or) / “Camino público que se dirige desde el pontón de *Mirutegui* a Santa Bárbara, por arriba con la antepuerta de la misma Casería hacia Yrimo”

Oharrak: Gaur egun *Txakolinerreka* esaten zaion erreka gainean egongo zen zubi hau, Urretxutik Legazpirako bidean

Toponimoa: **MIRUTEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / “Isasia de *Mirutegui*”

1762: UUA9 / “*Mirutegui* junto a Zuloaga”

1765: UUA9 / *Muguitegui*

1777 (1548): UUA4 / “Las Ysasis de parte de *Mirutegui*”

1783: UUA6 / “*Mirutegui*, con 7 Ysasis”

1788: HIPO1 (96.or) / “Término de *Mirutegui*”

1800: HIPO1 (125.or) / “Camino público desde *Mirutegui* a Santa Barbara”

1814: UUA12 / “Paraje de *Muguitegui*”

1830: HIPO2 (112.or) / “Término de *Mirutegui*”; “Término de *Muguitegui*”

1852: HIPO3 (41.or) / “Terreno castañal en el término de *Mirutegui*”

1858: HIPO3 (103.or) / “Terreno roblechal con algunos castaños (...) en el parage llamado *Muguitegui* o Dornaldegui burua”

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Gaur egun izen hau erabiltzen ez bada ere, lehen eremu zabal bat izendatzen zuela dirudi. Itxura denez, *Dornaldegui* eta *Erratzu* bitarteko sakon guztia.

Toponimoa: **MIRUTEGI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / “Regata de *Mirutegui*”

1777 (1548): UUA4 / “Regata de *Mirutegui*”

1815: UUA12 / “Regata que vaja de *Muguitegui* hacia la tejería”

Adierakideak: ikus *TXAKOLINERREKEA*

Toponimoa: **MITXELITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1908: UUA15 / *Micheliturri*

Ebakera: 1. *mitxeliturri* / 2. *bitxeliturri*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995 (1)

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MONTEBIDEO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea (eroria)

Ebakera: *montebideó*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MOTXETOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (66.or) / *Mochetocoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **MUGARRISAKON**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *mugárrisakón*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Antzuolako bigarren mugarria*

Oharrak: Bi gainen arteko sakongunean dago.

Toponimoa: **MUNTEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1794: UUA9 / *Muntegui*

Toponimoa: **MUNTEGI (BEAIN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *montéi*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MUNTEGI (SASIETA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO3 (45.or) / “Heredad de pantraer denominada *Montegua*, radicante sobre el castañal de la casería de Sasieta”

Ebakera: *muntéi*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Mintegi hori agiri gehiagotan ere aipatzen da:

- “Paraje que hubo una Casilla llamada Echechoa, que es debajo del Vibero que está por la parte inferior de las tierras sembradas de Beain” (1777, UUA4)

- “Vivero bravo de Berain” (1826, UUA14)

Toponimoa: **MUNTEGI (ZULOAGA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *munttéi*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MUNTEGIA (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *munttéiddá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MUNTEGIAUNDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *montéaundí*, 2. *munttéiaundí*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Erratzumuntegi*

Toponimoa: **MUNTEGIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *munttéibarrendá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **MUNTEGIBAZTERRA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (51.or) / “Terreno montazgo llamado *Muntegui basterra*”

Toponimoa: MUNTEGIGOEN

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *muntéiguén*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: MUNTEGITXIKI

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *montétxiki*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Montétxiki* izenez bi paraje ezagutzen dira: bata *Laarregibidea*-n, eta bestea *Arlabainerreka*-n. Leku-izen horren oinarrian seguruenik *muntegi-txiki* (<*mintegi-txiki*) daukagu, *Muntegiaundi* -ren parekoa (<*mintegi-handi*).

Toponimoa: MUÑO

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *móñó*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Muñoko tontorra***Toponimoa: MUÑOKO TONTORRA**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *móñoko tontorrá*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus MUÑO

Toponimoa: MUTILLAGUNGO

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1862: HIPO4 (66.or) / *Mutillaungo*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Mutillagun* Antzuolako baserri baten izena da (egun desagertua), eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: MUTXUTXEBERRI

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *mutxútxeberrí*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Oharrak: Kokagunearengatik *Mixeliturri*-ri esaten zaiola dirudi.**Toponimoa: NEBERA**

Kontzeptua: 20109, 50304 / Elurzuloak eta zabalgunea

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / *Nevera*1783: UUA6 / "1ª suerte en *Nevera* con 13 Ysasis"1783: HIPO1 (85.or) / "Pozos de *Nevera*"1841: HIPO2 (146.or) / "Término de *Nevera*"

1862: HIPO4 (21.or) / “Camino carretil de Ypiñarrieta a la *Nevera*”

1862: HIPO4 (30.or) / “Punto llamado *Nebera* y alto de Tortua”

1862: HIPO4 (146.or) / “Camino carretil que baja en *Nevera* a los castaños de Artasoro y río Urola”

Ebakera: *néberá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Beain-nebera, Neberako laua*

Oharrak: *Nebera* izeneko parajeen harriz egindako bi elurzulo daude. Eraikuntza horiek urte guztian elurra edo izotza edukitzeko izaten ziren. Haietan gordetako elur edo izotz zaplatak sendaketak egiteko, janariak garraiatzeko eta abarretarako erabiltzen ziren.

Toponimoa: **NEBERAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1780: UUA9 / *Neveraaldea*

Toponimoa: **NEBERAGAÑA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *nebéragañá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **NEBERAKO LAUA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *nebérako laúa*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *NEBERA*

Toponimoa: **NEKOLALDE**

Kontzeptua: 10203 / Plaza

Iturriak: 1828: HIPO2 (106.or) / “Plazuela de *Necolalde*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Necolalde* Zumarragako etxalde baten izena da.

Toponimoa: **NEKOLALDE**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1887: UUA17 / “Calle *Necolalde*”

1951: Plano1 / “Calle *Mecolalde*”

1996: Plano2 / “*Necolalde* Kalea”

Kokagunea: Hiribarrua (Necolalde)

Toponimoa: **NEKOLALDE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1773: HIPO1 (20.or) / “Casa de *Necolalde*”

1775: HIPO1 (37.or) / “Casa fermada por incendio casual conocida con el nombre de Mercerocoa contigua dela Casa pral. de *Necolalde*, propia de dho Dn. Juaqu. de Asurmendi...”

1852: HIPO3 (44.or) / “Casa de Echezuria, la de *Necolalde*, Galería *Necolalde*, Velengoa, Urtazanea y Guerra Andia”

1856: HIPO3 (75.or) / “Casa conocida con el nombre de Jirongoa o Galenea (..) existente en la calle de Arrabal, su callejón y la parte de medianil que la casa de *Necolalde* tiene...”

1885: UUA19 / *Necolalde*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: Itxura denez, *Necolalde* deitura jatorriz Zumarragako da, han ere aipatzen baita, eta agiri zaharraoetan.

Toponimoa: **NEKOLALDE POSADA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (73.or) / *Necolalde Posada*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Necolalde* etxeari egindako oharra.

Toponimoa: **NEKOLALDETXIKIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Necolalde chiquia*

1810: Jaka2 (73.or) / *Necolalde Chiquia*

1885: UUA19 / *Necolalde-chiquia*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Necolalde* etxeari egindako oharra.

Toponimoa: **NEVERA VIEJA**

Kontzeptua: 20109 / Elurzuloa

Iturriak: 1815: UUA12 / *Nevera vieja*

Toponimoa: **NEVERAS**

Kontzeptua: 20109 / Elurzuloak

Iturriak: 1744: UUA9 / *Neveras*

1749: UUA9 / “Camino de las *Neveras*”

Adierakideak: ikus *NEBERA*

Toponimoa: **NUÑEZENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1887: UUA17 / *Nuñezenea*

1890: Jaka1 (135.or) / *Nuñez-Enea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **OLABASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *olámasó* / 2. *olánbasó*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (1)

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: «Olabasok» joan den mendera arte burdinolek erabiltzen zituzten sailak ziren, egur eta ikatzez hornitu ahal izateko. Legazpiko agiri zaharretan askotan aipatzen dira izen arrunt modura: “olabaso de Olazar”, “olabaso de Bengolea”...

Toponimoa: **OLABASOGAÑA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *olámasogaña*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AMETZEGI*

Toponimoa: **OLARAN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (71.or) / *Olaran*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Olaran* Zegamako etxe baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.

Toponimoa: **OLARANETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Olaranechea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Olaran*-i egindako oharra.

Toponimoa: **OLASORO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1815: UUA12 / “Término de *Olasoro*”

1862: HIPO4 (31.or) / “El castañal de *Olasoro*, cuyo campo que por su mitad pasa a dcho arroyo de Artasoro...”

1908: UUA15 / *Olasoro*

Toponimoa: **OLATZABEKOA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1881: EE3 / “Sembradío llamado *Olatza-beecoa*”

1881: EE3 / “Casería *Olabatza-becoa*” (sic)

Kokagunea: 88-37

Oharrak: Urretxuko *Kaminpe* baserriari zegokion saila bada ere, Legazpiko udalerrian dago, *Deskargaerreka*-z haraindi.

Toponimoa: **OLATZAGOIKOA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1881: EE3 / “Sembradío llamado *Olatza-goicoa*”

Kokagunea: 88-37

Oharrak: *Olatzabekoa* sailaren antzera, *Olatzagoikoa* Legazpiko lurretan zegoen, *Deskargaerreka*-rekin mugan, errepidea eta trenbidearen artean.

Toponimoa: ONDARRIBAI

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1799: HIPO1 (121.or) / “Barrio llamado *Ondarribai* de esta dha Va”Oharrak: Zumarragako *Ondarra* baserriaren parean zegoela dirudi, Urretxuko udalerrian**Toponimoa: ONDARRIBAI**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1543: ESHU (226.or) / “La puente Mayor Echeverria Altamira e *Hondarribaya*”1554: ESHU (225.or) / “Puente de *Hondarribay*”Oharrak: “Heredad de Ondarribay, cerca del puente, entre el camino y el río confinante” (1775, HIPO1: 57). Ikus *Ondarribai* auzoari egindako oharra.**Toponimoa: ONDARRIBAI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1771: HIPO1 (8.or) / *Ondarribai*1775: HIPO1 (57.or) / “Heredad de *Ondarribay*, cerca del puente, entre el camino y el río confinante”1845: HIPO7 (10.or) / “Terreno sembradío denominado *Ondar-Ybay*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Ondarribai* auzoari egindako oharra.**Toponimoa: ONDARRIBAI**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1523: ESHU (201.or) / “Molino de *Hondarribay*”Adierakideak: ikus *MATXINPORTA***Toponimoa: OÑATIBINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1794: HIPO1 (188.or) / “Casa de *Oñatibinea* sita en el barrio de Retén”1800: HIPO1 (122.or) / “Casa nombrada *Oñatibinea* propia suia sita en el varrio de Retén”1885: UUA19 / *Oñatibinea*

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Oharrak: *Oñatibia* Gabiriko etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.**Toponimoa: ORBELTZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *orbéltzuló*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ORMARPE

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ormárpé*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **OSPITALEKOA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1853: HIPO3 (52.or) / “Hereditad de *Hospitalecoa*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **OSPITALSORO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (23.or) / “*Ospitalsoro* y Zalduzagasti (...) confina por el P. con Masqueluerrecá”

Toponimoa: **OSTABASO**

Kontzeptua: 50600 / Herri-saila

Iturriak: 1749: UUA9 / “*Ostabaso* de Larreaga”

1771: UUA9 / “*Ostabaso* de la Caserfa de Ersolegui”

1810: Jaka2 (71.or) / “Los 18 *ostabazos*, que están señalados antes de aora a otras tantas Caserfas como son Aguirre, Ayesua, Ayesu-errotea, Beain-aruzcoa, Beain-onezcoa, Dornaldegui, Erosidueta, Ersolegui, Guerra, Ipenarrieta andicoa, Mendaraz-onezcoa, Santa Cruz, Sasieta y Zuluaga. Y todo el resto del Campo denominado Isasia, cuja leña ha estado en costumbre desde inmemorial tiempo repartir con igualdad y sin interés alguno a todas las Casas y Caserfos que no tienen *Ostabazo*”

1817: HIPO2 (53.or) / “Terreno pegante a los *Ostabazos* de la Caserfa de Ayasua; castañales de Marinasoro o Bayonasoro con que llaman también al citado terreno”

1848: HIPO3 (24.or) / “Término de Errecandia sobre los *Ostabazos* de Yturbe arriba”

1849: HIPO3 (26.or) / “*Ostabaso* hacia Larreaga”

1862: HIPO4 (27.or) / “*Ostabaso* de la caserfa de Sasieta, confina por abajo a orilla del río Urola”

Oharrak: «Ostabaso», antzina herri-lur mota bat adierazteko izen arrunta bazen ere, denboraren joanean, esanahiaz ahaztearekin batera, leku-izen bilakatu da. Ikus *Isasi*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **OSTABASO (LARREAGA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ostábasó*

Jose Murua (Larreaga baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GOIKO BARRUTI*

Oharrak: “Ostabaso de Larreaga” (1749, UUA9); “Ostabaso hacia Larreaga” (1849, HIPO3: 26)

Toponimoa: **OSTABASO (TXAKOLINERREKEA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ostábasó*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **OSTOLA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (380.or) / “Regata de *Ostola*”

Adierakideak: ikus *OSTOLAERREKEA*

Toponimoa: **OSTOLA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1791: UUA9 / *Ostola*

1821: HIPO2 (76.or) / “Parajes nombrados *Ostola*, Otahandicoegua y Azipurzuri”

1850: HIPO3 (35.or) / “Término de *Ostola*”

1852: HIPO3 (46.or) / “Término de *Ostola* (...) que confina por el lado superior con los cerrados de las heredades labradías del caserío de Beidacar, por la parte inferior con su río pequeño, por el costado de arriba para desde dhos cerrados de las heredades de Beidacar en su pequeño arroyo...”

Ebakera: *ostóla*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Ostolazulo, Ostolatza*

Toponimoa: **OSTOLABASO**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1992: EE5 / “Regata *Ostolabaso*”

Adierakideak: ikus *OSTOLAERREKEA*

Toponimoa: **OSTOLAERREKEA**

Kontzeptua: 50301, 60202 / Sakona eta erreka

Iturriak: 1608: LUA1 / *Ostola-errequea*

1609: LUA1 / *Ostolaerrequea*

Ebakera: *ostólaerrekiá*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Ostola, Beidakar, Beheko barrutiko erreka, Ostolaiturri, Ostolabaso*

Toponimoa: **OSTOLAITURRI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1911: Muj / *Ostola-iturri*

Adierakideak: ikus *OSTOLAERREKEA*

Toponimoa: **OSTOLATZA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1805: Plano4 / *Ostolaza*

Adierakideak: ikus *OSTOLA*

Oharrak: Legazpiko udaletxean dagoen 1805. urteko plano batean, *Ostolaza* izeneko gunean, Urretxu eta Legazpiren arteko herri-mugarri bat agertzen da. Litekeena da «Zumarraga-Bergara» trenbide zaharreko tunelaren aurrean zegoena izatea.

Toponimoa: **OSTOLAZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ostólazuló*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Adierakideak: ikus *OSTOLA*

Toponimoa: **OTAANDIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / *Otaandia*

1780: UUA9 / *Otaandia*

1862: HIPO4 (21.or) / “Terreno helechal del término de Yrimo cerca del parage llamado *Otandia*”

1862: HIPO4 (21.or) / “Camino rastrero del sitio llamado *Otaandia*”

Toponimoa: **OTAANDIKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1749: UUA9 / *Otaandia Eguia*

1815: UUA12 / *Otaandicoegua*

1821: HIPO2 (76.or) / “Parajes nombrados Ostola, *Otaandicoegua* y *Azipurzuri*”

1842: HIPO2 (152.or) / “Terreno helechal llamado *Ota-andico-egua* (...) entre este y la orilla de Errecagaiztoa”

1846: HIPO3 (14.or) / “Camino rastrero que hay de la cima de *Ota-andico-egua*”

1849: HIPO3 (25.or) / “Camino rastrero que hay de la cima de *Otaandicoegua*”

Toponimoa: **OTADIZAR**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *otázár*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **OTAERRE (EGUZKITZA)**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: *otábarré*

Josefa Zabaleta (Sasieta baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Otaerretontorra*, *Otaerrezabala*

Toponimoa: **OTAERRE (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *otáerré*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **OTAERREONTORRA**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: *otáerretontorrá*

Josefa Askasibar (Gerra baserria), 1995

Adierakideak: ikus *OTAERRE*

Toponimoa: **OTAERREZABALA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *otáerrezabalá*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *OTAERRE*

Toponimoa: **OTAERREZULOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *otáerrezulod*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **OTAMOTZ**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *otámótz*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Gerrasallak*

Oharrak: Urretxu, Legazpi, Zumarraga, Ezkioga eta Gabiriko bizilagunei «otamoxtarak» deitzen zaie (Izagirre 1968: 66).

Toponimoa: **OTAMOZTEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *otámoxti* / 2. *otámoxtéi*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995 (1)

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **OTSAZULOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (46.or) / “Terreno montazgo *Otsazulueta* de Larregi”

Ebakera: *otsózulotá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **PAGABAKAR**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1801: UUA9 / *Pagabacar*

Toponimoa: **PAGOETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1887: UUA17 / *Pagoeta*

1951: Plano1 / *Pagota*

Ebakera: *págotá*

Mª Jesus Arrieta (Pagoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zuloeta, Zuloetaetxeberri, Pagoetaetxeberri*

Oharrak: *Pagoeta*-ko eliza parean zegoen baserri hau 1970eko hamarkadan eraitsi zuten.

Toponimoa: PAGOETA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1771: HIPO1 (10.or) / “Casa de *Pagoeta* en el Barrio de Echeverrieta”1775: HIPO1 (39.or) / “Casería de *Pagoeta*, con sus tierras de labranza, castañales y demás pertenecidos”1775: HIPO1 (47.or) / “Casa de *Pagoeta* sita en el varrio de San Sebastián”1777: HIPO1 (76.or) / “Casa de *Pagoeta* sita en el Barrio de Echeverrieta deesta villa”1798: HIPO1 (116.or) / “Una heredad de la Casa de *Pagueta* sita frente de la casa de Rezola en la misma V^a que por arriba confina con el Camino Rl., por avajo con calce de Molino de Retén, por un costado con heredad de dha Casa de Rezola, y por el otro con heredad de le Mayorazgo de Mendoza”1829: HIPO2 (110.or) / “Casa de *Pagoeta*”1831: HIPO2 (121.or) / “Las dos Casas de *Pagoeta* mayor y menor”1885: UUA19 / *Pagoeta*

Kokagunea: Hiribarrua (Labeaga)

Toponimoa: PAGOETABERRIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Pagoetaberría*1810: Jaka2 (73.or) / *Pagoeta verria*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: PAGOETAETXEBERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserría (ez dago)

Iturriak: 1842: HIPO2 (147.or) / “Casa de *Pagoeta-echeverria*”1862: HIPO3 (139.or) / “Casería de *Pagoeta echevarri*”Adierakideak: ikus *PAGOETA***Toponimoa: PAGOETAZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Pagoeta Zarra*1810: Jaka2 (73.or) / *Pagota Zarra*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: PALACIO DEL BARÓN

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Barón*1831: HIPO2 (121.or) / “Casa *Palacio del Barón*”1854: HIPO3 (61.or) / “*Palacio del Sr. Barón*”

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga)

Toponimoa: PALANKERA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1771: HIPO1 (11.or) / “Heredad *Palanquera*”1775: HIPO1 (68.or) / “Heredad de pantraer que se halla en el paraje llamado *Palanquera*”1777: HIPO1 (75.or) / “Heredad llamada *Palanquera*”

1862: HIPO4 (136.or) / “Paraje llamado *Palanquera* (...) confinante por el mediodía con el Arroyo que baja de Zuloaga, por el oriente con el río Urola, por el poniente con el Camino real de Coches y por el norte con otra heredad propia de Dn. Esteban Hurtado de Mendoza”

Toponimoa: **PARISKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Pariscoa*

1885: UUA19 / *Pariscoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **PASO A NIVEL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Paso Nivel* (Cuartel del Sur)

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **PATRONSALLA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *patrónsallá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Elias Jauregiren («Patron» gaitzizenez) saila omen zen.

Toponimoa: **PEDROLABAKIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *pedrolaikiiddá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **PERTXINGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: HIPO6 (211.or) / “Heredad de junto a *Perchingoa* (...) en la v^a de Villa Real”

Toponimoa: **PERTXINSORO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 19??: EE6 / *Parchi Soro*

Ebakera: 1. *presintxó* / 2. *prezinzó*

Jose Alberdi (Beainemendikoa baserria), 1995 (1)

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Badirudi toponimo honen lehen osagaia eta *Pertxingoa* etxearena bat bera dela: “Heredad de junto a *Perchingoa* (...) en la v^a de Villa Real” (1827, HIPO6: 211).

Toponimoa: **PETROINGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (68.or) / *Petroingoa*

1783: UUA6 / *Petroingoa*

1849: HIPO3 (26.or) / “Casa llamada *Petroingoa* sita detrás de la Yglesia Parroquial de Villarreal”

1885: UUA19 / *Petroingoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **PLAZANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Plazanea*

1820: HIPO2 (74.or) / “Casa de Vidartenea, sita en el Raval de esta Vª, confinante con casa de Garicazanea y pr. otra con la de *Plazaenea*”

1835: HIPO2 (136.or) / *Plazeenea*

1885: UUA19 / *Plazanea*

Kokagunea: Hiribarrua (Nekolalde)

Toponimoa: **PONTEA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *pontlá*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KONDEA*

Toponimoa: **PORTAZGO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Portazgo*

1887: UUA17 / *Portazgo*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **POSTA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / “Casa de la *Posta*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **POSTAS**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1810: Jaka2 (165.or) / “Calle de *Postas*”

1876: UUA16 / “Calle de *Postas*”

1885: UUA19 / “Calle de *Postas*”

Kokagunea: Hiribarrua (Labeaga)

Toponimoa: **POSTAS**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1800: HIPO1 (122.or) / “Casa de *Postas*”

1850: HIPO3 (33.or) / “Casa de *Postas*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **POTTOSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *pottósoró*

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998

Oharrak: «Potto», Vicente Zabarrain Usabiagaren (Dornaldegi 1888) gaitzizena zen.

Toponimoa: **POTZUETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *pótzutá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: *Errekaraz* sakonaren goiko aldean dago.

Toponimoa: **POTZUETAALDEA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *pótzutaaldía*

Claudio Sasieta (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **PRESAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1854: HIPO3 (61.or) / “Heredad denominada *Presa-aldea*”

1856: HIPO3 (74.or) / “Heredad llamada *Presa-aldea*”

Toponimoa: **PRESAARESTIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Presaarestia*

Toponimoa: **PRONTXONE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *próntxoné*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ZABALETAETXEBERRI*

Toponimoa: **PRONTXONEBALLAREA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *próntxoneballaría*

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998

Adierakideak: ikus *ZUATZU*

Toponimoa: **ROJAS**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1765: Asti (380.or) / *Rojas*

1777: UUA4 / “Casería nueva de *Roxas*”

1777: UUA4 / “Domingo de Aizquibel, ynquilino de la Casería de *Roxas*”

Adierakideak: ikus *DESKARGA*

Toponimoa: **SAGARRETABURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *saárretaburú*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SAGASTIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sagástiddá*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SAGASTISAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sagástisakoná*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SAGASTITXIPI**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / "Arroyo y puente de *Sagastichipi*"

1691: Jaka2 (32.or) / "Puente de *Sagastichipi*"

1777 (1548): UUA4 / "Arroyo y puente de *Sagastichipi*"

Adierakideak: *Ertsolegi*

Toponimoa: **SAGASTITXIPI**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1620: Jaka1 (277.or) / "Hermita de *Sagasti-chipi*"

1690: Jaka2 (32.or) / "Hermita de *Sagasti-chipi*"

1735: Jaka1 (277.or) / "Hermita Vieja de *Sagasti-chipi*"

1771: HIPO1 (7.or) / "Hermita de *Sagastichipi* estra muros"

1780: HIPO1 (79.or) / "Hermita de *Sagastichipi*"

Adierakideak: ikus *KURUTZESANTU*

Toponimoa: **SAGASTITXIPI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / "Arroyo y puente de *Sagastichipi*"

1777 (1548): UUA4 / "Arroyo y puente de *Sagastichipi*"

Adierakideak: ikus *ERTSOLEGIERREKEA*

Toponimoa: **SAGASTITXIPI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1601: UUA21 / "Término de *Sagastichipi*"

Toponimoa: **SAGASTITXIPI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1623: UUA24 / "Fuente de *Sagastichipi*"

Toponimoa: **SAILLAUNDI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 19?: EE2: *Sailaundia*

Ebakera: *sáillaundi*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SAKONA (BEAIN)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *sakóná* / 2. *sakóné*

Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995 (1)

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SAKONA (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sakóná*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SAKONA (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1992: EE5 / *Sakona*

Kokagunea: 88-29,

Toponimoa: **SAKONBARRENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sakónbarrená*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SAN JUAN**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1934: Irigoien (36.or) / *San Juan*

Kokagunea: 88-29

Oharrak: D. Irigoienek 1934. urtean argitaratutako lan batean (“Ermitas e iglesias de Guipúzcoa”) Urretxuko udalerrian San Juan ermita aipatzen du, Zabaleta baserriarekin lotuz: “San Juan (ermita en Villarreal de Urretxua, según comunicación de J.Mª Azkarate). En el caserío Zabaleta existe un pequeño cobertizo anejo, y en una de sus paredes aparece aún una agua-benditera. Una imagen de la Virgen procedente de esta ermita, desaparecida ya, es de los señores de Ugalde, de Zumarraga. La imagen parece ser del siglo XIV o posterior (...). Había, además, unas capillas en los caseríos de Santa Cruz y Agirre. El San Antonio de Padua que perteneció a esta ermita, se encuentra en Santa Barbara, de la misma localidad.”

1765. urteko plano batean ere (Astiazaran 1995: 380) ermitaren berri ematen da: “Dos Zavaletas con su hermita”. Gaur egun, haren paretak ikus daitezke baserriaren parean, ur-bedeinkatu ontzia eta guzti.

Toponimoa: **SAN SEBASTIÁN**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1783: HIPO1 (85.or) / “Prado de *San Sebastián*”

1783: UUA9 / “Prado Nuevo contiguo a la Hermita de *San Sebastián*”

1784: Jaka2 (28.or) / “Prado de *San Sebastián*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: SAN SEBASTIÁN

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1577: ESHU (225.or) / "La puente de *San Sebastian*"Oharrak: Zubi hau 1577-78 urteen artean eraiki zen (ESHU: 225) *San Sebastian* ermitaren inguruan.**Toponimoa: SAN SEBASTIÁN**

Kontzeptua: 40703 / Ermita (ez dago)

Iturriak: 1549: Jaka2 (180.or) / "Hermita de *san sevastián*"1617: Jaka2 (283.or) / "Hermita de *San Sebastian*"1765: Asti (381.or) / "Herta. de *Sn. Seb.*"1783: UUA9 / "Prado Nuevo contiguo a la Hermita de *San Sebastian*"1850: HIPO3 (30.or) / "Término de Sorguinzulo inmediate a la hermita de *San Sebastian*"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: J.M. Izuetak honako hau dio ermita honi buruz (Izuetak 1986: 409, 431): "Esta ermita, que ya no existe y estaba ubicada en el solar que actualmente ocupa el grupo de viviendas San Sebastián, aparece citada también en el mismo año de 1540. Pero con anterioridad a esta fecha tenemos en el archivo parroquial el libro de cuentas de esta ermita, que se inicia el año 1537.(...) Entre los años 1580 y 1581 el escultor Domingo de Mendiara iría culminando el ornato de esta ermita con cuatro figuras que hizo para el remate del retablo de San Sebastián, más dos retablos laterales, dedicados a Santa Lucía y Santa Agueda (A.P.O. - Legajo 3969).(...) Esta advocación de San Sebastián estaba ligada a las instituciones hospitalarias, que habían surgido juntamente con las peregrinaciones. Las flechas de este santo eran el símbolo de la peste, que entonces frecuentemente se cebaba en sus cuerpos. Y se fundaban hospitales y ermitas para cobijo de los peregrinos, que contrajesen alguna enfermedad. Por ello estas fundaciones medievales se acogían a la protección de San Sebastián. Posiblemente nuestra ermita tuvo esta función hospitalaria por su ubicación junto a la villa, pero fuera de ella, y junto al camino hacia Oñate y Salinas. Por otro lado también podemos constatar, que el hospital de de Urretxu del siglo XVI, el hospital de Santa Marta, tenía entre sus pertenencias unos terrenos junto a la ermita de San Sebastián, que podrían hacer referencia a la continuidad de propiedades del hospital de San Sebastián al hospital de Santa Marta."

Toponimoa: SAN SEBASTIÁN

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko-auzoa

Iturriak: 1628: DEA1 / "Barrio de *San Sebastian*"1775: HIPO1 (35.or) / "Varrío de *Sn. Sebastian*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: SANKRISTAUBASO

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: 1. *sankrístaubasó* / 2. *sankrístobasó*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995 (1)

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: SANSEBASTIANAZPIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1842: HIPO2 (151.or) / "Término de *Sn. Sebastian azpia*"1858: HIPO3 (99.or) / "Porción de terreno sembrado del término llamado de *San Sebastian azpia*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: SANSEBASTIANBURUA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO1 (66.or) / “Camino sendero que va para las heredades de *Sansebastianburua*”**Toponimoa: SANTA BARBARA**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1543: ESHU (128.or) / *Santa Bárbara*1699: Jaka2 (17.or) / “Hermita de *santa bárbara*”1775: HIPO1 (61.or) / “Hermita de *Sta Bárbara*”1799: HIPO1 (125.or) / “Camino público que se dirige desde el pontón de *Mirutegui a Santa Bárbara*”1864: Nom (142.or) / *Santa Bárbara*

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Hona hemen J.M.Iztuetak *Santa Barbara* ermitari buruz idatzi zuena (Iztueta 1986: 408-409 or.): “La primera referencia escrita, que poseemos de esta ermita, data del año 1540. Es con motivo del inventario que la parroquia hace para la Visita Pastoral del Obispo Pacheco. Para entonces la ermita tenía ahorrados en su cuenta 7.563 maravedís; cantidad respetable, dadas las exiguas posibilidades de que disponían estas ermitas. Por ello estos ahorros son indicio de la larga existencia que para entonces tendría la ermita. Queda esto confirmado, porque para estas fechas su fábrica estaba realmente deteriorada. En el año 1540 se gastaron todos estos ahorros en obras de cal y canto; y a los pocos años, en el año 1556, siendo mayordomo de la ermita Juan de Ypenarrieta se vuelven a hacer obras en ella por un importe de 23 ducados y medio, prestados por la parroquia para tal fin. “En 16 de henero de 1557 se acabo la obra de madera del cuerpo de la hermita de sancta barbara e hizieronla Martin de Elexalde y Miguel de Alçola vecino de Çumarraga, maestros carpenteros” (A.P. - Primer Libro de Bautismos - folio 28). De igual manera el escultor Domingo de Mendiara realizará en el año 1580 el retablo dedicado a Santa Bárbara con figuras que relatan el martirio de la santa (Archivo de Protocolos de Oñate - Legajo 3969).”

Toponimoa: SANTA KRUTZ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Santa Cruz*1628: DEA1 / *Santa Cruz*1760: UUA9 / *Santa Cruz*1887: UUA17 / *Santa Cruz*Ebakera: 1. *santákútz* / 2. *santákúz* / 3. *santákrúz*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995 (1)

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998 (2,3)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Izenarengatik antzina ermita edo kapera izan zela badirudi ere, ezin da momentuz hori ziurtatu. Alabaina, baserriaren kokaguneak, Urretxutik Antzuolarako herribide zaharraren aldamenean, uste hori indartuko luke nolabait.

Toponimoa: SANTA KRUTZ

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1775: HIPO1 (66.or) / “Hermita de la *Santa Cruz*”1811: Jaka1 (281.or) / “Hermita de *Santa Cruz* de Villarreal”1886: UUA21 / “Ermita de *Santa Cruz*”Adierakideak: ikus *KURUTZESANTU*

Toponimoa: **SANTA MARTA**

Kontzeptua: 10205, 40703 / Ospitala eta santutxoa

Iturriak: 1541: ESHU (117.or) / "Altar de *Santa Marta*"1783: UUA6 / *Santa Marta*1810: Jaka2 (150.or) / "Hospital y humilladero de *Santa Marta*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **SANTABARBARAALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / "*Santa Bárbara-aldea*"Ebakera: *santábarbaraldé*

Jose Ignacio Irastorza (Iturbeazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SANTABARBARABALLAREA**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *santábarbaráballáridá*

Isabel Murua (Dornaldegi baserria), 1998

Adierakideak: ikus *MENDIETA*Toponimoa: **SANTAKRUTZALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *santákutzaldíá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SANTAKRUTZAURREA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1819: HIPO2 (60.or) / "Sitio llamado *Sta. Cruz aurea*"Toponimoa: **SANTAKRUZAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1765: UUA9 / *Santacruzsacona*Toponimoa: **SANTAKRUZBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1761: UUA9 / *Santa Cruz Burua*1815: UUA12 / *Santa Cruz burua*

Oharrak: "Suertes sobre Sta Cruz" (1783, UUA6).

Toponimoa: **SANTAKRUZKO BARRUTIA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *santákuzko barrútidá*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SANTAKRUZKO PAGADIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *santákuz pagáriddá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SANTIAGOSORO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *santlagosoró*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SANTIÑE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *santñé*

Vicente Zabaleta (Iturbetxeberri baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ITURBETXEBERRI*

Toponimoa: **SANTIÑEERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *santñeerrekiá*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1998

Adierakideak: ikus *DESKARGAERREKEA*

Toponimoa: **SANTO CRISTO**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1742: Jaka2 (119.or) / "Nueva Hermita del *Santo Xristo*"

1745: UUA21 / "Nueva Ermita de *Santo Xristo*"

1746: Jaka1 (280.or) / "Hermita vieja del *Santo Cristo*"

1765: Asti (382.or) / *Sto. Xristo*

1783: HIPO1 (83.or) / "Hermita de *Santo Christo*"

Adierakideak: ikus *KURUTZESANTU*

Toponimoa: **SANTUBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Santubarrena*

1767: UUA10 / *Santubarrena*

Toponimoa: **SANTUKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1788: HIPO1 (96.or) / "Casa de *Santucoa* en la Calle de abajo"

1799: HIPO1 (118.or) / "Casa conocida con el nombre de *Santucoa* sita en la calle de avajo"

1885: UUA19 / *Santucoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **SANTUKOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO1 (61.or) / *Santucoa*

1853: HIPO3 (56.or) / "Terreno castañal con todo su arbolado denominado *Santucoa*"

Toponimoa: **SANTURUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (60.or) / “*Santurunea*, sita en la calle de abaxo”

1852: HIPO3 (41.or) / *Santuenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **SARASPEBASOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *saáspebasudá*

Jose Ignacio Irastorza (Iturbeazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SARATSETAITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *saátsetaitturri*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SARATSITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *saátsiturri*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SARATSO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *saátxó*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SASIETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Sasieta*

1625: Isasti (115.or) / *Sasieta*

1777 (1548): UUA4 / “Rafael de Aranburu y Francisco de Yturbe
inquilinos en la casería de *Sasieta* (...) y Barón de Babil de Areyzaga su
amo”

1827: UUA3 / *Sasieta*

1887: UUA17 / *Sasieta*

Ebakera: *sásittá*

Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Oharrak: 1922. urtean erre egin zen, eta berreraikitzerakoan baserri zaharraren pareta bakarra utzi zuten.

Toponimoa: **SASIETA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Iturriak: 1815: UUA12 / “Borda de *Sasieta*”

1817: HIPO2 (53.or) / “Borda de *Sasieta*”

1862: HIPO4 (41.or) / “Término de entre el río Urola y el camino carretil para la borda de *Sasieta*”

Adierakideak: ikus *SASIETAKO BORDA*

Toponimoa: **SASIETA**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1862: HIPO4 (29.or) / “Poblado de *Sasieta*”

Toponimoa: **SASIETA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: UUA14 / “Camino carretil horizontal llamado de *Sasieta*”

1815: UUA12 / “Camino de *Sasieta*”

Adierakideak: ikus *SASIETABIDE*

Toponimoa: **SASIETAARKAITZA**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *sásittá arkáitzá*

Bautista Alberdi (Leturionod baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Arkaitz*

Toponimoa: **SASIETABIDE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1861: HIPO3 (127.or) / “Término de Videbarren = Madina soro, jurisdicción de Villarreal, confinante por la parte superior con *Sasieta vide*”

Adierakideak: *Sasieta*

Toponimoa: **SASIETAETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1864: Nom (142.or) / *Sasieta-echeverri*

1876: UUA16 / *Sasieta Echeverri*

1887: UUA17 / *Sasieta Echeverri*

Oharrak: Seguruenik, gaur egun *Arkaitz* edo *Casablanca* izenez ezagutzen den etxea izango da.

Toponimoa: **SASIETAKO BORDA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *sásittako bordá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SASIETASAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Castañal de *Sasietasacóna*”

1862: HIPO4 (36.or) / “Castañal sito en *Sasieta sacóna*”

1862: HIPO4 (38.or) / “Parage llamado *Sasieta sacóna* (...) confinante por M. con Ostabaso...”

Ebakera: *sásittasakoná*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimioa: **SASIOLA**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *sastolá*
 Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimioa: **SASIOLAITURRI**
 Kontzeptua: 60204 / Iturria
 Iturriak: 1935: Plano3 / *Sasiola Iturri*
 Kokagunea: 88-29

Toponimioa: **SASITURRI**
 Kontzeptua: 60204 / Iturria
 Iturriak: 1935: Plano3 / *Sasiturri*
 Kokagunea: 88-29

Toponimioa: **SORAGOENBIDE**
 Kontzeptua: 30404 / Bidea
 Iturriak: 1823: UUA14 / *Soagoenbide*
 1842: HIPO2 (156.or) / “Término de Erdibide-chiqui y *Soragoen bide*”
 1852: HIPO3 (64.or) / “Término de *Soranvide* del monte de Yrimo de Villarreal”
 1862: HIPO3 (142.or) / “En el término de Larregui de la propia jurisdicción sobre el camino carretil de *Soragoenvide*”

Toponimioa: **SORALUZE**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1862: HIPO4 (5.or) / “Pertenecidos (de la casería llamada Yturbe-echeverri) llamados heredad de *Soraluze* al P. ...”
 1862: HIPO4 (66.or) / “Heredad de *Soraluze*”
 Kokagunea: 88-29

Toponimioa: **SORGINTZULO (IPENARRIETA)**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *sorgintzuló*
 Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimioa: **SORGINZULO (EGURTEGI)**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Iturriak: 1842: HIPO2 (153.or) / “Tierra a pan llevar titulada Indiano sagasti o *sorguinzulo*”
 1848: HIPO3 (19.or) / “Heredad del término de *Sorguinzulo*, más acá de la hermita de San Sebastián”
 1850: HIPO3 (30.or) / “Término de *Sorguinzulo* inmediata a la hermita de San Sebastián”
 1856: HIPO3 (72.or) / “Término llamado *Sorguinzulo* hacia Echaburu”
 1862: HIPO3 (144.or) / “Tierra de Pan llevar llamada de *Sorguinzulo*”
 1889: ZUA2 / *Sorguinzulo*

Ebakera: *sorginzuló*
 Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SORGINZULOERREKA**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Ebakera: *sorginzuloerreka*
 Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29
 Adierakideak: *Egurtegi*
 Oharrak: "Regata que baja desde Ypenarrieta" (1777 (1548), UUA4)

Toponimoa: **SOROANDI (ITURBEETXEBERRI)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1862: HIPO4 (5.or) / "Pertenecidos (de la casería llamada Yturbe-echeverri) llamados (...) *Soroandi* al O. ..."
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROAUNDI (AIETSU)**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *soróaundi*
 Ignacio Elgarresta (Aietsu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROAUNDI (BEAINANDIKOA)**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *soróaundi*
 Jesus Plazaola (Beainandikoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROAUNDI (BEAINEMENDIKOA)**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Iturriak: 19??: EE6 / *Soro Aundi*
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROAUNDI (ERRATZU)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 19??: EE4 / *Soro-andia*
 Ebakera: *soróaundi*
 Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROAUNDI (GERRA)**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *soróaundi*
 Luciano Antia (Gerra baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROAUNDI (IRIGOIEN)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *soróaundi*

Ignacio Zufiaurre (Irigoien baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROAUNDI (SASIETA)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *soróaundi*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROBARRENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1992: EE5 / *Sorobarrena*

Ebakera: *sóbarrená*

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROBITARTE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO2 (91.or) / “Término de *Sorobitarte*”

Toponimoa: **SOROBURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *soróburú*

Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROGOENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *soróoná*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROLUZE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróluzé*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROTXIKI (ITURBETXEERRE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1862: HIPO4 (5.or) / “Pertencidos (de la casería llamada Yturbe-echeverri) llamados heredad de (...) *Sorochiqui* al P. contigua a la carretera en dirección a Descarga”

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROTXIKI** (ZABALETAETXEBERRI)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorótxiki*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROTXO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorótxó*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROZARBAZTERRA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 19??: EE4 / *Sorozar-bazterra*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROZARRA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 19??: EE4 / *Sorozarra*

Ebakera: *sózarra*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TANTAI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *tánte*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TANTAIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1857: HIPO3 (83.or) / “Término de *Tantaibarrena*, al pie de la cuesta de Descarga en jurisdicción de Villarreal, confinantes dicha Tejabana (de pared con su planta solar), terreno inculto y una de las heredades con el camino carretil que baja desde la Casería de Dornaldegui de dicha villa, en la parte superior, por la inferior con la carretera general, por oriente con terrenos o heredades de la Casería de Iturbe-echeverri también de Villarreal, y por poniente con la regata que baja desde la Casería de Yturve de la misma villa”

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TELLERIA**

Kontzeptua: 20105 / Teileria (ez dago)

Iturriak: 1951: Plano1 / *Telleri*

Ebakera: *telléri*

Mª Jesus Arrieta (Pagoeta baserria), 1995

Adierakideak: *La tejerta, Tellerietxeberri*

Oharrak: *Mendiarras* etxaldearen ondoan eraikitako teileria hau badirudi *Erratzu*-koa (*Itursakona* parajearen zegoena) baino berriagoa zela. *Tellerietxeberry* adierakidea hortik izango zuen, seguruenik. 1862. urtean, artean teilak egiten zirela badakigu (ikus *LA TEJERLA*). 1980ko hamarkadan, berriz, eraitsi egin zen.

Toponimoa: **TELLERIETXEBERRI**

Kontzeptua: 20105 / Teileria (ez dago)

Iturriak: 1854: HIPO3 (57.or) / *Telleri-Echeverri*

1860: HIPO3 (138.or) / "Casería denominada *Telleria Echeverri*"

1885: UUA19 / *Telleri-echeverri*

Adierakideak: ikus *TELLERIA*

Oharrak: "Casa nueva de José de Ugalde" (1833, HIPO2: 132); "Casa nueva de Elías Ugalde" (1852, HIPO3: 42)

Toponimoa: **TOKOTON**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1783: UUA6 / *Tocoton*

Ebakera: *tókotón*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ERRATZUGOIKOA*

Toponimoa: **TOKOTONSALLA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *tokótonsallá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TORRALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *tórraldé*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TORREPEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Torrepea*

1815: UUA12 / *Torrepea*

1858: HIPO3 (95.or) / "Punto llamado *Torrepea*"

Toponimoa: **TORTOA**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Iturriak: 1815: UUA12 / *Tortua*

1853: HIPO3 (50.or) / *Tortua*

1862: HIPO4 (15.or) / "Peñascal en el alto llamado *Tortua* que confina por la parte superior el camino Azpizarrieta"

1862: HIPO4 (49.or) / "Camino o prado de *Tortua* hasta los castaños de Artasoro"

Ebakera: *tortúá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Tortoko puntea*

Toponimoa: **TORTOKO PUNTEA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *tortóko púntiá*

Luciano Antia (Gerra baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TORTOA*

Oharrak: "Peñascal en el alto llamado Tortua", "Punto llamado Nebera y alto de Tortua" (1862, HIPO4: 15, 30)

Toponimoa: **TREKUTZ**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *trékutz*

Isabel Jauregi (Inurrigarroazpikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TRINTXULEKU**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1613: UUA5 / "Término de *Trinchulecu*"; "Cruz de *Trinchulecu*"

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Bikaobigaraikoa, Bikaobigain, Antzuolako mugarria, Lehenengo mugarria, Alokáitzetako gaina*

Oharrak: «Trintxu» osagaia duten beste bi toponimo ere badira Zumarragako udalerrian: *Trintxeta* eta *Trintxuzelai*. Badirudi mugek angelu zuzena egiten duten lekuekin loturik daudela. *Trintxuleku* izeneko parajearen Antzuola eta Urretxuko herri-mugek, behintzat, hori erakusten dute. Baita *Trintxeta* izenekoak ere, non Azkoitia eta Zumarragako herri-mugen norabide aldaketa bortitza ematen baita.

Toponimoa: **TXABOLAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txabóláldiá*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXAKOLIN**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1881: EE3 / "Arroyo de *Chacolín*"

1951: Plano1 / "Arroyo de *Chacolín*"

Adierakideak: ikus *TXAKOLINERREKEA*

Toponimoa: **TXAKOLIN**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *txakólín*

Eusebia Aiausti (Mendizabal baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TXAKOLINGOA*

Toponimoa: **TXAKOLINERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *txakóliñerrekiá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Mirutegi, Erratzuerrekea, Txakolin*

Oharrak: "Regata que baja de Errazu de allá a Chacolingoa" (1862, HIPO4: 16)

Toponimoa: **TXAKOLINGO BURKAITZA**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *txakólingo murkáitzá*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **TXAKOLINGOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1856: HIPO3 (72.or) / *Chacolingoa*

1885: UUA19 / *Chacolingoa*

1887: UUA17 / *Chacolingoa*

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Erratzu, Erratzutxiki, Erratzu menor, Erratzu de allá, Erratzutxiki de allá, Erratzuarozkoa, Erratzutxakolingoa, Erratzutxakolin, Txakolin*

Toponimoa: **TXALTOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *txaltíá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Adierakideak: ikus *IPENARRIETATXIKI*

Oharrak: «Txaltua» baserri honetako azken bizilagunari esaten zitzaion (Eugenio Alkorta Etxaniz, 1859). Diotenez, pasadizo xeblere asko kontatzen omen zituen artazuriketan eta beste. Haietako batzuk Julian Alustizak jaso zituen *Euskal baserriaren inguruan* liburuan (112.or): "Behin baten, Mendizabalgo ehiztariik Txaltoon (Txaltoren) artasoroon sartuta, norazko bage geratu omen ziran, bidia galduta geratu artasoroon; bera (Txalto) jun, da eskutik etaa mentzitzen... Da artook oso onak: aldiko bat bota aizkorekin eta nardaiakin ekarri; bi burukook ziran, ate markok-eta mobitzen zituenak etxeen sartzekoon. Beste baten hor, soro barrenen, Zuloa-ko behia etorri mentzan, da sartu beheko atesaan, da artasoroon jaten jardun da; artoa hartu do hortzeen, da arto hori errenditu ezinda, etxera jun; ikusi zoonen Txalto-k, kendu, hura aletu ta mazoa ein mentzuen kaskarekin, eta etxeko artook harekin jo mentzitzen".

Toponimoa: **TXALTOKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *txaltókuá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Adierakideak: ikus *IPENARRIETATXIKI*

Toponimoa: **TXALTOPAGADIA**

Kontzeptua: 50602 / Pagadia

Ebakera: *txaltópagariddá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXALTOSALLA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *txaltósallá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXANBOLINBASO**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *txanbóliñbasó*

Felipe Areizaga (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXAPELAUNDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txapélaundi*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXARA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *txará*

Miren Zabaleta (Beainandikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TXARAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txaráaldia*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXARAGAIN**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *txarágaiñ*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1998

Adierakideak: ikus *TXARAKO GAINA*Toponimoa: **TXARAKADI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *txakárt*

Puri Irureta (Sasieta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TXARAKO GAINA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *txaráko gañá*

Jose Miguel Elgarresta (Dornaldegi baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Txaragain*

Toponimoa: **TXARAKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1613: UUA5 / "En el término que llaman Ysasecoegua un moxon que confina con *characo eguia*"

Toponimoa: **TXARAMUÑO**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1765: UUA9 / *Charamuño*

1773: HIPO1 (21.or) / "Término *Charamuño*"

1775: UUA9 / "*Charamuño* y Lurgorri"

1783: UUA6 / "*Charamuño*, con 7 Ysasis"

1842: HIPO2 (147.or) / "Monte en figura triangular llamado *Charamuño*"

1852: HIPO3 (42.or) / "Término de *Charamuño*"

1862: HIPO3 (138.or) / "Vivero de Mendizabal y de *Charamuño*"

Ebakera: *txadmiñó*

Jose Mari Pildain (Dornaldegietxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-37

Oharrak: Izenak berak adierazten duen bezala txaradia izan da nagusi mendi honetan oraintsu arte. Haren hegiatik *Mendiaras* exaldea eta *Santa Barbara* ermita lotzen dituen herribidea doa.

Toponimoa: **TXARDIÑA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1992: EE5 / *Txardiña*

Ebakera: 1. *txárdiñé* / 2. *txárdiñá*

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995 (1)

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Litekeena da gaztelaniazko «jardin»-ekin loturarik izatea (Salaberri 1994-2: 530). Zumarragako *Agiñaga* auzoan ere badira horrelakoak.

Toponimoa: **TXAREA (IRIGOIEN)**

Kontzeptua: 50608 / Txaradia

Ebakera: *txarlá*

Ignacio Zufiurre (Irigoién baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXAREA (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1992: UUA12 / *Txarea*

Ebakera: *txarlá*

Juan Pedro Betegi (Beidakar baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: "Jarl de la Caserfa de Zavaleta" (1777 (1548), UUA4)

Toponimoa: **TXIBISTOREN ZELAIA**

Kontzeptua: 50508 / Lurtaila

Ebakera: *txibiston zeladdá*
 Juana Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXOANPAGO**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1783: UUA6 / *Choampago*
 1810: Jaka2 (72.or) / *Cho-Ampoa*
 1885: UUA19 / *Txanpao*
 Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **TXOKO**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *txókó*
 Miren Zabalera (Beainandikoa baserria), 1995

Toponimoa: **TXOMINGAZTAÑADIA**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *txomíngazténariddá*
 Josefa Askasibar (Gerra baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXORROBURU**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *txorróburú*
 Pedro Sasieta (Agirre baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **TXOTXOMONTEGI**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *txotxómontéi*
 Celestina Iparragirre (Ursalto baserria), 1998
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: ikus *LAARREGIERREKA*

Toponimoa: **TXULOETA**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *txúlota*
 Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995
 Kokagunea: 88-29
 Adierakideak: *Txulokote*

Toponimoa: **TXULOKOTE**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *txulókoté*
 Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995
 Adierakideak: ikus *TXULOETA*

Toponimoa: **UGALDESALLA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ugáldesallá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **UKAZTEGIETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1923: EE37 / “Terreno argomal en el término *Ucazteguieta* (sic)”

Toponimoa: **URBIZTONDOITURRI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1862: HIPO3 (143.or) / “Regata *Urvistondo Yturri*”

Toponimoa: **URDANGARIN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (71.or) / *Urdangarin*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Urdangarin* Ataungo etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin loturik egon daiteke.

Toponimoa: **URDANGARINETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Urdangarin echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Urdangarin*-i egindako oharra.

Toponimoa: **URKIALDEA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *urkialdiá*

Eusebia Aiastui (Mendizabal baserria), 1998

Adierakideak: ikus *URKIETA*

Toponimoa: **URKIETA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *urkittá*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Urkizuta, Urkialdea*

Toponimoa: **URKIZUETA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *urkizutá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1996

Adierakideak: ikus *URKIETA*

Toponimoa: **UROLA**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

- Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “Como desciende por el arroyo a yuso fasta el agua e rio de Legaspia, e dende por el dicho rio a yuso como da por el agua fasta donde entra el arroyo que llaman de *Huola* al dicho rio de Legaspia...”
 1613: UUA5 / “En Yrimo savel vaxando por la fuente de para el río de *Uola*”
 1752: ZUA6 / “Río nombrado *Urola*”
 1819: HIPO2 (65.or) / “Río maior llamado *Urola*”
 1889: ZUA2 / “Punto llamado Mugarrieta en el río *Urola*”
 1951: Plano1 / “Río *Urola*”

Kokagunea: 88-37, 88-29, 88-21

Adierakideak: *Legazpi, El río caudal, El río mayor, El río principal, Ibaia, Errekaundia*

Oharrak: 1434ko testuari erreparatuz gero badirudi “Arroyo de *Huola*” Antzuolako *Ondamendi* baserri ingurutik igarotzen den errekarri esaten zitzaioela. Kontuan izan behar dugu, gainera, *Ondamendi* baserriaren izen zaharra *Urola* dela (baserri hau Antzuolako izan arren *Urola* arroan dago, ez Deba arroan). Hori dela eta, *Urola* ibaiaren izena litekeena da hortik hartua izatea. Eta ez litzateke harritzekoa izango, zeren orain ere Azkoititik behera *Arretxeerreka* esaten baitzaio *Urola* ibiari, *Arretxe* Aizpurutxo aldeko etxaldea delarik. Gainera, *Urola garaia* eskualdean, badirudi ia oraintsu arte ibai nagusiarri ez zaiola *Urola* esan, *Errekea* edo *Errekaundia* baizik.

Toponimoa: URRETXU

Kontzeptua: 00100 / Udalerria

Iturriak: 1383: ESHU (43.or) / *Urreiçua*

Kokagunea: 88-37, 88-29, 88-21

Adierakideak: *Villarreal, Villarreal de Urretxu*

Toponimoa: URRITZONDO

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1744: UUA9 / “Regata que llaman *Urriz ondo*, en el monte de Yrimo”

Toponimoa: URRITZONDOSAKONA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1749: UUA9 / *Irrizondosacona*

Toponimoa: URSALTO

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (66.or) / “Hereditad de *Ursalto*”

Toponimoa: URTATZANEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Urtazanea*

1852: HIPO3 (44.or) / “Casa de Echezuria, la de Necolalde, Galerfa Necolalde, Velengoa, *Urtazanea* y Guerra Andia”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Urtatza* Legazpiko etxalde baten izena da, eta Urretxuko oikonomioa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: URZELAI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1841: HIPO2 (146.or) / *Ucelay*

1862: HIPO4 (14.or) / “Casa llamada *Urcelay*, señalada con el número cuarenta y siete antiguo, sita en la calle de Arriva”

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **URZELAIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Uzelaicoa*

1810: Jaka2 (72.or) / *Urcelay-Coa*

1885: UUA15 / *Urcelaicoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: **UZTARDI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *uztárdi*

Juana Francisca Alkorta (Erosidoeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **VENTA ELIAS**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1887: UUA17 / *Venta Elias*

Adierakideak: ikus *BENTA*

Toponimoa: **VILLARREAL**

Kontzeptua: 00100 / Udalerria

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / *Villarreal*

Ebakera: *billárreal*

Adierakideak: ikus *URRETXU*

Toponimoa: **VILLARREAL**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1854: HIPO3 (61.or) / “Molino de *Villarreal*”

Adierakideak: ikus *KALEERROTA*

Toponimoa: **VILLARREAL DE URRETXU**

Kontzeptua: 00100 / Udalerria

Iturriak: 1387: F57 / *Villa Real de Hurreçu*

1390: F6 (149.or) / *Villarreal d'Urréchu*

1483: F60 (128.or) / *Billarreal de Urrechu*

1625: Isasti / *Villarreal de Urrechu*

Adierakideak: ikus *URRETXU*

Toponimoa: **ZABALA (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zabála*

Juan Miguel Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZABALA (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: 1. *zabálá* / 2. *zabálé*

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995 (1)

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZABALEKO SOROA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zabáleko soróá*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZABALETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “José de Jauregui ynquilino de dcha Casería de *Zavaleta*”

1864: Nom (142.or) / *Zabaleta*

Ebakera: *zábaletá*

Martin Zabaleta (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zabaletatorrea, Zabaleta de abajo*

Toponimoa: **ZABALETA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1524: Jaka2 (245.or) / *Zabaleta*

1625: Isasti (115.or) / *Zavaleta*

Adierakideak: ikus *ETXEZAR, ZABALETA (baserria)* eta *ZABALETAETXEERRI*

Oharrak: *Zabaleta* etxaldean hiru eraikuntza nagusi izan dira gutxienez azken mendeetan: *Etxezar* (egun borda bilakatua), *Zabaleta* (jauregia) eta *Zabaletaetxeberri* (egun *Prontxone*). *Etxezar*, izenak berak adierazten duenez, jauregia baino lehenagokoa izan liteke. *Zabaletaetxeberri*, berriz, XVIII eta XIX. menden arteko mugan eraiki zen *Deskargaerreka*-ren ondoan.

Toponimoa: **ZABALETA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1815: UUA12 / “Regata de *Zavaleta*”

Adierakideak: ikus *ITURBEERREKA*

Toponimoa: **ZABALETA**

Kontzeptua: 50301 / Harana

Iturriak: 1801: HIPO2 (4.or) / “La mayor cuesta del Valle de *Zabaleta*”

Toponimoa: **ZABALETA**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Puente de *Zabaleta*”

Toponimoa: **ZABALETA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Zabaleta la de abajo*

1777 (1548): UUA4 / “Miguel de Larrea inquilino de la casería de *Zavaletta de Abaxo*”

1832: UUA2 / *Zabaleta de abajo*

Adierakideak: ikus **ZABALETA** eta **ZABALETAETXEBERRI**

Oharrak: 1539 eta 1777an azaltzen den *Zabaleta de abajo* ez da egun ezagutzen dugun *Zabaletaetxeberri* baserria. *Zabaleta* dorrea izango da, seguruenik.

Toponimoa: **ZABALETA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (orain borda)

Iturriak: 1539: ESHU (328.or) / *Zabaleta la de arriba*

1777 (1548): UUA4 / “Joseph de Jauregui inquilino en la casería de *Zavaletta de arriba*”

Adierakideak: ikus **ETXEZAR**

Toponimoa: **ZABALETAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1765: UUA9 / *Zabaletaaldea*

Toponimoa: **ZABALETAAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1770: UUA9 / *Zabaletaazpia*

1799: Arg / *Zabaleta Azpia*

1862: HIPO4 (45.or) / “Terreno llamado *Zabaleta azpia*”

Toponimoa: **ZABALETAERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1814: UUA13 / *Zabaleta Errequia*

1853: HIPO3 (56.or) / “Regata denominada *Zavaleta-errequia* que baja desde Yturbe al parejo de la casería de *Zabaleta*”

Adierakideak: ikus **ITURBEERREKEA**

Toponimoa: **ZABALETAETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1860: HIPO3 (118.or) / “Fermín Zavalo (..) habitante de la Casería de *Zavaleta echevarri*”

1876: UUA16 / *Zabaleta Echeverri*

1887: UUA17 / *Zabaleta Echeverri*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Prontxone, Zabaleta de abajo*

Toponimoa: **ZABALETAS**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1764: UUA1 / “Las dos Caserías *Zabaletas*”

1765: Asti (380.or) / “Dos *Zabaletas* con su hermita”

Adierakideak: ikus **ZABALETA** eta **ETXEZAR**

Toponimoa: **ZABALETASOROA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1768: HIPO1 (1.or) / *Zavaleta soroa*
 1775: HIPO1 (66.or) / “*Zabaletasoroa*, linda con trozo del Molino de Retén”
 1804: HIPO2 (23.or) / “Término de *Zavaleta soro*, y confina por la parte superior con término de la Casería de Yrigoien, por la inferior y costado del monte con tierras labradías de la de Larreaga, y por el costado de mediodía con otra heredad de Dn. Juan Baupta. de Meave”
 Adierakideak: *Zabaletasoroak*, *Zabaletasoros*

Toponimoa: **ZABALETASOROAK**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1780: HIPO1 (78.or) / “Heredad de pantraer pequeña que existe en la proximidad de la Ygl^a Parroquial de esta V^a entre las que se llaman *Zavaleta Soroac*”

Adierakideak: ikus *ZABALETASOROA*

Toponimoa: **ZABALETASOROS**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1751: UUA10 / *Zabaleta Soros*

Adierakideak: ikus *ZABALETASOROA*

Toponimoa: **ZABALETATORREA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: Jaka2 (75.or) / *Zabaleta-Torrea*

1832: UUA2 / *Zabaleta Torre*

Adierakideak: ikus *ZABALETA (baserria)*

Toponimoa: **ZALDUSAGASTI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO4 (23.or) / “Ospitalsoro y *Zalduzagasti* (...) confina por el P. con Masqueluerreca”

Toponimoa: **ZALEZANGOIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO1 (42.or) / *Zalezangoa*

1798: HIPO1 (117.or) / *Salezangoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ZAMABIDE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *zamábidé*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietorrea baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KATELEKU*

Oharrak: «Zamabideak» menditik baserrira garoa, belarra, otea, adarrak eta abar tarraska edo leran jaisteko bide zuzenak izaten ziren.

Toponimoa: **ZELAIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1783: UUA6 / “Caserto de *Celaya*”

1810: Jaka2 (75.or) / *Zelaya*

Adierakideak: ikus *ZELAIKOA*

Toponimoa: **ZELAIANDIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1786: HIPO1 (90.or) / “Casería de *Celayandia* en jurisdicción de la Vª”

Adierakideak: ikus *ZELAIKOA*

Toponimoa: **ZELAIASORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 19??: EE6 / *Zelaia Soro*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ZELAI AUNDI (ERRATZU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláiaundi*

Ignacio Salaberria (Erratzugoikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZELAI AUNDI (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1992: EE5 / *Zelai Aundi*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZELAI AUNDI (ZABALETAETXEBERRI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláddaundi*

Jose Leunda (Zabaletaetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZELAI BERRI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláiberri*

Cipriano Aranguren (Zuloaga baserria), 1996

Toponimoa: **ZELAIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1827: UUA3 / *Celaycoa*

1842: HIPO2 (147.or) / “Casa de *Celaicoa*”

1862: HIPO4 (7.or) / “Una casería titulada *Celaicua*”

1889: ZUA2 (1.or) / “La casa llamada *Celaicoa* (...) por motivo de la desviación del Urola, cuando la construcción del Ferrocarril del Norte quedó a la parte de Zumarraga, sin que pueda precisarse por falta de datos la jurisdicción a que pueda ser destinado dicha casa”

Kokagunea: Hiribarrua

Adierakideak: *Zelaia, Zelaiandia, Casa del prior*

Oharrak: *Zelaihoa* baserria Urretxukoa bazen ere, *Norteko* trenbidea egin zenean, ibaia desbideratu eta Zumarraga aldean geratu zen. Ondorengo aipamenak ere, seguruenik *Zelaihoa* baserriarenak izango dira:

- "La casa que está edificando en el Prado de San Sebastián de esta dha Vª con su cerrado grande" (1772, HIPO1: 17)
- "Una casa con su huerta y de cerrado y Casa frente la Hermita de San Sebastián" (1773, HIPO1: 19)
- "Casa de Campo con su Cerrado" (1773, HIPO1: 39)
- "Arrolluelo que baja contra las paredes de la Casa de Campo" (1791, HIPO1: 102)

Toponimoa: **ZELAITXIKI (ETXABURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zelaixiki*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZELAITXIKI (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1992: EE5 / *Zelaixiki*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZUATZU**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1401: F60 (29.or) / "Y dende a Mediaçurte, e dende a *Çuaçua*, y dende al çerro de Pagobacoçaga..."

1475: ESHU.(30.or) / "Labranza vieja de *Zuazu*, entre el Concejo de Segura (al que pertenece el valle de Legazpia) por una parte, el de Villarreal de Urrechua, por otra, y Juan de Yarza, vecino de Zumarraga"

1749: UUA9 / "Término de *Zuazu*"

1777: UUA9 / "Cerrado de *Zuazu*"

1851: HIPO3 (38.or) / "Terreno montazgo llamado *Zugazu*, existente en jurisdicción de Villarreal al pie de la cuesta de Descarga, confinando con la parte superior y poniente con terrenos de la casería de Caminpe, por oriente con los de Martín de Elgarresta y por norte con una regatilla"

1862: HIPO4 (54.or) / "Paraje de *Zuazu* hacia Descarga"

1862: HIPO4 (54.or) / "Regata del medio del monte de *Zuazua*"

1881: EE3 / "Trozo llamado *Zubazu*"

Kokagunea: 88-29, 88-37

Adierakideak: *Prontxoneballarea*

Oharrak: Gaur egun erabiltzen ez den arren, badirudi lehen Urretxu eta Legazpiko udalerrien artean zegoen eremu zabal bati esaten zitzaiola.

Toponimoa: **ZUATZU**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Iturriak: Jaka1 (237.or) / "Cantera de *Zuazu*"

Toponimoa: **ZUAZOLA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1774: HIPO1 (26.or) / "Arroyo de *Zuazola*"

Toponimoa: ZUAZOLA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1756: UUA10 / “Dornaldegui, tres Errazuas y Zuazola”

Toponimoa: ZUBIBERRIA

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1742-08-12: ZUA10 / “Puente de *Zubiberria*”1775: HIPO1 (58.or) / “Puente *Zubiberria*”1790: UUA9 / *Zubiberria*1798: HIPO6 (87.or) / “Camino público que se dirige desde la Plaza de esta villa, al Puente de *Zuiverria*”1799: HIPO1 (121.or) / “Loperen-vaso junto a *Zubiverria*”1808: HIPO2 (29.or) / “Entre *Zubiverria* y la presa de Jauregui”1851: HIPO3 (38.or) / “Puente de *Zubiberri*”Oharrak: Zubi hau oraingo Ertzantzaren Komisaldegiaaren parean zegoen, *Urola* ibaiaren gainean.**Toponimoa: ZUBIBERRIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1858: HIPO3 (100.or) / “Término de *Zubiberri aldea*”**Toponimoa: ZUBIMENDI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: Jaka2 (166.or) / *Zubimendi*1813: HIPO2 (37.or) / *Zubimendi*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ZUBIMENDINEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Zubimendinea*1810: Jaka2 (72.or) / *Zubimendinea*1885: UUA19 / *Zubimendinea*

Kokagunea: Hiribarrua (Jauregi)

Toponimoa: ZUBIMUSU

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1751: Jaka1 (179.or) / “Casa de llamada *Zubi-muzu*”1775: HIPO1 (46.or) / “Casería llamada *Zumimuzu*”1783: UUA6 / *Zubumus*1800: Jaka2 (71.or) / *Zubimus*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ZUBIMUSU

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1706: Jaka2 (21.or) / “Puente de *Zubi-muzu*”1810: Jaka2 (15.or) / “Puente de *Zubimuzu* que divide las jurisdicciones de esta Villa y la de Zumarraga”Adierakideak: ikus *ZUFIAUR*

Toponimoa: ZUFIAUR

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1538: ESHU (141.or) / *Çufiaur*1700: Jaka2 (21.or) / “Puente que llaman *Zubiaurre*”1742-06-20: ZUA10 / “Antepechos del puente de *Zufiaur*”1742-08-12: ZUA10 / “Puente de *Zubiaur*”

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga-Kalebarren)

Adierakideak: *Zubimusu*, *Erreten*Oharrak: Zubi honek Zumarragako *Kalebarren* (*Zufiaur* auzoa lehen) eta Urretxuko *Areitzaga* kalea (*Erreten* lehen) batzen zituen.**Toponimoa: ZUFIAURTXIPI**

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Iturriak: 1486: ESHU (129.or) / “Puente de *Zubiaurrechipi*”1538: ESHU (141.or) / *Çufiaurrechipi*1543: ESHU (127.or) / “Puente de *Zufiaurchipy*”1550: ESHU (214.or) / “La puente de *Çufiarchipi*”Oharrak: Badirudi *Legazpijauregi* erxearen ondoan zegoela, honako agiri-zatiak erakusten digunez: “situado sobre el río, en el camino y vado que es cabe la casa de Legazpia” (ESHU: 224)**Toponimoa: ZUGINAZPIKO**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *súginazpikó*

Josefa Zabaleta (Sasieta baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ZURINGOAIN***Toponimoa: ZUGINGOIKO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *súgingoikó*

Josefa Zabaleta (Sasieta baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ZURINGOAIN***Toponimoa: ZULOAGA**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1578: ESHU (225.or) / “La puente de *Çuloaga*”Oharrak: Zubi hau *Zuloagaerreka*-ren gainean (*Santa Barbara*-tik *Pagoeta* baserrira jaisten den erreka-
gainean, alegia) eraiki zen 1578-79 urteen artean (ESHU: 225). Handik, Legazpitik Urretxura zihoan
«erregebidea» igarotzen zen.**Toponimoa: ZULOAGA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1773: HIPO1 (20.or) / “Arroyo de *Zuloaga*”1781: HIPO1 (82.or) / “Regata que vaja de *Zuloaga*”1862: HIPO3 (136.or) / “Arroyo que baja de *Zuloaga*”Adierakideak: ikus *Zuloagaerrekea*

Toponimoa: ZULOAGA

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1486: ESHU (129.or) / “Camino de *Zuloaga*”

Oharrak: “Parte del camino real (...) se trata del camino real hacia Legazpia en un punto entre la ermita de San Sebastián y el puente de Zubiaurrechipi, acabando en el monte Juan Arri (sic)” (1486, ESHU: 129)

Toponimoa: ZULOAGA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1562: ESHU (328.or) / *Çuloaga*1628: DEA1 / *Çuloaga*1750: UUA9 / *Zuloaga*1767: UUA10 / *Zuluaga*1776: HIPO1 (71.or) / *Zuloaga*1777: UUA9 / *Zuluaga*1810: Jaka2 (75.or) / *Zuluaga*1830: HIPO2 (112.or) / *Zuluaga*1832: UUA2 / *Zuluaga*1864: Nom (142.or) / *Zuloaga*1885: UUA19 / *Zuloaga*1887: UUA17 / *Zuluaga*Ebakera: *zulóá*Cipriano Aranguren (*Zuloaga* baserria), 1996**Toponimoa: ZULOAGA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1772: UUA9 / *Zuloaga*1858: UUA13 / *Zuloaga*1876: UUA13 / *Zuloaga*Adierakideak: ikus *ZULOETA***Toponimoa: ZULOAGAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *zulóaldia*Claudio Sasieta (*Mendizabal* baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ZULOAGAERREKEA

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1774: HIPO1 (26.or) / *Zuloaga erreka*1799: HIPO1 (119.or) / “*Término de Zuloagaerrequea*”Ebakera: *zulóarrekiá*Juan Miguel Salaberria (*Erratzugoikoa* baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zuloaga, Zuloetaerreka***Toponimoa: ZULOAGAGAÑA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zulóagañá*

Ignacio Izagirre (Ipenarrietatorrea baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZULOAGAITURRIALDEA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1765: UUA9 / *Zuloaga Yturrialdea*

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZULOETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1775: HIPO1 (33.or) / “Paraje nombrado *Zuloetta*”

1800: HIPO1 (141.or) / “Heredad *Zuloetta*”

1830: HIPO2 (113.or) / “Término de *Zuloeta*”

1856: HIPO3 (72.or) / “Término de *Zuloeta*”

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Zuloetasakona, Zuloaga*

Toponimoa: **ZULOETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1876: UUA16 / *Zuloeta*

1885: UUA19 / *Zuloeta*

Adierakideak: ikus *PAGOETA*

Toponimoa: **ZULOETAALDEA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *zulóraaldia*

Pedro Areizaga (Etxaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZULOETAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1830: HIPO2 (115.or) / *Zuloeta erreka*

Adierakideak: ikus *ZULOAGAERREKEA*

Oharrak: “Regata que baja del sitio de Zuloeta” (1862, HIPO4: 25)

Toponimoa: **ZULOETAETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1832: UUA2 / *Zuloeta Echeverri*

1842: HIPO2 (147.or) / *Zuloeta-echeverria*

1864: Nom (142.or) / *Zuloeta-echeverri*

Adierakideak: ikus *PAGOETA*

Toponimoa: **ZULOETASAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1935: EE37 / *Zuloeta-sakona*

Ebakera: *zulúetasakoná*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ZULOETA*

Toponimoa: **ZULOETAZABALA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zuliëtaزابالا*

Juana Etxezarreta (Etxaburu baserria), 1995

Toponimoa: **ZULOKOTE**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *zulókoté*

Juliana Elizburu (Larreaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZULOZULGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1856: HIPO3 (82.or) / “Casa llamada *Sulozulgoa*, situada en la calle de abajo de Villarreal”

Kokagunea: Hiribarrua (Iparragirre)

Toponimoa: **ZUMADI (ZABALETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1992: EE5 / *Zumadi*

Ebakera: *zumáři*

Angel Urrate (Zabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZUMADIA (EGUZKITZA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *zumáriddá*

Juan Zubizarreta (Eguzkitza baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ZUMAETAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1783: UUA6 / *Zumeta echea*

1810: Jaka2 (72.or) / *Zumeta Echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ZUMAETANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1885: UUA19 / *Zumetanea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ZURINGOAIN**

Kontzeptua: 50501, 30404 / Parajea eta bidea

Iturriak: 1590: UUA / “Camino de *Çuringoayn* (...) cinco estados del camino real que van desde la dicha villa a la villa de Azcoitia; desde la calzada hasta el rio”

Ebakera: 1. *súgiñ* / 2. *sutñé*

Josefa Zabaleta (Sasieta baserria), 1995 (1)

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-21, 88-29

Adierakideak: *Zuginazpiko*, *Zuingoiko*

Oharrak: Bidez azpiko aldeari *Zuginazpiko* esaten diote egun, eta bidez gainekoari *Zuingoiko*.

Urretxuko *Mendieta* auzoan dagoen *Santa Barbara* ermita (JLU 1996).

Aietsuko zubia, *Urola* ibaiaren gainean (JLU 1996).

Kurutzesantu ermita, *Sagastitxipi* izeneko parajea (JLU 1996).

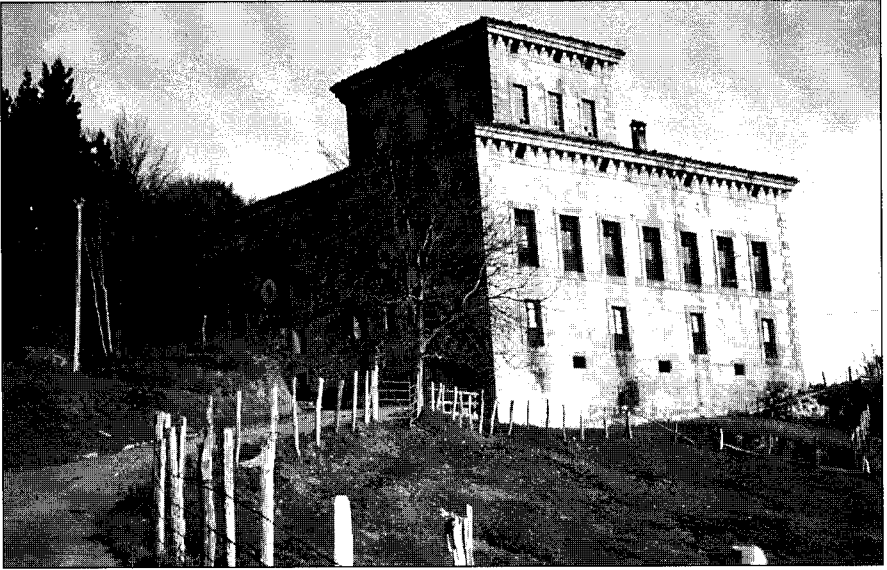
Antzinako *San Juan* ermitaren aurreko aldea, *Zabaleta* etxaldean (JLU 1996).

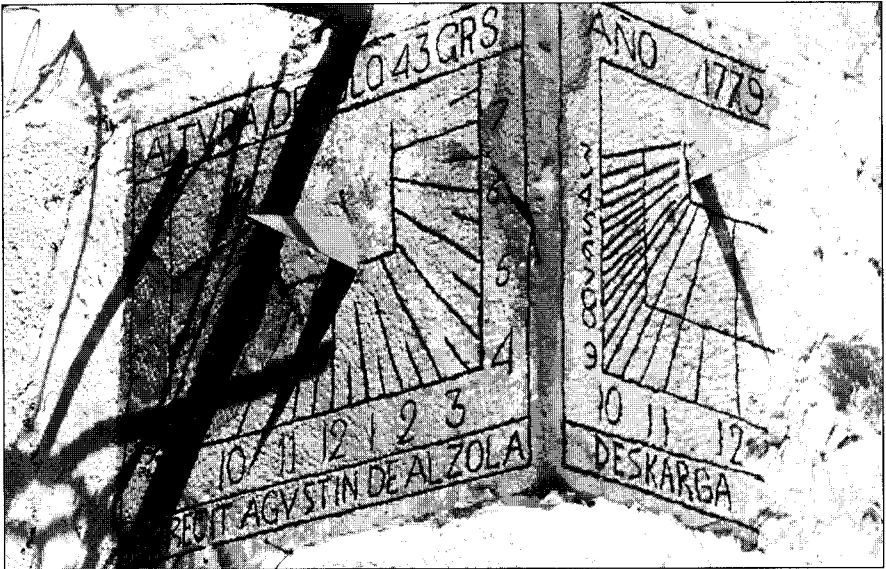
Zabaleta baserria (JLU 1996).

Urretxuko hiribarrutik Antzuolara zihoan *Erribide* edo *Kaltzada*-ren zati bat, *Altamira* baserritik gora (JLU 1998).

Ipenarrietatorrea baserria. XVII. mendean eraiki zen (JLU 1996).

Deskargazar baserriaren kantoi batean dagoen eguzki-erlojua (JLU 1996).

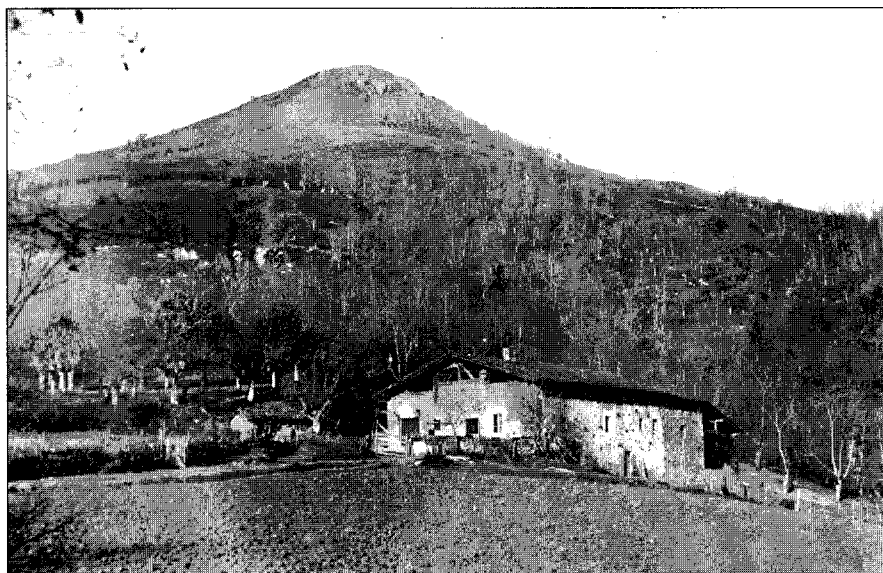
Idiekin lanean *Ipenarrieta* etxaldean (JLU 1988).

Urretxuko *Agirre* baserria. Ermita bat zegoen antzina hegoaldeko paretaren kontra (JLU 1996).

Trekutz-eko etxola, Laarregi hegiaren goienean (JLU 1998).

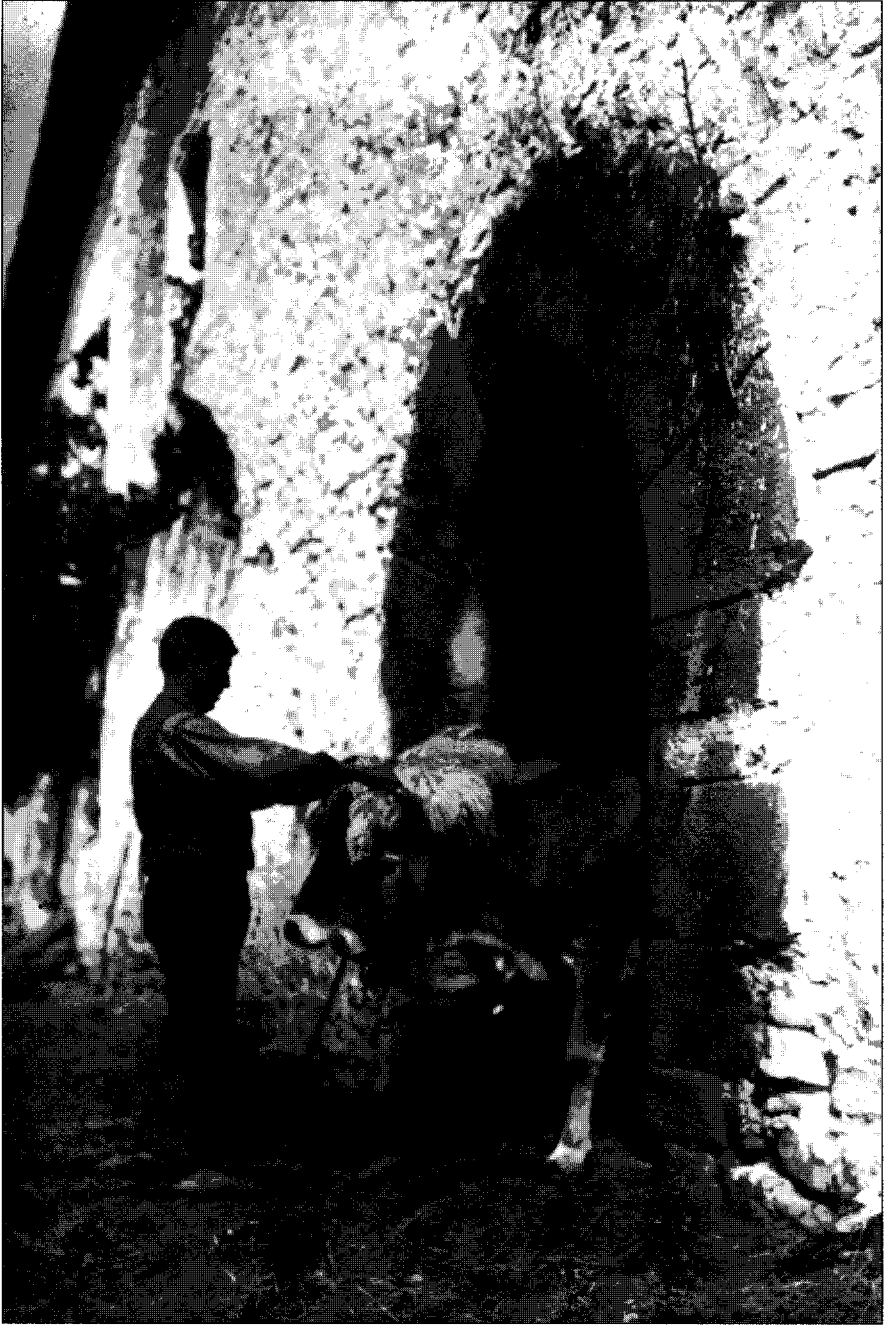
Santa Krutz baserria, Frimo mendiaren magalean (AGG-GAO, OA 3898).

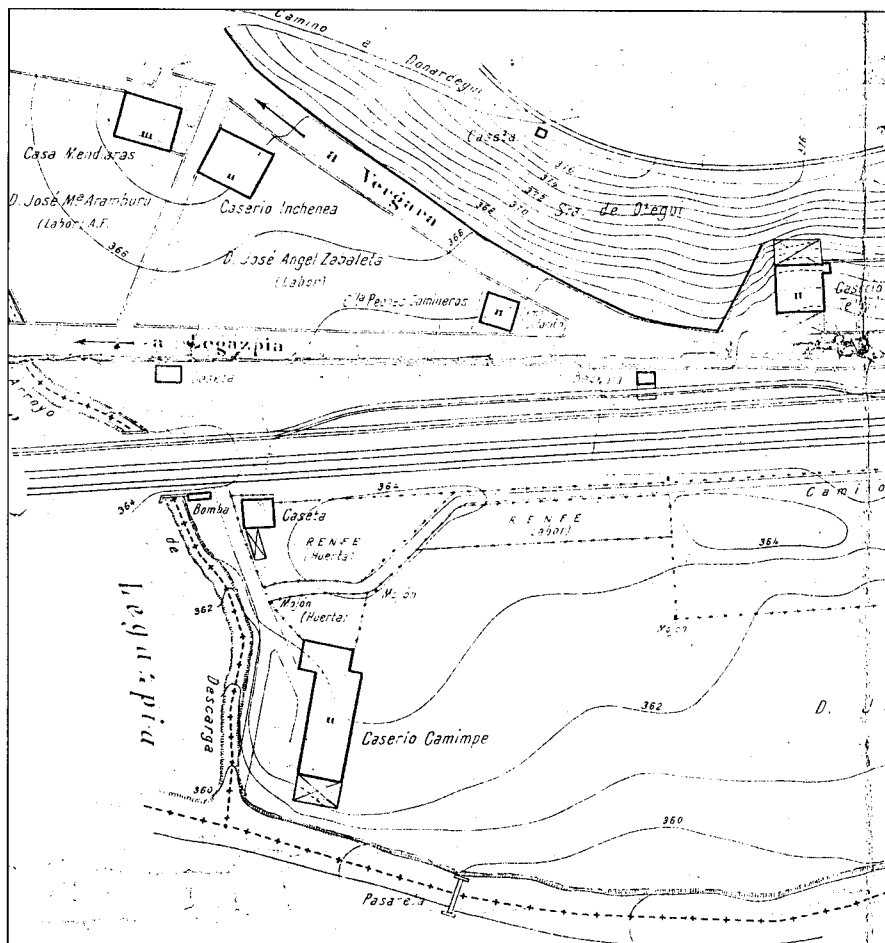
Urretxuko hiribarrua mendearen hasieran (AGG-GAO, OA 6557).

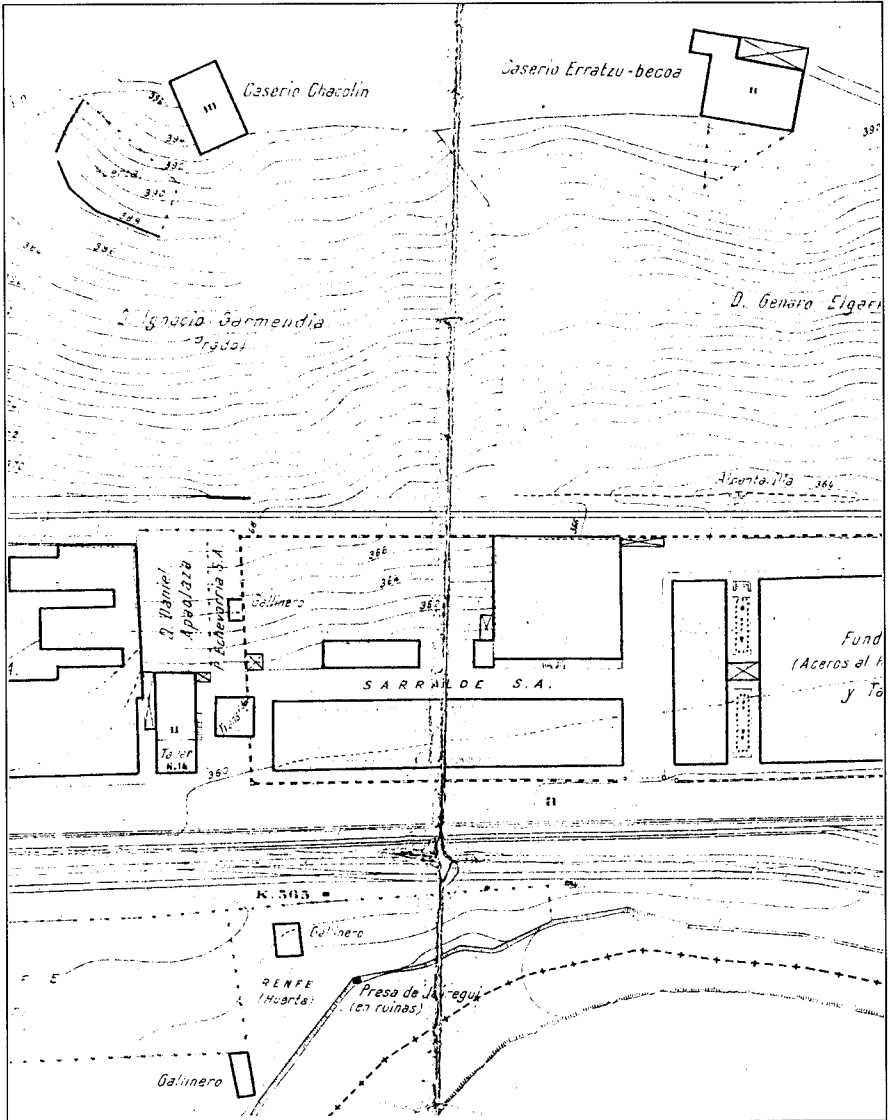
Mendiarras edo *Galdots*-eko gurutzea Urretxu, Zumarraga eta Legazpiren arteko mugan zegoen antzina (Ignacio Agirre Montegik mende hasieran ateratako argazkia).

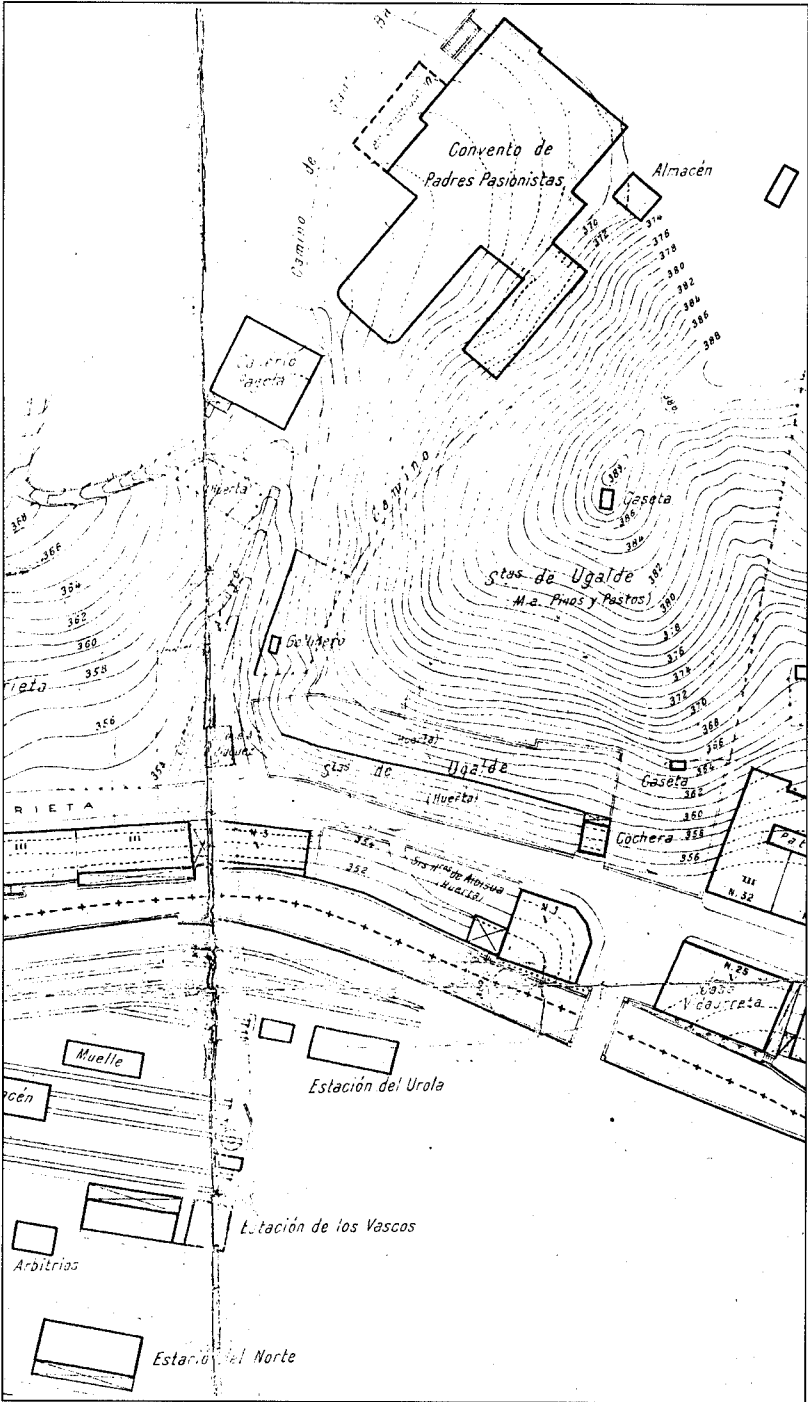
Kaminpe baserriaren aurrean XX. mende hasieran (Enrique Ginea Makibar, Gasteizko Udal Artxiboa).

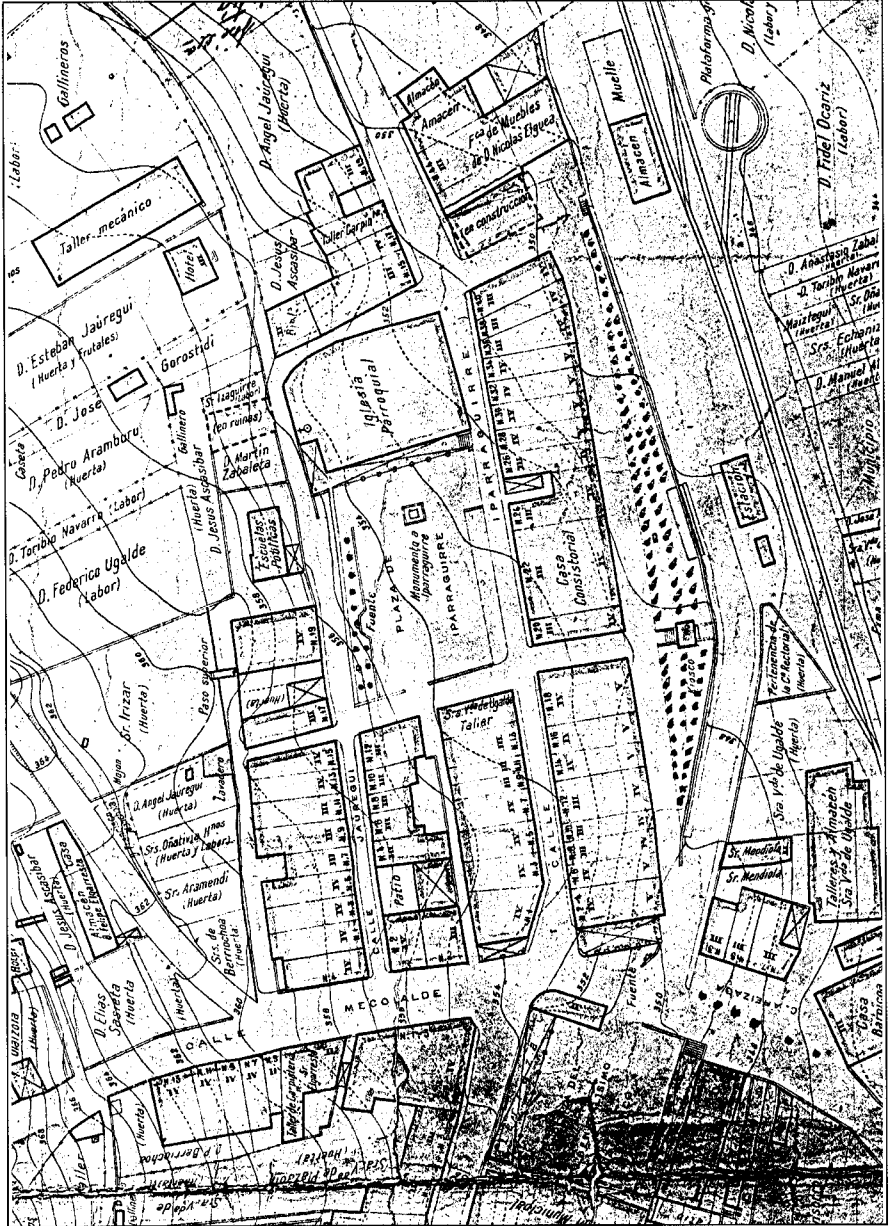
Mendiaras etxaldea 1951. urtean. Goiko aldean *Benta*, *Incheena* eta *Telleria* baserriak daude; beheko aldean, berriz, *Kamimpe* (Urretxuko Udal Artxiboa).

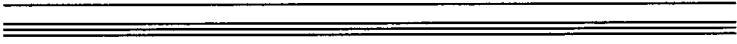
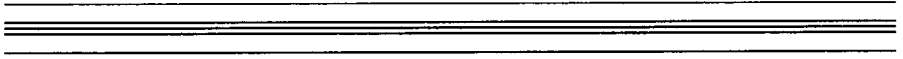
Txakolingoa eta Erratzubekoa Mugitegi industrialdea egiteko erabitsi zituzten 1990eko hamarkadan. Haien parean, Urola ibaian Jauregierrota-ko uharka zegoen (1951, Urretxuko Udal Artxiboa).

Pagoeta edo Zuloera baserria Pasiotarren komentuarren parean zegoen (1951, Urretxuko Udal Artxiboa).

Hiribarra 1951. urtean (Urretxuko Udal Artxiboa).

ZUMARRAGA

Toponimoa: **ABELETXE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1786: HIPO6 (26.or) / *Abeleche*
1823: HIPO6 (180.or) / *Abeleche*
1877: ZUA5 / *Abeleche*

Ebakera: *abéletxé*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ABELETXEKO TONTORRA**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: *abéletxeko tontorrá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ABENDAÑO**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1968: EE32 / “Río *Abendaño*”

Adierakideak: ikus *AGIÑAGAERREKA*

Toponimoa: **ABENDAÑO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1478: ZUA22 / “Casa de *abendanu*”

1526: ZUA25 / “Domingo de *Avendagno*”

1543: ZUA1 / “*Avendano* por lo que tiene en Çumarraga, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Avendaño*

1782: ZUA14 / “Lado del pozo de lino de la casería de *Abendaño*”

1810: HIPO6 (141.or) / *Abendaño*

1864: Nom (5.or) / *Abendaño*

Ebakera: *abéndañó*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: AGIÑAGA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1625: Isasti (113.or) / *Aguinaga*

Oharrak: Ezin jakin dezakegu zein eraikuntza den 1625. urteko zerrendan aipatzen den *Aguinaga* baserria, gaur egun izen horrekin auzoari deitzen baitzaio. Elizaren ondoko *Agiñagabarrena* izan zitekeen, baina deiturak berak adierazten duen bezala, **Agiñagagoena* izenekoak ere inguruan beharko zuen. 1864. urteko Gipuzkoako baserrien izendegian *Muxika* baserria “Aguinaga de Mugica” izenez azaltzen da, eta baserri hori *Agiñagabarrena*-ren goialdean dagoenez, *Muxika* ere antzina *Agiñaga* izenez (**Agiñagagoena*, beharbada) ezagutzen zela ondoriozta dezakegu.

Toponimoa: AGIÑAGA

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1768: HIPO1 (1.or) / “Varrio de *Aguinaga*”1877: ZUA5 / “Barrio de *Aguinaga*”Ebakera: *agiñá*Jose Mari Aranguren (*Agiñagabarrena* baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Agiñagas*

Oharrak: *Agiñaga* auzoa, XVIII. mendean, Azkoitiko udalerrian zeuden lau baserrik osatzen zuten (“cuatro caserías nombradas Aguinagas”, 1752, ZUA6). Honako hauek izango ziren seguruenik: *Abendaño*, *Agiñagabarrena*, *Muxika* eta *Urdanbideta*. *Martiamuno* baserria geroztikoa dela dirudi. XVIII. mendearen bukaera aldera eta XIX. mendearen hasieran, ordea, baserri gehiago eraiki ziren auzo zaharraren inguruan, hala nola: *Aietsubaso*, *Arkidi*, *Errepelde*, *Mandabideta*, *Mugarrieta*, *Okorro*, *Urruzti*, *Txerren*, *Zumakorta*... Baserri berri horiek *Agiñaga* auzora bildu zirela esan daiteke (elizako eginkizunetan, besteak beste), nahiz eta udalerritan (Azkoitian eta Zumarragan) banatuta egon.

1989. urtean Azkoitiko udalerrian zeuden *Agiñaga*-ko baserriak (*Arkidi* eta *Mandabideta* izan ezik) Zumarragako kontzejuari lotu zitzaizkion administratiboki.

Toponimoa: AGIÑAGABARRENA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1782: ZUA14 / *Agiñaga Barrena*1864: Nom (5.or) / *Aguinaga-barrena*1893: DEA2 / *Aguinaga-barrena*1994: EE17 / *Aguinaga-barrena*Ebakera: *agiñabarrená*Jose Mari Aranguren (*Agiñagabarrena* baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Agiñagabarrengoikoa*, *Agiñagabarrenbekoa*, *Damakoa***Toponimoa: AGIÑAGABARRENBEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *agiñabarrenbékúá*Jose Mari Aranguren (*Agiñagabarrena* baserria), 1995Adierakideak: ikus *AGIÑAGABARRENA***Toponimoa: AGIÑAGABARRENGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *agiñabarrengóikuá*Jose Mari Aranguren (*Agiñagabarrena* baserria), 1995Adierakideak: ikus *AGIÑAGABARRENA*

Toponimoa: **AGIÑAGABERRIETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1782: ZUA14 / *Agiñagaberrieta*

Toponimoa: **AGIÑAGAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *agiñaerreká*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserría), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Abendaño, Errekaxo*

Toponimoa: **AGIÑAGAGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1968: EE32 / *Aguinagagoicoa*

Toponimoa: **AGIÑAGAS**

Kontzeptua: 10106 / Baserrí-auzoa

Iturriak: 1733-11-29: ZUA10 / "Hermita de San Martín de *Aguinagas*"

1743-02-27: ZUA10 / "Caserías *Aguinagas*"

1745-04-20: ZUA10 / "Conde Mora poseedor actual de las *Aguinagas*"

1752: ZUA6 / "Cuatro caserías nombradas *Aguinagas*"

1782: ZUA14 / "Término redondo de las *Aguinagas*"

1856: HIPO7 (94.or) / "Barrio de *Aguinagas*"

Adierakideak: ikus *AGIÑAGA*

Toponimoa: **AGIRRE**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / "Martín Sánchez d'*Aguirre*"

1625: Isasti (115.or) / *Aguirre*

1775: HIPO5 (75.or) / *Aguirre*

Adierakideak: ikus *AGIRRE* baserría eta *AGIRREETXEBERRI*

Oharrak: XVI. menderako *Agirre* izeneko bi eraikuntza zeuden; beharbada egungo *Agirre* eta *Agirreetxeberrí* dauden lekuan. *Agirreetxeberrí*-ren orube zaharra, dena den, beheraxeago zegoen.

Toponimoa: **AGIRRE**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Aguirre*

1920: ZUA18 / *Aguerre*

1928: Plano16 / *Aguerre*

Ebakera: 1. *ágerré* / 2. *áerré*

Victoriano Lizarralde (*Agirre* baserría), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Agirre de suso, Agirre mayor, Agirre de arriba*

Oharrak: *Agirre* baserriak dolare handi bat izango zuen antzina, leiho-marko batean zati bat ikus baitaiteke oraindik ere. Bebarruan edo larrainean, bestalde, harrizko arku txikiak ditu.

Toponimoa: **AGIRRE DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Iturriak: 1753-11-30: ZUA10 / *Aguirre de abajo*
 Adierakideak: ikus *AGIRREETXEBERRI*

Toponimoa: **AGIRRE DE ARRIBA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1753-11-30: ZUA10 / *Aguirre de arriba*
 Adierakideak: ikus *AGIRRE*

Toponimoa: **AGIRRE DE SUSO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Aguirresuso, entero contribuyente*”
 Adierakideak: ikus *AGIRRE*

Toponimoa: **AGIRRE DE YUSO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Aguirreyuso, entero contribuyente*”
 Adierakideak: ikus *AGIRRE*

Toponimoa: **AGIRRE MAYOR**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1765: Asti (384.or) / *Aguirre maior*
 1798: HIPO6 (90.or) / “*Aguirre maior y menor*”
 1877: ZUA5 / *Aguirre mayor*
 Adierakideak: ikus *AGIRRE*

Toponimoa: **AGIRRE MENOR**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1798: HIPO6 (90.or) / “*Aguirre maior y menor*”
 1961: EE33 / *Aguirre menor*
 Adierakideak: ikus *AGIRREETXEBERRI*

Toponimoa: **AGIRREAZPIA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1783: HIPO6 (16.or) / “*Paraje de Aguirreazpia*”
 1840: HIPO6 (243.or) / “*Heredad de Aguirreazpia*”
 1847: HIPO7 (21.or) / “*Terreno herbal o prado existente en Aguirre-azpia*”
 1856: HIPO7 (93.or) / “*Heredad llamada Aguerre-azpi*”

Toponimoa: **AGIRREBERRIA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1765: Asti (384.or) / *Aguirre berria*
 1781: HIPO6 (3.or) / “*La nueva casa nombrada Aguirreverria rehedificada en los pertenecidos de dha Casa solar*”
 Adierakideak: ikus *AGIRREETXEBERRI*

Toponimoa: **AGIRREETXEA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Aguirre-echea*
 1877: ZUA5 / *Aguirre Echea*
 Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: AGIRREETXEBERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1786: HIPO6 (25.or) / *Aguirre echeverria*
 1861: ZUA19 / *Aguirre echeverri*
 1871: ZUA20 / *Aguirre-echeverri*
 1877: ZUA5 / *Aguerre Echeverria*
 1920: ZUA18 / *Aguerreche-berri*

Ebakera: *ártxeberri*
 Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-30
 Adierakideak: *Agirre, Agirre de yuso, Agirre de abajo, Agirre menor, Agirreberria*

Oharrak: 1781eko agiri batean *Agirreetxeberri* berreraikitako etxea dela adierazten da (ikus *AGIRREBERRIA*). 1940 inguruan, berriz, erre egin zen eta, garai hartan *Eitzaga*-ko errepeidea zabaltzekotan zirenez, etxe berria goraxeago egin zuten, beste orube batean.

Toponimoa: AGIRREETXEBERRIALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1840: HIPO6 (248.or) / “Dos heredades de pan llevar del término denominado de *Aguirre-echeverri-aldea*”

Toponimoa: AGIRRENEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1792: HIPO6 (65.or) / “Casa con su huerta a espaldas en la calle de esta villa de Zumarraga, y frente de su Yglesia Parroquial que comunmente llaman *Aguirrenea*, y que por el mes de Noviembre del año pasado de mil setecientos y noventa se quemó la maior parte”
 1846: HIPO7 (15.or) / *Aguirrenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: *Agirre Soraizakon*-eko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoak han sortutarko deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: AGUSTIÑENEKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Ebakera: *agustiñenekoa*
 Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998
 Adierakideak: ikus *IZUZKITZA*

Oharrak: Agustin Gabilondo (1888) bizi izan zen hemen, eta hortik baserriaren izena. Agustinen aita, Ramon Gabilondo Albisu (Itsaso 1865), «Erramuntxiki» edo «Erreminttia» gaitzenez ezagutzen zuten auzoan. «Erramuntxiki», motza zelako; eta «Erreminttia», berriz, lagunartean askotan besoak zabalik honako desafioa egiten zuelako: “Etorri ai ona! Jangoikuak indako erremintakin!”. «Erramuntxikik», Itsasokoa zenez, Jose Mari Iparragirre kantaria ezagutu zuen, baina ez omen zion mirespen handirik. “Txotxo bezela ibili, bere kitarra xar orrekin” besterik ez omen zuen egiten.

Toponimoa: AIESTARANGOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Aiestarangoa*
 1775: HIPO5 (97.or) / “Casa nombrada *Aiestarangoa*”
 1871: ZUA20 / *Aiestarangoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: *Aiestaran* Zaldibiko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **AIETSU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: ZUA14 / “Tierras de Susquiza y *Ayesua*”

Adierakideak: ikus *AIETSUBASO*

Toponimoa: **AIETSU**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Iturriak: 1862: HIPO8 (73.or) / “Peñón de *Ayesua*”

Toponimoa: **AIETSUBASO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / “Casería de *Ayesubaso*”

1861: ZUA19 / *Ayetzu baso*

1871: ZUA20 / *Ayesubaso*

Ebakera: *áitxobaso*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Mugarrieta de acá, Mugarri*

Oharrak: “Nueva Casa que tiene hecha en Aiesuvaso” (1810, HIPO6: 141)

Toponimoa: **AIETSUBASO**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1720-11-26: ZUA10 / “Monte de *Aiasubaso*”

1733-04-08: ZUA10 / *Aiesubaso*

1738-05-15: ZUA10 / “Término de *Ayechubaso*”

1746-01-16: ZUA10 / “Monte de *Aiesubaso*”

1782: ZUA14 / “Términos y pastos de *Ayesubaso*”

1810: HIPO6 (141.or) / “Nueva Casa que tiene hecha en *Aiesuvaso*”

1845: HIPO7 (5.or) / “Término denominado *Ayasubaso*”

Ebakera: *áitxobasó*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Mugarri*

Oharrak: Toponimo honen lehen osagaia Urretxuko udalerrian dagoen *Aietsu* etxaldearekin lotuta dago seguruenik.

Toponimoa: **AIETSUETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Tierra y castañal de *Aiesueche*”

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: *Aietsu* Urretxuko etxalde baten izena da, eta *Piedad* kaleko oikonomioa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: AIETSUKO ITURRIA

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *aitxuko iturriá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Aietsu* Urretxuko etxalde baten izena da. Hango bizilagunak *Urola* ibaia gurutzatuz trenbidearen tunel barruan dagoen iturrira joaten ziren ur bila.

Toponimoa: AIETSUNEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Aiesunea*

1787: HIPO6 (27.or) / *Aiesunea*

1852: HIPO7 (62.or) / “Casa de *Ayesunea* (...) confina con la casa de Censo mayor, el Camino público, la casa de Ayestarangoa, Videzarra”

1861: ZUA19 / *Ayetzunea*

1871: ZUA20 / *Ayesunea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: ikus *Aietsuetxe*-ri egindako oharra.

Toponimoa: AISARIZULOETAZPIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: HIPO6 (11.or) / “Término nombrado *Aisarizuloeta azpia*”

Toponimoa: AITZAGA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1819: HIPO6 (164.or) / “Casa de *Aizaga*”

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: *Aitzaga* eta *Areitzaga*, *Aranburusakon* auzoko baserri biren izenak dira, eta hiribarruko oikonomioa haietako batean sortutako deiturarekin lotuta egon daiteke.

Toponimoa: AITZAGA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Iohan Garçia d’*Ayçaga*”

1543: ZUA1 / “*Ayçaga*, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Aizaga*

1733-11-29: ZUA10 / *Arizaga* (sic)

1782: HIPO6 (7.or) / “Casería de *Aizaga*”

1825: HIPO6 (184.or) / “Casería de *Aizaga* que se germó por incendio a diez y siete de junio del mismo año de mil ochocientos diez y siete”; “Nueva casa de *Aizaga*”

1861: ZUA19 / *Aizaga*

Ebakera: *aitzá*

Jesusa Zaldua (Aitzaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Aitzagaundi*, *Aitzaga mayor*

Toponimoa: **AITZAGA MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1851: HIPO7 (48.or) / *Aizaga mayor*

1871: ZUA20 / *Aizaga mayor*

Adierakideak: ikus *AITZAGA*

Toponimoa: **AITZAGAAUNDI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1731-01-23: ZUA10 / “Camino público entre la casa de *Aizaga Andia* y Aranburu Etxeberria”

1817: HIPO6 (151.or) / *Areizaga-andia*

1846: HIPO7 (12.or) / “Casería de *Arizaga-andia* y *Aizaga-chiquia*”

1862: HIPO8 (71.or) / *Arizaga-andia*

Ebakera: *áitzaundi*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *AITZAGA*

Oharrak: Leku-izen honen sustraiari badirudi «haitz» dagoela. Gainera, etxe buruan harkaitz handi bat dago. Dena den, bailara horretan, handik ez oso urrun, *Areizaga* izeneko beste baserri bat ere bada (*Areizagabaso*), eta horrek nahasketa sortu du bien artean.

Toponimoa: **AITZAGAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *áitzaerreka*

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **AITZAGAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Aizaga echea*

1782: HIPO6 (10.or) / *Aizaga echea*

1861: ZUA19 / *Aizaga-echea*

1871: ZUA20 / *Aizaga-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: ikus *Aizaga*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **AITZAGAGAZTAÑADIA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *aitzagaztáñeriddá*

Jose Mari Etxezarreta (Aranburuetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **AITZAGAK**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Ebakera: *áitzak*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AITZAGA*

Toponimoa: **AITZAGATXIKIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1846: HIPO7 (12.or) / “Casería de Arizaga-andia y *Aizaga-chiquia*”Toponimoa: **AITZALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1806: HIPO6 (123.or) / “Paraje llamado *Aizaldea*”Ebakera: *áitzaldé*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AITZARTE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1968: EE32 / “*Aitz-carte* (sic), antes Echeazpi”Ebakera: *áitzarté*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AITZARTEBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / “Punto llamado *Aitz-arte-barrena*”Oharrak: Kokagune zehatza ez badakigu ere, badirudi *Agiñaga*-ko *Aizkialde* eta *Peatza* parajeen artean dagoela.Toponimoa: **AITZARTEBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1922: Plano15 / *Aitzarte-burua*1991: EE31 / “*Aitzarte Burua* o Echeaurrea”

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AITZAZPI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzazpi*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AITZEGI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *aitzéi*

Jose Mari Aranguren (Agiñagabarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Aizetegi*Toponimoa: **AITZETA (ANTIO)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzetá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **AITZETA** (MARTIAMUNO)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1994: EE17 / *Aizeta*

Toponimoa: **AIZEGAZTAÑETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *aizégaztañeta*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **AIZETEGI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1922: Plano15 / *Aicetegui*

Adierakideak: ikus *AITZEGI*

Toponimoa: **AIZKIALDE**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / "Punto denominado *Aizquialde*"

Ebakera: *aixkaldé*

Pedro Iurrebaso (Kamiferoetxea), 1995

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: "Terreno llamado Abiscal (sic) junto a Beraza (...) hacia la borda de Ayesua y sobre el camino que se dirige a Azcoitia" (1862, HIPO8: 80)

Toponimoa: **AIZKIBEL**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Aizquibel*, entero contribuyente"

1625: Isasti (115.or) / *Aizquivel*

1774: HIPO5 (61.or) / *Aizquibel*

1825: HIPO6 (187.or) / "Casería de *Aizquibel* (...) que siendo antes tercera parte de la Casería, lo han reducido a una hacienda de nueva planta por haberse quemado"

1871: ZUA20 / *Aizquibel*

Ebakera: *aixkibél*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus *AIZKIBELALDEKOA*, *AIZKIBELERDIKOA* eta *AIZKIBELGOIKOA*

Oharrak: Mende honen hasieran, Aizkibel izeneko hiru baserri zeuden elkarren ondoan: 1. *Aizkibelerdikoa* (behean); 2. *Aizkibelaldekoa* (goian, Zumarraga aldera); 3. *Aizkibelgoikoa* (goian, *Agiñaga* aldera).

Toponimoa: **AIZKIBEL DE SUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1738-02-16: ZUA10 / "Ig^o de *Aizquibel Suso*"

Adierakideak: ikus *AIZKIBELGOIKOA*

Toponimoa: **AIZKIBEL-AGIRREBENGOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1864: Nom (143.or) / *Aizquibel de Aguirrebengoa*
 1877: ZUA5 / *Aizquibel-Aguirrebengoa*
 Adierakideak: ikus *AIZKIBELGOIKOA*

Toponimoa: **AIZKIBEL-ARTIZ**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1826: HIPO6 (202.or) / *Aizquibel Artiz*
 1861: ZUA19 / *Aizquibel Artiz*
 1877: ZUA5 / *Aizquibel-Artiz*
 Adierakideak: ikus *AIZKIBELALDEKOA*

Toponimoa: **AIZKIBEL-JAUREGI**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1864: Nom (143.or) / *Aizquibel de Jauregui*
 1877: ZUA5 / *Aizquibel-Jauregui*
 Adierakideak: ikus *AIZKIBELERDIKOA*

Toponimoa: **AIZKIBELALDEKOA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1856: HIPO7 (89.or) / “Casa titulada *Aizquibel Aldecoa*”
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: *Aizkibel-Artiz*
 Oharrak: *Aizkibelaldekoa*, gaur egun zutik geratzen diren bi etxeetatik goikoa da.

Toponimoa: **AIZKIBELBURU**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *aizkibelburú*
 Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **AIZKIBELERDIKOA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Ebakera: *aizkibelerdikúá*
 Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: *Aizkibel-Jauregi*
 Oharrak: *Aizkibelerdikoa*, gaur egun zutik geratzen diren bi etxeetatik behekoa da.

Toponimoa: **AIZKIBELETXEA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Aizquibel Echea*
 1807: HIPO6 (124.or) / “Casa de *Aizquivelechea*”
 Kokagunea: Hiribarrua
 Oharrak: *Aizkibel Leturiauzo*-ko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **AIZKIBELGOIKOA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *áixkibélgoikud*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Aizkibel de suso, Aizkibel-Agirrebengoa*

Oharrak: XX. mendaren bigarren erdian eraitsi zuten baserri hau.

Toponimoa: **AIZKIBELSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Tierra y manzanal llamada *Aizkibel soro* que pertenece a dha Casa de Yzurza”

Toponimoa: **AIZPUNTA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1862: HIPO8 (78.or) / “Montazgo llamado *Aizpunta*”

Adierakideak: ikus *AIZPUNTAKO HEGIA*

Toponimoa: **AIZPUNTAKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1968: EE32 / *Aitz-puntaco-eguiya*

Ebakera: *áizpuntako egiddá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Aizpunta*

Toponimoa: **AIZPURU**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Martín Péres d’*Axpuru*”

1526: ZUA25 / “Domingo de *Aispuru*”

1543: ZUA1 / “*Aizpuru*, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Aizpuru*

1749-02-05: ZUA10 / *Aizpuru*

1841: HIPO6 (253.or) / *Aizpuru*

1871: ZUA20 / *Aizpuru*

Ebakera: *aizpû*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Izenak ondo adierazten duen bezala, harkaitzak nagusi diren bizkar baten goiko aldean dago kokatuta baserri hau. Aurreko aldeak, bestalde, hiru arkuko atari ederra dauka, zutabeetan landutako kapitelak erakusten dituela.

Toponimoa: **AIZPURUALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *axpûrualdé*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **AIZPURUKO ITURRALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Aizpuruko-Iturraldea*

Toponimoa: **AIZPURUKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *aizpúruko itúrriddá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **AIZTONDOA**

Kontzeptua: 50605 / Iradia

Iturriak: 1968: EE21 / *Aiztondoa*

Toponimoa: **AKAITXIKI**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *akáitxiki*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *AKAITZ*

Toponimoa: **AKAITZ**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Iturriak: 1782: ZUA14 / “Lado de la peña que llaman *Aqueiz*”

1810: HIPO6 (145.or) / “Peñas de *Acaiz*”

1860: HIPO7 (144.or) / “Término de *Arcaiz*”

Kokagunea: 88-13

Adierakideak: *Akaitzak, Akaitxiki, Akaitzaundi*

Oharrak: “Término llamado Ypinogui concegil de esta vª, nombrado Arcausa (sic)” (1800, HIPO6: 102)

Toponimoa: **AKAITZAK**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *akáitzák*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *AKAITZ*

Toponimoa: **AKAITZAUNDI**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *akáitzauñdi*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *AKAITZ*

Toponimoa: **AKAIZAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *akáizakoná*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **AKERRARENA**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Ebakera: *akérraná*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Igaraberri, Sasieta*

Oharrak: Itxura guztien arabera, eraikuntza honen jatorrizko izena *Igeraberrierrota* da, *Lizaratzuerrota*, *Jauregierrota*, *Aietsuerrota*... diren bezala. Gainera, 1814 eta 1877. urteko agirietan (ZUA4 eta ZUA5, hurrenez hurren) agertzen den *Igaraberria molino* euskarazko izenaren itzulpen zuzena dirudi. Hala ere, ez dugu inongo agiritan topatu.

Igaraberri-ko azken errotariari (Juan Jauregi Alkorta, 1854) "Akerra" deitzen zioten, eta hortik errotaren izena. 1930ean, ehotzeari utzi eta argindarretxe bihurtu zen.

Toponimoa: **ALBERDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *albérdi*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Arbel ugari dagoen parajea da, eta hortik seguruenik *arbeldi > alberdi.

Toponimoa: **ALBERGAGAIN (AGIRRE)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *albérgagáin*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: «Albergak», Goierriaraian behinik behin, lixiba egiteko arraskak izaten ziren.

Toponimoa: **ALBERGAGAIN (LETURIBARRENA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *albérgagáin*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ALBERGAZAR**

Kontzeptua: 60207 / Harraska

Ebakera: *albérgazár*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ALBERGEA**

Kontzeptua: 60207 / Harraska

Iturriak: 1928: Plano16 / *Albergia*

Toponimoa: **ALBITXURI**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1736-07-30: ZUA10 / "Paraje *Alvisuri*"

Ebakera: 1. *albitxú* / 2. *albitxi*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995 (1)

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-21, 88-22

Oharrak: ikus Urretxuko *Albixuri*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ALBITZAMENDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (225.or) / *Albiamendi*

1861: HIPO8 (22.or) / “Terreno llamado *Albizamendi* (...) cerca de la hermita de San Cristobal”

1988: EE22 / *Albisumendi*

Toponimoa: **ALDAIA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1840: HIPO6 (249.or) / “Heredad en el término de *Alday*”

1988: EE22 / *Alday*

Ebakera: *alddáiddá*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30, 88-22

Adierakideak: *Aldatsa, Aldatsak*

Toponimoa: **ALDAPA (LETURIGOENA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *aldápá*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ALDAPA (SALTSAMENDI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *Aldápá*

Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALDAPA (URRUZTI)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *aldápá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ALDAPAERDIKO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *aléperdikó*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALDAPAK**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *aldápák*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ALDAPALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *aldápaldé*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALDAPEA (AITZAGA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1990: EE26 / *Aldapa*

Ebakera: *aldápiá*

Jesusa Zaldua (Aitzaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: ikus *ALDATSAK*

Toponimoa: **ALDAPEA (AIZPURU)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *aldápiá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALDASBARREN (AGIÑAGA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1858: HIPO7 (116.or) / "Término titulado *Aldasbarren*"

1889: ZUA2 (11.or) / "Punto llamado *Aldasbarren*"

1987: EE16 / *Aldatzbarrena*

Ebakera: *aldásbarrén*

Andres Aramendi (Urdanbideta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ALDASBARREN (SORAIZAKONA)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1736-06-17: ZUA10 / *Aldasbarren*

1765: Asti (383.or) / *Aldasbarren*

1775: HIPO5 (72.or) / "Casería nombrada *Aldasbarren* sita en ella al pie de la Cuesta que por el Camino Rl se vaja desde dcho varrio para la v^a de Ormaiztegui"

1848: HIPO7 (32.or) / *Aldasbarrena*

1861: ZUA19 / *Aldasbarren*

1871: ZUA20 / *Aldas-barrena*

1961: EE33 / *Aldasbarrena*

1994: EE19 / *Aldasbarren*

Ebakera: *aldásbarrén*

Martín Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: «Irun-Madril» erregebide zaharraren aldamenean dago, *Eitzaga*-ra joateko «aldatsa» hasten den lekuan. Hortik bere izena.

Baserri honek XX. mendearen erdialdera arte ez zuen kebidarik eta, ondorioz, sukaldean sortutako keak sabaiako oholen ziriztuetatik ezkutatzen ziren. Oraindik ere, ondo ikus daiteke 520 x 540 cm neurriak dituen sukalde zaharra.

Toponimoa: **ALDASBARRENALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1789: HIPO6 (42.or) / “Castañal de *Aldasbarrenaldea*”

1987: EE16 / *Aldazbarren aldea*

Toponimoa: **ALDASKAERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *aldaskaerrekiá*

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Adierakideak: ikus *EITZAGAERREKA*

Oharrak: “Arroio que vaja de Arlasca a Huegon hacia la parte de Gurruchaga” (1775, HIPO5: 80)

Toponimoa: **ALDASPEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1824: HIPO6 (182.or) / “Paraje llamado *Aldaspea*”

1827: HIPO6 (213.or) / “Heredades de Aldaspe y *Aldaspebarrena*”

1857: HIPO7 (106.or) / *Aldasbea*

Toponimoa: **ALDASPEBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (213.or) / “Heredades de Aldaspe y *Aldaspebarrena*”

Toponimoa: **ALDATS (AGIÑAGA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1922: Plano15 / *Aldatz*

1994: EE17 / *Aldatz*

Ebakera: *aldátz*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Jose Mari Aranguren (Agiñagabarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ALDATS (LETURIONDO)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *aldátz*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ALDATSA (ORAAGOIKOA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *aldátz*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ALDATSA** (ORAAZPIKOA)
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Iturriak: 1919: EE19 / “Heredad denominada *Aldasa*”
 1987: EE28 / *Aldatza*
 Adierakideak: ikus *ALDAIA*

Toponimoa: **ALDATZAK**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *aldätzák*
 Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996
 Kokagunea: ikus *Aldaia*

Toponimoa: **ALDAZGOENA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1990: EE26 / *Aldatz goena*

Toponimoa: **ALDEKO ALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1961: EE33 / *Aldeco aldea*

Toponimoa: **ALDEKO GAZTAINADIA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1968: EE21 / “Trozo de terreno castañal llamado Basocho y
Aldecogastañadia”

Toponimoa: **ALKAINBASO**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *alkáinbasó*
 Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995
 Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ALLAFLOR**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1565: Tell / “Llanos de *Allaflor*”
 1718: ZUA13 / “Heredades de *Allaflor*”
 1774: HIPO5 (63.or) / “Heredad que tenían en el término llamado
Allaflor”
 1775: HIPO5 (103.or) / “Heredad de Chorittegui en *Allaflor*”
 1861: HIPO8 (32.or) / “Paseo de *Allaflor*”
 Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ALLAFLOR**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1764: IEA2 / “Casa de Celascoa o *Allaflor*”
 1776: IEA3 / “Casería de *Allaflor*”
 1814: HIPO6 (146.or) / “Casa de *Hallaflor* tras la Yg^a Parroquial (...) se
 halla por arriba con pertenecidos de Yspillaga, por abajo con el camino
 que se dirige para Legazpia”
 1843: HIPO6 (266.or) / “Casa llamada *Allaflor* o Celaycoa”

1845: HIPO7 (4.or) / “Casería llamada *Allaflor* o sea Celaicoa (...) confinante por mediodía con tierras de la Casería de Yspillaga, por poniente con los de Mendiola, por norte con el Camino Carretil que se dirige a Zubiverria, y por oriente con las tierras de la Posada Nueva”

1860: HIPO8 (9.or) / *Allaflor*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Adierakideak: ikus *ZELAIKOA*

Toponimoa: **ALLARRIETA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: 1. *allárrittá* / 2. *allérretá*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995 (1)

Jose Mari Plazaola (Kaminpe baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ALONTSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Castañal de Elgarrestta llamada *Alonso*”

Adierakideak: ikus *ELGARRESTA*

Toponimoa: **ALONTSOTEGI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (103.or) / “Casa solar de *Alonsotegui*”

Adierakideak: ikus *ELGARRESTA*

Toponimoa: **ALPAPETA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *alpápetá*

Maria Puldain (Egi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALTUBEETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Altubeche*

1871: ZUA20 / *Altube-eche*

Kokagunea: Hiribarrua (Legazpi-Soraluze)

Oharrak: *Altube* Gabiriko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **ALTUNA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Iohan Miguéllés d’*Altuna*”

1543: ZUA1 / “*Altuna*, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Altuna* (bi)

1775: HIPO5 (90.or) / “Casa y casería de *Altuna* (...) que confinan con tierras y heredades de las Casas de Sagastizaval, y Soraices”

1871: ZUA20 / *Altuna*

Ebakera: 1. *altúné* / 2. *átun*

Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995 (1)

Jose Lizarralde (Soraizbазterra baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALTUNAKO ERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *altúneko erreka*

Victoriano Intxausti (Saltsamendi baserria), 1995

Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995

Adierakideak: ikus *UMENERREKA*

Toponimoa: **ALTUNAKOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *altúnekoá*

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALTUNETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1727-11-29: ZUA10 / *Altunaeche*

1749-05-26: ZUA10 / *Altuneche*

1791: HIPO6 (59.or) / *Altuneche*

1871: ZUA20 / *Altuneche*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Altuna Soraizakon*-eko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomioa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **ALTZAGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1842: HIPO6 (260.or) / “Casa llamada por su nombre *Alzaga*, y comunmente llaman Censo chiquia”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Oharrak: *Alzaga* Zumarragako bertako baserri baten izena zen, eta hiribarruko oikonomioa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

Toponimoa: **ALTZAGA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Pero d’*Alçaga*”

1543: ZUA1 / “*Alçaga*, entero contribuyente”

Adierakideak: ikus *ALTZETA*

Oharrak: Baserri hau ez da, modu horretan behinik behin, gehiago aipatzen XVI. mendetik aurrera. Litekeena da *Elgarrestamendi* auzoan zegoen *Altzeta* baserria bera izatea.

Toponimoa: **ALTZETA**

Kontzeptua: 50501, 10104 / Parajea eta baserria (ez dago)

Iturriak: 1733-11-29: ZUA10 / “Paraje *Alceta*”

1749-05-26: ZUA10 / *Alcetta*

1775: HIPO5 (97.or) / *Alceta*

1871: ZUA20 / *Alceta*

Ebakera: *altzetá*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Altzaga*

Oharrak: 1733ko agirian aipatzen den "Paraje Alceta"-k artean baserririk ez zegoela adieraz lezake. Altzeta baserria, bestalde, 1970eko hamarkadan eraitsi zen.

Toponimoa: **ALTZIBAR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1896: DEA2 / *Alcibar*

1920: ZUA18 / *Alcibar*

Ebakera: 1. *altzibér* / 2. *altxibér* / 3. *altxibár*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995 (1,2)

Ignacio Elgarresta (Aietsu baserria), 1995 (3)

Adierakideak: ikus *MUGARRIETA*

Toponimoa: **ALTZOITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *altzóitturri*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ALTZOLA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1831: HIPO6 (230.or) / "Casa de su habitación existente en la plaza pública de esta villa, que es conocida con el nombre de Cuartel o la nueva de *Alzola*"

1841: HIPO6 (252.or) / "Casa nueva nombrada *Alzola*"

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Oharrak: *Alzola Aranburusakon*-eko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

Toponimoa: **ALTZOLA**

Kontzeptua: 10104 / Etxalde

Iturriak: 1526: ZUA25 / "Juan de *Alzola*"

1625: Isasti (115.or) / *Alzola* (bi)

Adierakideak: ikus *ALTZOLAGOIKOA* eta *ALTZOLAAZPIKOA*

Toponimoa: **ALTZOLA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1730-02-13: ZUA10 / *Alzola de Abajo*

1782: HIPO6 (11.or) / *Alzola de avajo*

1871: ZUA20 / *Alzola abajo*

Adierakideak: ikus *ALTZOLAAZPIKOA*

Toponimoa: **ALTZOLA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (eroria)

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Alzola de Arriba*

1782: HIPO6 (11.or) / "Borda de la casería de *Alzola de arriba*"

1871: ZUA20 / *Alzola arriba*

Adierakideak: ikus *ALTZOLAGOIKOA*

Toponimoa: **ALTZOLA DE SUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (eroria)

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Alçolasuso*, entero contribuyente"

Adierakideak: ikus *ALTZOLAGOIKOA*

Toponimoa: **ALTZOLA DE YUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Alçolayuso*, entero contribuyente"

Adierakideak: ikus *ALTZOLAAZPIKOA*

Toponimoa: **ALTZOLAAZPIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Ebakera: *antzolazpikuá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserría), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Altzola, Altzola de yuso, Altzola de abajo*

Toponimoa: **ALTZOLABASO**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *antzólabasó*

Jose Mari Etxezarreta (Aranburuetxeberrí baserría), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ALTZOLABIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1987: EE26 / *Alzola bidea*

Toponimoa: **ALTZOLAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *antzólaerreka*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserría), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ALTZOLAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1839: HIPO6 (240.or) / *Alzola-echea*

1871: ZUA20 / *Alzola-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Oharrak: ikus *Altzola*-ri egindako oharra.

Toponimoa: ALTZOLAGOIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1920: ZUA18 / *Anzola Goicoa*Ebakera: *ántzolagoikúá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Altzola, Altzola de suso, Altzola de arriba***Toponimoa: ALTZOLAKO LIXIBAJOLEKUA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *antzólako lixibajolekuá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: ALTZOLAS

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1817: HIPO6 (151.or) / “Casas de *Alzolas*”Adierakideak: ikus *ALTZOLAGOIKOA* eta *ALTZOLAAZPIKOA***Toponimoa: ALTZUAGA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: 1. *altziá* / 2. *altzóbá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: AMETZETA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1856: HIPO7 (12.or) / “Ypinogui en *Amezeta*”**Toponimoa: AMEZTI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1826: HIPO6 (192.or) / “Terreno argomal en el término de *Amezti*”1919: EE42 / “Argomal denominado *Amezti*”1987: EE28 / *Amesti*1988: EE22 / *Amesti*Ebakera: *améztí*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: AMEZTI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Amezti*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Amezti*, besteak beste, Gabiriko baserri baten izena ere bada, eta hiribarruko oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.**Toponimoa: AMEZTIBASO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *amézti*basó

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **AMEZTIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1966: EE34 / *Amezti Erreca*

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **AMEZTIMUNTEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1839: HIPO6 (239.or) / “Ayal del término de *Amezti Muntegui*”

Toponimoa: **AMEZTIMUNTEGIGOENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Amezti mutegui güena*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **AMEZTINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Ameztimea*

1741-02-12: ZUA10 / “Casa de *Amiztimea*”

1775: HIPO5 (205.or) / “Casa nombrada *Ameztimea*, sita en el Varrio de Eizaga”

1828: ZUA7 / “Las dos casas de *Ameztimea*”

1871: ZUA20 / *Ameztimea*

1882: ZUA16 / *Amaztimea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Adierakideak:

Oharrak: ikus *Amezti*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **AMEZTINEETXEBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Ameztime echev^a*

1826: HIPO6 (195.or) / “*Ameztimecheverria* (...) en el varrio de Eyzaga”

1857: HIPO7 (106.or) / *Ameztimecheverria*

1861: ZUA19 / *Ameztime echeverria*

1871: ZUA20 / *Ameztime-echeverri*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Amezti*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **AMILLETA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1832: HIPO6 (147.or) / “Casa de *Amilleta*”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Oharrak: *Amilleta* Antzuolako baserri baten izena da, eta Zumarragako oikonimoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

Toponimoa: **AMILLETANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Amilletanea*1871: ZUA20 / *Amilletanea*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Oharrak: ikus *Amilleta*-ri egindako oharra.Toponimoa: **ANDEREZELAI**

Kontzeptua: 50501, 10205 / Parajea eta etxea

Iturriak: 1720-11-02: ZUA10 / “Heredad y castañal de *Andere zelai*”1749-05-26: ZUA10 / *Anderezelay* (etxea)1775: HIPO5 (115.or) / “Heredad de *Anderecelay*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ANDIKALDE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *andikaldé*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ANDUEZU**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Tohan López d’*Andueçu*”1526: ZUA25 / “Domingo *Andueza*”; “Juan de *Andueza*”; “San Juan de *Andueza*”1543: ZUA1 / “*Andueçu*, entero contribuyente”1625: Isasti (115.or) / *Anduesa*1741: ZUA8 / *Anduezu*1821: HIPO6 (177.or) / *Anduezu*1861: ZUA19 / *Anduezu*1871: ZUA20 / *Andueza*Ebakera: *aánduzu*

Maria Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Oharrak: 1526, 1625 eta 1871. urteetako agiritan agertzen den *Andueza* izena eskribauen interpretazio okerraren ondorio dela ematen du, *Anduezu*-ren aldaera baino.Toponimoa: **ANDUEZU**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Iturriak: 1848: HIPO6 (27.or) / “Cantera de *Anduezu*”1852: HIPO7 (59.or) / “Cantera de arena de *Anduezu*”Toponimoa: **ANDUEZUALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (59.or) / “*Anduezu aldea* sobre el camino que se dirige a la cantera de arena de *Anduezu*”1939: EE25 / *Anduzu Aldea*

Toponimoa: **ANKAALDE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *ankaaldé*

Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ANTIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1736-03-08: ZUA10 / “Calle de la casa de *Antia* hasta la casa de Ig^o de Oraa”

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Antia* Zegamako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

Toponimoa: **ANTIGUAALDEKO SAGASTITXO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Antigua aldeko sagasticho*

Toponimoa: **ANTIGUATIK GORAKO LABAKIZARRETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Antiguatik gorako Lavaqui zarreta*

Toponimoa: **ANTINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Antinea*

1775: HIPO5 (76.or) / *Antinea*

1826: HIPO6 (208.or) / *Antinea*

1861: ZUA19 / *Antinea*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Antia*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ANTINEA MAYOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Antica mayor* (sic)

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **ANTINEA MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Antinea menor*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **ANTINEBASOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Antine basoa*

Toponimoa: **ANTINEETXEBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1828: ZUA7 / *Antineaecheverria*

1861: ZUA19 / *Antine echeverria*

1871: ZUA20 / *Antine echeverri*

1877: ZUA5 / *Antinea Echeverria*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: ikus *Antia*-ri egindako oharra.

Toponimoa: ANTINETXIKIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Antinechiquia*

1877: ZUA5 / *Antinea chiqui*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: ANTIO

Kontzeptua: 40703 / Eliza (gero ermita)

Ebakera: *antío*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *La antigua, Santa Isabel*

Oharrak: Urola eta Oria arroen artean dagoen eliza hau Zumarragako parrokia izan zen XVI. mendera arte. Hiribarruan «Andra Mari» eliza berria eraiki zutenean *La antigua* edo *Antio* izenez deitzen hasi zitaion.

Toponimoa: ANTIOALDE

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *antioaldé*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *SORAIZAKONA*

Toponimoa: ANTIOKO ARTETA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *antloko arteta*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Antio*-ko elizaren goiko aldean dagoen artadiari esaten zaio horrela.

Toponimoa: ANTIORA BIDEA

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *antiora bideá*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ANTONIOTXIKIA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Antoni chiquia*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ANTONIOTXIKINEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Antonio chiquinea*

1826: HIPO6 (195.or) / *Antoniochiquinea*

1861: ZUA19 / *Antoni chiquinea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ANTZONZABAL**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1922: Plano15 / *Antonzabal*

1994: EE17 / *Antonzabal*

Ebakera: *antzónzabál*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Oharrak: Toponimo honetan daukagun «zabal» osagaia ez dirudi «estu» edo «mehar»-en antonimotik datorrenik, aldapa handiko sakon bati esaten baitzaio. Agian, «sabel» hitzetik eratorri da. Hala, Urrexuko udalerrian, *Anzozabal*-etik hurbil, bada *Irimosabel* izeneko lekua.

Toponimoa: **ANTZUOLASAGARRALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *antzuólasagarraldeá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GAZTANADI* (Landaburu)

Toponimoa: **AÑAMENDI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1736-03-08: ZUA10 / *Añamendi*

1966: EE14 / *Añamendi*

Adierakideak: ikus *OÑAMENDI*

Toponimoa: **AOTA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áotá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: Bertakoen iritziz, *Aota* leku-izena bi osagairekin eratu da: «ago» (ahoa) eta «ota» (otea), eta «otabiguna»-ren adiera izango luke. Behorrek gogoz jaten omen dute.

Toponimoa: **ARAIZTEGI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-03-02: ZUA10 / *Araiztegui*

1857: HIPO7 (96.or) / “Casa llamada *Araiztegui* en el Barrio de Eizaga”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Araiztegi* Legazpiko baserri baten izena da, eta Eitzagako oikonimoak han sortutako deiturarekin loturarik izan dezake.

Toponimoa: **ARAIZTEGINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Araizteguinea*

1861: ZUA19 / *Araizteguinea*

1871: ZUA20 / *Araizteguinea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Araiztegi*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARANBURU**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1726-08-18: ZUA10 / “Sosquera de *Aranburu*”

1734-12-12: ZUA10 / “Sosquera de *Aranburu*”

1749-05-26: ZUA10 / “Barrio de *Aranburu*”

1877: ZUA5 / “Barrio de *Aranburu*”

Adierakideak: ikus *ARANBURUSAKONA*

Toponimoa: **ARANBURU**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Martín Ynegues d’*Aranburu*, e Iohan d’*Aranburu*”;
“Martín d’*Aranburu*”

1543: ZUA1 / “*Aranburu* la de mtn saenz, entero contribuyente”;
“*Aranburu* la de jnº çuri, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Aranburu* (hiru)

Adierakideak: ikus *ARANBURUALDEKOA*, *ARANBURUERDIKOA* eta *ARANBURUETXE-BERRI*

Toponimoa: **ARANBURU**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1737-01-16: ZUA10 / “Casa de *Aranburu*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Aranburu* Zumarragako bertako etxalde baten izena da, eta Eitzagako oikonimoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

Toponimoa: **ARANBURU DE MEDIO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Aranburu de medio*

1798: HIPO6 (90.or) / *Aranburu de medio*

1823: HIPO6 (180.or) / *Aranburu medio*

1871: ZUA20 / *Aranburu-medio*

Adierakideak: ikus *ARANBURUERDIKOA*

Toponimoa: **ARANBURUALDE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *anbualdé*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARANBURUALDEKOA*

Toponimoa: **ARANBURUALDEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Aranburu Aldecoa*

1861: HIPO8 (34.or) / *Aranburu-aldecoa*

1871: ZUA20 / *Aramburu-aldecoa*

1993: EE20 / *Aramburu Aldecoa*

Ebakera: *ánbualdekó*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Aranburu, Aranburualde*

Toponimoa: **ARANBURUERDI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *ánburdt*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARANBURUERDIKOA*

Toponimoa: **ARANBURUERDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1993: EE20 / *Aramburu-erdicoa*

Ebakera: *ánbuerdikó*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Aranburu, Aranburuerdi*

Oharrak: XX. mendearen bigarren erdian erre egin zen eta ez zuten berreraiki.

Toponimoa: **ARANBURUETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Aramburu Echea*

1814: ZUA4 / *Aranburu eche*

1871: ZUA20 / *Aramburu-echea*

1987: EE16 / *Aramburu-eche*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Aranburu*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARANBURUETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Aranburu echeverria, entero contribuyente*"

1731-01-23: ZUA10 / *Aranburu Echeverria*

1774: HIPO5 (64.or) / "*Casa y casería de Aranburu de Echeverria*"

1871: ZUA20 / *Aramburu-echeverri*

1993: EE20 / *Aramburu-echeverri*

Ebakera: 1. *anbúetxerri* / 2. *anbótxerri*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (1)

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberrri baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-30, 88-22

Adierakideak: *Aranburu*

Toponimoa: **ARANBURUMINTEGI**

Kontzeptua: 50609 / Mintegia

Iturriak: 1857: HIPO7 (107.or) / *Aranburu Mintegui*

Toponimoa: **ARANBURUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Aramburuenea*
1857: HIPO7 (99.or) / *Aranburuenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Aranburu*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARANBURUPARTILEKU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1845: HIPO7 (10.or) / “Término de *Aranburu partilecu* más adelante de Ondarra (...) confinante con la parte superior con el camino del expresado punto de Aranburu partilecu, por la inferior con heredades de Lizarazu-medio y río Urola, por el costado de acia la calle con pertenecidos de la Casa de Censo mayor, y por otro con la casa de Urtubia”

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Partilekuzarra*

Oharrak: *Aranburupartileku*, *Ondarra* baseritik gertu zegoen bidegurutze bati esaten zitzaion. Bi bide batzen ziren han bertan: *Aranburusakon*-era zihoana bata eta *Leturiauzo*-ra zihoana bestea. Bide berriak ebaki zituztenean «partileku» izateari utzi zion.

Toponimoa: **ARANBURUSAKONA**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1882: ZUA16 / “Barrio de *Aranburu zacona*”

Ebakera: *ánbusakoná*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-22, 88-30

Adierakideak: *Aranburu*

Oharrak: 1877an *Aranburusakon* auzoa 28 baserrik osatzen zuten, hala nola: *Abeletxe*, *Atxibitabekoa*, *Atxibitaetxetxo*, *Atxibitaerdikoa*, *Aitzaga*, *Areitzagabaso*, *Aizpuru*, *Altzolaazpikoa*, *Altzolagoikoa* (eroria), *Anduezu*, *Aranburualdekua*, *Aranburuerdikoa* (desagertua), *Aranburuetxeberrri*, *Egi*, *Etxeberrilizaratzu*, *Gerraerrotta*, *Iburretaazpikoa* (desagertua), *Iburretagarakoa*, *Igaraberri*, *Igaraberrierrotta*, *Ipintza*, *Izagirreaundi*, *Izagirretxiki*, *Lizaratzuerdikoa*, *Lizaratzuerrotta*, *Ondarra*, *Oraazpikoa* (eroria) eta *Oraagoikoa*.

Toponimoa: **ARANETABAZTERRA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *aránetabazterrá*

Elias Zaldua (Sagaspes baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARANGUREN**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (115.or) / “Castañal de *Aranguren*”

Ebakera: *ángún*

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ARANGURENGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Arangurengoa*

1852: HIPO7 (54.or) / “La casa de *Arangurenecoa* (...) frente a la Yglesia”

1871: ZUA20 / *Arangurengoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: *Aranguren* Urrestillako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoak han sortutako deiturarekin loturarik izan dezake.

Toponimoa: **ARANTZETAKO GAINA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *adantzetako gainá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TROSKAMUÑO*

Toponimoa: **ARBELDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arbeldi*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Joan den mendean (1860-65 bitartean), paraje honetan «Norteko» trenbiderako tunela egiten hasi ziren; baina handik gutxira bertan behera utzi zituzten lanak, ateratako arbel pila kanpoan utzirik. *Arbeldi* izena hortik etor daiteke.

Toponimoa: **ARBIZKALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1733-11-29: ZUA10 / *Albicalde*

1753-08-25: ZUA10 / “T^o concegil *Arvizcalde*”

1782: ZUA14 / “Sitio llamado *Arbiskalde*”; “Términos de Berazaelordi y *Arbicalde*”

Adierakideak: ikus *AZPIKORTAALDE*

Toponimoa: **AREAZULOETA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *aréazulotá*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Diotenez, garai batean, etxegintzan erabiltzeko lur gorria ateratzen zuten leku honetatik.

Toponimoa: **AREITZAGA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Martín d’*Arechaga*”; “Garçia d’*Achaga* (sic)”

1543: ZUA1 / “*Areçaga*, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Areizaga*

1733-02-29: ZUA10 / *Arizaga*

1746-08-16: ZUA10 / “Torre y casa de *Areizaga*”

1749-05-29: ZUA10 / “Torre de *Areizaga*”

1862: HIPO8 (57.or) / *Araizaga*

Adierakideak: ikus *AREITZAGABASO*

Toponimoa: AREITZAGABASO

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Aizaga Basoa*1827: ZUA23 / *Arizagabaso*Ebakera: *áitxabasó*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Areitzaga, Areitzagatorrea, Areitzagatxikia*Oharrak: Leku-izen honen oinarrian *Areitzaga* bide dago, baserri horretatik gertu *Aitzaga* izeneko beste bat badago ere (ikus *Aitzaga*-ri egindako oharra).

Baserriak aurreko aldean dituen arku bikoitzak eta armariak, antzina etxe garrantzitsua izan zela adierazten digute.

Toponimoa: AREITZAGABASOBURUA

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *áitxabasóburubá*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: AREITZAGABASOKO ERREKEA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *áitxasokó errekiá*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *KONTZIALAKO ERREKEA***Toponimoa: AREITZAGAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Areizaga echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Aitzaga*-ri egindako oharra.**Toponimoa: AREITZAGATORREA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / *Aizaga Torre*1739-01-02: ZUA10 / *Areizaga ttorre*1741: ZUA8 / *Aizagatorre*1861: ZUA19 / *Aizaga Torrea*1871: ZUA20 / *Aizaga-torrea*Adierakideak: ikus *AREITZAGABASO***Toponimoa: AREITZAGATXIKIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1846: HIPO7 (12.or) / "Casería de Arizaga-andia y *Aizaga-chiquia*"Adierakideak: ikus *AREITZAGABASO***Toponimoa: ARETXABALETATXABOLEA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *artxábaleta txáboleá*

Jose Iburguren (Iburgurenetxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ARETXEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1727-02-01: ZUA10 / "Castañal de *Arechea*"

Toponimoa: **ARGINDARRETXEA**

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua (eroria)

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Luz eléctrica, Belarri*

Toponimoa: **ARGISAIN**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1401: F60 (29.or) / "Sierra rasa de *Arquisarin* (sic)"

1609: LUA1 / "Arguisain o *Arguisano*"

1805: Plano4 / "*Arguisain* o Zumalacardi"

Adierakideak: ikus *ARGISAO*

Toponimoa: **ARGISAO**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1609: LUA1 / "Arguisain o *Arguisano*"

1614: LUA1 / "Junto a un roble grande de los montes de *Arguisano*"

1725-02-25: ZUA10 / "Monte *Arguisano*"

1743-06-24: ZUA10 / "Castaños del Tº de *Arguisano* en el que llaman Eguiluce"

1775: HIPO5 (82.or) / "Camino que ba de Eizaga a Elgarrezttas y *Arguisano*"

1798: HIPO6 (88.or) / "Término Concegil de *Arguisano* y parage nombrado Osaurreta"

1815: H299 (273.or) / "Termino de Arraizerrequea en *Arguisano*"

1826: HIPO6 (199.or) / "Porción en el mismo *Arguisano* y término nombrado Lelengo errekaldea"

1826: HIPO6 (199.or) / "Terreno argomal en el alto de *Arguisano*"

1848: HIPO7 (32.or) / "Trozos Ypiñoguis sitios en el monte de *Arguisano*"

1889: ZUA2 (1.or) / "Monte llamado *Arguisano*"

1994: EE19 / *Arguisano*

Ebakera: *argtxaó*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37, 88-38

Adierakideak: *Argisain, Goiko mendi, Zumarragamendi, Elgarrestamendi, Argisaomendi*

Oharrak: *Argisao* mendian hiru udalerrik egiten dute muga: Zumarraga, Ezkioga (Ezkio-Itsaso, 1965. urtetik aurrera) eta Gabiriak. Eta hiruren artean, hain zuzen, sortu zuten 1663. urtean «Argisanoko Santa Krutzen Batasuna», ekonomikoki indar handiago izateko. Batasun horrek XIX. mendera arte iraun zuen.

Toponimoa: **ARGISAO**

Kontzeptua: 50609 / Mintegia

Iturriak: 1742-06-10: ZUA10 / “Término de *Arguisano* entre el vifero propio de esta villa”

1857: HIPO7 (107.or) / “Vivero de *Arguisano*”

1862: HIPO8 (82.or) / “Vivero de *Arguisano*”

Oharrak: Paraje hau gaur egun *Muntegitxo* izenez ezagutzen dena izan liteke.

Toponimoa: **ARGISAO**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *argtxaó*

Segundo Aranzadi (Iturbenea baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ELGARRESTAMENDI*

Toponimoa: **ARGISAO**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (384.or) / “Regata de *Arguisano*”

Adierakideak: ikus *ARGISAOERREKA*

Toponimoa: **ARGISAOERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *argixaoerreka*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Argisao, Oiangurenerreka*

Toponimoa: **ARGISAOGAIN**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *argtxaogáin*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Goiko gain*

Toponimoa: **ARGISAOKORTA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1747-11-05: ZUA10 / “Vifero de árboles en el tº concegil de *Arguisano-corta*”

1751-01-07: ZUA10 / “Vifero de *Arguisano-corta*”

Toponimoa: **ARGISAOMENDI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1935: EE37 / *Arguisano-mendi*

Adierakideak: ikus *ARGISAO*

Toponimoa: **ARISTRANGOIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: ZUA23 / *Aristrangoa*

Toponimoa: **ARITZAUNDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzaundi*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ARITZAUNDIKO ATESARA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áitzáundiko atásara*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ARIZATEGI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1735-06-06: ZUA10 / *Arizategui*

1749-05-26: ZUA10 / *Aizategui*

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Arizategi* XVIII. mendeko baserri-zerrenda batzuetan topatu dugu, *Soraiz* eta *Sagaspe* baserrien artean. Tarte horretan, hain zuzen, *Salaxeta* izeneko lekutik gertu, jendea bizi izandako etxola bat izan zela entzun izan dute *Soraizakon*-eko bizilagunek. *Arizategi* baserria izan zitekeen.

Toponimoa: **ARIZBAKAR**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Ebakera: *áizbakár*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Oharrak: "Junto a un roble grande de los montes de Arguisano" (1614, LUA1)

Toponimoa: **ARIZTEGIETA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1851: HIPO7 (50.or) / "Casa de *Arizteguieta* en el barrio de Eizaga"

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ARIZTEGINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (127.or) / "Casa nombrada *Aristeguenea* (sic) sita frente la Yg^a Parroql."

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **ARIZTI (BASABAZTAR)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *áiztí*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **ARIZTI (IBURRETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *dizti*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ARIZTI (SORAIZAKONA)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Pero de *Arexto*”; “Pero d’*Arexti*”

1543: ZUA1 / “*Areizti* la de esteban, contribuyente de mº y ochabo”

1625: *Isasti* / *Areisti*

1775: HIPO5 (206.or) / “Casa y casería de *Arizti*”

1871: ZUA20 / *Arizti*

1877: ZUA5 / *Aristi*

Ebakera: *dizti*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Arizti de arriba*

Toponimoa: **ARIZTI DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1721: LUA2 / *Arizti de abajo*

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Eraikuntza hau 1721. urteko plano batean *Arizti* baserriaren azpialdean ikus daiteke. Egun, ordea, ez dago haren aztarnarik.

Toponimoa: **ARIZTI DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1721: LUA2 / *Arizti de arriba*

Adierakideak: ikus *ARIZTI*

Toponimoa: **ARIZTIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *diztidá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ARIZTIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *diztialdeá*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARIZTIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1723-02-21: ZUA10 / “Paraje de *Arasti Varrena*”

Oharrak: *Kortaberri* baserriari lotua agertzen da 1723. urteko agirian.

Toponimoa: **ARIZTIGOENA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *áiztigoená*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ARIZTIMOTZA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áiztimotzá*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ARIZTIMUSU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áiztimusú*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARIZTINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741-02-12: ZUA10 / *Ariztinea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Arizti Soraizakon* auzoko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **ARIZTITXIKI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *ariztixiki*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARIZTITXO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *áiztixó*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARIZTXOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1924: EE35 / "Que las aguas del término y monte de Beloqui de esta dicha villa y la que corresponde a la parte de Arichota hacia la casería de Aizpuru, deben descender al arroyo llamado *Arriluserrecá*"

Toponimoa: **ARKAITZETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arkáitzetá*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARKAITZONDO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (202.or) / "Término nombrado *Arcaizondo*"1861: HIPO8 (20.or) / "Regata que baja de *Arcaizondo*"Toponimoa: **ARKATILLU**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1848: HIPO7 (27.or) / *Arcatilla* (sic)1848: HIPO7 (33.or) / *Arcatillu*1972: EE24 / *Arcatillu*Ebakera: *arkátillú*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Arkatilluzuloa*, *Arkatillubarrena*

Oharra: *Oraazpikoa* baserriko bizilagunek diotenez, behin batean Aizkorri aldetik zetorren sugar handi bat («Anbotoko señorea», haien ustez) *Arkatillu*-n ezkutatu zen, eta geroztik hara joateko beldurrez izaten omen ziren.

Toponimoa: **ARKATILLUBARRENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *arkátillubarrená*Josefa Iturbe (*Oraazpikoa* baserria), 1996Adierakideak: ikus *ARKATILLU*Toponimoa: **ARKATILLUZULOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *arkátilluzulúá*Josefa Iturbe (*Oraazpikoa* baserria), 1996Adierakideak: ikus *ARKATILLU*Toponimoa: **ARKAZIETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *arkázittá*Elias Zaldua (*Sagaspe* baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARKIZAR**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1922: Plano15 / *Arguizar*1994: EE17 / *Arguizar*Ebakera: *arkízár*Victoriano Plazaola (*Martiamuno* baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ARKURUTZALDEA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *arkúutzaldeá*Jose Mari Etxániz (*Landaburu* baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Hegi honetan dagoen harrizko gurutzea, elur-bisutsarekin hildako gizon baten omenez jarri omen zuten.

Toponimoa: **ARLABAIN (ELORRIAGA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *arlabáin*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARLABAIN (PAGOTXOETA)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1889: ZUA2 (7.or) / “Mojón numº treinta: se halla colocado en el parejo del Herbal de *Arlabain*”

Oharrak: *Arlabain* Azpeitiko baserri baten izena da, eta *Pagotxoeta*-n lursailak eta etxolak ditu.

Toponimoa: **ARLASKA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (80.or) / “Arroio que vaja de *Arlasca* a Huegon hacia la parte de Gurruchaga”

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Urrutiko aldaska*

Toponimoa: **ARMENDIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1745-08-22: ZUA10 / *Armendia*

Toponimoa: **ARPASO**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *arpásó*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Bi sororen arteko oinezkoentzako bidea da.

Toponimoa: **ARRAITZERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1608: LUA1 / *Arraitzerrequea*

1614: LUA1 / *Arraitzerreca*

1805: Plano5 / “*Arraitzerrequea* o de Machain”

Adierakideak: ikus *MATXAINERREKA*

Toponimoa: **ARRATAONDOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1724-02-17: ZUA10 / “Suerte de monte *Arrataondoa* y Loiceeta”

Toponimoa: **ARREGI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *arrégt*

Maria Puldain (Egi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARREGIALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *arréialdé* / 2. *arrtaldé*

Jose Mari Aranguren (Aginagabarrena baserria), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ARREGIKO HAITZA**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: *arréiko áitzá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-14

Toponimoa: **ARRETA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1994: EE19 / *Arreta*

Ebakera: *árrretá*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ARRETAKO GAINA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *árrretako gañá*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Goiko mendi* (Argisano-ekialdea)

Toponimoa: **ARRETSE**

Kontzeptua: 40704 / Gurutzea

Iturriak: 1784: HIP06 (18.or) / "Cruz llamada de *Arrese* en la Calle de esta dha villa"

Toponimoa: **ARRETSE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1733-08-09: ZUA10 / "Camino llamado *Arrese*"

Toponimoa: **ARRETSEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Arrese* la de fracº de horaa, contribuyente de medio"

1787: HIPO6 (27.or) / "Casa germada de *Arresea*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ARRIANDISAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1733-11-29: ZUA10 / *Arriandisacona*

1737-01-16: ZUA10 / *Arriandisacona*

1750-10-26: ZUA10 / *Arriandisacona*

1987: EE28 / *Arriaondo* (sic) *sacona*

Toponimoa: **ARRIAUNDIETA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *arráinttá*

Txomin Iturbe (Iburretazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Areitzagabaso* baserriaren azpiko aldeari esaten zaio horrela, eta bertan harri biribil handiak daude. Hortik, seguruenik, parajearen izena.

Aranburusakon-era doan antzinako galtzada igarotzen da alderik alde.

Toponimoa: **ARRIAUNDIETABARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arráinttábarrend*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Toponimoa: **ARRIAUNDIETAGOENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *arráinttágoend*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Toponimoa: **ARRIETA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *árritá*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ARRILUZERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1720-11-30: ZUA10 / "Arroio de *Arreluserreca*"

1827: ZUA23 / "(Camino) desde Zubiaurre asta *Arrilus-erreca*"

1845: HIPO7 (3.or) / "Una regata que baja desde Beloqui conocido con el nombre de *Arrilus-erreca*"

1924: EE35 / "Que las aguas del término y monte de Beloqui de esta dicha villa y la que corresponde a la parte de Arichota hacia la casería de Aizpuru, deben descender al arroyo llamado *Arriluserreca*"

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Ondarrealdeko erreka*

Toponimoa: **ARRITXO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *árritxó*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ARRIZURI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *artzuri*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ARROAKO PAGADIA**

Kontzeptua: 50602 / Pagadia

Ebakera: *arróako paariddá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ARTASOLA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: 1. *artásolá* / 2. *artázolá*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995 (1)

Jose Antonio Zubizarreta (Otsolarre baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-13

Adierakideak: *Potzuzarra*

Toponimoa: **ARTETA**

Kontzeptua: 50202 / Muino

Ebakera: *artetá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Antio*-tik beherako muino horretan arte bakan batzuk daude, eta hortik parajearen izena.

Toponimoa: **ARTETXEBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Arteche-berria*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Artexxe* Azkoitiko etxalde baten izena da, eta *Eitzaga*-ko oikonomoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **ARTETXENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Artechenea*

1827: HIPO6 (211.or) / *Artechenea*

1871: ZUA20 / *Artechenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Artetxeberria*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARTETXENEA NUEVO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Artechenea nuevo*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Artetxeberria*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARTETXENEAETXEBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1828: HIPO6 (214.or) / *Artechenea Echeverria*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Artetxeberria*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ARTETXENEBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Artechene-berria*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ARTETXENEZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Artechene-zarra*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ARTIZ**

Kontzeptua: 10203 / Plaza

Iturriak: 1890: Kal (9.or) / "Plaza de *Artiz*"

Kokagunea: Hiribarrua (Euskadi Enparantza)

Oharrak: *Artiz* Elgetako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimo honek han sortutako deiturarekin izan dezake zerikusirik.

Toponimoa: **ARTIZ**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / "Escorial ó *Artiz*"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Artiz* plazan egindako oharra.

Toponimoa: **ARTZAIENEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *artzaienekuá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Leturi del medio, Arzaikoa*

Toponimoa: **ARZAIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *arzáikuá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus **ARTZAIENEKOA**

Toponimoa: **ASKALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1847: HIPO7 (17.or) / "Heredad en el término de *Ascaldea*"

1847: HIPO7 (25.or) / "Heredad en el término de *Azca-alde*"

Toponimoa: ASTOBIZKAR

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *astóbizkár*

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995

Jose Ibaguren (Ibagurenexberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: Zaldibizkar

Oharrak: Hegi honek asto edo zaldi baten bizkarraren tankera osoa dauka, eta hortik seguruenik bere izena.

Toponimoa: ATALOI

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *atálói*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Mendixka baten barrenari esaten zaio horrela. Iturri bat dago bertan.

Toponimoa: ATALOIETA

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *atálotá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Otaloi***Toponimoa: ATARINSASIETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1729-07-03: ZUA10 / "Isasi de *Atarinsasieta*"**Toponimoa: ATXIBITA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1526: ZUA25 / "Juan Miguel de *Achivite*"1543: ZUA1 / "*Achivite*, entero contribuyente"1625: Isasti (115.or) / *Alzubite*1734-08-15: ZUA10 / *Achivite*1737-06-12: ZUA10 / *Achivita*1861: ZUA19 / *Achivita*Ebakera: *atxiúttá*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ATXIBITABEKOA***Toponimoa: ATXIBITA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Achivita de Abajo*1877: ZUA5 / *Achivita abajo*Adierakideak: ikus *ATXIBITABEKOA***Toponimoa: ATXIBITA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Achivitte de arriba*

1741: ZUA8 / *Achivita de Arriva*

1871: ZUA20 / *Achivita-arriba*

Adierakideak: ikus *ATXIBITAERDIKOA* eta *ATXIBITAETXETXO*

Oharrak: 1734 eta 1741. urteko leku-izenak *Atxibitagoikoa*-ri dagozkio; 1871. urtekoa, berriz, *Atxibitaetxetxo*-ri.

Toponimoa: *ATXIBITA DE MEDIO*

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1847: HIPO7 (19.or) / *Achivita medio*

1871: ZUA20 / *Achivita medio*

1988: EE22 / *Achivita medio*

Adierakideak: ikus *ATXIBITAERDIKOA*

Toponimoa: *ATXIBITA MAYOR*

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1784: HIPO6 (20.or) / *Achivita maior*

1786: HIPO6 (26.or) / *Achivite maior*

1847: HIPO7 (23.or) / *Achivita la mayor*

1871: ZUA20 / *Achivita mayor*

1988: EE22 / *Achivita Mayor*

Adierakideak: ikus *ATXIBITABEKOA*

Toponimoa: *ATXIBITA MENOR*

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1784: HIPO6 (20.or) / *Achivita menor*

1786: HIPO6 (26.or) / *Achivite menor*

1814: ZUA4 / *Achivita menor*

Adierakideak: ikus *ATXIBITAERDIKOA*

Toponimoa: *ATXIBITABEKOA*

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *atxúittabékúá*

Jose Antonio Izagirre (*Atxibitabekoa* baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Atxibita*, *Atxibita mayor*, *Atxibita de abajo*

Toponimoa: *ATXIBITAERDIKOA*

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1973: EE23 / *Achibita-erdicoa*

Ebakera: 1. *atxúitta erdikúá* / 2. *atxúittaerdikó*

Jose Antonio Izagirre (*Atxibitabekoa* baserria), 1995 (1)

Josefa Iturbe (*Oraazpikoa* baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Atxibita menor*, *Atxibita de medio*, *Atxibita de arriba*

Toponimoa: **ATXIBITAETXEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1822: HIPO6 (178.or) / “Casería (sic) de *Achivita echea*”

Oharrak: Hiribarruan *Atxibitaetxe*-rik ezagutu ez denez, *Atxibitaetxetxo* izendatzeko erabili zela dirudi.

Toponimoa: **ATXIBITAETXETXO**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1826: HIPO6 (200.or) / “Término del alto de *Achivietta echacho*”

1828: HIPO6 (225.or) / “Alto de *Achivita Echecho*”

Adierakideak: ikus *ETXETXOKO TONTORRA*

Toponimoa: **ATXIBITAETXETXO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1736-06-17: ZUA10 / *Achivita Echechoa*

1847: HIPO7 (23.or) / *Achivita echecho*

1861: ZUA19 / *Achivita Echecho*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Atxibitasaletxe, Etxetxo, Atxibita de arriba*

Oharrak: XX. mendearen lehen erdian hustu eta etxola bilakatu zen.

Toponimoa: **ATXIBITAK**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Ebakera: *atxiiták*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ATXIBITABEKOA, ATXIBITAERDIKOA eta ATXIBITAE-TXETXO*

Toponimoa: **ATXIBITAKO HARROBIA**

Kontzeptua: 50509 / Harrobia

Ebakera: *atxiitako kanteridá*

Maria Puldain (Egi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: “Venta de terreno peñascal, castañal y robledal denominado Achivita-partilecu (...) y pertenecidos de la casería de Eguia, para la extracción de la piedra que puedan producir las canteras que existen dentro de su término, por todo el tiempo que duren las obras del Ferrocarril de esta línea” (1859, HIPO7: 136)

Toponimoa: **ATXIBITAKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *atxiitako iturridá*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ATXIBITAPARTILEKU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1859: HIPO7 (136.or) / “Venta de terreno peñascal, castañal y robledal denominado *Achivita-partilecu* (...) y pertenecidos de la casería de Eguia, para la extracción de la piedra que puedan producir las canteras que

existen dentro de su término, por todo el tiempo que duren las obras del Ferrocarril de esta línea”

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ATXIBITASALETXE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1852: HIPO7 (70.or) / *Achivita Saletxe*

Adierakideak: ikus *ATXIBITAETXETXO*

Toponimoa: **ATXURREGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1966: EE34 / *Achurregui*

Toponimoa: **ATXURREGIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *atxúrreierreká*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **AXALTXULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *axáltxuló* / 2. *axárizuló*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995 (1)

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-22, 88-30

Toponimoa: **AXALTZULOETALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Axalzuloeta aldea*

Toponimoa: **AXUNA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *axúná*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Jauregi, Jaureginea, Jauregietserberri*

Oharrak: XX. mendearen lehen erdian hustu zen baserri hau.

Toponimoa: **AXUNTXABOLA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola (eroria)

Ebakera: *axúntxabolá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Axuna* baserriaren etxola zen.

Toponimoa: **AZAKORTA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1984: EE27 / “*Alzargorta* o *Alzargoitia*”
1993: EE20 / “*Camino a Alzacorta*”

Ebakera: *azakortá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **AZALGORRETAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1783: ZUA11 / *Azalgorreta Azpia*

Toponimoa: **AZKUSARAN**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: ZUA14 / “*Paraje Azcusaran*”

Toponimoa: **AZPEITIBIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1990: EE26 / *Azpeiti-bidea*

Adierakideak: ikus *MANDOBIDEA*

Toponimoa: **AZPIKO ALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1988: EE22 / *Azpico-aldea*

Toponimoa: **AZPIKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *azpiko zelaidá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **AZPIKORTAALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *azpikortaaldé*

Ignacio Elgarresta (Aietsu baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Arbizkalde*

Toponimoa: **AZPIZUNETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1750-10-26: ZUA10 / “Tº concegil *Azpizuneta*”

Toponimoa: **BAIONAALDE**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *baiónaaldé*

María Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **BAIONAITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria (ez dago)

Ebakera: *baionaitturri*

Maria Puldain (Egi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Baionako iturria*

Oharrak: *Etxeberrierreka*-ren ondoan zegoen, *Atxibita* etxaldetik beherako errekazuloan. Sorginen kontuak eratzikitzen zaizkio, Euskal Herriko hainbat iturriri bezala. Hala, *Aranburusakon*-eko adineko bizilagunek diotenez, *Baionaiturri*-n sorginek haria egiten omen zuten gauean, ilundu baino lehen inguruko soroetatik lihoa hartu eta gero. Beste gertaera hau ere kontatzen dute: gizon bat *Atxibita*-ko harrobitik harria ateratzen ari zela, deskuido batean harria bueltaka-bueltaka errekarara erori omen zitzaion. Errekatik «ilegorri» batek irten omen zion esanez: “Guk e bizi ber deu”.

Baionaiturri-ren jatorriari dagokionean, badirudi «Baiona» antroponimoa dagoela oinarrian (ikus Utrexuko *Baionasoro*-ri egindako oharra).

Toponimoa: **BALENTO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO7 (32.or) / “Otros tres trozos sitios en el referido monte de Arguisano y términos llamados Carrera, *Balento* y Sacondandia, adjudicados con título de Ypiñogui al citado D. Fco. Javier de Oria”

Toponimoa: **BALTASARRENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Baltasarhenea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BARATZASOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1983: EE27 / *Baratza-soroa*

Oharrak: *Alzola* etxaldeari lotua azaltzen da leku-izen hau.

Toponimoa: **BARATZEA (GOIBURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Baratzia*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BARATZEA (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Baratzia*

Toponimoa: **BARBARATXONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: ZUA23 / *Barbarachonea*

Toponimoa: **BARBEROKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Barverocoa*

1774: HIPO5 (69.or) / *Barberocoa*

1861: ZUA19 / *Barberocoa*

1871: ZUA20 / *Barberocoa*

1987: EE16 / *Barberocoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **BARBEROSOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1792: HIPO6 (66.or) / “Heredad nombrada *Barverosoroa*”

1851: HIPO7 (45.or) / “Heredad de *Barberosoroa*”

Toponimoa: **BAROESORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1790: HIPO6 (44.or) / “Hereditades de Olaegui, *Baroesoro*”

Toponimoa: **BARRENKALLE**

Kontzeptua: 50501, 10205 / Parajea eta etxea

Iturriak: 1565: Tell / *Barrencalle*

1774: HIPO5 (68.or) / “*Barrencalle* de dcha Zufiaur”

1775: HIPO5 (106.or) / “Casa que tenía en *Barrencalle* de Zufiaurre”

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **BARRIO NUEVO**

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1882: ZUA16 / *Barrio Nuevo*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BARRIO VIEJO**

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1882: ZUA16 / *Barrio Viejo*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BARRUTI (GURRUTXAGAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrúti*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BARRUTI (KORTA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *barrúti*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Sorogoena*

Oharrak: Zehar hau *Korta* baserriko *Karobialde*-tik *Errekatxo* goienearaino hedatzen da.

Toponimoa: **BARRUTI (OLAARTE)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *barrúti*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **BARRUTI** (ZUMAKORTA)

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *barrúti*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTIA** (AGIRRE)

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *barrútiddá*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BARRUTIA** (ELGARRESTA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1958: EE36 / "Terreno argomal y prado llamado *Barrutia*"

Toponimoa: **BARRUTIA** (LANDABURU)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútídá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IPIÑOGIA* (Landaburu)

Toponimoa: **BARRUTIA** (TXERREN)

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *barrútiddá*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTIAUNDIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Barruti aundia*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BARRUTIKO SAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *barrútiko sakoná*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Adierakideak: ikus *BARRUTISAKONA*

Toponimoa: **BARRUTISAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1983: EE12 / *Barruti-sakona*

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Barrutiko sakona*

Toponimoa: **BARRUTITXIKI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *barrútitziki*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BARRUTITXIKIALDEA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Barruti chiqui aldea*

Toponimoa: **BARRUTIZAR**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *barrútizar*

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **BASABAZTAR**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1922: Plano15 / *Basabazter*

1991: EE31 / “*Basabaster* o *Iturchueta*”

Kokagunea: 88-21, 88-13

Adierakideak: *Basabaztarsakona*

Toponimoa: **BASABAZTARRERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *basábaztar erreka*

Andres Aramendi (Urdanbideta baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **BASABAZTARSAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *basábaztarsakona*

Andres Aramendi (Urdanbideta baserria), 1995

Adierakideak: ikus **BASABAZTAR**

Toponimoa: **BASAEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1783: HIPO6 (16.or) / “Paraje llamado *Basaegui*”

Toponimoa: **BASAGUTXI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1783: HCZ / *Basaguchi*

1827: HIPO6 (209.or) / “Terreno en el término de *Basaguchi* (...) cuyos confines que son por avajo el amojonamiento propio de la casa de Aranburu medio...”

Toponimoa: **BASOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *basúa*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BASOBIDE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *basóbidé*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BASOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1814: HIPO6 (147.or) / *Basoeta*

1826: HIPO6 (196.or) / “Paraje llamado *Basoetta*”; “Término llamado *Basoeta* o Bidacurucetta”

1846: HIPO7 (12.or) / “Terreno ayal en el término de *Basoeta*”

1855: HIPO7 (82.or) / “Dos trozos de terreno en el término de *Bazoeta* (...) confina el primero por la parte superior con camino que desde Oraa se dirige para Azpeitia, por la inferior con camino carretil que va a Vidacruzeta...”

1919: EE42 / “Hayedal denominado *Basoeta* o Elordi-azpicoa” / “*Basoeta* o Elordi-goena”

1987: EE28 / “*Basoeta* o Elordigoena”

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Elordigoena*

Toponimoa: **BASOTXIKI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *basótxiki*

Axier Lizarralde (Agirreetxeberry baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BASOTXO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (193.or) / “Terreno erial de *Basochoa*”

1968: EE21 / “Trozo de terreno castañal llamado *Basocho* y Aldecogastañadia”

Toponimoa: **BATXILLERRETXE**

Kontzeptua: 10205 / Erxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Bachillerechea*

1749-05-26: ZUA10 / *Bachiller echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BAZTARREKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1919: EE38 / “Hereditad denominada *Baztarreco-soroa*”

Oharrak: *Oraazpikoa* baserriari lotua azaltzen da lursail hau.

Toponimoa: **BAZTARRENEKO BASOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *baztárreneko basuá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BAZTARRETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Basterrechea*1775: HIPO5 (102.or) / *Bazterreche*1821: HIPO6 (172.or) / *Bazterreche*1825: HIPO6 (188.or) / *Baztarreche*1828: HIPO6 (227.or) / “Casa denominada *Basterreche* que se halla en Elizcale (...) pegante a la de Lizargaratenea”1861: ZUA19 / *Bazterreche*1871: ZUA20 / *Baztar-eche*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **BAZTERRETXEALDEA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1854: HIPO7 (75.or) / “Hereditad de *Basterreche aldea* (...) confina por un costado con la casa de Basterreche, por el otro con hereditad de D^a Josefa Ig^a de Aranguren, por la superior con la de José Ant^o de Apaolaza, y por la inferior con el Camino denominado Videzarra”Toponimoa: **BEHEKO ITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *béko itturri*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BEHEKO SAKONA (MATXAINBARRENA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 19??: EE15 / *Beko-sakona*Toponimoa: **BEHEKO SAKONA (MENDIZABAL)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *béko sakoná*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Sakon honetan *Mendizabal* izeneko etxadi berria dago egun.Toponimoa: **BEHEKO SOROA (SALTSAMENDI)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *béko soruá*

Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BEHEKO SOROA** (URRUZTI)

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *béko soruá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BEHEKO SOROAK** (AIZPURU)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *béko sorók*

Miguel Aróstegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-29, 88-30

Toponimoa: **BEHEKO TONTORRA**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *béko tontorrá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BEHEKO ZABALA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *beéko zabalá*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *BELOKIKO ZABALA*

Toponimoa: **BEHEKO ZELAI** (KORTA)

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *béko zeldi*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **BEHEKO ZELAIA** (GURRUTXAGAGARAKOIA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Beko zelaya*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BELAIN**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1753-02-25: ZUA10 / "Tº concegil *Velerain*"

1852: HIPO7 (60.or) / "Ayal de *Beleain*"

1889: ZUA2 (7.or) / "En el alto del monte *Belain*"; "En el punto llamado Alto de *Beleain*"

1927: ZUA3 / *Belain*

1989: EE26 / *Belain*

Ebakera: 1. *belááiñ* / 2. *bélaiñ* / 3. *béleiñ*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1998 (3)

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Troska*

Oharrak: *Aranburusakon* auzoko bizilagunak *Belain* mendira joaten ziren mende honen erdialdera arte garo bila, auzoan ez baitzegoen garasailik. Diotenez, «garoteak» irauten zuten bitartean, etengabeko «kirrinki-karranka» hotsa izaten omen zen gora eta behera lera eta gurdiekin. Lan horretan bideak asko hondatzen zirenez, garoa biltzeko garaia iritsi baino lehen, bide nagusia konpontzen zuten auzolanean. Bide nagusi hori *Lizaratzuerdi* baserritik hasi eta *Pagotxoeta* gaineraino zihoan, *Egi*, *Iburreta*, *Oraazelai* eta *Elordi*-tik barrena.

Toponimoa: **BELAINTXIKI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1826: HIPO6 (208.or) / "Terreno ayal en el término de *Beleranichiqui* (sic) (...) cuyos confines son por abajo los mojones de los montes de Azpeitia, por arriba con camino carretil; por lo demás con ostavazos y ayal medido para la casa de Oraeche-verria"

1847: HIPO7 (18.or) / "Término de *Beleain chiquia*, confinante por abajo con el término divisero de la villa de Azpeitia, por arriba con camino carretil y por ambos costados con terrenos medidos para la casería de Ora arriba"

1983: EE12 / *Belain chiqui*

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **BELARBELTZETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *belárbeltzetá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BELARRETABELTZA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *belárretabeltzá*

Juan Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *BELARBELTZETA*

Toponimoa: **BELARRI**

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua (eroria)

Ebakera: *belárrri*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARGINNDARRETXE*A

Toponimoa: **BELATOKI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *belátoki*

Elias Zaldua (Sagaspé baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BELOKI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1733-04-08: ZUA10 / "Paraje *Belauqui* (sic)"

1736-03-08: ZUA10 / "Paraje llamado *Veloqui*"

1736-07-30: ZUA10 / "Monte llamado *Beloqui*"

19??: EE29 / "Hayedal de *Beloki*"

Ebakera: *belóki*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BELOKIGAÑA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *belókigañé*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Kurutzealdea*

Toponimoa: **BELOKIKO KURUTZEA**

Kontzeptua: 40704 / Gurutzea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Belokiko kurutzea*

Oharrak: 639 metroko garaieran dago.

Toponimoa: **BELOKIKO ZABALA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Belokiko zabala*

Ebakera: *belókiko zabalá*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Elorriagaaldeko zabala, Beheko zabala*

Oharrak: Batzuek *Belokiko zabala* goiko gurutze inguruko zabalguneari esaten diote; beste batzuek, aldiz, beheraxeago eta *Elorriaga* aldera dagoen zabalguneari.

Toponimoa: **BELOKIZELAI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *belókizelái*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BELTSOTEGI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 19??: EE29 / "Castañal y helechal de *Belsotegui*"

Adierakideak: ikus *BELTZALOIAGA*

Toponimoa: **BELTZALOIAGA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1820: HIPO6 (169.or) / "Castañales de Beraza y *Bezaloiaga*"

1832: HIPO6 (233.or) / "Parages llamados *Belzaloyaga* y Udaga (...) confinantes el primero con robleal de la casería de Salsamendi, terreno de Francisco de Yzuzquiza y castañal de Gurruchaga arriba y terrenos de la casería de Altuna"

1852: HIPO7 (60.or) / "Término de *Belzaloyaga*"

1928: Plano16 / *Beltzaloi*

Ebakera: *béltzolí*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BELTZALOIAGAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1994: EE19 / “Castañal de *Belzolari aldea*”

Toponimoa: **BERAZAELORDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: ZUA14 / “Términos de *Berazaelordi* y Arbikalde”

Toponimoa: **BERDEAUNDIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *berdeáundialdeá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **BERNARDOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Bernardocoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **BERROETA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1782: HIPO6 (10.or) / “Casa nombrada *Berroeta*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Berroeta* Ezkiogako baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

Toponimoa: **BERROETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (225.or) / “Términos conocidos con los nombres de *Berroeta*, Yturcho, Motalaza, Albiamendi, Traba-gaztañadi y Motalaza-barrena”

Adierakideak: ikus *BERROETAZULOA*

Toponimoa: **BERROETAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *bérroetaerreka*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IZAZPIERREKA*

Oharrak: *Berroeta* baserriaren ondotik igarotzen da erreka hau, eta hortik bere izena.

Toponimoa: **BERROETASAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *bérrotasakona*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30
Adierakideak: *Berroeta*

Toponimoa: **BESALLA**
Kontzeptua: 50501 / Parajea
Iturriak: 19??: EE15 / *Besalle*

Toponimoa: **BIDABE**
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *birábé*
Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BIDABEA**
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *birábiá*
Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995
Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BIDABURU**
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *birábubú*
Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BIDAKURUTZETA**
Kontzeptua: 50501 / Parajea
Iturriak: 1814: HIPO6 (147.or) / “Paraje llamado *Vidacruceta*”
1826: HIPO6 (196.or) / “Término llamado Basoeta o *Bidacurucetta*”
1843: HIPO6 (264.or) / “Terreno montazgo en el término de *Bidecruceta*”
1855: HIPO7 (82.or) / *Vidacruceta*
1987: EE28 / *Bideguruzeta*
Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Oraagoikoa* baserritik gora dago paraje hau.

Toponimoa: **BIDAKURUTZETAZPIA**
Kontzeptua: 50501 / Parajea
Iturriak: 1855: HIPO7 (80.or) / “Terreno existente en el término de *Vidacuruceta*
azpia”

Toponimoa: **BIDAURRETA**
Kontzeptua: 50501 / Parajea
Iturriak: 1748-09-21: ZUA10 / “Término llamado *Bidaurreta*”

Toponimoa: **BIDAURRETA**
Kontzeptua: 10104 / Baserria
Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Vidaurreta* las dos bibliendas, contribuyente de cada tres
quartos”

1625: Isasti (115.or) / *Bidaurreta*
 1775: HIPO5 (79.or) / *Vidaurreta*
 1871: ZUA20 / *Vidaurreta*

Ebakera: *bidáurreta*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **BIDAURRETAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1917: EE18 / *Bidaurreta aldea*

Toponimoa: **BIDEAZPI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *bidéazpi*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BIDEBEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *bidébié*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BIDEBERRIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Bideberri aldea*

Toponimoa: **BIDEBERRIETA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *bidéberriá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Goiburu* baserriaren goienetik *Beloki*-ko gainera doan bide inguruari esaten zaio.

Toponimoa: **BIDEBURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1847: HIPO7 (22.or) / “Castañal y elechal nombrada *Videburua*”

Ebakera: *bidéburú*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **BIDEGURUTZETAARRIONDOSAKONA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1919: EE42 / *Videguruceta-arriondo-saona*

Toponimoa: **BIDEKURUTZETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1827: ZUA23 / *videcuruceta*

Oharrak: *Elgarrestamendi* auzoan zegoen paraje hau.

Toponimoa: **BIDEZAR**

Kontzeptua: 30404, 10202 / Bidea, kalea

Iturriak: 1782: HIPO6 (8.or) / “Camino público que llaman *videzarra*”

1826: HIPO6 (191.or) / “Camino de *Virezarra*”

1854: HIPO7 (75.or) / “Camino denominado *Videzarra*”

Ebakera: *bidézár*

Adierakideak: *Camino real viejo*

Oharrak: Gipuzkoa zeharkatzen zuen antzinako «erregibidea»-ri esaten zitzaion.

Toponimoa: **BIERREKETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *biérreketa*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Karandaitzerreka* eta *Otainerreka* batzen diren sakonari esaten zaio.

Toponimoa: **BILDURTZA**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *bildúrtzá*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutzagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **BITORIOLA**

Kontzeptua: 20103 / Burdinola

Iturriak: XVI.m.: Arbide (88.or) / “Las dichas ferrerías de machain e mendiaras e *Vitoriola*”

Oharrak: *Bitoriola* leku-izena aspaldi galdu zenez, ezin jakin dezakegu zehazki non zegoen, ezta zein udalerritakoa zen ere. Izan ere, Erdi Aroan berandu arte Urolagaraiko udalerrien mugak finkatu gabe zeuden. Dena den, *Matxain* eta *Mendiaras* etxalde ezagunen ondoan zegoela dirudi.

Toponimoa: **BIZIOLA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Viciola*

1775: HIPO5 (95.or) / “Casa de *Biciola* (...) sita en la Calle de esta va”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Biziola* Legazpiko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.

XVI. mendean, dagoeneko, bada deitura horretako bizilagunik Zumarragan: “La de Martin de Biciola, contribuyente de ochavo” (1543, ZUA1)

Toponimoa: **BIZIOLAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: HIPO8 (26.or) / *Visiola-echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Biziola*-ri egindako oharra.Toponimoa: **BIZIOLANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1821: HIPO6 (176.or) / *Viciolanea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: ikus *Biziola*-ri egindako oharra.Toponimoa: **BIZKARDOETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104, 10201 / Baserria (eroria) eta baserri-auzoa

Ebakera: 1. *bizkárdoetxeberrí* (baserria) / 2. *bizkárdoetxeberrí* (baserri-auzoa)

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (1)

Jose Etxeberria (Osinaldegoikoa baserria), 1995 (2)

Adierakideak: ikus *ETXEBERRIBIZKARDO*Oharrak: Ezkio tarrek auzo edo bailara guztiari esaten diote *Bizkardoetxeberrí*.Toponimoa: **BOSPAGOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *bospágotá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **BOSTARITZETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *bostáitzetá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **BUITREZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1862: HIPO8 (35.or) / “Terreno hayal denominado *Paintresulo* (sic) (...) confina por oriente con camino carretil que va a Pagochueta”1871: ZUA20 / “Ayal en *Buitrezulo*”1983: EE12 / *Buitrezulo*Ebakera: 1. *buitrézuló* / 2. *putrózuló*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagakoikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **BUZTINTZA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Buztinçajn*ºgarçia, entero contribuyente”; “Jnº de liçarralde por lo de buztinca, contribuyente de quarto hochabo”1741: ZUA8 / *Buztinza*

1765: Asti (384.or) / *Buztinza*
 1780: HIPO6 (2.or) / *Bustinza*
 1829: HIPO6 (223.or) / *Buztinza*
 1861: ZUA19 / *Bustinza*
 1871: ZUA20 / *Buztinza*
 1994: EE19 / *Bustinza*

Ebakera: *búztintza*

Jose Zaldúa (Buztintza baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharra: 1915ean Jose Ignacio Zalduak etxe berria egin zuen.

Toponimoa: **BUZTINTZA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (384.or) / “Regata de *Buztinza*”

Adierakideak: ikus *IZAZPIERREKA*

Toponimoa: **BUZTINZURIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (77.or) / “Heredad manzanal llamada Urtubia que confina por el oriente con camino de servidumbre para las tierras llamadas *Bustinzuria*, por el mediodía con camino para las Caserías de Burruchaga y por el settemptrión y poniente con tierras de la Casa de Urtubia”

Toponimoa: **CALLE DE LA ESTACIÓN**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Calle de la Estación*

1877: ZUA5 / *Calle de la Estación*

1920: ZUA18 / *Calle Estación*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CALLE DE LA IGLESIA**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1920: ZUA18 / *Calle Iglesia*

1947-06-21: ZUA24 / *Calle de la iglesia*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **CALLE NUEVA**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Calle nueva*

1877: ZUA5 / *Calle nueva*

Kokagunea: Hiribarrua (Soraluze-Legazpi)

Toponimoa: **CALLE ÚNICA**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Calle única*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)-Piedad-Eitzaga

Toponimoa: **CALLE VIEJA**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1775: HIPO5 (102.or) / “Calzada de la *Calle vieja* de esta v^a”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CAMINO REAL VIEJO**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / *Camino Rl. viejo*

Adierakideak: ikus *BIDEZAR*

Toponimoa: **CAMPO SANTO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Campo Santo*

Toponimoa: **CARNICERÍA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Carnicería*

Kokagunea: Hiribarrua (Legazpi-Soraluze)

Toponimoa: **CASA CHIQUITA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / “*Casa chiquita* o cuerdas de las fondas de la Calle de la Estación”

Kokagunea: Hiribarrua (Geltoki)

Toponimoa: **CASA CONCEJIL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Casa Concegil*

1752-06-13: ZUA10 / “Tabernas de vino Nabarro: *Casa Concegil* y Barrio de Eizaga”

1752-06-13: ZUA10 / “Taberna o tabla de vino clarete: *Casa concegil* nombrada Cuartel”

1775: HIPO5 (90.or) / *Casa concegil*

1861: ZUA19 / *Casa Concegil*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: **CASA CONSISTORIAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Casa consistorial*

Kokagunea: Hiribarrua (Euskadi Enparantza)

Toponimoa: **CASA ESTACIÓN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Casa Estación*

Kokagunea: Hiribarrua (Geltoki)

Toponimoa: **CASA DE BENEFICENCIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Casa de Beneficencia*
Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CASA DE LA CRUZ**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1735-11-18: ZUA10 / “*Casa de la Cruz* de Gurruchaga de avajo”

1740-08-28: ZUA10 / *Casa de la Cruz*

1775: HIPO5 (78.or) / “*Casería* nombrada *la Cruz* o *Cruceaga*”

1789: HIPO6 (42.or) / *Casa de la Cruz*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **CASA DE LA PRADERA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: ZUA23 / *Casa de Pradera*

Adierakideak: ikus *ZELAIKOA*

Oharrak: “*La del prado*” (1741, ZUA8)

Toponimoa: **CASA DEL CUARTEL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1731-10-14: ZUA10 / *Casa del Cuartel*

1742-10-14: ZUA10 / “*Casa cuartel* con su *Taberna*”

1752-11-26: ZUA10 / “*Taberna* o *tabla* de vino clarete: *Casa* concegil nombrada *Cuartel*”

1793: HIPO6 (70.or) / *Quartel*

1831: HIPO6 (12.or) / “*Casa* de su *havitación* existente en la plaza pública de esta villa, que es conocida con el nombre *de Cuartel* o la nueva de *Alzola*”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: **CASA DEL HORNO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Casa del horno*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CASA DEL JEFE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Casa del Jefe*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: Geltoki-buruaren etxeari deitzen zitzaion horrela.

Toponimoa: **CASA SERORAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (104.or) / *Casa seroral*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **CASA SOBRE EL JUEGO DE PELOTA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Casa sobre el juego de pelota*
Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **CASA VICARIAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1842: HIPO6 (259.or) / *Casa vicarial*

1861: ZUA19 / *Casa Vicarial*

1871: ZUA20 / *Casa Vicarial*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **CUARTEL DE CARABINEROS**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / “*Antes Cuartel de Carabineros*”

Kokagunea: Hiribarrua (Legazpi-Soraluze)

Toponimoa: **DAMAKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *dámakúa*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AGIÑAGABARRENA*

Toponimoa: **DAMASONEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *dámasonekúa*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AIZKIBELERDIKOA*

Oharrak: Baserri honetan Damaso Jauregi Zaldua (Aizkibel 1870) bizi izan zen, eta hortik haren izena.

Toponimoa: **DANBOLINAITZA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *danbóliñaitzá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: ikus *LANTEGI*

Oharrak: Urretxu eta Antzuola artean ere Danbolinaitz izeneko toponimoa dugu. Litekeena da «danbolin» itxurako harkaitzak daudelako izen hori hartzea.

Toponimoa: **DURANGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “*Casa de Duranga*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **EBROITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *ebroitturri*

Uzti baserria, 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: Azpeitiko udalerrian dago, Zumarragako mugatik gertu. 1956. urtean Zumarragako kontzejuak erosi zuen herriko ur-premia asetzeko. Izan ere, ur-embri izugarria dauka. Hodiak jarri aurretik, diotenez, ez zegoen ondotik igarotzerik, halakoa zen uraren indarra. Hor egon daiteke, bestalde, iturriaren izenaren azalpena, «ebro»-k piloa edo multzo handia adierazten baitu.

Toponimoa: EGI

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (152.or) / “Iohan Martínez de *Heguita*” (¿Herquiçia?) procurador de Montreal de Deva”

1543: ZUA1 / “*Eguia* la parte de pascoal de urdanbidieta, contribuyente de cada tres quartos”; “*Eguia* la parte de miguel de eguia e su muger, contribuyente de quarto hochabo”; “*Eguia* la parte de martin de muxica, contribuyente de quarto hochabo”

1793: HIPO6 (68.or) / *Eguia*

1871: ZUA20 / *Eguia*

1973: EE23 / *Eguia*

Ebakera: *égt*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: EGIALDEBARRENA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1810: HIPO6 (144.or) / *Egualdevarrena*

1862: HIPO8 (55.or) / *Egualde barrena*

Toponimoa: EGIBARRENA

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *egibarrená*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: EGIBIDE

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Iohan de *Guide*”; “Ihoan de *Heguide* (Hequivide?)”

1543: ZUA1 / “*Eguibide*, entero contribuyente”

1774: HIPO5 (62.or) / *Eguibide*

1871: ZUA20 / *Equivide*

Ebakera: *egibidé*

Vicente Telleria (Egibide baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Ospitaltxiki*

Oharrak: «Norteko» trenbidea egin zen garaian (1860-65 bitartean) eritegia egon zen baserri honetan. 1966. urtean berrizatu egin zen.

Toponimoa: EGIBIDEAURRE

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1857: HIPO7 (106.or) / “Terreno castañal en el término de *Eguibide aurrea*”

Ebakera: *egibideaurré*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **EGIBIDEKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *egibideko itúrriddá*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **EGILUZE**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1722-02-05: ZUA10 / *Eguiluze*

1743-06-24: ZUA10 / “Castaños del Tº de Arguisano en el que llaman *Eguiluce*”

1849: HIPO7 (35.or) / “Término de *Eguiluce*, por arriba y un costado con terrenos de Gaviria, por avajo con terreno de Altuna, y por otro costado con terrenos de la villa de Zumarraga”.

1958: EE36 / “Argomal *Eguiluce*”

Ebakera: *egiluzé*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **EGILUZEERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1987: EE16 / *Eguiluce-erreka*

Adierakideak: ikus *KAKAITURRI*

Toponimoa: **EGUZKIALDE (AITZAGA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *éuzkialdé*

Jesusa Zaldua (Aitzaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **EGUZKIALDEA (LETURIGOENA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *éuzkialdiá*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **EITZAGA**

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1543: ZUA1 / “La de jnº de olaçaval en *Eyçaga*, contribuyente de quarto hochabo”

1625: Isasti (115.or) / “*Eiceaga*, barrio de Zumarraga”

1724-07-30: ZUA10 / “Barrio de *Eizaga*”

1737-02-17: ZUA10 / “Calle y Barrio de *Eizaga*”

1775: HIPO5 (204.or) / “Balsa del Barrio de *Eizaga*”

1871: ZUA20 / “Barrio de *Eizaga*”

1920: ZUA18 / “Barrio *Eizaga*”

Ebakera: *éitzá*

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **EITZAGA**

Kontzeptua: 30403 / Errepidea (aldapa)

Iturriak: 1725-11-24: ZUA10 / “Cuesta de *Eizaga*”

1775: HIPO5 (72.or) / “Cuesta que por el Camino Rl se vaja desde *Eizaga* para la v^a de Ormaiztegui”

1775: HIPO5 (81.or) / “Camino que vaja desde Elgarretzas para lo más vajo de la Cuesta de *Eizaga*”

1810: HIPO6 (141.or) / “Cuesta de *Eizaga*”

1828: HIPO6 (213.or) / “Cuesta de *Eizaga*”

Adierakideak: ikus *EITZAGAALDAPA*

Toponimoa: **EITZAGA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (383.or) / “Regata de *Eizaga*”

Adierakideak: ikus *EITZAGAERREKA*

Oharrak: “Riachuelo que baja desde Eizaga a las heredades de la casa de Loidi” (1735-11-18, ZUA10)

Toponimoa: **EITZAGA**

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Iturriak: 1574: Tell / “Puentecillo de *Eizaga*”

Toponimoa: **EITZAGAALDAPA**

Kontzeptua: 30403 / Errepidea

Ebakera: *eitzáaldapá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30, 88-38

Adierakideak: *Eitzaga*

Toponimoa: **EITZAGAAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1987: EE16 / *Eizaga azpia*

Toponimoa: **EITZAGAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1858: Plano10 / *Eizaga-erreka*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Uegon, Mandaosin, Aldaskaerrekea, Eitzaga*

Toponimoa: **EIZAGIRRE DE SUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Eyçaguirresuso*, entero contribuyente”

Oharrak: Badirudi *Eizagirre de suso* baserriak baduela zerikusirik gero *Izagirre* izenez ezagutu denarekin.

Toponimoa: **EL RÍO CAUDAL**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1775: HIPO1 (45.or, 57.or) / *Río caudal*Adierakideak: ikus *UROLA*Toponimoa: **EL RÍO MAYOR**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1401: F60 (29.or) / "*Río mayor* de Legaspia"1819: HIPO2 (65.or) / "*Río maior* llamado Urola"Adierakideak: ikus *UROLA*Toponimoa: **EL RÍO PRINCIPAL**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1775: HIPO5 (122.or) / "*Río pral.* que baja desde Legaspia"1827: HIPO2 (97.or) / *Río principal*1854: HIPO3 (61.or) / *Río principal*Adierakideak: ikus *UROLA*Toponimoa: **ELAUSA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: 1. *eláuxé* / 2. *eláúsá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ELAUSO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *eláúsó*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ELGARRESTA**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1726-08-18: ZUA10 / "*Sosquera de Elgarresta*"1734-12-12: ZUA10 / "*Sosquera de Elgarresta*"1749-05-26: ZUA10 / "*Varrio de Elgarrestta*"1877: ZUA5 / "*Barrio de Elgarresta*"Adierakideak: ikus *ELGARRESTAMENDI*Toponimoa: **ELGARRESTA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / "*Iohan Ortys d'Elgarrista*"; "*Iohan d'Elgarrista*, e Pero Yvanes d'Elgarrista"; "*Ihoan Çury d'Elgarrista*"1543: ZUA1 / "*Elgarresta* de jnº alonso, entero contribuyente"; "*Elgarresta* la de jnº peruco", entero contribuyente"; "*Elgarresta* la de pedro de aranburu, contribuyente de tres quartos"; "*Elgarresta* la de andres, contribuyente de medio"; "*Elgarresta* la de jnº lopez, contribuyente de medio"1625: Isasti (115.or) / *Elgarresta* (hiru)

1722-04-12: ZUA10 / “Casa de *Elgarresta*”
 1739-12-27: ZUA10 / “Casería de *Elgarresta* o *Echerreta*”
 1741: ZUA8 / *Elgarresta*
 1765: Asti (383.or) / “3 *Elgarresta*”
 1774: HIPO5 (72.or) / “Caserías de *Elgarresta*”
 1799: HIPO6 (90.or) / “*Elgarresta* todas”

Adierakideak: ikus *ELGARRESTA baserria*, *ITURBENEA* eta *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Elgarresta*

1871: ZUA20 / *Elgarresta*

Ebakera: *elgárrestá*

Justo Andueza (*Elgarresta baserria*), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Elgarresta-Alontsotegi*, *Alontsotegi*, *Alontso*, *Elgarresta de allá*

Oharrak: *Elgarresta* izeneko etxaldean, historian zehar, gutxienez hiru eraikuntza nagusi egon badira ere (*Elgarresta*, *Iturbenea* eta *Mendizabal*), azkenaldera izen horrekin bat besterik ez da ezagutu. Eraikuntza hori 1983. urtean eraitsi zuten «Antiguako Amaren ospitalea» egiteko.

Toponimoa: **ELGARRESTA DE ALLÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Elgarresta de alla*

Adierakideak: ikus *ELGARRESTA baserria*

Toponimoa: **ELGARRESTA DE MEDIO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Elgarresta de medio*

Adierakideak: ikus *ITURBENEA*

Toponimoa: **ELGARRESTA-ALONTSOTEGI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1736-06-16: ZUA10 / *Elgarresta Alonsotegui*

1775: HIPO5 (82.or) / *Elgarresta Alonsotegui*

1856: HIPO7 (86.or) / *Elgarresta Alonsotegui*

Adierakideak: ikus *ELGARRESTA baserria*

Toponimoa: **ELGARRESTA-ETXEERRE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1781: HIPO6 (6.or) / *Elgarresta Echeerrea*

1826: HIPO6 (203.or) / “Casa de *Elgarresta Echerre* propia de dho Agustín de Ybarguren”

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTA-ETXEERRETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Elgarresta Echeerretta*

1775: HIPO5 (95.or) / “Casería nombrada *Elgarresta echerretta*”

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTA-ITURBE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Elgarresta Yturbe*

Adierakideak: ikus *ITURBENEA*

Toponimoa: **ELGARRESTA-ITURBENEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1799: HIPO6 (93.or) / “Casería de *Elgarresta Yturbenea*”

Adierakideak: ikus *ITURBENEA*

Toponimoa: **ELGARRESTABARRENA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1775: HIPO5 (79.or) / “Casería de *Elgarresta barrena* que comunmente llaman Echerrea”

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTABEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1857: HIPO7 (103.or) / “Casa llamada *Elgarrestabea* o Echeerre”

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTAETXEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Elgarresta echea*

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTAETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1735-06-06: ZUA10 / *Elgarresta echeverri*

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ELGARRESTAMENDI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Ebakera: *elgarrestamendi*

Maria Ines Anduaga (Matxainbarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: ikus *ARGISAO*

Toponimoa: **ELGARRESTAMENDI**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *elgarrestamendi*

Jose Ibaguren (Ibagurenetxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Elgarresta, Argisao*

Oharrak: 1877an *Elgarrestamendi* auzoa 15 baserrik osatzen zuten, hala nola: *Altzeta* (desagertua), *Bidaurreta*, *Egibide*, *Elgarresta* (desagertua), *Ispillaga* (desagertua), *Iturbenea*, *Legazpijauregi*, *Matxainbarrena*, *Matxainerdikoa*, *Matxaingoena* (desagertua), *Mendizabal*, *Oruezabaleta*, *Oruezabaletaxiki* (desagertua), *Sangregoriotxiki* (desagertua) eta *Urazandi*.

Toponimoa: ELGARRESTARENA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (74.or) / “Casa llamada *Elgarreztenea* sitta en el varrio de Eyzaga”1793: HIPO6 (70.or) / *Elgarrestarena*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Elgarresta* Zumarragako bertako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.**Toponimoa: ELGARRESTAS**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1775: HIPO5 (81.or) / “Camino que vaja desde *Elgarrestas* para lo más vajo de la Cuesta de Eizaga”1775: HIPO5 (82.or) / “Camino que ba de Eizaga a *Elgarrestas* y Arguisano”Adierakideak: ikus *ELGARRESTA*, *ITURBENEA* eta *MENDIZABAL***Toponimoa: ELIZABERRIA**

Kontzeptua: 40703 / Ermita (ez dago)

Iturriak: 1741-11-26: ZUA10 / “Hermita de *Elizaberría* de la Piedad”1797: HIPO6 (84.or) / “Hermita de *Elizaverria*”1804: HIPO6 (111.or) / “Hermita que llaman *Elizaberría* confinante por mediodía con la de Calzaingoa”1848: HIPO7 (33.or) / “Hermita de *Elizaberría*”1858: Plano10 / “Hermita de *Elizaberrí*”Adierakideak: ikus *ZUFIAUR***Toponimoa: ELIZALDE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1736-06-17: ZUA10 / *Elizalde*1765: Asti (383.or) / *Elizalde*1821: HIPO6 (175.or) / “Ynsausti menor o *Elizalde*”1871: ZUA20 / *Elizalde*1987: EE28 / “Ynsausti menor o *Elizalde*”Ebakera: *eltzaldé*Pedro Lizarazu (*Elizalde* baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Intsausti menor*, *Intsausti de arriba*Oharrak: *Antio*-ko elizaren ondoan dago, eta hortik *Elizalde* izena.**Toponimoa: ELIZALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1966: EE14 / *Elizalde***Toponimoa: ELIZAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *elitzazpiddá*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996
Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ELIZBIDE** (ABENDAÑO)
Kontzeptua: 30404 / Bidea
Iturriak: 1968: EE32 / “Camino *Elizbide*”

Oharrak: «Elizbideak» hildakoen gorpuak elizara eramateko erabiltzen ziren bide «sakratuak» izaten ziren. *Abendaño* baserriko «elizbidea» *Aldats* izeneko hegitik igarotzen zen.

Toponimoa: **ELIZBIDE** (AIZKIBEL)
Kontzeptua: 30404 / Bidea
Iturriak: 1982: EE11 / *Elizbide*

Toponimoa: **ELIZBIDE** (KORTA)
Kontzeptua: 30404, 50501 / Bidea eta parajea
Ebakera: *elzbidé*
Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995
Kokagunea: 88-38

Oharrak: *Korta* baserriko «elizbidea» *Ataloi* parajetik igarotzen zen, eta handik *Aldasbarren* baserriera jaisten zen.

Toponimoa: **ELIZBIDE** (ZUMAKORTA)
Kontzeptua: 30404 / Bidea
Ebakera: *elzbidé*
Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995
Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Txerren* baserriko «elizbidea», *Errepelde* baserriaren goienetik igarotzen zen, eta handik *Agiñaga*-ko elizara.

Toponimoa: **ELIZKALE**
Kontzeptua: 10202 / Kalea
Iturriak: 1828: HIPO6 (227.or) / *Elizcale*
1871: ZUA20 / *Elizcale*
Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **ELIZONDO**
Kontzeptua: 10205 / Etxea
Iturriak: 1987: EE16 / *Elizondo*
Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ELIZOSTE**
Kontzeptua: 50501 / Parajea
Iturriak: 1847: HIPO7 (23.or) / “Heredad labradía en el término de *Elizoste*, confinante por la parte superior con camino que se dirige a la casería de *Yspillaga*”
1854: HIPO7 (73.or) / “Parage de *Elizoste*, confinante por oriente con la casa de *Mendiolana*, mediodía con camino carretil, poniente con la heredad de la Casa de *Marcoscoa*, y por el norte con camino carretil”

Toponimoa: **ELORDI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1817: HIPO6 (151.or) / “Paraje llamado *Elordi* o Lavaquizarra empezando desde el Ribazo Superior del Camino carretil que se dirige acia las Casas de Alzolas”

1861: HIPO8 (22.or) / “Vorda nueva de *Elordi* (de la Casería de Ayzaga)”

1990: EE26 / *Elordi*

Ebakera: 1. *elórdi* / 2. *elórdei*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995 (1)

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ELORDI DE ABAJO**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1736-07-30: ZUA10 / *Elordi Abajo*

Adierakideak: ikus *ELORDITXIKI*

Toponimoa: **ELORDIAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1843: HIPO6 (263.or) / “Terreno argomal conocido con el nombre de *Elordi azpia*”

Adierakideak: ikus *ELORDITXIKI*

Toponimoa: **ELORDIAZPIKOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1919: EE42 / “Hayedal denominado Basoeta o *Elordi-azpicoa*”

Toponimoa: **ELORDIGOENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1987: EE28 / “Basoeta o *Elordigoena*”

Adierakideak: ikus *BASOETA*

Toponimoa: **ELORDILABAKIZARRA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1845: HIPO7 (12.or) / “Terreno argomal en el término de *Elordi Labaquizarra*”

Adierakideak: ikus *LABAKIZARRETA*

Toponimoa: **ELORDITXIKI**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: 1. *elórritxiki* / 2. *elórditxiki*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996 (1)

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Elordiazpia*, *Elordi de abajo*

Toponimoa: **ELORRIAGA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1781: HIPO6 (6.or) / “Paraje que llaman *Elorriaga*”

Toponimoa: ELORRIAGA

Kontzeptua: 20108 / Karobia

Iturriak: 1828: HIPO6 (214.or) / “Parages llamados Echuri, Basaguchi, Udaga hacia la calera de *Elorriaga*”

Oharrak: “Camino carretil que se dirige a la calera de sobre Elorriaga que está en el camino para Azcoitia” (1827, HIPO6: 209)

Toponimoa: ELORRIAGA

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1543: ZUA1 / “Domº de *elorriaga* el de Uegon, contribuyente de octavo”1736-07-30: ZUA10 / “Casas de *Elorriaga*”1826: HIPO6 (189.or) / “Casería de *Elorriaga*”Ebakera: *elórredá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ELORRIAGAGOIKOA* eta *ELORRIAGAAZPIKOA*Oharrak: *Elorriaga* etxaldean eraikuntza nagusi bakarra egon zen XVIII. mendera arte; handik aurrera, itxura denez, bi.**Toponimoa: ELORRIAGA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Elorriaga abajo*1877: ZUA5 / *Elorriaga abajo*Adierakideak: ikus *ELORRIAGAAZPIKOA***Toponimoa: ELORRIAGA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Elorriaga arriba*1871: ZUA20 / *Elorriaga-arriba*Adierakideak: ikus *ELORRIAGAGOIKOA***Toponimoa: ELORRIAGAALDEKO ZABALA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Elorriaga aldeko zabala*Adierakideak: ikus *BELOKIKO ZABALA***Toponimoa: ELORRIAGAAZPIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1858: HIPO7 (115.or) / *Elorriaga azpicua*1861: HIPO8 (33.or) / *Elorriaga-azpicua*1920: ZUA18 / *Elorriaga Azpicua*Ebakera: *elórrazpikó*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Elorriaga*, *Elorriaga de abajo*, *Elorriagazpi***Toponimoa: ELORRIAGAGAÑA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *elórreagañá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Goiko gaina*

Oharrak: *Beloki* eta *Elorriagagoikoa* bitartean dagoen bidegurutze bati esaten zaio, *Sagaspe*-rako bide zaharra goitik behera abiatzen den lekuari, hain zuzen.

Toponimoa: **ELORRIAGAGARAKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1860: HIPO7 (143.or) / *Elorriaga Garaicoa*

1993: EE20 / *Elorriaga-garacoa*

Adierakideak: ikus **ELORRIAGAGOIKOA**

Toponimoa: **ELORRIAGAGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *elórriddágoíkuá*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Elorriaga*, *Elorriaga de arriba*, *Elorriagarakoa*

Oharrak: *Elorriagagoikoa* baserria agiritan *Soraizakon* auzoan agertzen bada ere, *Aranburusakon*-eko baserriekin harreman handiagoak izan dituela dirudi. Kalerako joan-etorriak, behintzat, duela gutxi arte *Areizgabaso* eta *Egi*-tik barrena egiten zituzten bertako bizilagunek.

Toponimoa: **ELORRIAGATXABOLAK**

Kontzeptua: 10301 / Txabolak

Ebakera: *elórreatxabolák*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus **SALETXETA**

Oharrak: "Camino Carretil que se dirige de las Bordas de Elorriaga a Lete" (1827, HIPO6: 207)

Toponimoa: **ELORRIAGAZPI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *elórriazpi*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus **ELORRIAGAAZPIKOA**

Toponimoa: **ELORRIBASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1725-09-23: ZUA10 / *Elorribaso*

Toponimoa: **ELORRIETA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1922: Plano15 / *Elorrieta*

1990: EE14 / *Elorrieta*

Kokagunea: 88-21, 88-13

Oharrak: Neolito-Brontzeko tumulu bat dago zabalgunehonetan.

Toponimoa: **ELORTXO**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1889: ZUA2 (10.or) / “Monte llamado *Elorcho*”; “Mojón numº cincuenta y cuatro: se halla colocado en la cima del monte llamado *Elorcho*”

Kokagunea: 88-13

Oharrak: Neolito-brontzeko bi tumulu daude mendi gain honetan.

Toponimoa: **ELOSIETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1734-05-27: ZUA10 / “Paraje *Elosieta* y Urrichipi ondo”
1746-08-16: ZUA10 / “Tº concegil de *Erosita*”

Toponimoa: **ELOSIETAAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / “Montes de Cortaverrialdea y *Elosieta-azpia*”

Toponimoa: **ENTRAÑETA**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *entrãñetá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **EPARRENETA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1752-11-26: ZUA10 / *Eparreneta*

1782: HIPO6 (7.or) / “Término nombrado *Eparreneta* (...) confina por un lado con el Ipinogui de José de Ybarguren y castañal de la Caserfa de Aizaga”

1826: HIPO6 (193.or) / “Término de *Eperneta*”

1852: HIPO7 (56.or) / “Terreno poblado de robles y ayas, situado en el término nombrado *Eperneta* (...) en el que tiene construida una borda para ganado lanar, confinante por la parte baja con un arroyo que baja del alto llamado Pagochoeta, por la Cabecera que es el oriente con un terreno de Yburreta arriba, por mediodía con otro del citado Juan Ignacio Echeverria, y por el norte con un camino carretil y castañal de la caserfa de Aizaga”

1862: HIPO8 (71.or) / “Término llamado Olarte y paraje de *Epanerreta* pegante al castañal de la caserfa de Arizaga-andia”

Ebakera: *epérletá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **EPELDENANDIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (74.or) / “Casa de *Epelden andia*”

1791: HIPO6 (55.or) / “Casa de *Epelden andia* (...) sita en el varrio de Zufiaurre”

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Epelde* Azkoitiko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: EPELDENEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1746-08-16: ZUA10 / *Epelden*1775: HIPO5 (113.or) / “Casa nombrada *Epelden* sita en el varrio de Zufiaurre”1842: HIPO6 (260.or) / “Casa conocida con el nombre de *Epeldenea*”1848: HIPO7 (30.or) / *Epeldenea*1861: HIPO8 (25.or) / “Casas llamadas *Epeldenea*”

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: EPELDENEA MAYOR

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Epelde maior*1741: ZUA8 / *Epeldene mior*1749-02-05: ZUA10 / *Epelden Maior*1775: HIPO5 (76.or) / *Epelden maior*1789: HIPO6 (38.or) / “Casas de *Epelden mayor* y menor (...) sitas en el varrio de Zufiaurre”1810: ZUA15 / *Epeldenea mayor*1814: ZUA4 / *Epeldenea mayor*1828: ZUA7 / *Epeldenia mayor*1859: HIPO7 (130.or) / *Epelde mayor*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Epeldenea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: EPELDENEA MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Epelde menor*1741: ZUA8 / *Epeldene menor*1749-05-26: ZUA10 / *Epelden menor*1786: HIPO6 (38.or) / “Casas de *Epelden mayor* y *menor* (...) sitas en el varrio de Zufiaurre1828: ZUA7 / *Epeldenia menor*1848: HIPO7 (36.or) / *Epeldenea menor*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Epeldenea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: EPELDENEA NUEVO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1850: HIPO6 (40.or) / *Epeldenea nuevo*1859: HIPO7 (130.or) / “Casas de *Epelde mayor* y *Epelden nuevo* (...) sitas en el varrio de Zufiaurre”

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Epeldenea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: EPERRALDE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: 1. *epérraldé* / 2. *ipárraldé*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995 (1)

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995 (2)

Adierakideak: ikus *URDANBIDETA*

Oharrak: *Eperralde Urdanbideta* baserriko bizitza bati esaten zaio. Hango bizalagunak jatorriz *Errepelde* baserrikoak direnez, izen-nahasketa egon dela dirudi. Seguruenik *Errepelde* > *Eperralde*.

Toponimoa: **ERAUSTEGI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / “Mojón número sesenta y siete: se halla colocado a la orilla de la regata Berasaco-erreca, en el punto llamado *Eraustegui*”

Adierakideak: ikus *ERAUSTEGIZULO*

Toponimoa: **ERAUSTEGIZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *eráusteizuló*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Eraustegi*

Toponimoa: **ERDIKO BIDE**

Kontzeptua: 30404, 50306 / Bidea eta Zeharra

Ebakera: *erdiko bidé*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ERDIKO SAILA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *erdiko sallá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ERDIKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1919: EE38 / “Heredad denominada *Erdico-soroa*”

1987: EE28 / *Erdicosoroa*

Toponimoa: **ERDIKO SUERTEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *erdiko suértea*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **ERDIKO TXABOLA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *erdiko txabolá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ERDISORO**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1987: EE28 / *Erdisoro*

Toponimoa: **EREDADE**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *édadé*
 Juan Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Eredade* izeneko parajeak ohikoak dira inguruko herrietan, hala nola: Legazpin, Zerainen...

Toponimoa: **ERLATOKIETA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *erlatokitá*
 Maria Mintegi (Oiangurentxiki baserria), 1995

Toponimoa: **ERLEGI**
 Kontzeptua: 50305 / Hegia
 Ebakera: *érléi*
 Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995
 Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **ERLEGIALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1922: Plano15 / *Erley-aldea*
 1966: EE14 / *Erley aldea*
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERLO**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *érló*
 Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ERRAMUAZPI (LANDABURU)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *errámuazpi*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ERRAMUAZPI (OLAARTE)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *errámuazpi*
 Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ERRASTEGIGAZTAÑADISAKONA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 19??: EE15 / *Errastegui-Gastañadi-Sacona*

Toponimoa: **ERREKAAUNDI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1968: EE32 / *Erreca-aundi*

Ebakera: *errékaundi*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERREKAAUNDIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1968: EE14 / *Erreca-aundi-aldea*

Toponimoa: **ERREKALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *errékaldé*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERREKALDESORATXO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1968: EE14 / *Errecalde-soracho*

Adierakideak: ikus *ERREKALDE* eta *SORATXO*

Toponimoa: **ERREKASAKONA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1889: ZUA2 (12.or) / “Mojón número setenta y cuatro: se encuentra en el punto llamado Zumacorta burua al lado de la regata *erreca-sacona*”;
“Mojón número setenta y cinco: se halla en el punto de desagüe de la regata llamada *erreca-sacona* al río Urola”

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERREKATXIKI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1968: EE32 / *Erreca-chiqui*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERREKATXO (AGIÑAGA)**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1968: EE14 / *Errecacho*

Ebakera: *errékatxó*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Adierakideak: ikus *AGIÑAGAERREKA*

Toponimoa: **ERREKATXO (ELGARRESTAMENDI)**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *errékatxó*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *LEGAZPIERREKA*

Toponimoa: **ERREKATXO** (KORTA)

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *errekatxó*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Sorginzulo*

Toponimoa: **ERREKATXO** (URRUZTI)

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *errekatxó*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Adierakideak: ikus **ZUMAKORTAERREKA**

Toponimoa: **ERREKAUNDI** (LETURIAUZO)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1845: HIPO7 (8.or) / “Castañal de *Erreca-andia*”

1862: HIPO8 (78.or) / “Término de *Errecaandia*”

1871: ZUA20 / “Castañal en *Errecandia*”

Ebakera: *errekaundi*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ERREKAUNDIA** (UROLA)

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Ebakera: 1. *errekaundiddá* / 2. *errekaundi*

María Jesus Arrieta (Pagoeta baserria), 1995 (1)

María Lete (Ule baserria; Irigoien baserria), 1996 (2)

Adierakideak: ikus **UROLA**

Toponimoa: **ERREKETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *erreketá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ERREMENTARIETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Casa de Caleguen en el varrio de Eizaga y la otra que está a su lado llamada *Rementarieche*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ERREPELDE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Errepelde*

1824: HIPO6 (182.or) / “Casería nueva de *Repelde*”

1861: ZUA19 / *Errepelde*

1862: HIPO8 (79.or) / *Repelde*

1877: ZUA5 / *Errepelde*

1968: EE32 / *Errepelde*

Ebakera: *errépeldé*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Etxetxiki*

Toponimoa: **ERREPELDEBAZTERRA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1862: HIPO8 (79.or) / “Trozo de terreno en *Errepelde Basterra*”

Toponimoa: **ERREPORTA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *erréportá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ERRETEN**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1693: Jaka2 (11.or) / “Puente del *Retén*”

1695: Jaka2 (21.or) / “Puentes de Mendaraz y de *Retén*”

Adierakideak: ikus *ZUFIAUR*

Toponimoa: **ERROTALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *errótalde*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Iburreta* etxaldetik gora, erreka-ondoan dagoen paraje bati esaten zaio. Garaien batean errota zegoelako izango du seguruenik izen hori. Dena den, inguruko bizilagunek ez dute ezagutu eta miatutako agiritan ere ez da haren aipamenik egiten.

Toponimoa: **ESCORIAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / “*Escorial ó Artiz*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ESNEERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: 1. *esnээрrekiá* / 2. *esnđerreká*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995 (1)

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Uraldietan zuri etortzen omen da.

Toponimoa: **ESPALOIA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: 1. *espáloia* / 2. *espóloia*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagarakoa baserria), 1995 (1)

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Hala esaten zaio Zumarragako kaletik, *Gurrutxaga* etxaldetik barrena, *Antio*-ra doan bideari. Izan ere, gurdi-bidearen ondotik, oinezkoentzako bidea edo «espaloia» doa. XVIII. mendean bestela ere ezagutzen zen, besteak beste: “Camino de Burruchaga” (1747-03-13, ZUA10); “Camino de la Antigua” (1765, Asti).

Toponimoa: **ESTRADAGAÑA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *estrágañá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXAAURREA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1789: HIPO6 (42.or) / “Heredad llamada *Echaaurrea*”

Toponimoa: **ETXABOLAZAR**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *etxábolazár*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ETXABURU (ABENDAÑO)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *etxáburú*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXABURU (EGIBIDE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxáburú*

Vicente Telleria (Egibide baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ETXABURU (ELORRIAGAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxáburú*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXABURU (ERREPELDE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburú*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXABURU (ETXEBERRILIZARATZU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburú*

Jose Manuel Zubizarreta (Etxeberrilizaratzu), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXABURU (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburú*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXABURU (IBARGURENETXEBERRI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburú*

Jose Ibarguren (Ibargurenetxeberrri baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ETXABURU (URRUZTI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburú*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXABURUA (ONDARRA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1939: EE25 / *Echaburua*

Toponimoa: **ETXABURUAUNDI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaburuaundi*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ETXEBURUA* (Urданbideta)

Toponimoa: **ETXAURREA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxaurredá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30
Adierakideak: *Txorisagarrondo*

Toponimoa: ETXAZPIA
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *etxázipá*
Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXEATZE (ARANBURUETXEBERRI)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *etxéatzé*
Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberry baserria), 1995
Kokagunea: 88-22

Toponimoa: ETXEATZE (IBARGURENETXEBERRI)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *etxéatzé*
Jose Ibarguren (Ibargurenetxeberry baserria), 1995
Kokagunea: 88-38

Toponimoa: ETXEATZE (LETURIBARRENA)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *etxéatzé*
Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995
Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEATZE (LETURIONDO)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *etxéatzé*
Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995
Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEATZEA (AIZKIBEL)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Iturriak: 1982: EE11 / *Echeatzea; Echeatzia*

Toponimoa: ETXEATZEA (ARANBURUALDEKOA)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *etxéatzia*
Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXEATZEA (MATXAINBARRENA)
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Iturriak: 19??: EE15 / *Echeatzea*

Toponimoa: ETXEATZEKO SAKONA
Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *etxeatzeko sakoná*
 Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995
 Adierakideak: ikus *ZAKARDI*

Toponimoa: **ETXEATZEKO SOROA**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeatzeko soruá*
 Justo Andueza (Elgarresta baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEAURRA (ARANBURUERDIKOA)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1983: EE12 / *Echeaurra*

Toponimoa: **ETXEAURRE (AGIRREETXEBERRI)**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *etxeaurré*
 Axier Lizarralde (Agirreetxeberrri baserria), 1996
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEAURRE (AIZKIBEL)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1982: EE11 / *Echeaurre*

Toponimoa: **ETXEAURRE (INTSAUSTI)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeaurré*
 Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEAURREA (ARANBURUALDEKOA)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeaurredá*
 Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEAURREA (IZUZKITZA)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1942: EE13 / *Echeaurrea*
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEAURREA (MARTIAMUNO)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1922: Plano15 / *Echeaurrea*
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEAURREA (MATXAINBARRENA)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 19?: EE15 / *Echeaurrea*

Toponimoa: **ETXEAURREA (MUXIKA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1966: EE14 / *Echeaurrua* (sic)

Toponimoa: **ETXEAURREA (URDANBIDETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1922: Plano15 / *Echeaurrea*

1991: EE31 / "Aitzarte Burua o *Echeaurrea*"

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEAURREKO HARIZTIA**

Kontzeptua: 50603 / Hariztia

Iturriak: 1993: EE21 / *Echeaurreco aristiya*

Toponimoa: **ETXEAURREKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Eche aurreko-soroa*

Toponimoa: **ETXEAURSAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1928: Plano16 / *Echeaur-sakona*

Toponimoa: **ETXEAZPI (ABENDAÑO)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1968: EE32 / "Aitz-carte, antes *Echeazpi*"

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEAZPI (BUZTINTZA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1994: EE19 / *Echeazpia*

Ebakera: *etxéazpi*

Jose Zaldua (Buztintza baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ETXEAZPI (ELORRIAGAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéazpi*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEAZPI (MARTIAMUNO)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1922: Plano15 / *Echeazpia*

1994: EE17 / *Echeazpia*

Ebakera: *etxéazpi*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEAZPI (MATXAINERDIKOA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: ETXEAZPI (MENDIZABAL)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ETXEAZPI (OLAARTE)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: ETXEAZPI (URRUZTI)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpi*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEAZPIA (ABENDAÑO)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *etxeazpiddá*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEAZPIA (ALTZOLA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1983: EE27 / *Echeazpia*

Toponimoa: ETXEAZPIA (ARANBURUERDIKOA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1983: EE12 / *Echeazpia*

Toponimoa: ETXEAZPIA (ELIZONDO)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1987: EE16 / *Echeazpia*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: ETXEAZPIA (GURRUTXAGAGARAKOA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxeazpiddá*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXEAZPIA (INTSAUSTI)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeazpiddá*
 Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXEAZPIA (MENDIZABAL)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1917: EE18 / *Echeazpia*

Toponimoa: ETXEAZPIA (MUXIKA)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1966: EE14 / *Echeazpia; Echeaspia*

Toponimoa: ETXEAZPIA (ONDARRA)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1939: EE25 / *Echeazpia*

Toponimoa: ETXEAZPIA (SALTSAMENDI)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 19??: EE29 / *Echeazpia*
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXEAZPIA (URDANBIDETA)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1922: Plano15 / *Echeazpia*
 1991: EE31 / *Echeazpia*
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXEAZPIKO SOROA (ELIZALDE)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeazpiko sorud*
 Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXEAZPIKO SOROA (ORAAGOIKOA)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeazpiko sorud*
 Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22

Toponimoa: ETXEAZPIKO SOROA (ORUEZABALETA)
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *etxeazpiko sorud*
 Resurreccion Mendizabal (Oruezabaleta baserria), 1995
 Kokagunea: 88-37

Toponimoa: ETXEAZPIKO ZELAIA
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéazpiko zeladdá*

Maria Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ETXEBERRI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Echavarri*

1749-05-26: ZUA10 / *Echeverri*

1822: HIPO6 (179.or) / "Casa llamada *Echeverri* (...) en el barrio de Eizaga"

1828: HIPO6 (213.or) / *Echeverri*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ETXEBERRI (ARANBURUSAKONA)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1862: HIPO8 (64.or) / *Echeverri*

Ebakera: *etxéberri*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ETXEBERRILIZARATZU*

Toponimoa: **ETXEBERRI (SORAIZAKONA)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Echeverria* de pedro de vizcardo, contribuyente de medio"

Ebakera: *etxéberri*

Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ETXEBERRIBIZKARDO*

Toponimoa: **ETXEBERRIALDAPA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *etxéberrialdapá*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEBERRIALDEA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 19??: EE29 / *Echeverri-aldea*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEBERRIBIZKARDO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1736-06-17: ZUA10 / *Echeverria Vizcardo*

1741: ZUA8 / *Echev^a Vizcardo*

1775: HIPO5 (87.or) / "Casería de *Echeverribizcardo*"

1861: ZUA19 / *Echeverri vizcardo*

1871: ZUA20 / *Echeverri-bizcardo*

Ebakera: *etxéberribizkardó*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Etxeberri* (Soraizakona), *Bizkardoetxeberrri*

Toponimoa: **ETXEBERRIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *etxéberrierreká*

Jose Manuel Zubizarreta (Etxeberrilizaratzu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30, 88-29

Toponimoa: **ETXEBERRIKO ETXABURUA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéberriko etxáburud*

Eliás Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEBERRIKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *etxéberrikó iturriá*

Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharra: *Etxeberribizkardo* baserriko iturria zen, eta hortik bere izena.Toponimoa: **ETXEBERRILIZARATZU**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Echeverrilicaracu*, entero contribuyente”1735-11-30: ZUA10 / “Camino antiguo de *Echeverri Lizarazu* a la Iglesia de la Antigua”1741: ZUA8 / *Echeverria Lizarazu*1860: HIPO8 (4.or) / *Echeverri-Lizarazu*1864: Nom (134.or) / “*Echeverri de Lizarazu*”

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Lizaratzu*, *Lizaratzuetxeberri*, *Etxeberri*, *Sagardoetxeberri*

Oharra: 1948an baserria eraberritu egin zen.

Toponimoa: **ETXEBERRINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Echeverrinea*1861: ZUA19 / *Echeverrinea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ETXEBERRISORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Heredad llamada *Echeverrisoro*”Oharra: *Gurrutzaga* etxaldearen azpian zegoen lursail hau.Toponimoa: **ETXEBERRITXO**Iturriak: 1961: EE33 / *Echeberricho*Toponimoa: **ETXEBURU (ALDASBARREN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéburú*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: ETXE BURU (ANDUEZU)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéburú*

Maria Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ETXE BURUA (ABENDAÑO)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1968: EE32 / *Echeburua; Echeburuba*

Toponimoa: ETXE BURUA (AIZKIBEL)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1982: EE11 / *Echeburua*

Toponimoa: ETXE BURUA (ALTZOLA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1984: EE27 / *Echeburua*

Toponimoa: ETXE BURUA (ARANBURUERDIKOA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1983: EE12 / *Echeburua*

Toponimoa: ETXE BURUA (ATXIBITAETXETXO)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1854: HIPO7 (70.or) / "Heredad llamada *Echeburua*"

Toponimoa: ETXE BURUA (URDANBIDETA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1922: Plano15 / *Echeburua*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ETXE BURUKO BARRUTIA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéburuko barrútidá*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: ETXEERRE

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1786: HIPO6 (26.or) / *Echeerrea*

1806: HIPO6 (122.or) / *Echeerre*

1857: HIPO7 (103.or) / "Casa llamada Elgarrestabea o *Echeerre*"

1861: ZUA19 / *Echerre*

1871: ZUA20 / *Echerre*

1920: ZUA18 / *Eche-erre*

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ETXEERRE-ELGARRESTA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1855: HIPO7 (83.or) / *Echeerre Elgarresta*

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ETXEERRETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1739-12-27: ZUA10 / "Casería de Elgarresta o *Echerreta*"

Adierakideak: ikus *MENDIZABAL*

Toponimoa: **ETXEGARATIKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxegátiko soruá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ETXEONDOA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1987: EE16 / *Echeondoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **ETXEOSTE (ALDASBARREN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxéosté*

Martin Aizkibel (Aldasbasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ETXEOSTE (OLIANGURENTXIKI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1961: EE33 / *Echeoste*

Toponimoa: **ETXEOSTEA (ARANBURUERDIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1983: EE13 / *Echeostea*

Toponimoa: **ETXEOSTEA (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *etxóstiá*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEOSTEA (IZUZKITZA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1942: EE13 / *Echeostea*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXEOSTEA (LANDABURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *itxósted*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ETXEOSTEA (MUXIKA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1922: Plano15 / *Echeostea*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXESOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1942: EE13 / *Echesoroa*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXETXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1884: DEA2 / *Echechiqui*

1942: EE13 / *Echechiqui*

Ebakera: *itxétxiki*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ERPELDE*

Toponimoa: **ETXETXIKIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: HIPO8 (14.or) / “Casa de *Echechiquia* en la calle pública (...) confinante por un costado con la casa de Olarangoa, y por el otro con la de Leturiachea”

1871: ZUA20 / *Echechiquia*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **ETXETXO (ATXIBITAETXETXO)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1850: HIPO7 (43.or) / *Echecho*

Ebakera: *etxétxó*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ATXIBITAETXETXO*

Toponimoa: **ETXETXO (IZUZKITZA)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *etxétxó*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus *IZUZKITZAETXETXO*

Toponimoa: **ETXETXOALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1972: EE24 / *Echecho aldea*

Toponimoa: **ETXETXOATZE**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *etxétxoatzé*

Ignacio Elgarresta (Aietsu baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ETXETXOKO TONTORRA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *etxétxoko tontorrá*

Maria Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Atxibitaetxetxo*

Toponimoa: **ETXEZAR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *etxézár*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus **MATXAINGOENA**

Toponimoa: **ETXEZARRA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Ebakera: *etxézarrá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Adierakideak: ikus **KUKUETXE**

Toponimoa: **ETXEZARRALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *etxézarraldeá*

Justo Andueza (Elgarresta baserria), 1995

Oharrak: *Oruezabaletaxiki* baserria zegoen alderdiari esaten diote horrela.

Toponimoa: **EURTZANE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *éurtzané*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **EUSTAKIOITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *eustákioittúrriddá*

Isidro Sodupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Izazpi*-ren magalean, *Alzoiiturri*-tik gertu, Eustaquio Arsuagak «txorroa» jarri zuen, eta hortik *Eustakioiturria*.

Toponimoa: **EZKERTEGI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *ezkértel*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **EZKIOGAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1994: EE19 / *Ezquioga aldea*

Toponimoa: **FÁBRICA DE FÓSFOROS**

Kontzeptua: 20200 / Industria

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Fábrica de fósforos*

1877: ZUA5 / *Fábrica de fósforos*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **FÁBRICA DE MARRAGUERÍA**

Kontzeptua: 20200 / Industria

Iturriak: 1845: HIPO7 (14.or) / *Fábrica de marraguerta*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **FRAILEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: HIPO6 (152.or) / *Frailecoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **GABILONDONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1800: HIPO6 (98.or) / *Gavilondonea*

1828: ZUA7 / *Gabilondonia*

1847: HIPO7 (21.or) / “Casa denominada Leturia, que hoy es conocida con el nombre de *Gavilondonea*, existente en la plaza de la expresada villa, confinante con la de Echezarreta, que se llama hoy Labecoa”

1871: ZUA20 / *Gabilondonea*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: **GAINBARRU**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: 1. *gáinbarrú* / 2. *gáinberrú*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995 (1)

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996 (2)

Toponimoa: **GAINTZELAIA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *gaintzéladdá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *GAINZABALA* (Atxibita)

Toponimoa: **GAINZABALA (ATXIBITA)**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1854: HIPO7 (70.or) / “Heredad llamada *Gainzabala*”

1919: EE42 / "Herrialde denominado *Gainzabal*"

1987: EE28 / *Gainzabal*

Ebakera: *gainzábalá*

Txomin Iturbe (Iburretazpikoa baseria), 1995

Adierakideak: *Gaintzelaia*

Oharrak: "Cumbre o prado de la Casa de Achivita-echecho" (1854, HIPO7: 71)

Toponimoa: **GAINZABALA (ELGARRESTAMENDI)**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: 1. *gaintzábal* / 2. *gainzábalá*

Vicente Telleria (Egibide baseria), 1995 (1)

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baseria), 1995 (2)

Justo Andueza (Elgarresta baseria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-37, 88-38

Toponimoa: **GALANTEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Galantecoa*

1854: HIPO7 (76.or) / *Galantecoa*

1871: ZUA20 / *Galantecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **GARONDO**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Iturriak: 1782: ZUA14 / "Peña de *Garondo*"

Adierakideak: ikus *KARANDOAITZ*

Toponimoa: **GAZTAÑABANAKATA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastáñabanakata*

Natividad Mendizabal (Korta baseria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **GAZTAÑADI (ABENDAÑO)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastáñadi*

Juan Toledo (Abendaño baseria), 1995

Adierakideak: ikus *IPUTEGI* (Abendaño)

Toponimoa: **GAZTAÑADI (AGIRREETXEBERRI)**

Kontzeptua: 50503 / Sakona

Ebakera: *gastáñeri*

Axier Lizarralde (Agirreetxeberry baseria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADI (ATXIBITABEKOA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *gaztēñari*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADI (EGI)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gaztēñari*

Maria Puldain (Egi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADI (LANDABURU)**

Kontzeptua: 50501 / Sakona

Ebakera: *gastāñari*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Sakon guztiari *Gaztañadi* esaten bazaio ere, alderdi txikiagoak bereizten dira, hala nola: *Aizegaztañeta*, *Berdeaundialdea*, *Erdiko suertea*, *Lanberri*, *Gaztañadibarrena*, *Anizuolasagarraldea*, *Sorobarrenaldea*, *Ukalondoaldea*, *Txerdorzuloaldea*, *Langaldea*...

Toponimoa: **GAZTAÑADI (SAGASPE)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gaztēñari*

Elias Zaldúa (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADIA (ABELETXE)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *gastāñeriddá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **GAZTAÑADIA (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1928: Plano16 / *Gaztiñariya*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADIA (ORUEZABALETA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastāñeriddá*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Oharrak: "Castañal de la Casería de Oruezabaleta" (1775, HIPO5: 79)

Toponimoa: **GAZTAÑADIA (URRUZTI)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastēñeriddá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GAZTAÑADIAUNDI** (AIZPURU)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastáñariaundi*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADIAUNDIA** (ORAAGOIKOA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1987: EE26 / *Gaztañadi aundia*

Toponimoa: **GAZTAÑADIAUNDIA** (ORAAZPIKOA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1919: EE38 / "Castañal denominado *Gastañadi-aundi*"

1987: EE28 / *Gaztañadi aundia*

Ebakera: *gastáñariaundiddá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Toponimoa: **GAZTAÑADIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *gastáñaribarrena*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1996

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **GAZTAÑADIKO ERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *gastáñariko erreka*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *UMENERREKA*

Toponimoa: **GAZTAÑADIKO ETXABOLEA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *gastéñariko etxabolía*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADITXIKI** (IBARGURENETXEBERRI)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastéñaritxiki*

Jose Ibarguren (Ibargurenetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **GAZTAÑADITXIKI** (ORAAZPIKOA)

Kontzeptua: 50607 / Gaztainadia

Iturriak: 1919: EE38 / "Castañal denominado *Gastañadichiqui*"

Toponimoa: **GAZTAÑADITXIKIA** (ELORRIAGAAZPIKOA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastéñaritsikiddá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADIZABAL**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *gastéñarizabál*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GAZTAÑADIZABALETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1810: HIPO6 (141.or) / “Heredad de *Gaztañadi Zavaleta*”

1828: HIPO6 (213.or) / “Heredad de *Gaztañarizabaleta*”

Oharrak: *Gaztañazabaleta* leku-izenaren adierakidea izango da seguruenik.

Toponimoa: **GAZTAÑAZABALETA**

Kontzeptua: 50301, 10104 / Sakona eta baserria (ez dago)

Iturriak: 1526: ZUA25 / “Martin de *Gastañazavaleta*”

1543: ZUA1 / “*Gastanazavaleta*, entero contribuyente”; “Lo de martin de *gastañaçavaleta*, contribuyente de octavo”

1775: HIPO5 (124.or) / “Tierra de dos Guerras sita en el término y paraje que llaman *Gastanazabaleta*, que confina por un lado con tierras pertenecientes a la casa de Zavalo, y por el otro con tierras de dha casa de Olazabaldegui, por arriba con camino de servidumbre para la Casa de Eguibide, y por avajo con tierras de dcho Fco de Yzaguirre”

1805: HIPO6 (119.or) / “Término llamado *Gaztañazabaleta*”

1987: EE16 / *Gastanazabaleta*

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Eitzaga*-tik beherako sakon honetan etxea zen antzina.

Toponimoa: **GERRA**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / “Molino de *Guerra*”

1871: ZUA20 / “Molino de *Guerra*”

Adierakideak: ikus *GERRAERROTA*

Toponimoa: **GERRAERROTA**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Guerraerrota*

1856: HIPO7 (92.or) / “Molino denominado *Guerra-errota*”

1877: ZUA5 / *Guerra-errota*

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Gerra*

Oharrak: “Guerra molino” (1814, ZUA4)

Badirudi errota hau “Andres de Gerra”-k eraiki zuela (ESHU: 201), eta hortik bere izena.

Toponimoa: **GERRANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (76.or) / *Guerranea*

1828: ZUA7 / *Gerrania*

1833: HIPO6 (237.or) / “Casa nombrada *Guerranea* que se halla en la calle de Zufiaur”

1871: ZUA20 / *Guerranea*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Gerra* Urretxuko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **GOIBURU**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Goiburu*

1871: ZUA20 / *Goiburu*

1928: Plano16 / *Goiburu*

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Itxura denez, *Gurrutzagarakoa* baserriaren saletxe edo borda izan zen, baserri bilakatu aurretik. 1928. urtean berreraiki egin zen, sute baten ondoren kixkalita geratu ondoren.

Toponimoa: **GOIBURUKO AIZPURUEGIKO SAILA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburuko-aipuru eguko (sic) salla*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIBURUKO ANTIGUAALDEKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburuko Antigua aldeko soroa*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIBURUKO BARRUTIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburuko barrutia*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIBURUKO PAGADIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburuko-pagairiya*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Ipiñogialdea*

Toponimoa: **GOIBURUKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburuko-soróa*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIBURUKO SOROAREN HARUNZKO ALDEKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburuko-soron Auzcaldeko-zelaya*
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIBURUTIK GORAKO PINUDIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goiburutik gorako piñuriya*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIENETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1734-02-07: ZUA10 / “Casa de *Goienechea*”

1826: HIPO6 (203.or) / “Casa de *Goeyeneche* con su fragua”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **GOIKO ALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1988: EE22 / *Goico aldea*

Toponimoa: **GOIKO GAIN (ARGISAO)**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1958: EE36 / *Goico-gaña*

Ebakera: *góiko gáin*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARGISAOGAIN*

Toponimoa: **GOIKO GAIN (TROSAMUÑO)**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *góiko gáin*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TROSKAMUÑO*

Toponimoa: **GOIKO GAIN (ZUMAKORTA)**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *góiko gáin*

German Plazaola (Txerren baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ZUMAKORTABURUA*

Toponimoa: **GOIKO GAINA (ELORRIAGA)**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *góiko gáin*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *ELORRIAGAGANA*

Toponimoa: **GOIKO GAINA (KORTA)**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *góiko gañá*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1996

Adierakideak: ikus *KORTAGANA*

Toponimoa: **GOIKO GAZTAINADIA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *góiko gaxtáñeiddá*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **GOIKO ITURRI (LETURIBARRENA)**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *góiko itturri*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO ITURRI (SAGASPE)**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *góiko iturri*

Elias Zaldua (Sagaspes baserria), 1995

Kokagunea: 8830

Toponimoa: **GOIKO MENDI (ARGISAO-EKIALDEA)**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *góiko mendí*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARRATEKO GAINA* eta *PAGOEDERGAÑA*

Toponimoa: **GOIKO MENDI (ARGISAO-MENDEBALDEA)**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Ebakera: *góiko mendí*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: ikus *ARGISAO*

Toponimoa: **GOIKO PAGADIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1979: EE10 / *Goico-pagadia*

Adierakideak: ikus *PAGAZURIETA*

Toponimoa: **GOIKO SAKONA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1966: EE14 / *Goico-sakona*

Toponimoa: **GOIKO SORO (IGARABERRI)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *góiko soró*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **GOIKO SORO (MUXIKA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1922: Plano15 / *Goico soroa*

Ebakera: *góiko sô*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO SORO (URRUZTI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *góiko soró*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO SOROA (GOIBURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goico soroa*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIKO TXABOLA (ARGISAO)**

Kontzeptua: 10301, 50200 / Etxola eta mendi baten goialdea

Ebakera: *góiko txabolá*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **GOIKO TXABOLA (IBURRETAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *góiko txabolá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **GOIKO TXABOLAALDEA (GOIBURU)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Goico chavola aldeá*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOIKO TXABOLALDEA (ORAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *góiko txabolaldíá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Oharrak: Paraje honetan dagoen etxola 1929. urtean erre zen, gordeta zeuden egur-ikatz zakuek su hartu zutenean.

Toponimoa: **GOIKO TXABOLEA (URRUZTI)**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *góiko txabolíá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **GOIKO ZELAIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *goiko zelaidá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **GOROSPE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / “La de *Gorospe*”

1775: HIPO5 (102.or) / “Casa de *Gorospe*”

1862: HIPO8 (37.or) / “Casa *Gorospe*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Gorospe* Zegamako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonomiak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **GOROSPENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Gorospenea*

1850: HIPO7 (39.or) / “Casa de *Gorospenea* (...) que está en medio de la Hermita de Elizaberria y la Casa de Mallecoa”

1871: ZUA20 / *Gorospenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: ikus *Gorospe*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **GURRUTXAGA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Martín López de *Gorruchaga*”

1543: ZUA1 / “Lo de clara martin de *gurruchaga*, contribuyente de octavo”

1625: Isasti (115.or) / *Gurruchaga* (bi)

1765: Asti (383.or) / “3 *Gurruchaga*”

1775: HIPO5 (77.or) / “Casertías de *Burruchaga*”

Ebakera: *burútxá*

Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAGARAKOA*, *GURRUTXAGAAZPIKOA* eta *GURRUTXAGAERDIKOA*

Oharrak: *Gurrutxaga* etxaldean bi eraikuntza nagusi bereizten ziren XVIII. mendera arte: *Gurrutxagarakoa* eta *Gurrutxagaazpikoa*. *Gurrutxagaerdikoa* geroztikoa da.

Toponimoa: **GURRUTXAGA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Burruchaga de avaxo*

1735-11-18: ZUA10 / “Casa de la Cruz de *Gurruchaga de avajo*”

1740-08-28: ZUA10 / “Xaral de *Buruchaga de abaxo*”

1741: ZUA8 / *Burruchaga de abajo*

1774: HIPO5 (69.or) / *Gurruchaga de avajo*

1775: HIPO5 (84.or) / “Dos caserías de *Burruchaga de avajo* y de medio”

1826: HIPO6 (195.or) / *Gurruchaga de abajo*

1871: ZUA20 / *Gurruchaga abajo*

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAAZPIKOA*

Toponimoa: GURRUTXAGA DE ARRIBA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1731-10-14: ZUA10 / *Gurruchaga de Arriba*

1737-12-08: ZUA10 / “Casas de *Burruchaga de arriba* y su borda”

1798: HIPO6 (90.or) / *Gurruchaga de arriba*

1871: ZUA20 / *Gurruchaga arriba*

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAGARAKOA*

Toponimoa: GURRUTXAGA DE MEDIO

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Burruchaga de Medio*

1861: ZUA19 / *Gurruchaga medio*

1871: ZUA20 / *Gurruchaga medio*

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAERDIKOA*

Toponimoa: GURRUTXAGA DE SUSO

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Gurruchagasuso*, entero contribuyente”

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAGARAKOA*

Toponimoa: GURRUTXAGA DE YUSO

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Gurruchaga yuso*, entero contribuyente”

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAAZPIKOA*

Toponimoa: GURRUTXAGAALDEA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: 1. *burrútxaaldia* / 2. *burrútxaldé*

Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995 (1)

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995 (1)

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: GURRUTXAGAAZPIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1797: HIPO6 (81.or) / “Parage nombrado *Gurruchaga azpia* (...) confina por el oriente con tierra de Casa nombrada *Gurruchaga de abajo*, por el poniente con la casa nombrada *Crucecoa*, por el medidía con Camino de servidumbre y por el setentrion con Heredad de la Casa de *Aizagaecha*”

Toponimoa: GURRUTXAGAAZPIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: HIPO6 (141.or) / *Gurruchaga azpicoa*

1862: HIPO8 (43.or) / *Gurruchagaaspicoa*

1920: ZUA18 / *Gurruchaga Azpicoa*

1919: EE42 / *Gurruchaga azpicua*
 1928: Plano16 / *Gurruchaga azpicoa*

Ebakera: *burrútxâzpíkoá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Gurrutxaga, Gurrutxaga de yuso, Gurrutxaga de abajo, Gurrutxagazpi*

Toponimoa: **GURRUTXAGAERDI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1920: ZUA18 / *Gurruchaga erdi*

Ebakera: *burrútxaerdt*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagarakoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAERDIKOA*

Toponimoa: **GURRUTXAGAERDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1928: Plano16 / *Gurruchaga erdicoa*

Ebakera: *burrútxaerdtkoá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Gurrutxaga, Gurrutxaga de medio, Gurrutxagaerdi*

Oharrak: Gaur egungo eraikuntza 1980ko hamarkadan egin zen, zaharraren leku berean.

Toponimoa: **GURRUTXAGAGARAKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1928: Plano16 / *Gurruchaga garacoa*

Ebakera: *burrútxagaákoá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Gurrutxaga, Gurrutxaga de suso, Gurrutxaga de arriba, Gurrutxagagoikoa*

Oharrak: Bi arkuko ataria eta armarría duen baserri eder hau 1768. urtean berriztatu zen, armarríaren azpiko aldean irakur daitekeenez: "MANDO FABRICAR ESTA OBRA TOMAS AGERREBENGOA EL AÑO 1768".

Toponimoa: **GURRUTXAGAGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1877: ZUA7 / *Gurruchaga Goicoa*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAGARAKOA*

Toponimoa: **GURRUTXAGAKO SOROAK**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Gurruchagako-sorok*

Toponimoa: **GURRUTXAGAS**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1746-01-16: ZUA10 / “Las dos nuevas Casas de *Burruchagas*”
 Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAGARAKOA*, *GURRUTXAGAAZPIKOA* eta
GURRUTXAGAERDIKOA

Toponimoa: **GURRUTXAGAZPI**

Kontzeptua: 10104 / Baserría

Ebakera: *burrútxazpi*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserría), 1995

Adierakideak: ikus *GURRUTXAGAAZPIKOA*

Toponimoa: **GURUTZEAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1994: EE19 / “Terreno erial de *Gurutze azpia*”

Toponimoa: **GURUTZETAKO BIZKARRA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *gurutzetako bizkarrá*

Juan Toledo (Abendaño baserría), 1995

Kokagunea: 88-13, 88-21

Toponimoa: **GURUTZONDO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1787: HIPO6 (27.or) / *Guruzondo*

1814: ZUA4 / *Cruzondo*

1821: HIPO6 (172.or) / *Cruzondo*

1845: HIPO7 (1.or) / *Guruzondo*

1850: HIPO7 (38.or) / “Casa germada de *Gurutzondo*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **HAYEDO**

Kontzeptua: 50602 / Pagadia

Iturriak: 1889: ZUA2 (7.or) / “Mojón num^o treinta y dos: se encuentra colocado en el punto conocido por *Hayedo*”

Oharrak: Pagoa izango zen landarerik ugariena 32. mugarriaren inguruan. Gaur arte iritsi zaizkigun izenetan, behintzat, «pago» da gehien errepikatzen den osagaia: *Pagotxoeta*, *Pagobakar*, *Pagalandeta*, *Pagola*...

Toponimoa: **HORNO DE EITZAGA**

Kontzeptua: 10104 / Baserría (ez dago)

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Horno de Eizaga*

1741: ZUA8 / *Orno de Eizaga*

1814: ZUA14 / *Orno de Eizaga*

Adierakideak: ikus *LABEKO*

Toponimoa: **HOSPITAL**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Ospittal*

1861: ZUA19 / *Hospital*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: IBAIA

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Ebakera: 1. *ibiddá* / 2. *ibaddá*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995 (1)

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995 (2)

Adierakideak: ikus *UROLA***Toponimoa: IBARGUREN**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / "Iohan Sánchez de *Ybarguren*"1543: ZUA1 / "*Ybarguren*, entero contribuyente"1735-06-06: ZUA10 / *Ybarguren*1775: HIPO5 (93.or) / *Ybarguren*1861: ZUA19 / *Ybarguren*Ebakera: *imárgun*

Jose Ibarguren (Ibargurenetxeberri baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IBARGURENZAR* eta *IBARGURENETXEBERRI***Toponimoa: IBARGUREN MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1765: Asti (384.or) / *Ybarguren maior*1871: ZUA20 / *Ybarguren mayor*1877: ZUA10 / *Ybarguren mayor*Adierakideak: ikus *IBARGUREN***Toponimoa: IBARGUREN MENOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1765: Asti (384.or) / *Ybarguren menor*1828: ZUA7 / *Ybarguren menor*Adierakideak: ikus *IBARGURENETXEBERRI***Toponimoa: IBARGUREN-TEJERÍA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1775: HIPO5 (101.or) / "Casa de *Ybarguren Tejeria*"Adierakideak: ikus *IBARGURENETXEBERRI***Toponimoa: IBARGURENALDE**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *imárgunaldé*

Jose Ibarguren (Ibargurenetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: IBARGURENETXEBERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Ybarguren echev^a*1851: HIPO7 (50.or) / *Ybarguren-Echeverri*1871: ZUA20 / *Ybarguren-echeverri*Ebakera: 1. *ibáunetxeberrí* / 2. *iddáunetxeberrí*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Ibarguren menor, Ibarguren-Tejerta*

Oharrak: Bailara honetako adinekoen arabera, badirudi eraikuntza honetatik hurbil, *Oianguren* aldera, antzina teileria bat zegoela. *Ibarguren-Tejerta* leku-izena ere, uste hori baieztatzeraz dator.

Toponimoa: **IBARGURENZAR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Ebakera: *ibárgunzár*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Ibarguren, Ibarguren mayor*

Oharrak: 1913. urtean hustuz gero ez da inor bizi izan bertan.

Toponimoa: **IBURRETA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F7 (149.or) / “Garçia d’*Iviarreta*”; “Garçia d’*Uyurreta*”; “Pero Yvanes d’*Uyurreta*”

1405: F47 (49.or) / “Garçia Peres de *Ybiurreta*”

1543: ZUA1 / “*Yburreta* de joanys, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Iburreta* (bi)

1920: ZUA18 / *Yurreta*

Ebakera: *iúrretá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IBURRETAAZPIKOA* eta *IBURRETAGARAKOA*

Toponimoa: **IBURRETA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Yburreta de Abajo*

1871: ZUA20 / *Yburreta abajo*

Adierakideak: ikus *IBURRETAAZPIKOA*

Toponimoa: **IBURRETA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Yburreta de Arriva*

1819: HIPO6 (164.or) / “Casa solar de *Yburreta de Arriba* con su borda”

1871: ZUA20 / *Iburreta arriba*

Adierakideak: ikus *IBURRETAGARAKOA*

Toponimoa: **IBURRETA DE YUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (85.or) / “Casa solar de *Yburreta de Yuso*”

Adierakideak: ikus *IBURRETAAZPIKOA*

Toponimoa: **IBURRETAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1973: EE23 / “Castañal de *Iburreta aldea*”

Toponimoa: IBURRETAAZPIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1860: HIPO7 (141.or) / *Yburreta azpicoa*Ebakera: *iúrretaazpikuá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Iburreta, Iburreta de yuso, Iburreta de abajo*

Oharrak: 1998. urtean eraitsitako baserri honek puntu erdiko harrizko arku bat zuen ipar-mendebaldeko paretan, bere antzinatasunaren adierazle gisa. Dena den, azkeneko bizilagunen arabera, orube zaharra beherago omen zegoen.

Toponimoa: IBURRETAETXE

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Yburreta echea*1814: ZUA4 / *Yburreta eche*1871: ZUA20 / *Yburreta-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: *Iburreta* Zumarragako bertako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonomioa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: IBURRETAGARAKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1858: HIPO7 (113.or) / *Yburreta garacoa*1862: HIPO8 (63.or) / *Yburreta garaycoa; Yburreta garacoa*1988: EE22 / *Iburreta garacoa*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Iburreta, Iburreta de arriba, Iburretagoikoa***Toponimoa: IBURRETAGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Ebakera: 1. *ibúrretagóikuá* / 2. *iúrretagóikuá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995 (1)

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996 (2)

Adierakideak: ikus *IBURRETAGARAKOA***Toponimoa: IBURRETAK**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Ebakera: 1. *ibúrreták* / 2. *iúrreták*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (1)

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996 (2)

Adierakideak: ikus *IBURRETAGARAKOA* eta *IBURRETAAZPIKOA***Toponimoa: IBURU**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ibú*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Iburuzulo*

Toponimoa: IBURUAZPIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (88.or) / “Paraje llamado *Yburu-azpia* (...) confina por la parte superior con camino carretil para las Caserías de Berroeta de la v^o de Ezquioga, por avajo con regata que vaja desde dhas Caserías y por ambos lados con tierras propias de la Casería de Beisagasti de avajo sita en dha va^a”

Toponimoa: IBURUZULO

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ibúruzuló*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Adierakideak: ikus *IBURU***Toponimoa: IDOIAGA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *idóiddá*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: IGARABERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1722-02-05: ZUA10 / “Casería y Molino de *Igueraberria*”1729-07-03: ZUA10 / “Casa de *Igaraberria*”1738-05-15: ZUA10 / “Casa y molino de *Igaraberria*”1775: HIPO5 (90.or) / “Casa y molino de *Igueraberria*”1789: HIPO6 (43.or) / “Casería y molino de *Ygueraverria*”1814: ZUA4 / *Ygaraberria*1861: ZUA19 / *Ygaraberria*1862: HIPO8 (64.or) / “Terreno castañal sobre *Ygaraberri*”1871: ZUA20 / *Ygaraberria*1920: ZUA18 / *Yraberri*Ebakera: 1. *idáberrí* / 2. *igáberrí* / 3. *iddáberrí*

Isidro Zabaleta (Igeraberri baserria), 1995 (1)

Puri Irure (Sasieta baserria), 1995 (2)

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998 (3)

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Igaraberri de allá, Igaraberrizarra*

Oharrak: *Igaraberri* izenez elkarren ondoan dauden bi eraikuntza ezagutu izan dira historian zehar, errota eta baserria. Errotari, dena den, *Akerrarena* ere deitu izan zaio azkenaldera.

Toponimoa: IGARABERRI

Kontzeptua: 20107 / Errota

Iturriak: 1722-02-05: ZUA10 / “Molino de *Igueraberria*”1729-07-03: ZUA10 / “Molino de *Igaraberria*”1738-05-15: ZUA10 / “Molino de *Igaraberria*”1775: HIPO5 (90.or) / “Molino de *Igueraberria*”1789: HIPO6 (43.or) / “Molino de *Ygueraverria*”1822: HIPO6 (179.or) / “Molino y casa de *Ygaraberri*”

1861: ZUA19 / “Molino de *Ygaraberria*”

1871: ZUA20 / “Molino de *Ygaraberria*”

Adierakideak: ikus *AKERRARENA*

Toponimoa: **IGARABERRI**

Kontzeptua: 60206 / Uharka

Iturriak: 1733-11-29: ZUA10 / “Presa del molino de *Igueraberria*”

1734-08-08: ZUA10 / “Presa de *Igueraberria*”

Oharrak: “Presa del molino de *Igueraberria*” (1733-11-29, ZUA10)

Urola ibaian dagoen uharka honetan *Igaraberrierrota*-rako ura desbideratzen zen.

Toponimoa: **IGARABERRI DE ALLÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Ygaraberria de allá*

1822: HIPO6 (179.or) / “Casa de *Ygaraberri de allá*”; “Molino y casería de *Ygaraberria de allá*”

1877: ZUA5 / *Ygaraberria de allá*

Adierakideak: ikus *IGARABERRI*

Toponimoa: **IGARABERRIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1939: EE25 / “*Igaraberri Alde* o *Iaraberri Aldea*”

Toponimoa: **IGARABERRIBURUA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1846: HIPO7 (12.or) / “*Igaraverri burua*, también *Ypinogui*”

1987: EE28 / *Igarberri burua*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **IGARABERRISOROPAREA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO8 (57.or) / “Término de *Ygaraberri soro-parea*, confina por O. con terrenos de las casas de *Yburreta*, *Olarte* y *Anduza* (sic), por M. con *Ypinogui* de la Casa de *Alzola*, por P. con camino carretil y terreno de *Anduza*, y por N. con terreno de la casa de *Ybarra-berria*”

Toponimoa: **IGARABERRIZARRA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *idberrizarrá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus *IGARABERRI*

Oharrak: XX. mendearen bigarren erdian *Igaraberri* baserriko bizilagunek etxe berria eraiki zuten zaharraren ondoan eta, horren ondorioz, etxe zaharrari *Igaraberrizarra* ere deitzen zaio.

Toponimoa: **IGARTZAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *igértzaerreka*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IZAZPIERREKA*

Oharrak: Ezkiogako *Igartza* baserriaren ondotik igarotzen da, eta hortik bere izena.

Toponimoa: **INDIANOSAGASTIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1852: HIPO7 (55.or) / “Heredad denominada *Yndiano Sagastia* en el barrio de Eizaga a espaldas de la Casa de Coletocoa”

Toponimoa: **INTSAUSTI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1968: EE32 / “Iputegui o *Insausti* y Soracho”

Adierakideak: ikus *IPUTEGI* (Abendaño)

Toponimoa: **INTSAUSTI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Ynsausti*, entero contribuyente”

1765: Asti (383.or) / *Ynchausti*

1774: HIPO5 (65.or) / “Casería *Ynsausti*”

1861: ZUA19 / *Ynsausti*

1871: ZUA20 / *Ynchausti*

Ebakera: *Intxausti*

Andres Etxeberria (*Intsausti* baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Intsausti mayor*, *Intsausti de abajo*

Oharrak: 1948an berreraiki zen, sute batek erabat kiskalita utzi ondoren. Diotenez, etxe zaharraren atariko ate gainean «1121 JM» jartzen zuen. Zenbakiak urtea adierazten badu, «1721» izatea bidezkoagoa da.

Toponimoa: **INTSAUSTI DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Ynchausti de Abajo*

Adierakideak: ikus *INTSAUSTI*

Toponimoa: **INTSAUSTI DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Ynchausti de arriba*

Adierakideak: ikus *ELIZALDE*

Toponimoa: **INTSAUSTI MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1750-10-26: ZUA10 / *Inchausti maior*

1775: HIPO5 (76.or) / “Casería de *Ynsausti maior*”

1820: HIPO6 (170.or) / “Caserías de *Ynsausti mayor* y menor”

1877: ZUA5 / *Ynchausti Mayor*

Adierakideak: ikus *INTSAUSTI*

Toponimoa: INTSAUSTI MENOR

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1750-10-26: ZUA10 / *Inchausti menor*1775: HIPO5 (76.or) / "Casería de *Ynsausti menor*"1821: HIPO6 (175.or) / "*Ynsausti menor* o Elizalde"1877: ZUA5 / *Ynchausti menor*1987: EE28 / "*Ynsausti menor* o Elizalde"Adierakideak: ikus *ELIZALDE***Toponimoa: INTSAUSTINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Ynchaustinea*1858: HIPO7 (125.or) / "Casa llamada *Ynsaustinea* (...) confinante al norte con Videzarra, por el oriente con el mismo camino, por mediodía con la casa de Dn. Juan Martín Garmendia, y por poniente con Camino Real"1861: HIPO9 (8.or) / *Ynchaustinia*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: *Insausti Soraizakon*-eko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.**Toponimoa: INTSAUSTINEA MAYOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Ynsaustinea mayor*1861: ZUA19 / *Inchaustinea mayor*1871: ZUA20 / *Inchaustinea-mayor*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: ikus *Insaustinea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: INTSAUSTINEA MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Ynsaustinea menor*1861: ZUA19 / *Ynsaustinea menor*1871: ZUA20 / *Inchaustinea-menor*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: ikus *Insaustinea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: INTXAURRETA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *intxáurretá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: INTXAURTXO

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1732-06-20: ZUA10 / "Paraje *Inchaurcho*"**Toponimoa: INTXAURTXOETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1742-02-18: ZUA10 / “Término concegil *Inchaurchoeta*”
 1928: Plano16 / *Inchaur choeta*
 Ebakera: *intxdurtxueta*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IÑAUSTI**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *iñáusti*
 German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995
 Adierakideak: ikus *IÑAUSTIZULO*

Toponimoa: **IÑAUSTIZULO**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *iñáustizuló*
 German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: *Iñauti, Ostabasoñauti*

Toponimoa: **IPINTZA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1720-11-30: ZUA10 / “Paraje de *Ipenza*”
 1848: HIPO7 (30.or) / “Castañal de *Ypenza*”

Toponimoa: **IPINTZA**
 Kontzeptua: 60204 / Iturria
 Iturriak: 1736-03-08: ZUA10 / “Fuente vieja de *Ipenza*”
 1746-01-16: ZUA10 / “Fuente de *Ipenza*”
 Adierakideak: ikus *IPINTZAKO ITURRIA*

Toponimoa: **IPINTZA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / *Ypenza*
 1765: Asti (382.or) / *Ypenza*
 1864: Nom (143.or) / *Ipinza*
 1871: ZUA20 / *Ypinza*
 1928: Plano16 / *Ipintza*
 Ebakera: *ipintzá*
 Maria Jesus Olaetxea (Ipintza baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30
 Adierakideak: *Ipintza de suso*

Toponimoa: **IPINTZA DE SUSO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Ypenza la de suso que es la de jnº*”
 Adierakideak: ikus *IPINTZA*

Toponimoa: **IPINTZAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO8 (62.or) / "Término llamado *Ypintza-aldea*"

Toponimoa: **IPINTZAKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *ipintzako iturriddá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Ipintza*

Toponimoa: **IPIÑOGI**

Kontzeptua: 50600 / Herri-saila

Iturriak: 1786: HIPO6 (26.or) / "*Ypinovi* de su casería de Ypenza"; "*Ypinovi* de su casería de Yzaguirre"

1793: HIPO6 (69.or) / "Castañal con el nombre de *Ypinogui*"

1800: HIPO6 (102.or) / "Término llamado *Ypinogui* concegil de esta V^a, nombrado de Arcausa (?)"

1823: HIPO6 (180.or) / "Terrenos llamados *Hipinoguis*, aplicados por dcha v^a a la Casería de Aranburu medio"

1826: HIPO6 (201.or) / "*Ypinogui* de Corttaberria"

1827: HIPO6 (208.or) / "*Ypinogui* de la Casa de Yzaguirre"

1827: HIPO6 (208.or) / "*Ypinogui* de Antinea"

1827: HIPO6 (209.or) / "*Ypinogui* de Aranburu de medio"; "*Ypinogui* de la Casa de Altuna"

1845: HIPO6 (12.or) / "*Ypinogui* en Salesburua"; "*Ypinogui* en Ameceta"; "Igaraverri burua, también *Ypinogui*"

1848: HIPO7 (32.or) / "*Ypinogui* de Oyangurenchiquia"

1852: HIPO7 (60.or) / "*Ypinogui* de la casería de Elorriaga arriba"

1861: HIPO8 (22.or) / "*Ypinoguis* de Yburreta-arriba"

1862: HIPO8 (56.or) / "Porciones de *Ypinoguis* y Osbasos (sic) existentes en los términos de Zurquiza, Caraverri-parea, Macharralde y Olarte-aldea"

1862: HIPO8 (57.or) / "*Ypinogui* de la Casa de Alzola"

Oharrak: «Ipiñogiak», «ostabasoak» eta «isasiak» bezala, herri-sailak ziren, ezaugarri definituak zituztenak (ikus *Isasi-ti* egindako oharra). Etxe bakoitzari bere «ipiñogia» zegokion, hau da, herri-lur guztietatik bere zatia.

Toponimoa: **IPIÑOGI (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1928: Plano16 / *Ipiñogui*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IPIÑOGI (MATXAINBARRENA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 19??: EE15 / "Argisano o *Ipiñoqui* (sic)"

Toponimoa: **IPIÑOGI (ORAAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1990: EE26 / *Ipiñoqui* (sic)

Toponimoa: **IPIÑOGI** (ORAAZPIKOA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1987: EE28 / *Ipañagui* (sic)

Toponimoa: **IPIÑOIA** (ARANBURUETXEBERRI)

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *iptñoia*

Jose Mari Etxezarreta (Aranburuetxeberry baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **IPIÑOIA** (LANDABURU)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *iptñoia*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Barrutia* (Landaburu)

Toponimoa: **IPIÑOIALDEA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Ipiñogui-aldea*

Adierakideak: *Goiburuko pagadia*

Toponimoa: **IPUTEGI** (ABENDAÑO)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1968: EE32 / "*Iputegui* o Insausti y Soracho"

Ebakera: *ipútei*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Gaztañadi* (Abendaño)

Toponimoa: **IPUTEGI** (ARANBURUETXEBERRI)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *ipútei*

Jose Mari Etxezarreta (Aranburuetxeberry baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IPUTEGI** (IBURRETA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *ipútei*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IRABAZI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *irábazi*

Vicente Telleria (Egibide baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimioa: IRUERREKETA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1994: EE19 / *Iruerrequeta*Ebakera: *irúerreketa*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Sakon honetan hiru erreka hauek batzen dira: *Argisaoerreka*, *Kakaiturri* eta *Suilperreka*.**Toponimioa: IRUMUGARRIETA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1889: ZUA2 (9.or, 10.or) / "Punto llamado Curuceta alto o *Yrumugarrieta*"; "Sitio de *Yrumugarrieta* y que sirve de punto divisorio para los términos municipales de Azcoitia, Azepeitia y Zumarraga"1927: ZUA3 / *Irumugarrieta*1990: Mun / *Iruarrieta*

Kokagunea: 88-14

Adierakideak: *Kurutzeta alto*, *Samiñoko gaina*

Oharrak: Mendi tontor honetan bat egiten dute Zumarraga, Azepeitia eta Azkoitiko udalerriek.

Toponimioa: IRUPAGOETA

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *irúpaotá*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Pagobakarraldea***Toponimioa: ISASI**

Kontzeptua: 50600 / Herri-saila

Iturriak: 1729-02-11: ZUA10 / "*Isasi* de Otadisacona"1729-07-03: ZUA10 / "*Isasi* de Atarinsasieta (sic)"1730-02-13: ZUA10 / "*Isasi* de Arguisano"1734-01-03: ZUA10 / "*Isasi* de la Antigua"; "*Isasi* de Saraspe aldea"

Oharrak: «Isasiak», «ipiñogjak» eta «ostabasoak» bezala, herri-sailak ziren, ezaugarri definituak zituztenak. XIX. mendearen hasierara arte, Zumarraga eta Urretxuko udalerrietan ondo bereizten ziren hiru mota horiek. Aipatutako garaian, ordea, bi kontzejuek frantziarren guduak sortutako zorrei aurre egiteko herri-lur gehienak saldu zituzten eta, ondorioz, deitura haiek esanahiaz hustu eta izen-berezi bezala geratu ziren. Herri-sail haietatik garoa, orbela, otea, fruituak edo egurra biltzen zituzten herritarrek, sailaren nolakotasunaren arabera. Izan ere, «Isasiak», «ipiñogjak» eta «ostabasoak» arau desberdinez baliatzen ziren. Hala, Urretxuko udal artxiboetan gordetzen den 1783ko agiri batean irakurtzen denez, «Isasiak» «ostabasoak» baino zaharragoak ziren: "...los Ysasis son de inmemorial tiempo, y los Ostavastos nuevos".

Toponimioa: ISPILLAGA

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Espillaga*1765: Asti (381.or) / *Yspillaga*1775: HIPO5 (97.or) / *Espilaga*1782: HIPO6 (11.or) / *Espillaga*1784: HIPO6 (19.or) / *Espilaga*

- 1814: HIPO6 (146.or) / *Yspillaga*
 1845: HIPO7 (4.or) / *Yspillaga*
 1854: HIPO7 (84.or) / *Yspillaga*
 1861: ZUA19 / *Espillaga*
 1864: Nom (143.or) / *Ispillaga*
 1908: ZUA15 / *Yspillaga*

Ebakera: *ispillá*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: 1980ko hamarkadan eraitsi zuten baserri hau.

Toponimoa: **ISTINGALDE**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *istingaldé*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ITSASATE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1889: ZUA2 (10.or) / “Punto llamado *Ychasate*”

Oharrak: *Urdanbideta* baserriaren inguruan dago paraje hau.

Toponimoa: **ITURBE-ELGARRESTA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / “La (casa) de Juan de *Yturbe Elgarresta*”

Adierakideak: ikus *ITURBENEA*

Toponimoa: **ITURBENEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1782: HIPO6 (11.or) / *Yturvenia*

1849: HIPO7 (34.or) / *Iturbenea*

1854: HIPO7 (83.or) / *Yturbenia*

1861: ZUA19 / *Yturbenea*

1864: Nom (143.or) / *Iturbenia*

1871: ZUA20 / *Yturbenea*

1920: ZUA18 / *Yturbenea*

Ebakera: *ittúrbené*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaletaundi baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Elgarresta*, *Elgarrestaiturbe*, *Elgarresta de medio*, *Elgarresta-Iturbenea*,
Iturbe-Elgarresta, *Iturbenekoa*

Oharrak: 1741ko agiri batean (ZUA8) “La de Juan de Yturbe” deitzen diote baserri honi. 1966an, bestalde, handitu egin zuten.

Toponimoa: **ITURBENEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1994: EE19 / *Iturbenecoa*
 Adierakideak: ikus *ITURBENEA*

Toponimoa: **ITURBIDE**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1990: EE26 / *Iturbide*

Oharrak: *Oraagoikoa* baserriaren sailetan azaltzen da paraje hau.

Toponimoa: **ITURBURUA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Iturriak: 1922: Plano15 / *Yturburua*
 1994: EE17 / “Chardina o *Iturburu*”
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ITURBURUAGARAIZABAL**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1968: EE21 / *Iturburuagaraizabal*
 Oharrak: *Okorro* baserriaren sailetan aipatzen da paraje hau.

Toponimoa: **ITURRALDE (KORTABERRI)**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1847: HIPO7 (22.or) / “Castañal nombrado *Yturralde*”
 1852: HIPO7 (56.or) / “Parage llamado *Yturraldea* (...) que confina por un lado y parte superior e inferior con dos caminos carretiles que de acia Cortaverria se dirigen a la regata de *Yturraldea*, por lo más cercano a la calle con los ostabastos de *Leturigoena* y *Cortaverria*”

Toponimoa: **ITURRALDE (LANDABURU)**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *iturralde*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ITURRALDE (LETURIBARRENA)**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *iturralde*
 Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996
 Kokagunea: 88-21
 Adierakideak:

Toponimoa: **ITURRALDE (MATXAINERDIKOA)**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Ebakera: *iturralde*
 Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ITURRAUNDIETA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *itúrraudita*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ITURRIALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1942: EE13 / “Castañal de *Iturrialdia*”

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ITURRIANDIBURUA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1743-07-28: ZUA10 / “Tº *Iturriandiburua* de la Antigua”

1749-02-05: ZUA10 / *Iturriandiburua*

Oharrak: *Gurrutzagazpikoa* baserriari lotua agertzen da leku-izen hau.

Toponimoa: ITURRIAUNDI

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1826: HIPO6 (201.or) / “Camino Carretil que se dirige a *Yturriandia*”

1860: HIPO7 (144.or) / “Jarl de *Yturriandia*”

Ebakera: *itúrraudt*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: ITURRIBERRI

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1983: EE12 / *Iturri Berri*

Ebakera: *itúrriberrí*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Iturri honetan Abeletxe baserriko «lixibajolekua» omen zegoen.

Toponimoa: ITURRIETA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1747-01-15: ZUA10 / “Tº de *Iturrieta*”

Toponimoa: ITURRITXIKI

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *itúrritxiki*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: Iturri honetara etortzen omen ziren *Abeletxe* baserritik edateko ur bila.

Toponimoa: ITURRONDÓ

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1726-11-05: ZUA10 / “Parage *Iturrondo*”

1734-01-03: ZUA10 / *Iturrhondo*

1783: HIPO6 (13.or) / “Terreno en el término concegil de Lastaola y paraje llamado *Yturrondo*”

1839: HIPO6 (239.or) / “Castañal existente en el término de Lastaola y parage denominado *Yturrondo*”

1993: EE20 / *Iturriondo*

Ebakera: *ittúrroñdó*

Juan Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Elorriaga* etxaldeko bizilagunak iturri honetara etortzen ziren 1980ko hamarkadara arte edateko ur bila.

Toponimoa: **ITURRONDOBURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1750-10-26: ZUA10 / “T^o concegil *Iturrondoburu*”

1789: HIPO6 (43.or) / “Paraje llamado *Yturrondoburu*”

Toponimoa: **ITURRONDOERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *ittúrroñdoerreká*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ITURTXIKI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *itúrtxiki*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaleta), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ITURTXO (ARGISAO)**

Kontzeptua: 60204, 60202 / Iturria eta parajea

Iturriak: 1917: EE18 / *Iturcho*

Ebakera: *ittúrtxó*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **ITURTXO (OLAARTE)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (225.or) / “Términos conocidos con los nombres de Berroeta, *Yturcho*, Motolaza, Albiamenti, Traba-gaztañadi y Motalaza-barrena”

1849: HIPO7 (36.or) / “Término de *Yturcho* (...) confinante por la parte inferior con terrenos de la casería de Olarte y por la superior y arriba y costados con terrenos que fueron concegiles”

Toponimoa: **ITURTXOALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (199.or) / “Término llamado *Yturchoaldea*”

Toponimoa: **ITURTXOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1922: Plano15 / *Yturchueta*
 1991: EE31 / “Basabaster o *Iturchueta*”
 Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **ITURTXULO**
 Kontzeptua: 60105 / Osina
 Ebakera: *iturtxuló*
 Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998
 Kokagunea: 88-30
 Oharrak: *Elorriaga*-ko *Goiko gain*-etik gertu dago.

Toponimoa: **ITURTXUPEBARRENA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1889: ZUA2 (10.or) / “Punto denominado *Yturchupe barrena*”
 Oharrak: Zumarraga eta Azkoitiren arteko mugari zahar hau *Iurtxoeta* izeneko parajearen azpian egongo zen seguruenik.

Toponimoa: **ITXAURBASOA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1927: ZUA3 / *Ichaur Basoa*

Toponimoa: **IXIDROREN PARTIDUA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Ebakera: *ixídrón partidúe*
 Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996
 Adierakideak: ikus SORAIZ

Toponimoa: **IXURI**
 Kontzeptua: 50301 / Sakona
 Iturriak: 1723-02-17: ZUA10 / “Monte *Ichuri*”
 1734-01-03: ZUA10 / *Achuri* (sic)
 1827: HIPO6 (208.or) / “Terreno llamado *Echuri* (...) confinante con el cerrado de Elorriaga (...) y por abajo el Ypinogui de la Casa de Yzaguirre y el camino carretil a la dicha casa y un arroyo pequeño para arriva”
 1983: EE12 / *Isur*
 Ebakera: 1. *ixíbi* / 2. *txur* / 3. *txut*
 Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995 (1,2)
 Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995 (3)
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRRE**
 Kontzeptua: 10104 / Etxaldea
 Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Martín d’*Eyçaguirre*”
 1734-02-07: ZUA10 / “Casa de *Izaguirre*”
 1784: HIPO6 (21.or) / *Yzaguirre*
 1827: HIPO6 (208.or) / “Ypinogui de la Casa de *Yzaguirre*”

Ebakera: *izârré*

Isidro Sodupe (Abeletxe baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IZAGIRREAUNDI* eta *IZAGIRRETXIKI*

Toponimoa: **IZAGIRRE DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1780: HIPO6 (2.or) / "Casa de *Yzaguirre de arriba*, y de la nueva edificada y conocida con el nombre de *Yzaguirre de arriba*"

Adierakideak: ikus *IZAGIRRETXIKI*

Toponimoa: **IZAGIRRE MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Yzaguirre mayor*

1871: ZUA20 / *Yzaguirre mayor*

1993: EE20 / *Yzaguirre mayor*

Adierakideak: ikus *IZAGIRREAUNDI*

Toponimoa: **IZAGIRRE MENOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Yzaguirre menor*

1871: ZUA20 / *Yzaguirre menor*

1993: EE20 / *Yzaguirre menor*

Adierakideak: ikus *IZAGIRRETXIKI*

Toponimoa: **IZAGIRREAUNDI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: 1. *izârraundí* / 2. *izârré* / 3. *izârraundí*

Isidro Sodupe (Abeletxe baserria), 1995 (1,2)

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996 (3)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Izagirre*, *Izagirre mayor*

Oharrak: Etxearen aurrealdeko erdiko zatia oholez estalita dauka, antzinako erara.

Toponimoa: **IZAGIRREAZPI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *izâarreazpi*

Isidro Sodupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRREETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (112.or) / "Casa de *Yzaguirreechea* con su casa de fragua frente la Hermita de Santa Engracia"

1871: ZUA20 / *Izaguirre-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Izagirre* Zumarragako bertako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **IZAGIRREKO BARRUTIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *izárreko barrútidá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRREKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *izárreko itúrriidá*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRREKO TXABOLAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *izárreko txáboláldiá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRREKO TXAREA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1983: EE12 / *Izarreco charia*Toponimoa: **IZAGIRRENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Izaguirrenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Izagirreetxea*-ri egindako oharra.Toponimoa: **IZAGIRRERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *izárrereká*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRRESAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *ixársakoná*

Juan Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAGIRRESALETXEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1823: HIPO6 (180.or) / "Casa de *Yzaguirre salechea*"Adierakideak: ikus *IZAGIRRETXIKI*Toponimoa: **IZAGIRRETXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1857: HIPO7 (108.or) / *Yzaguirre chiquia*

Ebakera: 1. *izártxiki* / 2. *izáarretxiki*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995 (1)

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Izagirre*, *Izagirre menor*, *Izagirre de arriba*, *Izagirresaletxea*

Oharrak: Badirudi *Izagirretxiki* baserria XVIII. mendearen bigarren erdian eraiki zela (ikus *IZAGIRRE DE ARRIBA*). 1998. urtean berria eraikitzen ari dira zaharraren lekuan.

Toponimoa: **IZAGIRRETXIKIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ixártxikialdeá*

Juan Aranberri (Elorriagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **IZAZPI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1833: HIPO6 (234.or) / “Argomal de *Ysazpi*, en el parage llamado Narrucoi”

1841: HIPO6 (255.or) / “Terreno argomal del término de *Ysazpi*”

1889: ZUA2 (1.or, 6.or) / “Monte llamado *Yzazpi*, que en la cima de este monte se encuentran las líneas divisorias de Ezquioga, Azpeitia y Zumarraga”; “Cima del monte *Yzazpi*”

1983: EE12 / *Izazpi*

Ebakera: *isáspi*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **IZAZPI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1889: ZUA2 (6.or) / “Regata de *Yzazpi*”; “Alumbramiento del riachuelo del monte de *Yzazpi*”

Adierakideak: ikus *IZAZPIERREKA*

Toponimoa: **IZAZPIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *izázipierreká*

Jose Ibaguren (Ibagurenetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-30, 88-38

Adierakideak: *Izazpi*, *Igartzaerreka*, *Buztintza*, *Berroetaerreka*

Toponimoa: **IZAZPIGAÑA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *izázipigañá*

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **IZURTZA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Yzurza*
 1775: HIPO5 (75.or) / *Yzurza*
 1871: ZUA20 / *Yzurza*
 Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **IZUZKITZA**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Iturriak: 1742-11-25: ZUA10 / “Puente del arroyo de *Izuzquiza*”
 Adierakideak: ikus *OKORROERREKEA*

Toponimoa: **IZUZKITZA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1720-01-21: ZUA10 / “Una calera en el paraje de *Izuzquiza*”
 1736-07-30: ZUA10 / “Paraje *Izuzquiza*”

Toponimoa: **IZUZKITZA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Yczuzquiça*, entero contribuyente”
 1625: Isasti (115.or) / *Izuzquiza*
 1781: HIPO6 (4.or) / “Casa solar de *Yzusquiza*”
 1871: ZUA20 / *Yzusquiza*
 1968: EE32 / *Izuzquiza*

Ebakera: *izúkitzá*
 Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21
 Adierakideak: *Izuzkitza mayor*, *Izuzkitza menor*, *Izuzkitzagoikoa*, *Izuzkitzabekoa*,
Martxielenekoa, *Agustiñekoa*

Oharrak: *Izuzkitza* baserria bitan erre da azken 260 urtetan: 1737 eta 1955 urteetan, hain zuzen. Azken sutearen ondotik, teiltatue batean zeuden bi bizitzak elkarrengandik urrundu ziren.

Ahoz ahoko tradizioaren arabera *Izuzkitza* oso baserri zaharra da, Zumarraga, Urretxu eta Legazpiko herri-kaskoen aurrekoa. Horrekin lotuta kontu ugari heldu dira gaur arte, besteak beste: *Antio*-ko elizaren zurajea hemendik eramandako haritzekin egin zela; Bergarako Elosuren sorrerak «auzoa» jan zuela, *Izuzkitza*-ko maizterrak hara joan zirelako bizi izatera; Elosuko *Iixaun* baserria *Izuzkitza*-tik gertuegi eraiki zutela, etxeko bildotsak haren lurretaraino sartzen baitziren, eta abar.

Toponimoa: **IZUZKITZA MAYOR**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1798: HIPO6 (90.or) / “*Izuzquiza maior y menor*”
 1822: HIPO6 (178.or) / *Yzuzquiza mayor*
 Adierakideak: ikus *IZUZKITZA*

Toponimoa: **IZUZKITZA MENOR**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1798: HIPO6 (90.or) / “*Izuzquiza maior y menor*”
 1826: HIPO6 (200.or) / *Yzuzquiza menor*
 Adierakideak: ikus *IZUZKITZA*

Toponimoa: **IZUZKITZA NUEVO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Yzusquiza nuevo*
Adierakideak: ikus *IZUZKITZASALETXEA*

Toponimoa: **IZUZKITZABARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1800: HIPO6 (101.or) / “El Ypiñogui llamado *Yzuzquizarreña* y el de la casa de Eguivide”

Toponimoa: **IZUZKITZABERRIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1847: HIPO7 (22.or) / “Casita llamada *Yzuzquiza-berria*”

Adierakideak: ikus *IZUZKITZAETXETXO*

Oharrak: “Casa nueva de Yzusquiza” (1851, HIPO7: 47)

Toponimoa: **IZUZKITZAETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Yzuzquiza eche*

1861: ZUA19 / *Yzuzquiza-echea*

1871: ZUA20 / *yzusquiza echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Izuzkitza* Zumarragako bertako baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **IZUZKITZAETXETXO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *izúkitzaetxetxó*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Izuzkitzasaletxe, Izuzkitzaberria, Etxetxo*

Oharrak: Itxura denez, XVIII. mendearen bukaeran eraiki zen, ondorengo agiri-zatian ikusten den bezala: “Domº de Oyarzabal y María Josepha de Yzusquiza su muger (...) dueños y poseedores de la Casa solar de Yzusquiza (...) en treinta de Diciembre del año mil setecientos seseta y seis compraron una porción de tierra y en ella edificaron una casa Borda con paredes de cal y canto” (1781, HIPO6, 4.or).

Toponimoa: **IZUZKITZAKO ZUBIA**

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Ebakera: *izúkitzako zubiddá*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **IZUZKITZASALETXE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Yzusquiza Saleche*

1871: ZUA20 / *Izusquiza-saleche*

Adierakideak: ikus *IZUZKITZAETXETXO*

Toponimoa: **JAUREGI**

Kontzeptua: 10104 / Jauregia

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Jauregui*
 1765: Asti (381.or) / *Jauregui*
 1824: HIPO6 (181.or) / *Jauregui*
 Adierakideak: ikus *LEGAZPIJAUREGI*

Toponimoa: **JAUREGI**
 Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa
 Iturriak: 1947-10-04: ZUA24 / “Barrio de *Jauregui*”

Toponimoa: **JAUREGI**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1774: HIPO5 (69.or) / “Manzanal en el término llamado *Jauregui*”

Toponimoa: **JAUREGI**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1864: Nom (143.or) / “Leturia-echeberri ó *Jauregui*”
 Adierakideak: ikus *AXUNA*

Toponimoa: **JAUREGI**
 Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)
 Iturriak: 1689: Jaka2 (209.or) / “Presa del Molino de *Jauregui*”
 1735-06-06: ZUA10 / “Molino de *Jauregui*”
 1775: HIPO5 (121.or) / “Casa y Palacio de Legazpi Jauregui, y su Molino nombrado también de *Jauregui*”
 1851: HIPO3 (38.or) / “Presa del molino de *Jauregui*”
 1861: ZUA19 / “Molino de *Jauregui*”
 Adierakideak: ikus *JAUREGIERROTA*

Toponimoa: **JAUREGI**
 Kontzeptua: 60206 / Uharka (ez dago)
 Iturriak: 1790: UUA9 / “Presa de *Jauregui*”
 1951: Plano1 / “Presa de *Jauregui*”

Oharrak: *Urola* ibaian zegoen uharka honetan *Jauregierrota*-rako ura desbideratzen zen.

Toponimoa: **JAUREGI MAYOR**
 Kontzeptua: 10104 / Jauregia
 Iturriak: 1814: ZUA4 / *Jauregui mayor*
 1833: HIPO6 (235.or) / *Jauregui mayor*
 1871: ZUA20 / *Jauregui mayor*
 Adierakideak: ikus *LEGAZPIJAUREGI*

Toponimoa: **JAUREGIALDE**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1946-06-14: ZUA24 / *Jauregialde*

Toponimoa: **JAUREGIANDIA**
 Kontzeptua: 10104 / Jauregia

Iturriak: 1735-06-06: ZUA10 / *Jauregui andia*
 1775: HIPO5 (122.or) / *Jauregui andia*
 Adierakideak: ikus *LEGAZPIJAUREGI*

Toponimoa: **JAUREGIERROTA**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1864: Nom (143.or) / *Jauregui-errota*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Jauregi, Legazpi*

Oharrak: "Jauregui el molino" (1741, ZUA8), "Jauregui molino" (1845, HIPO7: 6)

1858an aldapara eta errota desjabetu zituzten «Norteko» trenbidea egiteko.

Toponimoa: **JAUREGIERROTAKO BARRUTIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1946: ZUA23 / *Jauregui-errotaco-barrutia*

Toponimoa: **JAUREGIETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Jauregui-echeverri*

Adierakideak: ikus *AXUNA*

Toponimoa: **JAUREGINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Jaureguinea*

1851: HIPO7 (49.or) / "Casa de *Jaureguinea* existente en el barrio de Eizaga (...)

cuya fachada da a la carretera general"

1871: ZUA20 / *Jaureguinea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Jauregi* Zumarragako bertako etxalde baten izena da (ikus *LEGAZPIJAUREGI*), eta hiribarruko oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **JAUREGINEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Jaureguinea*

Adierakideak: ikus *AXUNA*

Toponimoa: **JOAKINTSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *jokintxoró*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **JUANPERIZKO HEGIA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1862: HIPO8 (72.or) / "Cima llamada *Juan Peizco eguia*"

Oharrak: *Urruzti* baserritik gora dago hegi hau.

Toponimoa: JURDAN

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (115.or) / "Casa llamada de *Jurdan*"

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: JURDANGOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Jurdangoa*1775: HIPO5 (72.or) / "Casa llamada Mujica y *Jurdangoa*, ambas en el varrio de Eizaga quasi contiguas que las dibide el Camino público por donde se dirije desde la hermita de Santta Engracia para las caserías de Elgarrezta de esta va"1871: ZUA20 / *Jurdangoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: KAIKUERREKA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *káikuerreká*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: KAIKUITURRIA

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *káikuiturriddá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: KAKAITURRI

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *kakáitturrt*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Oharrak: Diotenez, garai batean sakon honetako altzetan bele ugari ibiltzen ziren, eta haien zirinek erreka zikintzen zuten. Leku-izenaren azalpen horrek ez dirudi oso sinesgarria. Gainera, lehen osagaia beste hitz baten eraldaketa izan liteke, hala nola: «kaiku» (*Kaikuiturri...*); «kako» (*Kakosoro...*)...

Toponimoa: KAKOSORO

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kakósoró*

Miguel Arostegi (Aizpurua baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: KALEALDEA (AGIRRE)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kaleáldeá*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KALEALDEA (IGARABERRI)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kaléaldeá*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **KALEBARREN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Calebarren*

1781: HIPO6 (5.or) / *Calevarren*

1828: ZUA7 / *Calebarren*

1871: ZUA20 / *Calebarren*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **KALEGOEN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Casa de *Caleguen* en el varrio de Eizaga y la otra que está a su lado llamada Rementarieche”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **KALEMUSU**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Calemusu*

1798: HIPO6 (89.or) / *Calemusu*

1871: ZUA20 / *Calemusu*

1882: ZUA16 / *Calemoso*

1961: EE33 / *Calemuso*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **KALEMUSUSAIL**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *klámusdill*

Axier Lizarralde (Agirreetxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KALESORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1961: EE33 / “*Calesoro*, antes Parapo”

1987: EE16 / *Calesoro*

Ebakera: *kalésô*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KALTZAINGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1804: HIPO6 (111.or) / “Hermita que llaman Elizberria confinante por mediodía con la de *Calzaingoa*”

1814: ZUA4 / *Galzaingoa*

1828: ZUA7 / *Galchaingoa*

1860: HIPO8 (1.or) / *Calzadaingoa*

1871: ZUA20 / *Calzaingoa*

1877: ZUA5 / *Kalsaingoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **KAMINBURU**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kaminburú*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KAMIÑAZPI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *kamiñazpi*

Jose Ibareguren (Ibaregurenexberri baserria), 1995

Axier Lizarralde (Agirreexberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **KANTERALDE (ANTIO)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kantéraldé*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Antio*-ko elizaren gainaldean dago, *Beloki* aldera.

Toponimoa: **KANTERALDE (OLAARTE)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kantéraldé*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **KANTERALDEA (LANDABURU)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kantéraldeá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Landaburu* baserriko pagadian dago, *Sagaspe*-ra doan bidearen azpian.

Toponimoa: **KANTERATALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kantéralalde*

María Mintegi (Oiangurentxiki baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **KANTIÑETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kantñetá*

Maria Mintegi (Oiangurentxiki baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: *Sorginzulo*-ren ondoan dago, trenaren azpiko pasabidetik gertu. Beste hainbat lekutan bezala, trenbidea egin zen garaian «kantina» egongo zen seguruenik, eta hortik bere izena.

Toponimoa: **KAPITANGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1790: HIPO6 (44.or) / “Castañal conocido con el nombre de *Capitan Gaztañadi* que existe entre las Caserías de Ypenza y Ondarra”

Toponimoa: **KAPITANSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1810: HIPO6 (141.or) / “Heredad de *Capitán Soro*”

Toponimoa: **KARABERRIPAREA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO8 (56.or) / “Porciones de Ypinoguis y Osbasos (sic) existentes en los términos de Zurquiza, *Caraverri-para*, Macharralde y Olarte-aldea”

Toponimoa: **KARANDOAITZ**

Kontzeptua: 50301, 50307 / Sakona eta harkaitzak

Iturriak: 1782: ZUA14 / “Peña que llaman *Garando aiz*”

Ebakera: *kándoitz*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-14

Toponimoa: **KARANDOAITZAZPI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *kándóitzazpi*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-14

Toponimoa: **KARANDOAITZERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *kándóitzerreka*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-14, 88-22

Toponimoa: **KARANDOAITZERREKETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (189.or) / “Término de *Candoiz Errequeta*”

Toponimoa: **KARLOSENA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *karlósená*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *SORAIZBAZTERRA*

Toponimoa: **KAROBIALDE** (AGIRREETXEBERRI)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *karóialdé*

Axier Lizarralde (Agirreetxeberry baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KAROBIALDE** (KORTA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *karóbialdé*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **KAROBIALDE** (MATXAINBARRENA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *karóbialdé*

Maria Ines Anduaga (Matxainbarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **KAROBIALDE** (SAGASPE)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *karóialdé*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KAROBIALDEA** (SALETXETA-SAGASPE)

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *károialdeá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Sagaspe* baserriaren inguruan bi karobi zeuden lehen: bata, *Saletxeta* deitzen zaion parajea; eta bestea, *Arkazieta*-ren goialdean.

Toponimoa: **KAROBIGAIN**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *karógáin*

Martin Aizkibel (Aldasbarrena), 1995

Oharrak: *Aldasbarren* baserriko karobia etxe berria dagoen lekuan zegoen.

Toponimoa: **KARRERA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO7 (32.or) / "Otros tres trozos sitios en el referido monte de Arguisano y términos llamados *Carrera*, Balento y Saconandia, adjudicados con el título de Ypiñogui al citado D. Fco. Javier de Oria"

Ebakera: *karrérrá*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **KATEAKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1842: HIPO6 (258.or) / *Catecoa*

1861: ZUA19 / *Cateacoa*

1871: ZUA20 / *Cateacoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **KATEATXIKI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: HIPO6 (207.or) / “Casa de *Catea chiqui* (...) en el varrio de Eyzaga”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **KATEETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1882: ZUA16 / *Cate-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: XIX. mendean, *Eitzaga* auzoan «probintziko katea» zegoenez (errepidea ondoan zuten beste hainbat lekutan bezala) merkantziarekin igarotzen ziren garraialariak bidesaria ordaindu behar izaten zuten. *Kateetxea*-ren izena hortik etor daiteke.

Toponimoa: **KATENBIDE**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *katénbidé*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ZAMABIDE* (Soraiz)

Toponimoa: **KATILLUITURRI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *katilluiturri*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Pagotxoeta* eta *Belain* bitarteko sakonean dago.

Toponimoa: **KERIZAALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kéixaalde*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KIBI**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *kíbt*

Victoriano Intxausti (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **KLABELIÑETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1987: EE28 / *Clabeliñeta*

Toponimoa: KOLETO

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1736-06-17: ZUA10 / "Casa de *Coletto*"

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: KOLETOKOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1803: HIPO6 (105.or) / "Casa de *Coletocoa*, en el varrio de Eizaga"1862: HIPO8 (41.or) / "Casa de *Coletocoa* en el barrio de Eizaga, confina por el frente con la carretera gral., por un costado (...) la casa Seroral de la Hermita de S. Gregorio, y por la espalda con la regata de Ubegon"1871: ZUA20 / *Caletocoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: KOMUNEKO PINUDIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *komóneko piñúridá*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: "Monte del Señor Navarro" (1942, EE13); "Pinar del Señor Navarro" (1994, EE17)

Toponimoa: KONTZIALA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *kontzielá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Oharrak: Badirudi «kontzejala» hitza dugula toponimo honen oinarrian. Legazpin, izen bereko lursaila honela azaltzen da 1810. urteko agiri batean: "Terreno castañal existente en el término llamado Concejal" (H299: 229). «Kontzejuarena» edo «herriarena» dela adieraziko luke. Sakon hori, gainera, *Lastaola* izeneko eremu zabalago baten barruan dagoenez, hurrengo aipuan datorren «concegil» hitzarekin izan dezake loturarik: "Terreno en el término concegil de Lastaola" (HIPO6: 13).

Toponimoa: KONTZIALAKO ERREKEA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *kontzialako errekiá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Areitzabasoko errekea*Oharrak: ikus *Kontziala*-ri egindako oharra.**Toponimoa: KORTA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Corta*, entero contribuyente"1730-08-03: ZUA10 / *Corta*1871: ZUA20 / *Corta*Ebakera: *kórtá*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **KORTAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (93.or) / “Paraje llamado *Cortaaldea*”

1889: ZUA2 (5.or) / “Punto del monte Arguisano, conocido con el nombre de *Corta aldea*”

1994: EE19 / *Corta aldea*

Toponimoa: **KORTAALDEISTINGABARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1858: HIPO7 (120.or) / “Término de *Cortaalde Iztingabarrena*”

Toponimoa: **KORTAAZPIKOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1803: HIPO6 (107.or) / “Castañal que corresponde en el término de *Cortta azpicoa*”

1840: HIPO6 (242.or) / “Castañal del término de *Corta-azpicua* (...) confina por el oriente con una regata, por poniente con pertenecidos de Oyangueren Maior, por mediodía con jurisdicciones de la Casería de Corta, y por el norte con Castañal de la de Urrutia”

Toponimoa: **KORTABERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Cortaverria*, entero contribuyente”

1625: Isasti (115.or) / *Cortaberria*

1775: HIPO5 (72.or) / “Casa solar de *Cortaverria*”

1871: ZUA20 / *Cortaberria*

Ebakera: *kortáberri*

Jose Etxaniz (Kortaberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **KORTABERRIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / “Montes de *Cortaverrialdea* y Elosieta-azpia”

Toponimoa: **KORTABERRIBIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Iturriak: 1966: EE34 / *Cortaberri-bidea*

Toponimoa: **KORTABERRIETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Cortaberria echea*

1814: ZUA4 / *Cortaberri-eche*

1871: ZUA20 / *Cortaberri-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Kortaberri Leturiauzo*-ko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomioa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: KORTABERRINEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Cortaberrinea*1775: HIPO5 (77.or) / “Casa nombrada *Cortaverrinea*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Kortaberrietxea*-ri egindako oharra.**Toponimoa: KORTAGAÑA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: 1. *kortágaiñ* / 2. *kortágañá*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995 (1)

Jose Ibaguren (Ibagurenetxeberri baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Goiko gaina*, *Kortazabal***Toponimoa: KORTATXOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kortátxotá*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: KORTAZABAL

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *kortázabál*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KORTAGAÑA***Toponimoa: KUKUETXABOLA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Ebakera: *kukúetxábolá*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KUKUETXE***Toponimoa: KUKUETXE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Ebakera: *kukúetxé*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Etxezarra*, *Kukuetxabola*

Oharrak: *Kukuetze* antzina baserri izandako leku bati esaten zaio. *Agiñaga* auzoko bizilagunek ez dute inor ezagutu han bizi izaten, eta horregatik hain zuzen, aspaldian txoriak edo «kukuak» besterik bizi izan ez direnez, sor zitekeen oraingo izena.

Toponimoa: KURUTZEAGA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (78.or) / “Casería nombrada la Cruz o *Cruceaga*”1782: HIPO6 (10.or) / “Casa de *Guruceaga* sita frente la Yg^a Parroquial”1800: HIPO6 (101.or) / “Casa llamada *Guruceaga* o *Gurucecoa*”

1810: ZUA15 / *Crucea*

1814: ZUA4 / *Gurucea*

1877: ZUA5 / *Curutzea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **KURUTZEALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kützealdea*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *BELOKIGANA*

Toponimoa: **KURUTZEBASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kurützebasó*

Vicente Telleria (Egibide baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: *Eitzaga* auzoan bazen *Kurutzekoa* (*Kurutzeaga...*) izeneko etxea, eta litekeena da *Kurutzebaso* lursaila etxe harena izatea.

Toponimoa: **KURUTZEBERRIA**

Kontzeptua: 40704 / Gurutzea

Ebakera: *kurützeberridá*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **KURUTZEKO GAINA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *kurützeko gainá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Kurutzeko puntea, Pagolako gaina*

Oharrak: Gaur egun gurutzerik ez badago ere (ez bertan ez inguruan), leku-izenak adierazten duen bezala, antzina egon zela pentsa dezakegu. Bestalde, goraxeago dagoen *Kurutzeta* mendi gainarekin zerikusirik duela ematen du (ikus *KURUTZETA*).

Toponimoa: **KURUTZEKO PUNTEA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *kurützeko púntiá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KURUTZEKO GAINA*

Toponimoa: **KURUTZEOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1786: HIPO6 (25.or) / “Casa nombrada *Curucecoa* (...) sita en la proximidad de la Yglesia Parroquial”

1797: HIPO6 (81.or) / *Crucecoa*

1800: HIPO6 (101.or) / “Casa llamada Gurucega o *Gurucecoa*”

1854: HIPO7 (76.or) / *Curuzgoa*

1856: HIPO7 (88.or) / *Gurucecoa*

1861: ZUA19 / *Curutcecoa*

1871: ZUA20 / *Curutcecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **KURUTZETA**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1752: ZUA6 / “Canal y arroyo que baja de *Cruceta*”; “Término llamado *Cruceta*”

1889: ZUA2 (9.or) / “Monte llamado *Curuceta*”; “Borda de *Curuceta*”

Ebakera: *kurützetá*

Jose Antonio Zubizarreta (Otsolarre baserria), 1995

Adierakideak: ikus *SAMIÑO*

Oharrak: Gaur egun azkoitiarrek *Kurutzeta* goiko gainari esaten badiote ere (gain berari *Samiño* deitzen diote zumarragatarrek), Zumarragako udal artxiboko agiri zaharretan *Pagola*-ren ondoko paraje bati lotua azaltzen da, gaur egun *Kurutzeko gaina* deiturikoari lotua beharbada.

Toponimoa: **KURUTZETA ALTO**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1889: ZUA2 (9.or) / “Monte llamado *Curuceta alto* o Yrumugarrieta”

Adierakideak: ikus *IRUMUGARRIETA*

Toponimoa: **KURUTZETXIKI**

Kontzeptua: 40704 / Gurutzea (ez dago)

Ebakera: *kurützetxiki*

Miguel Aranberri (Elorriagoikoa baserria), 1998

Oharrak: *Elorriagoikoa* baserriitik gertu harrizko gurutze txiki bat zela esaten dute, bisutsarekin itotako gizon baten omenez jarria.

Toponimoa: **KURUTZEEZAR**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *kurützezar*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Gabiria, Ezkioga eta Zumarragako udalerrien arteko mugan dago. Hiru herrik muga egiten duten leku askotan bezala, hor ere gurutzeren bat egongo zen garai batean. *Mendiaras*-ko gurutzea, hain zuzen, Zumarraga, Urretxu eta Legazpi bat egiten zuten lekuan jarri zuten.

Toponimoa: **KURUTZEEZARRA**

Kontzeptua: 40704 / Gurutzea

Ebakera: *kurützezarrá*

Miguel Aranberri (Elorriagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Izazpi* mendia gainaldean bi gurutze daude: bata txikia (*Kurutzezarrá* izenez ezagutzen dena); bestea handia (*Kurutzeberria* izenez ezagutzen dena). Lehenengoa Zumarragako udalerrian dago, eta bigarrena Ezkio-Itsasokoan.

Toponimoa: **LA ANTIGUA**

Kontzeptua: 40703 / Eliza (gero ermita)

Iturriak: 1731-01-23: ZUA10 / “Vasilica de nuestra Señora de *la Antigua*”
 1735-11-30: ZUA10 / “Yglesia de *la Antigua*”
 1743-02-27: ZUA10 / “Hermita de *la Antigua*”
 1765: Asti (383.or) / “Parroq^a *Antigua* de Zumarraga”
 1774: HIPO5 (69.or) / “Camino real público que va desde la plaza de
 Zufiaur a la Yg^a *antigua*”
 1792: HIPO6 (67.or) / “Parroquia *Antigua*”
 1854: HIPO7 (74.or) / “Hermita titulada *Antigua*”
 1864: Nom (143.or) / *La Antigua*

Adierakideak: ikus *ANTIO*

Toponimoa: **LA ANTIGUA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / “Monte de la *Antigua*”

Toponimoa: **LA ANTIGUA**
 Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua (ez dago)
 Iturriak: 1877: ZUA5 / *Antigua*
 Kokagunea: 88-30
 Adierakideak: *Sakristauaren etxea*

Oharrak: Etxebizitza hau *Antio*-ko elizaren kontra zegoen. Honela agertzen da XVIII. mendeko bi agiritan: “La parte de la Serora de la Hermita de la Antigua” (1743-02-27, ZUA10); “La (casa) de la Beatta de la Antigua” (1749-05-26, ZUA10).

1975. urtean eraitsi zuten.

Toponimoa: **LA CRUZ**
 Kontzeptua: 40704 / Gurutzeta
 Iturriak: 1774: HIPO5 (71.or) / “*Cruz* de piedra de esta v^a de Zumarraga”
 1792: HIPO6 (67.or) / “Casa que tiene hedificada por si frente de *la Cruz*
 contigua al camino biejo que de la calle de esta dha villa sube a la
 Parroquia Antigua”

Toponimoa: **LA PIEDAD**
 Kontzeptua: 10202 / Kalea
 Iturriak: 1871: ZUA20 / “Calle de *la Piedad*”
 1877: ZUA5 / “Calle de *la Piedad*”
 1920: ZUA18 / “Calle *Piedad*”
 Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **LA PIEDAD**
 Kontzeptua: 40703 / Ermita
 Iturriak: 1728-02-03: ZUA10 / “Vasilica de N^a S^a de *la Piedad*”
 1775: HIPO5 (119.or) / “Hermita de nuestra señora de *la piedad*”
 1789: HIPO6 (38.or) / “Hermita de Nra. Señora de *la Piedad*”
 Adierakideak: ikus *ZUFIAUR*

Toponimoa: **LA TEJERÍA**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (381.or) / “Regata de *la Tejería*”

Adierakideak: ikus *LEGAZPIERREKA*

Toponimoa: LA TEJERÍA

Kontzeptua: 20105 / Teileria (ez dago)

Iturriak: 1718: ZUA13 / *Tejería*

1730-12-03: ZUA10 / “Camino de San Gregorio a *la Tejería*”

1738-05-15: ZUA10 / “*Tejera* de esta Va”

1748-09-21: ZUA10 / “Camino carretil que se supone en el vivero Concegil de junto a *la Tejería*”

1765: Asti (381.or) / *Tejeria*

1775: HIPO5 (94.or) / “*Texeria* de hacer teja”

1824: HIPO6 (181.or) / “*Tejería* (confina con terrenos de la casería de Jauregui)”

1827: ZUA23 / “Larrain de *la texeria*”

1852: HIPO7 (54.or) / “Camino público que desde Eizaga dirige a *la Tejería*”

Oharrak: Teileria hau, gaur egun *Leturiatarren enparantza* dagoen lekuan zegoen. Dena den, ez zen Zumarragako teileria bakarra, beste bi gehiago ere, behinik behin, ezagutu baitira: bata *Eitzagaaldapa*-ren barrenean, *Ibargurenetsberri*-tik gertu; bestea *Zurkitza* izeneko parajea (*Izuzkitza* baseritik gora).

Toponimoa: LA TORRE

Kontzeptua: 10104 / Jauregia (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (95.or) / “Casa nombrada *la Torre*”

Adierakideak: ikus *NEKOLALDE*

Toponimoa: LAAPOTA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lápota*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-14

Oharrak: *Laapota* deitzen den parajeak ez du aparteko berezitasunik, ez baita ez zabalgunea, ez tontorra, ez sakona... Aldapan dago, ia 600 metroan. Garai batean garasaila zen, eta beharbada lau pago egongo ziren bertan. Hortik, gero, **laupagoeta* > **laupaota* > **laapaota* > *laapota*. Mota horretako toponimoak arruntak dira. Zumarragan bertan ere badira gehiago: *Irupagoeta*, *Bospagoeta*, *Bostaritzeta*...

Toponimoa: LABAKI (LETURIBARRENA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *lábki*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: LABAKIA (GOIBURU)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Lavaquiya*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **LABAKIBARREN**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1928: Plano16 / *Lavaqui barren*
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **LABAKIZARRA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Iturriak: 1817: HIPO6 (151.or) / “Parage llamado Elordi o *Lavaquizarra* empezando desde el Ribazo Superior del Camino carretil que se dirige acia las Casas de Alzolas”
 Adierakideak: ikus *LABAKIZARRETA*

Toponimoa: **LABAKIZARRETA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *laákizarreta*
 Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22
 Adierakideak: *Elordilabakizarra, Labakizarra*

Toponimoa: **LABEBERRI**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1826: HIPO6 (191.or) / “Casuca y Horno de *Labeverria* (...) junto al Camino de Virezarra”
 1827: ZUA23 / “*Labeverria* en seguida para el río de Mandaosin”
 1871: ZUA20 / *Labe berri*
 Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **LABEKOA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1803: HIPO6 (105.or) / *Labecoa*
 1871: ZUA20 / *Labecoa*
 1994: EE19 / *Labecoa*
 Ebakera: *labékoá*
 Jose Ibarguren (Ibargurenexberri baserria), 1996
 Kokagunea: 88-30
 Adierakideak: *Horno de Eitzaga*

Toponimoa: **LAIOTZA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *laiótzá*
 Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LANBERRI (AGIÑAGA)**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Iturriak: 1966: EE14 / *Lamberri*
 Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Lanberriak* lur landu berriak edo luberriak ziren.

Toponimoa: **LANBERRI** (LANDABURU)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lánberti*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1996

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **LANBERZARRA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lánberzarrá*

Ignacio Zabala (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LANDABURU**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Landaburu, entero contribuyente*”

1625: Isasti / *Landaburu*

1775: HIPO5 (117.or) / *Landaburu*

1871: ZUA20 / *Landaburu*

Ebakera: *landábú*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: 1904. urteko eraberritze lanen ondorioz bizitza bakarrekoa bilakatu zen.

Toponimoa: **LANDABURUERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *landábú erreka*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Adierakideak: ikus *UMENERREKA*

Toponimoa: **LANDABURUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Landavunea*

1845: HIPO7 (10.or) / *Landaburunea*

1871: ZUA20 / *Landaburunea*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Oharrak: *Landaburu Soraizakon*-eko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **LANDARRO**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Iturriak: 1775: HIPO5 (127.or) / “*Término de Landerroa*”

1958: EE36 / “*Terreno roblechal y helechal llamado Landerro*”

Ebakera: *landárró*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **LANGABERRI**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1827: ZUA23 / *Langaverri*

Toponimoa: **LANGABERRIETA**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *langáberrieta*
 Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **LANGALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *langálda*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995
 Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **LANGATXO**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *langátxo*
 Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LANGATXOAZPI**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *langátxoazpi*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1998
 Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Gurrutzaga*-tik gora, *Antio*-rako bidera irteten den tokiari esaten zaio. Bidez bestaldean langatxo edo atesare bat zegoen, eta hortik bere izena.

Toponimoa: **LANGAZARRALDAPA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1862: HIPO8 (79.or) / *Langa zar Aldapa*

Toponimoa: **LANGAZARRALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1968: EE32 / "Helechal y robledal de *Langa-zar-aldea*"

Toponimoa: **LANTEGI**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *lantégi*
 Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22
 Adierakideak: *Lantegizarra*, *Danbolinaizta*

Oharrak: *Lantegi* izenez, basoko langileak lan egiten zuten zabalguneei esaten zitzairen, egur-txikitzen, zerran eta abar jarduten zuten lekuei, alegia.

Toponimoa: LANTEGIZARRA

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *lantéizarrá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus *LANTEGI***Toponimoa: LAPATZA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *lapátzá*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Bi errekaen artean dagoen hegi bati deitzen zaio.

Toponimoa: LARRAINALDE

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *larráñaldé*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: LARRAINALDEBARRENA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *larráñaldebarrená*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: LARREA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1774: HIPO5 (69.or) / "Término de *Larrea*, heredades y jarales del que confina por avajo con Camino servidumbre, y por arriba con tierra y jaral de la Casa de Gurruchaga de avajo"**Toponimoa: LASTAOLA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1725-02-20: ZUA10 / *Lastaola*1783: HIPO6 (13.or) / "Terreno en el término concegil de *Lastaola*"1839: HIPO6 (239.or) / "Castañal existente en el término de *Lastaola* y parage denominado Yturrondo"1993: EE20 / *Lastaola*Ebakera: *lastáolá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Lastaolamendi*Oharrak: *Lastaola* izeneko parajearen hedaduraz iritzi desberdinak daude: batzuen ustez, *Kontzialako erreka*-tik *Elorriaga*-ra birarteko zeharriari esaten zaio; beste batzuen ustez, *Beloki*-ko atzealde guztiari.**Toponimoa: LASTAOLAMENDI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1983: EE12 / *Lastaolamendi*

Adierakideak: ikus *LASTAOLA*

Toponimoa: **LEETE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Leete*, contribuyente de quarto hochabo"

1741: ZUA8 / *Lete*

1749-05-26: ZUA10 / *Leette*

1827: HIPO6 (209.or) / "Camino Carretil que se dirige de las Bordas de Elorriaga a *Lete*"

1827: ZUA23 / *Leguete*

1861: ZUA19 / *Leete*

1993: EE20 / *Lete*

Ebakera: *lété*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **LEETEAZPIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1993: EE20 / *Lete azpia*

Toponimoa: **LEETEKO PUTZUA**

Kontzeptua: 60103 / Urmaela

Ebakera: *letéko putzua*

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberri), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **LEGAZPI**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1871: ZUA20 / "Calle de *Legazpi*"

1877: ZUA5 / "Calle de *Legazpia*"

Kokagunea: Hiribarrua (Secundino Esnaola)

Toponimoa: **LEGAZPI**

Kontzeptua: 20107 / Errota (ez dago)

Iturriak: 1531: ESHU (200.or) / "Molino de *Legazpia*"

Adierakideak: ikus *JAUREGIERROTA*

Toponimoa: **LEGAZPI**

Kontzeptua: 10104 / Jauregia

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / "Iohan de *Legaspy*"

1534: ESHU (224.or) / "La casa de *Legazpia*"

Adierakideak: ikus *LEGAZPIJAUREGI*

Toponimoa: **LEGAZPI**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1383: ESHU (43.or) / "Agua de *Legaspi*"

1401: F60 (29.or) / "Rio mayor de *Legaspi*"

1434: F57 / “Començando de un aledano desde Yrimo Esate como desçiende por el arroyo a yuso fasta el agua e rio de *Legaspia*”

Adierakideak: ikus *UROLA*

Oharrak: Miatutako agirietan *Legaspia* azaltzen bada ere, *Legazpi* normalizatu dugu, deitura herriari zor baitio. Hala, bai agiri zaharretan (1430, F60, 62: “Balle de *Legazpi*”) bai gaurko herri-ebakeran ez dago mugatzaierik.

Toponimoa: **LEGAZPIERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1862: HIPO8 (66.or) / “Regata llamado *Legazpi-errequea*”

Kokagunea: 88-37, 88-29

Adierakideak: *La tejerta, Mendia*

Oharrak: *Legazpierrekea* izena, *Legazpi* edo *Legazpijauregi* dorretxearen ondotik igarotzen zelako izango zuen seguruenik.

Toponimoa: **LEGAZPIJAUREGI**

Kontzeptua: 20103 / Burdinola

Iturriak: Isasti: 1625 (235.or) / “La herreria de *Legazpi Jauregi*”

Oharrak: Zumarragako burdinolak XVI. menderako galdu zirenez, oso informazio gutxi daukagu haien gainean. Hala ere, ziur dakigu bi bazirena (*Matxain* eta *Legazpijauregi*), eta lehenago gehiago izatea ere espero litekeena da (beharbada *Bitoriola, Nekolalde, Sasieta...*).

Toponimoa: **LEGAZPIJAUREGI**

Kontzeptua: 10104 / Jauregia

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Legazpi Jauregui*

1775: HIPO5 (121.or) / “Casa y Palacio de *Legazpi Jauregui*, y su Molino nombrado también de *Jauregui*”

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Legazpi, Jauregi, Jauregiandia, Jauregi mayor*

Oharrak: 1980ko hamarkadan berritutako dorretxe eder honetan, “Miguel Lopez de *Legazpi*” konkistatzaile ospetsua jaio zela esaten dute. 1526. urteko Zumarragako agiri batean, behintzat, haren izena aipatzen da (ZUA25).

Etxe garrantzitsu honek bereak izango zituen, bestalde, Urola ibaiaren ertzean zeuden *Legazpierrota* eta *Legazpi* burdinola.

Toponimoa: **LEGAZPITXIPI**

Kontzeptua: 10104, 50501 / Baserria (ez dago) eta parajea

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Legazpichipia*, contribuyente de medio”

1718: ZUA13 / “Paraje de *Legazpi chipi*”

1775: HIPO5 (100.or) / “Término llamado *Legazpi chipi*”

Adierakideak: ikus *JAUREGIERROTA*

Toponimoa: **LEHENENGO ERREKALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (199.or) / “Porción en el mismo Arguisano y término nombrado *Lelengo errekaldea*”

Toponimoa: LEKANDABASO

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *lekándabasó*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Toponimoa: LEPOONDO

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Ebakera: 1. *lepóondó* / 2. *lepóondoá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Adierakideak: ikus *ORMATXABALETA***Toponimoa: LETURI**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1734-12-12: ZUA10 / "Sosquera de *Leturia*"1749-05-26: ZUA10 / "Barrio de *Leturia*"1877: ZUA5 / "Barrio de *Leturia*"Adierakideak: ikus *LETURIAUZO***Toponimoa: LETURI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1784: HIPO4 (19.or) / *Leturia*1847: HIPO7 (21.or) / "Casa denominada *Leturia* que hoy es conocida con el nombre de Gavilondonea, existente en la plaza de la expresada villa, confinante con la de Echezarreta, que se llama hoy Labecoa"

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Leturi* Zumarragako bertako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.**Toponimoa: LETURI DE MEDIO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Leturiademedio*, entero contribuyente"1852: HIPO7 (54.or) / *Leturia-medio*1871: ZUA20 / *Leturia medio*Adierakideak: ikus *LETURIERDIKOA***Toponimoa: LETURI DE SUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Leturiasuso*, entero contribuyente"Adierakideak: ikus *LETURIGOENA***Toponimoa: LETURI DE YUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Leturiayuso*, entero contribuyente"Adierakideak: ikus *LETURIBARENA***Toponimoa: LETURI NUEVO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Leturia nuevo*
Adierakideak: ikus *LETURIETXEBERRI*

Toponimoa: LETURIAUZO

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *letúriauzoá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-21, 88-22

Adierakideak: *Leturi*, *Leturiballarea*

Oharrak: 1877an *Leturiauzoa* 12 baserrik osatzen zuten, hala nola: *Aizkibel* (hiru baserritatik bat desagertu egin da), *Axuna* (desagertua), *Izuzkitza*, *Kortaberri* (eroria), *Leturibarrena*, *Artzaienekoa*, *Leturietxerri* (eroria), *Leturigoena*, *Leturiondo* eta *Olaarte*.

XX. mendearen erdialdera arte, auzo bakoitzak bere alkatea izaten zuen, «auzo-alkatea» alegia, eta haren eginkizun nagusia, azkenaldera, «bideak egiteko» brigadak zuzentzea izaten zen. Hala, gerra ondoren, bide-egiten parte hartzen zuten auzokideei «errazio-talonarioa» ematen zien, harekin alhondigara joan eta zegokion ardoa jasotzeko. Gerra aurretik, berriz, ardoaz gain ogia ere banatzen zien sari modura.

Toponimoa: LETURIBALLAREA

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: *letúriballárid*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Adierakideak: ikus *LETURIAUZO*

Toponimoa: LETURIBARRENA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Leturia barrena*

1733-11-29: ZUA10 / *Leturia Barrena*

1789: HIPO6 (43.or) / *Leturiavarrena*

1828: ZUA7 / *Leturi-barrena*

1871: ZUA20 / *Leturi-barrena*

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Leturi de yuso*, *Nagusikoa* (Leturibarrena)

Oharrak: Baserri hau 1880ko hamarkadan goitik behera berrizatu zen. XX. mendearen hasieran hiru bizitza zituen: behekoan Soralezetarrak bizi ziren, erdian Larrañagatarrak eta goikoan Lizarraldetarrak (azken horiek, nagusiak).

Diotenez, garai batean auzotarren bilerak etxe honetan egiten zituzten.

Toponimoa: LETURIETXE

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Leturieche*

1749-05-26: ZUA10 / *Leturiaeche*

1814: ZUA4 / *Leturieche*

1861: HIPO8 (14.or) / *Leturiaechea*

1861: ZUA19 / *Leturi-echea*

1871: ZUA20 / *Leturiechea*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Leturi-ri* egindako oharra.

Toponimoa: **LETURIETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1841: HIPO6 (256.or) / *Leturia Echeverria*

1871: ZUA20 / *Leturi-echeverri*

Ebakera: *letúietxeberri*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Leturi nuevo*

Oharrak: 1749-05-26ko Zumarragako udalaren batzar-agirian aipatzen den “La nueva de Leturiagoena” *Leturietxeberri* izatea litekeena da.

Toponimoa: **LETURIGOENA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Leturia goyena*

1741-12-27: ZUA10 / “La hembra y usos de los lagares de la casería de *Leturiagoena*”

1828: ZUA7 / *Leturi-goena*

1871: ZUA20 / *Leturia goena*

1920: ZUA18 / *Leturigoena*

Ebakera: *letúrigoená*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Leturi de suso, Leturigoenekoa*

Toponimoa: **LETURIGOENEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1994: EE19 / *Leturi goenecoa*

Adierakideak: ikus *LETURIGOENA*

Toponimoa: **LETURIKO TXABOLAK**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *letúriko txábolák*

Jose Etxaniz (Kortaberri baserria), 1995

Adierakideak: ikus *PAGADIZELAI*

Toponimoa: **LETURINEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1882: ZUA16 / *Leturianeá*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Leturi*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **LETURIONDO**

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Iturriak: 1543: ESHU (129.or) / “Puente de *Leturiondo*”

1725-02-20: ZUA10 / “Puente de *Leturiondo*”

1777 (1548): UUA4 / “Puente de *Leturiondo*”

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: LETURIONDO

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Leturiondo*, contribuyente de cada tres quartos”1625: Isasti (115.or) / *Leturiondo*1740-10-09: ZUA10 / *Leturiaondo*1774: HIPO5 (67.or) / *Leturiondo*1852: HIPO7 (54.or) / *Leturia-ondo*1871: ZUA20 / *Leturiondo*Ebakera: *letúriondo*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: LETURIS

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1862: HIPO8 (48.or) / “Camino carretil que se dirige desde las caserías de *Leturias* a la de Urdanbieta”Adierakideak: ikus *LETURIONDO*, *LETURIBARRENA*, *LETURIERDIKOA*, *LETURIETXEBERRI* eta *LETURIGOENA***Toponimoa: LIÑAPOTZUETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: HIPO6 (11.or) / “Término de *Linapozueta* entre el Camino y un arroyo confinante con el castaño de Alzola de avajo”**Toponimoa: LIÑONDOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *liñóndua*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: LIZARATZU

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Johan Péres d’*Elexaraçu* e Pero Martínez d’*Elexaraçu*, e Martín López d’*Elexaraçu*”1543: ZUA1 / “*Liçaraçu* la de jnº maun, entero contribuyente”; “*Liçaraçu* la de jnº peruco, entero contribuyente”; “*Licaraçu* la de Pedro, contribuyente de mº y ochabo”1625: Isasti (115.or) / *Leizarazu*1864: Nom (143.or) / *Lizarazu*Ebakera: *lizátzú*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: ikus *LIZARATZUERROTA*, *LIZARATZUERDI*, *ETXEBERRILIZARATZU* eta *LIZARATZUBAZTERRA***Toponimoa: LIZARATZU**

Kontzeptua: 20107 / Errota

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / “Molino de *Lizarazu*”1749: UUA9 / “Puente del Molino de *Lizarazu*”

1804: HIPO2 (20.or) / “Manzanal existente frente al puente del Molino de *Lizarazu*”

1861: ZUA19 / “Molino de *Lizarazu*”

Adierakideak: ikus *LIZARATZUERROTA*

Toponimoa: **LIZARATZU**

Kontzeptua: 60206 / Uharka

Iturriak: 1777 (1548): UUA4 / “Presa de *Lizarazu*”

Oharrak: Uharka honetan *Lizaratzuerrota*-rako ura desbideratzen zen.

Toponimoa: **LIZARATZU DE MEDIO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Lizarazu de medio*

1845: HIPO7 (10.or) / *Lizarazu-medio*

1871: ZUA20 / *Lizarazu medio*

Adierakideak: ikus *LIZARATZUERDI*

Toponimoa: **LIZARATZU MAYOR**

Kontzeptua: 10105 / Baserria

Iturriak: 1740-10-09: ZUA10 / *Lizarazu maior*

Oharrak: Ezin jakin dezakegu zein eraikuntzari esaten zitzaion horrela, XIX. mendean geroztik ez baita *Lizaratzu* etxaldeko eraikuntzarik horrela izendatu.

Toponimoa: **LIZARATZU MENOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Lizarazu menor*

Oharrak: Ezin jakin dezakegu zein eraikuntzari esaten zitzaion horrela, XIX. mendean geroztik ez baita *Lizaratzu* etxaldeko eraikuntzarik horrela izendatu.

Toponimoa: **LIZARATZUBAZTERRA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Lizarazu Bazterra*

Kokagunea: 88-29

Oharrak: 1814. urteko Zumarragako baserri eta etxeen zerrenda batean *Lizaratzu* izeneko lau eraikuntza azaltzen zaizkigu: *Echeverri Lizarazu*, *Lizarazu medio*, *Lizarazu molino* eta *Lizarazu bazterra*. Lehenengo hiruren kokagunea ezagutzen dugu, gaur egunera arte antzerako izenekin heldu baizaizkigu; ez, ordea, laugarrena. Dena den, litekeena da *Lizaratzuerdi* baseritik gertu, errepidez bestaldeko zabalgunean batean egotea. Oraindik ere, harrizko maila batzuk eta paretak bat ikusgai daude.

Toponimoa: **LIZARATZUERDI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1920: ZUA18 / *Lizazu-erdi*

Ebakera: *lizátzuerdi*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Lizaratzu de medio*

Toponimoa: LIZARATZUERROTA

Kontzeptua: 20107 / Errota

Ebakera: *lizátzuerrotá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Lizaratzu*

Oharrak: "Lizarazu molino" (1814, ZUA4; 1877, ZUA5)

Errota honek 1975ean utzi zion ehotzeari.

Toponimoa: LIZARATZUETXEBERRI

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Lizarazu echeverri*1877: ZUA5 / *Lizarazu-echeverria*1973: EE23 / *Lizarazu-Echeverri*Adierakideak: ikus *ETXEBERRILIZARATZU***Toponimoa: LIZARDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lizárdi*

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: LIZARGARATE

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Lizargaratte*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: *Lizargarate* Oñatiko baserri baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin lotuta dagoela dirudi.**Toponimoa: LIZARGARATENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Lizargaratenea*1828: HIPO6 (227.or) / "Casa denominada Basterreche que se halla en Elizcale (...) pegante a la de *Lizargaratenea*"1857: HIPO7 (105.or) / "Casa de *Lizargaratenea*, existente en la calle de Zumarraga frente a la Yglesia Parroquial (...) confinante por un costado con la de Basterreche (...) y por el otro con la de Ayzagaecha"1861: ZUA19 / *Lizargaratenea*1871: ZUA20 / *Lizargaratenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: ikus *Lizargarate*-ri egindako oharra.**Toponimoa: LIZARRALDE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1526: ZUA25 / "Juan de *Leiçarralde*"1541: ZUA1 / "*Licarralde*, entero contribuyente"

1852: HIPO7 (61.or) / “*Lizarralde*-echeazpico-ariztia”
 1854: HIPO7 (71.or) / “Castañal que mira a la Casa de *Lizarralde*”

Toponimoa: LIZARRALDEETXEAZPIKO HARIZTIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (61.or) / “Terreno robleal nombrado *Lizarralde-echeazpico-ariztia* (...) confinante por el mediodía con el camino llamado Olarretavidea, por el oriente y norte con las posesiones del mismo Lizarralde, y por el poniente con las heredades de la expresada casería de Ygaraberri”

Toponimoa: LIZARRETA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lizárreidá*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: LIZARRITURRI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Lizarhitturri*

1774: HIPO5 (69.or) / “Casa de *Lizaryturri*”

1792: HIPO6 (63.or) / “Casa de Marcoscoa sita entre la de *Lizaryturri* y ospital de esta villa”

1877: ZUA5 / *Lizariturri*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: LIZARTXO

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: 1. *lézetxó* / 2. *lixártxó*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995 (1)

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: LIZARTXOETA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lizártxuetá*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: LOIDI

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Enego de *Loydy*”

1543: ZUA1 / “*Loidi*, contribuyente de mº y ochabo”

1723-02-21: ZUA10 / *Loidi*

1775: HIPO5 (77.or) / “Casa nombrada *Loidi*, que por el oriente confina con la heredad de la Casa nombrada Oyarbidenea, por el mediodía con el prado llamado comunmente San Gregorio Zelaya, por el poniente con heredad de dha Casa de *Loydi*, y por el septentrión con Camino Rl.”

Kokagunea: 88-29, 88-30

Oharrak: XIX. mendean eraitsi zuten, «Norteko» trenbidearen eraikuntzarekin batera.

Toponimoa: **LOIDI**

Kontzeptua: 60204 / Iturria (ez dago)

Iturriak: 1852: HIPO7 (54.or) / “Fuente de *Loidi*”Toponimoa: **LOIDIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (79.or) / “Paraje llamado *Loidi aldea* y confina por un lado con Camino Rl. hacia la Yg^a”1858: HIPO7 (119.or) / “Término de *Loidi aldea*”Toponimoa: **LOIDIGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (54.or) / “Castañal conocido con el nombre de *Loidi-gastañadi* (...) confinante por la parte superior con camino público que desde Eizaga dirige a la Tegeria, por la inferior con la fuente de *Loidi...*”1860: HIPO8 (27.or) / *Loidi-gastañadi*Toponimoa: **LOITZEETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1724-02-17: ZUA10 / “Suerte de Monte Arrataondo y *Loiceeta*”Toponimoa: **LOITZETABURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1737-01-16: ZUA10 / “Paraje de *Loizeta burua*”Toponimoa: **LUBERRI (ABENDAÑO)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *luberrí*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Toponimoa: **LUBERRIA (AIZPURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *lubérriddá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Toponimoa: **LUBERRIA (GURRUTXAGAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *lubérriddá*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **LUBERRIA (OIANGURENAUNDI)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *lubérrié*

Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995

Toponimoa: **LUBERRIA (ORUEZABAETA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *lubérriddá*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaeta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **LUBERRIA (TXERREN)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *lubérriddá*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **LUZ ELÉCTRICA**

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua (eroria)

Iturriak: 1915: DEA2 / *Luz Eléctrica*

Adierakideak: ikus *ARGINDARRETXE*A

Toponimoa: **MAIORANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Mayoranea*

1828: ZUA7 / *Mayoria*

1871: ZUA20 / *Mayoranea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Maiora* Ormaiztegiako etxalde baten izena da, eta *Eitzaga*-ko oikonimo honek han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **MAIZELAI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1826: HIPO6 (202.or) / “Regata de *Mascelay*”

Adierakideak: ikus *OKORROERREKEA*

Toponimoa: **MAIZELAI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1738-02-16: ZUA10 / *Maicelai*

1748-04-25: ZUA10 / *Macelay*

1750-10-26: ZUA10 / *Macelai*

1826: HIPO6 (200.or) / “Término de *Mascelay*”

1857: HIPO7 (102.or) / “Castañal denominado *Mascelay*”

1889: ZUA2 (10.or) / “Punto llamado *Matz celay* a la orilla de la regata *Zurquiza*”

1922: Plano15 / *Mascelay*

1942: EE13 / *Maricelay*

1994: EE17 / *Mascelay*

Ebakera: *maáseldá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Leturiauzo*-ko bizilagunek *Maizelai* sakonaren alde bati esaten diote, eta *Agiñaga*-koek beste aldeari.

Toponimoa: **MAIZTEGI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *máiztegi*

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **MAKALDEGI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *makáldéi*

Axier Lizarralde (Agirreetxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MALLEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Mallea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **MALLEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Mallecoa*

1848: HIPO7 (33.or) / *Mallecoa*

1871: ZUA20 / *Mallecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **MALLENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Mallenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **MALTZARKO**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1922: Plano15 / *Malzarco*

1966: EE14 / Ibalcharco (sic); *Malzarco*

Ebakera: *maltzárkó*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21, 88-13

Toponimoa: **MANDAITURRI (BELOKI)**

Kontzeptua: 60105 / Osina

Ebakera: *mandáiturri*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MANDAITURRI (TROSAMUÑO)**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *mandáiturri*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *SUBILLETAKO ITURRIA*

Toponimoa: **MANDAOSIN**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1827: ZUA23 / "Labeverria en seguida para el río de *Mandaosin*"

Adierakideak: ikus *EITZAGAERREKA*

Toponimoa: **MANDAOSIN**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Iturriak: 1824: HIPO6 (181.or) / "Camino de *Mandaosin*"

1827: ZUA23 / *Mandaosin*

Toponimoa: **MANDOBIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *mandóbidia*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Azpeitibidea*

Oharrak: Zumarragatik Azpeitirako antzinako «erribideari» esaten zaio. Honako leku hauetatik igarotzen zen: *Antio, Elorriaga, Udaga, Pagotxoeta, Antxumarriburu* eta *Igarate*. *Udaga* izeneko zabalgunean *Mandubi*-ko mendatetik zetorren mandobidearekin gurutzatzen zen.

Toponimoa: **MANDOITURRIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1928: Plano16 / *Mando iturri aldea*

Toponimoa: **MARKOSKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Marcoscoa*

1792: HIPO6 (63.or) / "Casa de *Marcoscoa* sita entre la de Lizaryturri y ospital de esta villa"

1798: HIPO6 (89.or) / "Casa nombrada *Marcoscoa* en el varrio de Necolalde de esta villa, entre Lizariturri, y Hospital"

1871: ZUA20 / *Marcoscoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **MARKOSKONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741-09-16: ZUA10 / *Marcoscoenea*

1741: ZUA8 / *Marcoscoenea*

1877: ZUA5 / *Marcoscoenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **MARTIAMUNO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1827: ZUA23 / *Martiamunea*

1864: Nom (7.or) / *Martimuno*

1898: DEA2 / *Martiamon*
 1913: DEA2 / *Martiamuno*
 1966: EE14 / *Martiamonea*
 1977: EE31 / *Martiamuno*
 1994: EE17 / *Martiamunea*

Ebakera: *martímuño*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MARTXIELENEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *martxielenekua*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Adierakideak: ikus *IZUZKITZA*

Oharrak: XX. mendearen lehen erdian, Marcial Plazaola (Abendaño 1880) bizi izan zen hemen, eta hortik baserriaren izena.

Toponimoa: **MARTZELIÑORENA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *martzeliñona*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *SORAIZBAZTERRA*

Toponimoa: **MASUKATEGI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1922: Plano15 / *Masucategui*

1966: EE14 / *Mazucategui*

Kokagunea: 88-13

Adierakideak: *Masukategiko zuloa*

Toponimoa: **MASUKATEGIKO ZULOA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *masukoteiko zuloa*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MASUKATEGI*

Toponimoa: **MATXAIN**

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Iturriak: 1827: HIPO6 (208.or) / "Puente de *Machain*"

Toponimoa: **MATXAIN**

Kontzeptua: 20103 / Burdinola

Iturriak: XVI.m.: Arbide (88.or) / "Las dichas ferrerías de *machain* e mendaras e Vitoriola"

Toponimoa: **MATXAIN**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1609: LUA1 / "Arroyo de *Machain*"

1745-02-14: ZUA10 / "Arroyo de *Machain*"
 1805: Plano5 / "Arraitzerrequea o de *Machain*"
 1858: Plano11 / "Ria *Machain*"

Adierakideak: ikus *MATXAINERREKA*

Toponimoa: **MATXAIN**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (121.or) / "Casa de *Machain* que tenía en el varrio de Eizaga"

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Matxain Elgarresta* auzoko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **MATXAIN**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Machain* la de pascoal, contribuyente de cada tres quartos";
 "*Machain* la de marichoqui, contribuyente de medio"

1569-08-08: GAO2 / "Caseria de *Machain* (...) y la casa e fragua que tiene cabo la dicha casa con sus barquines y rremientos"

1625: Isasti (115.or) / *Machain* (hiru)

1814: ZUA4 / *Machain*

1826: HIPO6 (189.or) / *Machain*

Ebakera: *mátxaiñ*

Maria Ines Anduaga (Matxainbarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*, *MATXAINGOENA* eta *MATXAINERDIKOA*

Toponimoa: **MATXAIN CHIQUITA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1858: Plano11 / *Machain Chiquita*

Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*

Toponimoa: **MATXAIN DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Machain de Abajo*

1749-12-09: ZUA10 / *Machain de abajo*

Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*

Toponimoa: **MATXAIN DE ACÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Machain acá*

1877: ZUA5 / *Machain de acá*

Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*

Toponimoa: **MATXAIN DE ALLÁ**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Machain de Allá*

1877: ZUA5 / *Machain de allá*

Adierakideak: ikus *MATXAINGOENA*

Toponimoa: **MATXAIN DE ARRIBA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Machain de arriba*
 Adierakideak: ikus *MATXAINGOENA*

Toponimoa: **MATXAIN DE MEDIO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Machain de medio*
 1871: ZUA20 / *Machain medio*
 Adierakideak: ikus *MATXAINERDIKOA*

Toponimoa: **MATXAIN DE SUSO**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Machain la de suso, contribuyente de tres quartos*”
 Adierakideak: ikus *MATXAINGOENA*

Toponimoa: **MATXAIN MENOR**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1871: ZUA20 / *Machain menor*
 Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*

Toponimoa: **MATXAINAITZERREKA**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Iturriak: 1889: ZUA2 (2.or) / “Regata llamada *Machain-aitz-erreka*, que se halla en el confin de ambos términos municipales”
 Adierakideak: ikus *MATXAINERREKA*

Toponimoa: **MATXAINALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1889: ZUA2 (1.or) / “Punto conocido como *Machain aldea*”

Toponimoa: **MATXAINBARRENA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1934: EE37 / *Machain-barrena*
 Kokagunea: 88-37
 Adierakideak: *Matxain, Matxain menor, Matxaintxiki, Matxain chiquita, Matxain de abajo, Matxainbarrena, Matxainbekoa, Matxain de acá*

Toponimoa: **MATXAINBAZTERRA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)
 Iturriak: 1828: ZUA7 / *Machain Baztarra*
 1861: ZUA19 / *Machain Bazterra*
 1864: Nom (143.or) / *Machain-bazterra*
 Adierakideak: ikus *MATXAINGOENA*

Toponimoa: **MATXAINBEKOA**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria
 Iturriak: 1920: ZUA18 / *Machain-becoa*
 Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*

Toponimoa: **MATXAINENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea (ez dago)

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Machainnena*1741: ZUA8 / *Machainnenea*1782: HIPO6 (10.or) / *Machainenea*1871: ZUA20 / *Machainenea*1961: EE33 / *Machain-enea*Adierakideak: *Matxain*Oharrak: ikus *Matxain*-i egindako oharra.Toponimoa: **MATXAINERDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1858: Plano11 / *Machain Erdiva* (sic)1860: HIPO7 (4.or) / “Venta de José Joaquín de Otaño a Marcelino Ugalde de las Caserías de Sasiategui mayor y Esquiveleta (...) y la de *Machain erdicoa*”1920: ZUA18 / *Machain Erdicoa*1934: EE37 / *Machain-erdicoa*

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Matxain*, *Matxain de medio*

Oharrak: Hutsik dagoen baserri honetan Gipuzkoan oso leku gutxitan ikus daitekeen antzinako sukaldia gordetzen da. Hala, atetik sartu eta eskuinetara, hiru ataka eta erdian ate bat duen zurezko holtza ikusiko dugu. Ataka horiek holtzaren bestaldean dauden ikuiluko tresabien edo asken parean daude kokatuak. Itxura denez, sukaldetik bertatik ematen zitzaion jana ganaduari.

Toponimoa: **MATXAINERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1889: ZUA2 (1.or) / “Regata llamada *Machain-Erreka*”

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Matxain*, *Matxainaitzerreka*, *Arraitzerrekea*Toponimoa: **MATXAINGOENA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Machain Goena*1862: HIPO8 (67.or) / *Machain-Goena*

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Matxain*, *Matxain de suso*, *Matxain de arriba*, *Matxain de allá*, *Matxainbazterra*, *Matxaingoikoa*, *Etxezar*Toponimoa: **MATXAINGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: H299 (156.or) / “Caseria de *Machaingoicoa*”Adierakideak: ikus *MATXAINGOENA*Toponimoa: **MATXAINTXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Machain chiqui*

1864: Nom (144.or) / *Machain-chiqui*

19??: EE15 / *Machain-chiquia*

Adierakideak: ikus *MATXAINBARRENA*

Toponimoa: **MATXARRALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1722-08-10: ZUA10 / “Robledal de *macharralde*”

1748-02-05: ZUA10 / *Machar-alde*

1752-01-03: ZUA10 / “Jaro concegil de *Macharralde*”

1770: HCZ (237.or) / “Monte de Urdancelaieta o *Macharralde*”

1862: HIPO8 (56.or) / “Porciones de Ypinoguis y Osbasos (sic) existentes en los términos de Zurquiza, Caraverri-parea, *Macharralde* y Olarte-aldea”

1862: HIPO8 (57.or) / “Término de *Macharalde*, confina por O. con terreno de la casa de Araizaga, por N. con el Olarte, por P. con castañal de la casa de Alzola, y por N. con terreno de las casas de Olarte y Araizaga”

Toponimoa: **MATXIETEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1786: HIPO6 (25.or) / “Término de *Machietegi*”

1800: HIPO6 (98.or) / “Porción de tierra de Pantraer llamada de *Machitegi* (...) que confina con las de Urtuvi, Gavilondonea y Robledal de Gurruchaga de avajo”

Toponimoa: **MATXIKU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *matxikú*

• Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MELTXORKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1737-01-16: ZUA10 / *Melchorcoa*

1749-05-26: ZUA10 / *Belchiorcoa*

1797: HIPO6 (81.or) / “Casa nombrada *Velchiorcoa* sita y notoria en el Varrío de Zufiaurre”

1810: ZUA15 / *Malchargoa*

1843: HIPO6 (266.or) / *Melchorecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **MENDETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *méndetá*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MENDIA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1958: EE36 / “Regatilla y terreno de *Mendia*”

Adierakideak: ikus *LEGAZPIERREKA*

Toponimoa: **MENDIASAGASTI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1920: ZUA18 / *Mendia sagasti*

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Zeferiñonea*

Oharrak: XIX. mendearen azkeneko urteetan, baserri honetara ekartzen zituzten «nafarrerria» edo elgorria gaitza zuten gaixoak sendatzera.

Toponimoa: **MENDIOLANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1854: HIPO7 (73.or) / “Parage de Elizoste, confinante por oriente con la Casa de *Mendiolanea*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **MENDISORO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *mendisóo*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MENDISOROGOENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / “Punto llamado *Mendisoro goena*”

Toponimoa: **MENDIZABAL**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *mendizabl*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Adierakideak: *Elgarresta, Etxeerre, Etxeerre-Elgarresta, Elgarresta-Etxeerreta, Etxeerreta, Elgarresta-Etxeerre, Elgarrestaetxea, Elgarrestaetxeberrri, Elgarrestabea, Elgarrestabarrena*

Oharrak: Eraikuntza honek izen markaturik izan ez duenez, modu askotara ezagutu izan da historian zehar. Hala, XVIII. mendean, bertako bizilagunak ematen zion izena: “La de Agustín de Ybarguren” (1741, ZUA8); “La (casa) de Agustín de Iburguren Elgarresta” (1739-01-02, ZUA10). 1924. urtean, goitik behera berrizatu zenean, berriz, gaur egun duen izena (*Mendizabal*, alegia) eman zitzaion.

Toponimoa: **MENDIZABALAZPIERREKALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 19??: EE15 / *Mendizabal-Azpi-Errecalde*

Oharrak: *Mendizabal* Legazpiko baserri baten izena da, eta hortik toponimo honen lehen osagaia.

Toponimoa: **MENDIZABALERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1889: ZUA2 (1.or) / “Riachuelo conocido con el nombre de *Mendizabal-Erreca*, el cual tiene su alumbramiento próximo a la altura del monte llamado Yzazpi”

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: MENDIZABALETXEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1737-01-16: ZUA10 / *Mendizabal echea*

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Mendizabal* izeneko baserriak inguruko udalerrietan ugariak direnez (Legazpin, Urretxun, Ezkiogan...), Zumarragako oikonimoa haietako batean sortutako deiturarekin egongo da lotuta seguruenik. Zumarragako *Mendizabal* baserriaren izena mende honetakoa da eta, beraz, ez du deiturarik sortu.

Toponimoa: METALEKU

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *metálekú*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: MIKEABIA

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *mikéabiyé*

Jose Antonio Zubizarreta (Otsolarre baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: MIKELTZA

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *mikéltzá*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: MIRANDA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Miranda*

1775: HIPO5 (89.or) / “Casa y horno llamado *Miranda*”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: MIRANDANEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: HIPO6 (142.or) / *Mirandanea*

1871: ZUA20 / *Mirandanea*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: MISPELDI

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *mispéldi*

Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995

Toponimoa: **MONTOIA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *montóiddá*

Maria Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: «Muntegia» edo «montegia»-tik eratorria izan liteke.

Toponimoa: **MOTALATZA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (225.or) / *Motalaza*

1852: HIPO7 (53.or) / “Un montazgo titulado Ostabaso de Achivita existente en el término de *Motolaza*; y confina por la parte superior con el ayal de Pedro de Alzola, por la inferior con terreno de Orá abajo, por un costado con los de Orá arriba; y por el otro con los de Iburreta de abajo”

Toponimoa: **MOTALATZABARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (225.or) / *Motalaza-barrena*

Toponimoa: **MUGARRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Ebakera: *múgarri*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AIETSUBASO*

Toponimoa: **MUGARRI**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *múgarri*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Adierakideak: ikus *AIETSUBASO*

Toponimoa: **MUGARRIETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1889: ZUA2 (1.or) / “El río Urola sirve de línea divisoria desde el punto conocido por *Mugarrieta* hasta la regata llamada Machain-Erreca”

Toponimoa: **MUGARRIETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Mugarrieta*

1821: HIPO6 (171.or) / “Francisco de Goenaga de esta vecindad, le vendió la Casa nominada *Mugarrieta* (...) a su hermano Manuel de Goenaga”

1861: ZUA19 / *Mugarrieta*

1920: ZUA18 / *Mugarrita*

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Mugarrieta de allá, Altzibar, Altzibartxo*

Oharrak: Aizpuruxora bidean dagoen baserri honetan ardoa eta «pattarra» saltzen zen joan den mendearen bukaera aldera. Bezero nagusiak honoko baserrietako bizilagunak ziren: *Okorro* biak, *Izuzkitza* biak, *Urruzti* biak, *Zumakorta* biak, *Errepelde*, *Txerren*, *Mugarrieta* eta *Aietsubaso* (Prada 1989: 206).

Toponimoa: MUGARRIETA DE ACÁ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1882: ZUA16 / *Mugarrieta acá*

Adierakideak: ikus *AIETSUBASO*

Toponimoa: MUGARRIETA DE ALLÁ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1882: ZUA16 / *Mugarrieta allá*

Adierakideak: ikus *MUGARRIETA*

Toponimoa: MUGARRIKO ZUBIA

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Ebakera: *múgarriko zubiddá*

Pedro Iurrebaso (Kamiferoetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: MUGARRIPAGO

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: ZUA14 / *Mugarripago*

Toponimoa: MULKARRI

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *mulkárri*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: MUNDO

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *múndó*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: MUNDOBAZTAR

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *mundóbaztár*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: MUNTEGIA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1922: Plano15 / *Munteguia*

Kokagunea: 88-21

Oharrak: Sakon honetan dauden *Mundo* eta *Mundobaztar* izeneko sailak «muntegi»-tik eratorriak dirudite.

Toponimoa: **MUNTEGIAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **MUNTEGIKO ERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *muntegiko erreka*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MUNTEGITXO**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *muntegitxo*

Madariagoena baserria, Gabiria, 1996

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Litekeena da XIX. mendeko agiri batzuetan azaltzen den "Vivero de Arguisano"-rekin zerikusirik izatea (ikus *ARGISAO* mintegia).

Toponimoa: **MUNTEGIZELAI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *munteizelai*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MUÑABE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *muñabé*

Victoriano Intxausti (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MUÑO A (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *muñó a*

Xabier Agirrebengoa (Gurrutxagarakoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **MUÑO A (MUXIKA)**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *muñó a*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **MUÑO A (SAGASPE)**

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *muñó a*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: MUÑOZULO

Kontzeptua: 60105 / Osina (ez dago)

Ebakera: *muñózuló*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Oharrak: XX. mendearen erdialdera arte, *Mendizabal* baserriko bizilagunak *Muñozulo*-ra joaten ziren edateko ur bila. Iturri hau gaurko *Mendizabal etxadia*-ren azpialdean zegoen.

Toponimoa: MURKAI

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *murkái*

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *MURKAIKO*

Toponimoa: MURKAIKO

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *murkáikó*

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberri baserria), 1995

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Murkai*

Toponimoa: MURUNEA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / Murunea

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Muru* Legazpiko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: MUTXITEGIERREKA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *mutxéteierreká*

Jose Etxeberria (Osinaldegoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Lehenengo osagaia Ezkiogako *Mutxitegi* baserriari (1857, EUA) zor zaio.

Toponimoa: MUXIKA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1726-08-18: ZUA10 / "Casa llamada *Mujica* sobre el camino Real"1749-05-26: ZUA10 / *Muxica*1775: HIPO5 (107.or) / "Casa nombrada *Mujica* sita en el varrio de Eizaga"1814: ZUA4 / *Mujica*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Muxika* Beasaingo etxalde baten izena da, eta *Eitzaga*-ko oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik. *Agiñaga* auzoan ere bada *Muxika* izeneko beste baserri bat, baina ez dirudi jatorrizko izena duenik.

Toponimoa: **MUXIKA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Mugica*

1827: ZUA23 / “*Muxica las dos*”

1864: Nom (5.or) / “*Aguinaga de Mugica*”

1888: DEA2 / *Mujica*

1968: EE14 / *Mujica*

Ebakera: *muxtka*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: XIX. mendeaz geroztik *Muxika* izenez ezagutzen bada ere, ez dirudi jatorrizko izena hori duenik. Litekeena da aurretik **Agiñagagoena* izatea, azpialdean dagoen eraikuntzari *Agiñagabarrena* esaten baitzaio. 1864. urteko Gipuzkoako baserri-izendegian, gainera, *Aguinaga de Mugica* izenez azaltzen da. Hori dela eta, XVI. mendeko agiri zaharretan aipatzen diren “Pedro de Muchica” (1526, ZUA25), “Pedro de muxica, aigero, contribuyente de medio” (1543, ZUA1)... *Agiñaga*-ko *Muxika*-koak ote ziren ezin esan.

Toponimoa: **MUXIKANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Mugicanea*

1871: ZUA20 / *Mugicanea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Muxika*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **Nª Sª DE LA ANTIGUA**

Kontzeptua: 10202 / Plaza

Iturriak: 1734-05-27: ZUA10 / “Que la plaza de *Nª Sra de la Antigua* cortando cuatro robles se anche y se haga de pared para maior lucimiento”

Toponimoa: **NAASIKO SOROGOENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *naásiko sógoná*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Nahasiko* izena pusketa txikiz osaturiko parajea delako datorkiola uste da.

Toponimoa: **NAGUSIBASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *náusibasó*

Victoriano Intxausti (Saltsamendi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **NAGUSIKOA (LETURIBARRENA)**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *náusikuá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *LETURIBARRENA*

Toponimoa: **NAGUSIKOA** (SORAIZ)

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak:

Ebakera: *náusikóá*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Adierakideak: ikus *SORAIZ*

Toponimoa: **NARRUKIKO HAITZ**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Ebakera: 1. *narrúkiko áitz* / 2. *marrúbiko áitzá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Narrukoi*

Toponimoa: **NARRUKOI**

Kontzeptua: 50307 / Harkaitza

Iturriak: 1833: HIPO6 (234.or) / “Argomal de Ysapi, en el parage llamado *Narrucoi*”

Adierakideak: ikus *NARRUKIKO HAITZ*

Toponimoa: **NAUSTEGI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *naústéi*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **NEKOLALDE**

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1565: Tell / “Barrio de *Necolalde*”

1798: HIPO6 (87.or) / “Barrio de *Necolalde* de esta villa de Zumarraga”

1798: HIPO6 (89.or) / “Casa nombrada Marcoscoa en el barrio de *Necolalde* de esta villa, entre la de Lizariturri, y Hospital”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **NEKOLALDE**

Kontzeptua: 10104 / Jauregia (ez dago)

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Iohan de *Necolalde*”

1543: ZUA1 / “Lo de los herederos de Miguel de *Necolalde*”; “Lo de Juan Miguelez de *Necolalde*”; “Lo de Domenja de Alzaga la de *Necolalde*”; “Juan de Aiesu de *Necolalde*”

1625: Isasti (115.or) / *Necolalde*

1739-01-02: ZUA10 / “La torre de *Necolalde*”

1741: ZUA8 / “La torre de *Necolalde*”

Kokagunea: Hiribarrua

Adierakideak: *Necolaldetorrea*, *Torrea*, *La torre*

Oharrak: Badirudi eliza nagusiaren atzealdean zegoela.

Toponimoa: NEKOLALDETORREA

Kontzeptua: 10104 / Jauregia (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (122.or) / "La casa de *Necolalde Torrea*"1845: HIPO3 (3.or) / "Casa de *Necolalde Torre*"1852: HIPO3 (44.or) / *Necolalde Torrea*Adierakideak: ikus *NEKOLALDE***Toponimoa: NICOLÁS DE UEGON**

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

Iturriak: 1565: Tell / "Barrio de *Nicolás de Huegón*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: OIANGUREN

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Oyanguren*1741: ZUA8 / *Oianguren*1774: HIPO5 (64.or) / *Oyanguren*Adierakideak: ikus *OIANGUREN* baserria eta *OIANGURENTXIKI***Toponimoa: OIANGUREN**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Oyanguren*Ebakera: *oddáun*Jose Martin Beristain (*Oiangurenaundi* baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Oianguren mayor*, *Oiangurenandia***Toponimoa: OIANGUREN MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Oyanguren lamayor*, entero contribuyente"1749-05-26: ZUA10 / *Oyanguren maior*1871: ZUA20 / *Oyanguren-mayor*1961: EE33 / *Oyanguren mayor*Adierakideak: ikus *OIANGUREN***Toponimoa: OIANGUREN MENOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1750-10-26: ZUA10 / *Oyanguren menor*1790: HIPO6 (46.or) / *Oyanguren menor*1871: ZUA20 / *Oyanguren menor*1961: EE33 / *Oyanguren menor*Adierakideak: ikus *OIANGURENTXIKI***Toponimoa: OIANGURENANDIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1860: HIPO8 (10.or) / *Oyanguren andia*Adierakideak: ikus *OIANGUREN*

Toponimoa: OIANGURENBERRI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Ebakera: *oddáunberri*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: OIANGURENBURUA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1961: EE33 / *Oyanguren-burua***Toponimoa: OIANGURENERREKA**

Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona

Iturriak: 1845: HIPO7 (1.or) / "Terreno castañal existente en el término llamado
Oyanguren-errequea"1961: EE33 / *Oyanguren-erreka*Adierakideak: ikus *ARGISAOERREKA***Toponimoa: OIANGURENTXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Oyangurenchipi*, entero contribuyente"1741: ZUA8 / *Oiangurenchipi*1775: HIPO5 (74.or) / "Casa y casería llamada *Oyanguren chipi*"1848: HIPO7 (32.or) / *Oyangurenchiquia*1861: ZUA19 / *Oyanguren chiqui*1961: EE33 / *Oyanguren-chiqui*Ebakera: *olláuntxiki*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Jose Ibaguren (Ibagurenexberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Oianguren menor*

Oharrak: *Sorginzulo* sakonaren barrenean zegoen baserri hau behera etorri zen 1953ko uholdeetan. Urte batzuk geroago, Zumarragako lantegi handi bateko zakarrekin estali zen, eta gaur egun ez dago haren arrastorik.

Toponimoa: OIANGURENTXIKIALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1961: EE33 / *Oyanguren-chiqui-aldea***Toponimoa: OIARBIDENEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Oyarbidenea*1775: HIPO5 (77.or) / "Casa nombrada Loidi que por el oriente confina
con la heredad de la Casa nombrada *Oyarbidenea*"

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Ojarbide* Ezkiogako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: OKORRO

Kontzeptua: 50501, 10104 / Parajea eta baserria (eroria)

Iturriak: 1783: HIPO6 (16.or) / "Término de *Ocorro*"1819: HIPO6 (167.or) / *Ocorro*1825: HIPO6 (188.or) / "Casería de *Ocorro* (...) edificada de nueva planta"1871: ZUA20 / *Ocorro*Ebakera: *okórró*

Andres Aramendi (Urdanbideta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Ocorro* aurkientza 1401. urterako aipatzen bada ere ("Arroyo de *Ocorro*", F60: 29), izen bereko baserria XIX. mendearen hasieran eraiki zela dirudi.**Toponimoa: OKORRO**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1401: F60 (29.or) / "Arroyo de *Ocorro*"1968: EE21 / "Regatilla *Ocorro*"Adierakideak: ikus *OKORROERREKEA***Toponimoa: OKORROERREKEA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1942: EE13 / *Ocorro-errequea*Ebakera: *okórróerrekiá*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Ocorro, Izuzkitza, Zurkitza, Maizelai, Troskaerreka***Toponimoa: OKORROZELAIA**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Iturriak: 1942: EE13 / *Ocorro-zelaya*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: OLAARTE

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1722-08-10: ZUA10 / "Paraje de *Olarte*"1728-03-20: ZUA10 / "Montes y suertes de *Olarte*"1740-08-28: ZUA10 / "Una nueva casa en su término de *Olarte* o Trinchucelay"1782: HIPO6 (11.or) / "Castañal en el término nombrado *Olarte*"1846: HIPO7 (12.or) / *Olaarte*Adierakideak: ikus *OLAARTE baserria***Toponimoa: OLAARTE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1740-08-28: ZUA10 / "Una nueva casa en su término de *Olarte* o Trinchucelay"1740-10-09: ZUA10 / "Nueva casa de *Olarte*"1782: HIPO6 (11.or) / "Castañal en el término nombrado *Olarte*"1793: HIPO6 (70.or) / *Olarte*

1846: HIPO7 (12.or) / *Olaarte*

1871: ZUA20 / *Olarte*

1920: ZUA18 / *Olaarte*

Ebakera: *oláarté*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Trintxuzelai*

Oharrak: *Olaarte* baserria herri-lurretan eraiki zuen Zumarragako kontzejuak XVIII. mendean, errentan utzi eta diru-sarrerak gehitzeko asmoz. Handik hamarkada batzuetara, ordea, 1806. urtean hain zuzen, saldu egin zuen.

Diotenez, garai batean, «mayordomoa» bizi zen, eta *Agiñaga* auzoko gariak gordetzen omen zituen.

Toponimoa: **OLAARTE DE ABAJO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / *Olarte de Abajo*

Toponimoa: **OLAARTE DE ARRIBA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / *Olarte de Arriba*

Toponimoa: **OLAARTEALDEA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1846: HIPO7 (12.or) / “Ostabaso en *Olarte Aldea*”

1847: HIPO7 (22.or) / “Ayal que llaman *Olarte-aldea*”

1973: EE23 / “Castañal de *Olarte aldea*”

1990: EE26 / *Olarte-alde*

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OLAARTERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *olárterreká*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22, 88-21

Toponimoa: **OLAARTESALLA**

Kontzeptua: 50602 / Pagadia

Iturriak: 1942: EE13 / *Olarte-zalla*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **OLABASO**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1966: EE34 / *Olabaso*

Kokagunea: 88-22

Oharrak: «Olabasoak» joan den mendera arte burdinolek erabiltzen zituzten sailak ziren, egur eta ikatzez hornitu ahal izateko. Legazpiko agiri zaharretan askotan aipatzen dira izen arrunt modura: “olabaso de Olazar”, “olabaso de Bengolea”... Zumarragako *Leturiauzoa*-n dagoen «olabaso» hau, hurbileko burdinola batena izango zen seguruenik, *Aietsu*-koa beharbada.

Toponimoa: OLAEGI

Kontzeptua: 50501, 10104 / Parajea eta baserria (ez dago)

Iturriak: 1383: Loz / "Martin de *Olaygui*"1543: ZUA1 / "Lo de hurbano de *olaegui*, contribuyente de octavo"1775: HIPO5 (87.or) / "Caserías de Soraiz y *Olaegui*"1775: HIPO5 (101.or) / "Casa de *Olaegui*"1796: HIPO6 (78.or) / "Heredad nombrada *Olaegui* (...) por un lado confina con camino público, y por los otros con pertenecidos de la Casería de Altuna"1851: HIPO7 (45.or) / "Heredad de *Olaegui*"Ebakera: *ólei*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Olaegi* izeneko parajea ezaguna bada ere (Soraiz etxalderako bidean *Arizti*-ra hartzen den bidegurutzeari esaten zaio), baserriaren aztarnarik ez da geratzen. Itxura denez, XVIII. mendean edo, ezkutatu egin zen.

Toponimoa: OLARANGOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Olarangoa*1862: HIPO8 (62.or) / "Casa de *Olarangoa* (...) confinante con uno de los costados de la casa de Zapataricoa, y por el otro con la llamada Echechiquia"1915: UUA15 / *Olarangoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Olaran* Zegamako etxalde baten izena da eta hiribarruko oikonimo honek han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: OLARRETAALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (61.or) / "Terreno robledal existente en el parage llamado *Olarreta-aldea*"**Toponimoa: OLARRETABIDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (61.or) / "Camino llamado *Olarreta-videa*"**Toponimoa: OLASORO**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1862: HIPO8 (58.or) / "Monte llamado *Olasoro* cerca de Eperneta dentro de los cerrados que existen y un poco de campo fuera de los cerrados a su parte inferior entre el camino carretil y la regata por el N. de dicho campo"1966: EE34 / *Olasoro*

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: OLAZABALDEGI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (124.or) / “Casa llamada *Olazabaldeguí*”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Olazabal* izeneko baserriak, besteak beste, Ezkiogan eta Legazpin badira eta hiribarruko oikonomoa haietako batean sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **OLETA**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Iturriak: 1889: ZUA2 / *Oleta*

1966: EE14 / “Camino de *Oleta*”

1991: EE31 / “Alto de *Oleta*”

Ebakera: *óletá*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Oharrak: Larreleku ezagun honetatik igarotzen da *Agiñaga* auzotik Azkoitira doan herribide zaharra. Bertan gurutze bat dago eta gurutzearen ondoan Neolito-Brontzeko tumulu bat, *Izazpi-Oleta* mendilerroan topa daitezkeen hainbateko bat.

«Trinidad» egun ez erromeria handi bat egiten da aspaldidanik eta bi isurietako baserriarrek parte hartzen dute batik bat. Antzinako artzain-kulturaren aztarna izan liteke, inguruko hainbat mendi-gainetan egiten diren (edo ziren) beste erromeriak bezalaxe (Antzuolako *Pagamendi*-n, Itsasoko *Kizkitza*-n, Aizkorriko *Sandratzi*-n, Oñatiko *Asaldietza*-n...).

Toponimoa: **OLETAKO BIDEA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *óletakó bidid*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-13, 88-21

Toponimoa: **OLETATXIKI**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: *olétatxikt*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **OLETAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1966: EE14 / *Oletazpia*

Toponimoa: **OLETAZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *olétazuló*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **OLLOSALLA (AGIÑAGA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *ollósallá*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-13, 88-21

Toponimoa: **OLLOSALLA (LETURIAUZO)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ollósallá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ONDARGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1845: HIPO7 (3.or) / “Herredad de *Ondar-gaztañari* (...) confinante por la parte superior con terrenos de la Casería de Aizpuru, por la inferior y un costado con una regata que baja desde Beloqui conocido con el nombre de Arrilus-errecá”

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ONDARRA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Hondarra*, contribuyente de medio”

1741: ZUA8 / *Ondarra*

1861: ZUA19 / *Ondarra*

1920: ZUA18 / *Ondarre*

1939: EE25 / “*Ondarra* u *Ondarre*”

Ebakera: *ondárré*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **ONDARREALDEKO ERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1928: Plano16 / *Ondarre-aldeco erreca*

Adierakideak: ikus *ARRILUZERREKA*

Toponimoa: **ONDARRIBAI**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Iturriak: 1845: HIPO7 (10.or) / “Terreno sembradío denominado *Ondar-Ybay*”

Toponimoa: **ONDARRIBAI**

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1543: ESHU (143.or) / “La puente Mayor Echeverría Altamira e *Ondarribaia*”

1554: ESHU (225.or) / “Puente de *Hondarribay*”

Oharrak: Zubi hau *Urola* ibaiaren gainean zegoen, *Ondarra* baserriaren parean.

Toponimoa: **ONDARTZASOROAK**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO8 (77.or) / “Herredad llamada *Ondarzasoroac*”

Toponimoa: **ONDEATUTAKOA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *ondiautakuá*

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ONTIKOALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ontikoaldé*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: «Ondikoalde»-ren adierakidea dela ematen du, «alde honetakoa» alegia. 2. eta 3. gradurako, berri, «ortikoalde» eta «andikoalde» erabiltzen dira Zumarragan.

Toponimoa: **OÑAMENDI**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1725-09-23: ZUA10 / *Honamendi*

1737-12-08: ZUA10 / "Término de *Onamendi*"

1994: EE17 / "Erial y argomal de *Oñamendi*"

Ebakera: *ollámendi*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Adierakideak: *Añamendi*

Toponimoa: **ORAA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Oraa* (bi)

Adierakideak: ikus *ORAAZPIKOA* eta *ORAAGOIKOA*

Toponimoa: **ORAA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Oraa de abajo*

1741: ZUA8 / *Orá de Abajo*

1858: HIPO7 (113.or) / *Oraa abajo*

1871: ZUA20 / *Oráa-abajo*

Adierakideak: ikus *ORAAZPIKOA*

Toponimoa: **ORAA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1720-01-21: ZUA10 / *Oraa de Arriba*

1821: HIPO6 (177.or) / *Orá de arriba*

1871: ZUA20 / *Oraa-arriba*

Adierakideak: ikus *ORAAGOIKOA*

Toponimoa: **ORAA DE SUSO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1526: ZUA25 / "Juan de *Ora de Suso*"

1543: ZUA1 / "*Horaasuso*, entero contribuyente"

Adierakideak: ikus *ORAAGOIKOA*

Toponimoa: ORAA DE YUSO

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1526: ZUA25 / “*Ora de Yuso*”1543: ZUA1 / “*Horaayuso*, entero contribuyente”Adierakideak: ikus *ORAAZPIKOA***Toponimoa: ORAABIDEARTE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1848: HIPO7 (27.or) / *Oravidearte***Toponimoa: ORAABURUA**

Kontzeptua: 50602, 50603 / Harizti eta pagadia

Iturriak: 1988: EE22 / “*Oraburua* u Ostabaso”Adierakideak: ikus *OSTABASO* (Olaarte)**Toponimoa: ORAAETXE**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Oreche*1787: HIPO6 (27.or) / *Oraeche*1814: ZUA4 / *Oreche*1828: ZUA7 / *Oraechea*1861: ZUA19 / *Oraeche*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: *Oraa Aranburusakon*-eko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.**Toponimoa: ORAAETXEBARRENA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Oraechebarrena*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Oraetxe*-ri egindako oharra.**Toponimoa: ORAAETXEBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1826: HIPO6 (206.or) / *Oraeche-verria*1861: ZUA19 / *Oraecheverri*1871: ZUA20 / *Oraeche-berria*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Oraetxe*-ri egindako oharra.**Toponimoa: ORAAETXEBERRIBARRENA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Oraecheberri barrena*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Oraetxe*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ORAAETXEZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1848: HIPO7 (30.or) / “Casa llamada *Oraeche zarra* (...) al frente de la casa de Oraeche verria”

1871: ZUA20 / *Oraeche-zarra*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: ikus *Oraeche*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ORAAGARAKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1990: EE26 / *Oraa garacoa*

Ebakera: *orâ gâkoa*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus **ORAAGOIKOA**

Toponimoa: **ORAAGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1846: HIPO7 (17.or) / *Oragoicoa*

1848: HIPO7 (44.or) / *Oray-goicoa*

1920: ZUA18 / *Oraa goicoa*

Ebakera: 1. *orâgôikuá* / 2. *orâikó*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995 (1,2)

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Oraa*, *Oraa de suso*, *Oraa de arriba*, *Oraagarakoa*

Oharrak: Antzinako baserri honek puntu Erdiko harrizko atea du ipar-mendebaldeko paretan. Barrialdean, berriz, eskuz landutako burdinezko ateak, suteetatik babesteko. Alabaina, aurreko alde nahiko berria du, 1945. urtean egindako berritze lanen ondorioz.

Toponimoa: **ORAAK**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Ebakera: *orâak*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus **ORAAZPIKOA** eta **ORAAGOIKOA**

Toponimoa: **ORAALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (60.or) / “Castañal llamado *Oralde*”

Toponimoa: **ORAASASIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1841: HIPO6 (254.or) / “Castaños, robles y ayas en el término de *Orasasibarrena*”

Toponimoa: **ORAASASONDO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1814: ZUA4 / “Castañal de *Ora Sasondo*”

1862: HIPO8 (64.or) / "Castañal llamado *Oraa-sasondoa*, confinante al N. y O. con el de Leturiondo, al M. con el de Yburreta garaicoa y al P. con el de Ygnacio de Alzola"

Adierakideak: ikus *SASIGAZTANADI*

Toponimoa: **ORAAZELAI**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Iturriak: 1741-02-12: ZUA10 / "Robles concegiles de *Oracelai*"

1744-11-13: ZUA10 / "Término concegil de *Oracelai*"

1972: EE24 / *Oraa celaya*

Ebakera: *oózelái*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Oraazelaiako plaza*

Toponimoa: **ORAAZELAIKO PLAZA**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Ebakera: *orázeláiko plaza*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ORAAZELAI*

Toponimoa: **ORAAZPIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1800: HIPO6 (99.or) / "Casería de *Oraazpia*"

Adierakideak: ikus *ORAAZPIKOA*

Toponimoa: **ORAAZPIKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *orázpiko itúrriddá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ORAAZPIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (eroria)

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / *Ora azpicoa*

1850: HIPO7 (43.or) / *Ora-azpicoa*

1920: ZUA18 / *Oraazpicoa*

Ebakera: *orázpikuá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Oraa, Oraa de yuso, Oraa de abajo, Oraazpia*

Oharrak: *Oraazpikoa* baserria mendi gain batean zegoen kokatua, *San Kristobal* ermitaren aldamenean. 1950ean su hartu zuen, eta ez zen gehiago berreraiki. Aldamenean etxe berria egin zuten.

Toponimoa: **ORMABARRENA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Orma barrena*

Toponimoa: **ORMABURU**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ormáburú*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ORMAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Ormaechea*

1749-05-26: ZUA10 / *Ormaechea*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ORMATXABALETA**

Kontzeptua: 50303 / Lepoa

Ebakera: *ormátxabaletá*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Ignacio Aranguren (Aranburualdekoa baserria), 1995

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Lepoondo*

Toponimoa: **ORUEZABALETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1920: ZUA18 / *Urzabaleta*

Ebakera: *urzábaletá*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaleta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Oruezabaleta mayor*

Toponimoa: **ORUEZABALETA**

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Oruezavaleta*

1738-02-16: ZUA10 / *Oruezabaleta*

1775: HIPO5 (76.or) / *Oruezabaletta*

Adierakideak: ikus *ORUEZABALETA baserria* eta *ORUEZABALETATXIKI*

Toponimoa: **ORUEZABALETA MAYOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Oruezabaleta mayor*

1798: HIPO6 (90.or) / *Oruezabaleta maior*

1871: ZUA20 / *Oruezabaleta mayor*

Adierakideak: ikus *ORUEZABALETA*

Toponimoa: **ORUEZABALETA MENOR**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Oruezabaleta menor*

1788: HIPO6 (33.or) / *Oruezabaleta menor*

1871: ZUA20 / *Oruezabaleta menor*

Adierakideak: ikus *ORUEZABALETATXIKI*

Toponimoa: **ORUEZABALETABERRIA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Oruezabaleta berria*

Adierakideak: ikus *ORUEZABALETATXIKI*

Toponimoa: **ORUEZABALETAEETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (127.or) / “*Casa de Oruezabaleta echeverria*”

Adierakideak: ikus *ORUEZABALETATXIKI*

Toponimoa: **ORUEZABALETATXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1958: EE36 / *Orue-zabaleta-chiqui*

Ebakera: *urzábaletátxiki*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Oruezabaleta, Oruezabaletaetxeberrri, Oruezabaletaberria*

Oharrak: 1920an behera etorri zen, eta ez zen berreraiki.

Toponimoa: **OSPITALA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Ebakera: *ospitalá*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Toponimoa: **OSPITALGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 19??: EE15 / *Hospital-gastañadi*

Oharrak: Litekeena da «Norteko» trenbidea eraiki zuten garaian (1860-1865 bitartean) *Matxain* etxaldean eritexeren bat egotea, beste hainbat lekutan bezala (*Egibide* baserrian, Legazpiko *Brinkolazar* baserrian...). Eritetxe edo «ospital» horiek, gaixoak mantentzeko, lursail batzuk erabiliko zituzten seguruenik, eta hortik *Ospitalgazañadi, Ospitalsoro*....

Toponimoa: **OSPITALTXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *ospitaltxiki*

Vicente Telleria (Egibide baserria), 1995

Adierakideak: ikus *EGIBIDE*

Toponimoa: **OSTABASO**

Kontzeptua: 50600 / Herri-saila

Iturriak: 1826: HIPO6 (208.or) / “*Ostavazos y ayal medido para la casa de Oracheverria*”

1846: HIPO7 (17.or) / “*Ostabaso de Elizalde*”

1848: HIPO7 (30.or) / “*Ostabaso de Orache*”

1848: HIPO7 (32.or) / “*Ostabaso de Aldasbarrena*”

1849: HIPO7 (36.or) / “*Ostabaso de la Casa de Epeldenea menor, confinante por la parte inferior camino carretil que se dirige a*

Troscamuño, por la superior con terreno concegil, por el costado que mira a Oriente con *Ostabaso* de la Casa de Zapataricoa”

1851: HIPO7 (50.or) / “*Ostabaso* de Ybarguren-Echeverri”; “*Ostabaso* de Egaña”; “*Ostabaso* de Jurdangoa”; “*Ostabaso* de Ibarguren”

1852: HIPO7 (53.or) / “Un montazgo titulado *Ostabaso* de Achivita existente en el término de Motolaza”

1852: HIPO7 (56.or) / “*Ostabasos* de Leturiagoena y Cortaverria”

1860: HIPO8 (9.or) / “*Ostabaso* señalado para la Casa Allafior en el término de Otañerreca”

1862: HIPO8 (56.or) / “Porciones de Ypinoguis y *Osbasos* (sic) existentes en los términos de Zurquiza, Caraverri-parea, Macharralde y Olarte-aldea”

Oharrak: «Ostabasoak», «ipifiojiak» eta «isasiak» bezala, herri-sailak ziren, ezaugarri definituak zituztenak (ikus *ISAS*).

Toponimoa: **OSTABASO** (AIZPURU)

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *ostábasó*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **OSTABASO** (ARGISAO)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1961: EE33 / “*Ostabaso* y también Ipiñogui”

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **OSTABASO** (KANTERATALDE)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ostábasó*

María Mintegi (Oiangurentxiki baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **OSTABASO** (MATXAINBARRENA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 19??: EE15 / *Ostebaso*

Toponimoa: **OSTABASO** (MATXAINERREKA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ostábasó*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **OSTABASO** (OKORRO)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1968: EE21 / “Hayal y helechal de *Ostabaso*”

Toponimoa: **OSTABASO (SALTSAMENDI)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 19??: EE29 / *Ostabaso*

Oharrak: *Saltsamendi* baserriaren «ostabaso» hau *Pagorxoeta* mendian dago.

Toponimoa: **OSTABASOIÑAUSTI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1979: EE10 / “Castañal, robledal y hayal en *Ostabaso-iñusti*”

Adierakideak: ikus *IÑAUSTIZULO*

Toponimoa: **OSTATUBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: HIPO6 (146.or) / “Posada denominada en el día *Ostatuberría*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **OSTOLATZA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1987: EE28 / “Troscamuño o *Ostolaza*”

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OSTRABASO (ARRETA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ostrábasó*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **OSTRABASO (IZAGIRRE)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1983: EE12 / *Ostrabaso*

Ebakera: *ostrábasó*

Juan Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **OSTRABASO (KORTABERRI)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *ostrábasó*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OSTRABASO (LASTAOLA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *ostrábasó*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **OSTRABASO (OLAARTE)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1862: HIPO8 (56.or) / “Porciones de Ypinoguis y *Osbaso* (sic) existentes en los términos de Zurquiza, Caraverri-para, Macharralde y Olarte-aldea”

1987: EE28 / *Ostrabaso*

Ebakera: 1. *ostrábasó* / 2. *ostrásó*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995 (1)

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Oraaburua*

Toponimoa: **OTABASO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1923: EE37 / “Terreno arbolado llamado *Otabaso*”

Toponimoa: **OTABELTZ**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *otábéltz*

Jose Antonio Zubizarreta (Otsolarre baserria), 1996

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **OTADI (LETURIBARRENA)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *otárl*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **OTADI (LIZARTXO)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *otárl*

Jose Etxaniz (Kortaberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OTADIA (IGARABERRI)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *otáridá*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OTADISAKONA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1729-02-11: ZUA10 / “Isasi de *Otadisakona*”

Toponimoa: **OTADITXO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: 1. *otáritxo* / 2. *otátxó*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1998 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Elorriagagoikoa* eta *Goiko gaina* bitarteari esaten zaio.

Toponimoa: **OTAERRETA** (ARGISAO)
 Kontzeptua: 50305 / Hegia
 Iturriak: 1961: EE33 / “*Otaerreta en Arguisano*”
 Ebakera: *otárretá*
 Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995
 Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **OTAERRETA** (SORAIZ)
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *otárretá*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **OTAGARBI**
 Kontzeptua: 50206 / Zeharra
 Ebakera: *otágarbí*
 Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998
 Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Udaga*-tik gora, *Izazpi*-ko gaina bitarteko zeharrari esaten zaio.

Toponimoa: **OTAIN**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1732-02-07: ZUA10 / “*Paraje Otain*”
 1745-02-14: ZUA10 / *Otaña*

Oharrak: «Otain» osagaia Zumarragako bi parajetako izenetan azaltzen da: *Otainaldapa*, *Otainerreka* (*Leturiazua*-n); *Otainerreka* (*Elgarrestamendi*-n).

Toponimoa: **OTAINALDAPA**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Ebakera: *otáñaldapá*
 Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OTAINERREKA** (LETURIAUZOA)
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Ebakera: *otáñerreka*
 Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995
 Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OTAINERREKA** (URAZANDI)
 Kontzeptua: 60202, 50301 / Erreka eta sakona
 Iturriak: 1765: Asti (381.or) / *Otain erreca*
 1860: HIPO8 (9.or) / “Ostabaso señalado para la Casa Allafior en el término de *Otañerreca*”
 1861: ZUA19 / “*Otañerreca* montazgo”
 1871: ZUA20 / “*Otañerreca* montazgo”
 1888: EE3 / *Otañ-erreca*; *Otañerreca*

1908: UUA15 / *Otainerreca*

19??: EE15 / *Otain-erreca*

Kokagunea: 88-37

Adierakideak: *Otain*

Toponimoa: **OTALOI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (200.or) / "Paraje de *Otaloy*"

Adierakideak: ikus *ATALOIETA*

Oharrak: 1826ko agirian, *Otaloi* parajea Izuzkitza baserriarekin batera aipatzen denez, badirudi gaur egun erabiltzen den *Ataloi* izenarekin lotuta dagoela.

Toponimoa: **OTALORA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Ottalora*

1775: HIPO5 (109.or) / "Casa nombrada *Ottalora* con todos sus pertenecidos que es sita en el barrio de Zufiaurre"

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **OTALORANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1857: HIPO7 (99.or) / *Otalorenea*

1871: ZUA20 / *Otaloranea*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **OTASALLA**

Kontzeptua: 50505 / Otadia

Iturriak: 1994: EE19 / *Otasalla*

Toponimoa: **OTSAURRETA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1727-02-01: ZUA10 / "Parage de *Ozaurreta*"

1798: HIPO6 (88.or) / "Término Concegil de Arguisano y parage nombrado *Ozaurreta*"

1827: ZUA23 / *Osaorreta*

1847: HIPO7 (24.or) / "Términos de *Osaerrotta*, Ostavaso y *Osaerrotta* azpia"

1917: EE18 / *Otzaurdeta*

1958: EE36 / "Castañal, hayal, robledal, argomal y helechal llamado *Otzaerreta*"

Ebakera: *otsderretá*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **OTSAURRETAAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1847: HIPO7 (24.or) / "Términos de *Osaerrotta*, Ostavaso y *Osaerrotta* azpia"

Toponimoa: **OTZAALDE (IBURRETA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *otzáldé*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Eguzkiak jotzen ez duen lekuei esaten zaie horrela Zumarragan.

Toponimoa: **OTZALDE (AITZAGA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *otzáldé*

Jesusa Zaldua (Aitzaga baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **OTZALDE (ATXIBITABEKOA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *otzáldé*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **OTZALDE (GURRUTXAGAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *otzáldé*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **OTZALDE (LETURIGOENA)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *otzáldé*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **OTZALDE (ORAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *otzáldé*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **PAGABAKAR**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *pagábakár*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-13, 88-14

Toponimoa: **PAGADIA (LANDABURU)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *pagárie*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **PAGADIA (MATXAIN)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *pagárie*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **PAGADIALDATS**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (128.or) / "Paraje llamado *Pagadialdas*"

1782: HIPO6 (9.or) / "Castañales de *Pagadialdas*"

Toponimoa: **PAGADIAUNDI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *pagáriaundi*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **PAGADILUZE**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *pagáriluzé*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995

Adierakideak: ikus *PAGAZURIETA*

Toponimoa: **PAGADIZAR**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *pagárizár*

Jose Etxaniz (Kortaberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **PAGADIZELAI**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1737-02-17: ZUA10 / *Pagadizelai*

1797: HIPO6 (82.or) / "Tierra herial (...) en el término nombrado de Surquiza, y paraje de *Pagadicelay*, confinante por todos lados con término Concegil, y por el inferior con Castañal de maravedís que goza la Casería de Leturiavarrena, con expresa condición de no poder construir casa alguna havitable, aunque si Borda para abrigo de ganado"

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Leturiko txabolak, Pagozelai*

Toponimoa: **PAGALANDATZA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1753-08-16: ZUA10 / *Pagalandaza*

Toponimoa: PAGALANDETA

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1990: EE26 / *Pagolandeta*Ebakera: *paalándetá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: PAGALDE

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *pagáldé*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: PAGALDESAKON

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *pagáldesakón*

Eliás Zaldua (Sagaspes baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: PAGAZURIAZPIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1966: EE14 / *Pagosuri azpia*1979: EE10 / *Pagazuri-azpia***Toponimoa: PAGAZURIETA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / "Punto llamado *Pagozubieta*"1922: Plano15 / *Pagazurita*1966: EE14 / *Pagasurita*Ebakera: *pagázittá*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Goiko pagadia, Pagadiluze***Toponimoa: PAGAZURIETAGAÑA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *pagázurittagañá*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: PAGOAZPI

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1982: EE18 / "Helechal en el paraje *Pago-azpi*"**Toponimoa: PAGOBAKAR (PAGOLA)**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1889: ZUA2 / *Pago bakar*1979: EE26 / "*Pagobacar* o Pagola"

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **PAGOBAKAR** (ZUMAKORTA)

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *pagóbakár*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **PAGOBAKARRALDEA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *pagóbakarraldia*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *IRUPAGOETA*

Toponimoa: **PAGOEDERGAÑA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *pagárregaña*

Jose Iburguren (Iburgurenetxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-38

Adierakideak: *Goiko mendi* (Argisano-ekialdea)

Toponimoa: **PAGOILLARAETA**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *pagóillarata*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **PAGOLA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1842: HIPO6 (260.or) / "Terreno elechal (...) en el término de *Pagola*"

Ebakera: *pagólá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: Neolito-Brontzeko tumulu bat zegoen orain dela urte guxi arte goialde honetan.

Toponimoa: **PAGOLAALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1961: EE33 / *Pagola-Aldea*

Toponimoa: **PAGOLABASO**

Kontzeptua: 50600 / Basoa

Ebakera: *paólabasó*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Toponimoa: **PAGOLAKO GAINA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *pagólako gaña*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *KURUTZEKO GAINA*

Toponimoa: PAGOLAKO ZABALA

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *págolako zabalá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Oharrak: Neolito-Brontzeko tumulu bat dago bertan.

Toponimoa: PAGOTXOETA

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1827: HIPO6 (209.or) / “Camino carritel de Elorriaga a *Pagochoeta*”1833: HIPO6 (236.or) / “Arroyo que baja del alto llamado *Pagochoeta*”1852: HIPO7 (56.or) / “Alto llamado *Pagochoeta*”1855: HIPO7 (83.or) / “Camino carritel que se dirige a (de Bazoeta) a *Pagochoeta*”1862: HIPO8 (63.or) / “Terreno helechal y erial en *Pagochoeta*”1889: ZUA2 (8.or) / “Colina de *Pagochoeta*”1927: ZUA3 / *Pagochoeta*Ebakera: *pagótxetá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Pagotxoetas*

Oharrak: Mende honen erdialdera arte «batzarrak» edo gazteen bilerak egiten ziren jaiero *Pagotxoeta*-n. Bazkalondotik ilundu arte, dantzan eta kartetan jarduten zuten mendiaren bi isurietan bizi ziren baserrietako gazteek. Hala, Zumarraga aldetik, *Leturiauzo* eta *Aranburusakon*-eko baserrietarak joaten ziren, eta Azpeitia aldetik, *Aratzerreka* eta *Matxinbentia* auzokoak.

Gaur egun, mendiek auzo eta herrien arteko mugak ezartzen dituzten bezala, lehen bailara ezberdinetako jendea batzeko balio zutela esan liteke. Gipuzkoako hegoaldean, horrela, mendigain askotan izaten ziren «gazte-bilerak», besteak beste: Urretxu eta Antzuolaren artean dagoen *Deskarga* gainean; Urretxuko *Txaramuño* mendian; Ezkiogako *Atxurtza*-n; Legazpi eta Oñatiren artean dagoen *Udana* gainean; Zerain, Zegama eta Segurak muga egiten duten *Barbari* auzoan, eta abarretan.

Toponimoa: PAGOTXOETAALDE

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1990: EE26 / *Pagochoeta-alde***Toponimoa: PAGOTXOETAZPIA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1862: HIPO8 (42.or) / “Castañal en el término llamado de *Pagochoeta azpia*”**Toponimoa: PAGOTXOETAKO ETXABOLEA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *pagótxetako etxábolíá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: PAGOTXOETAS

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1817: HIPO6 (151.or) / “Camino que de Oraa dirige a *Pagochoetas*”
Adierakideak: ikus *PAGOTXOETA*

Toponimoa: **PAGOTXOETATZEKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *pagótxetátzeko itúrriddá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **PAGOTXULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *pagótxuló*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **PAGOZELAI**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1842: HIPO6 (261.or) / “Ayal llamado *Pagazelai*”

Ebakera: *pagózelái*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *PAGADIZELAI*

Toponimoa: **PARAPOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1854: HIPO7 (76.or) / *Parapocoa*

1861: ZUA19 / *Parapocoa*

1871: ZUA20 / *Parapocoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **PARAPOSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1857: HIPO7 (106.or) / “Heredad de *Paraposoro*”

Ebakera: *pepésoró*

Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **PARTILEKUZARRA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *partilekuzarrá*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARANBURUPARTILEKU*

Toponimoa: **PEATZA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1780: HIPO6 (1.or) / “Cerrado de *Beraza*”

1824: HIPO6 (182.or) / “Castañal de *Beraza*”

1847: HIPO7 (22.or) / “Castañal llamado *Peaza* con prado”

1862: HIPO8 (78.or) / “Castañal en el término de *Peaza*”

1968: EE32 / “Camino de *Peatza*”; “Castañal de *Pegatza*”

1979: EE10 / *Peaza*

Ebakera: 1. *peázá* / 2. *peátzá*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995 (1)

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995 (2)

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **PEATZAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *peátzaerreka*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Berazako erreka*, *Urriztierreka*

Toponimoa: **PEATZAKO ERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / “Regata llamada *Berasaco erreca*”

Adierakideak: ikus **PEATZAERREKA**

Toponimoa: **PERUIARTZA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1730-02-13: ZUA10 / “Paraje *Peruigarza*”

1737-02-17: ZUA10 / “Paraje de *Peruyarza*”

Ebakera: *perfortzá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **PERUKOTEGI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (81.or) / “Casa y Caserfa llamada *Perucotegui* que hera propia de dcho Pedro (de Elgarrezta)”

1814: ZUA4 / *Perucotegui*

1856: HIPO7 (86.or) / *Perucotegui*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **PESCADERÍA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Pescaderia*

Kokagunea: Hiribarrua (Legazpi-Soraluze)

Toponimoa: **PETOGAZTAÑADIA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *petógazteñeriddá*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: PIKASAKONA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1790: HIPO6 (46.or) / “Heredad nombrada *Picasacona*”**Toponimoa: PILOTOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1817: HIPO6 (152.or) / *Pilotocua*1840: HIPO6 (243.or) / *Pilotucoa*1847: HIPO7 (25.or) / *Pilotocua*1856: HIPO7 (92.or) / “Casa llamada *Pilotocua* sita en el Barrio de Eizaga (...)
que al norte tiene camino antiguo y al mediodía camino real”1861: ZUA19 / *Pillutocua*1871: ZUA20 / *Pillutocua*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: PISTOLABASO

Kontzeptua: 50600 / Basoa

Ebakera: *pistólabasó*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: 88-22

Oharrak: *Belain* mendian dagoen baso hau pagadia zen lehen. Ingurua ezagutzen dutenen arabera, lapurrak ibiltzen zirelako omen du horrelako izena. Zumarragatik Azpeitirako antzinako bide nagusia ondotik igarotzen zenez, litekeena da toponimoaren jatorria hori izatea. Dena den, sinesgarriagoa dirudi «Pistola», baso-jabearen gaitzizena zela pentsatzea, aruntak baitira «pertsone-izen + baso»-z osaturiko toponimoak, hala nola: *Alkainbaso*, *Zabalobaso*, *Buskabaso*...

Pistolabaso-n gertatutako pasadizo bat ere kontatzen dute Zumarraga aldean. Behin batean, *Aratzerreka*-ko *Erraztibaso* baserriko gizon bat Zumarragatik etxe aldera abiatu omen zen egur-lan batzuegatik dirua jasota. *Pistolabaso*-ra heldutakoan beherako bidea hartu omen zuen. Oharkabea, baina, gerrikoa askatu omen zitzaion atzeko aldetik, eta lurreko adar eta ostoa jotzean «kirri-karra» hots asaldagarri bat entzuten hasi omen zen. Norbait segika zuelako ustetan izutu, eta goitik behera eraso omen zion, txistu batean, bere etxe inguruko zelai batera heldu zen arte. Han, hotsik ez entzutean, geratu eta atzera begiratu omen zuen, zurbil-zurbil. Laster jakin omen zuen zer gertatu zen eta bere onera etortzen hasi zen poliki-poliki. Etxean, irribarrez jadanik, gerrikoak nola izutu zuen kontatu omen zien.

Toponimoa: PLAZA NUEVA

Kontzeptua: 10203 / Plaza

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Plaza nueva*1877: ZUA5 / *Plaza nueva*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: PLAZA VIEJA

Kontzeptua: 10203 / Plaza

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Plaza vieja*1877: ZUA5 / *Plaza vieja*1920: ZUA18 / *Plaza vieja*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: PORTALABE

Kontzeptua: 40703 / Ermita (ezezaguna)

- Iturriak: 1667: IEL (Olo, c: 861-nº9) / “Seroría de la iglesia antigua de Nª Sra. de *Portalabe*, en Zumarraga”
 1698: IEL (Olo, c: 997-nº18) / “Seroría de la iglesia antigua de Nª Sra. de *Portalabe*, en Zumarraga”
 1713: IEL (Echalecu, c: 1.407-nº5) / “Seroría de al antigua iglesia de Nª Sra. de *Portalabe*, en Zumarraga”

Toponimoa: **POSADA DE LA PANADERÍA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Posada de la Panadería*

Kokagunea: Hiribarrua (Geltoki)

Toponimoa: **POSADA NUEVA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / “Casa titulada *posada nueva*”

1861: ZUA19 / *Posada nueva*

1871: ZUA20 / *Posada nueva*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **POSADA NUEVA CHIQUITA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Posada nueva Chiquita*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **POTESTONEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: ZUA23 / *Potestonea*

Toponimoa: **POTXUTXULO**

Kontzeptua: 60105 / Osina

Ebakera: *potxútxuló*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **POTZUALDE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *potzúaldé*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **POTZUZARRA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Ebakera: *potzúzarrá*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ARTASOLA*

Toponimoa: **POTZUZULOETA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *potzázulotá*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **POZOS DE LA TEJERA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1737-01-16: ZUA10 / “Paraje llamado *pozos de la tejera*”

Toponimoa: **PRAIXKORENA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: 1. *práixkoná* / 2. *fránixkoná*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (1)

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996 (2)

Adierakideak: ikus *SORAIZ*

Toponimoa: **PRESAGAÑA**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *preságañá*

Isidro Zabaleta (Igaraberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **PRUDENTZIOEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1722-08-10: ZUA10 / *Prudencionea*

1810: HIPO6 (142.or) / *Prudencionea*

1871: ZUA20 / *Prudencionea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **PRUDENTZIOEA MAYOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Prudencionea maior*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **PRUDENTZIOEA MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1722-08-10: ZUA10 / “La casa *menor de Prudencionea*”

1741: ZUA8 / *Prudencionea menor*

1792: HIPO6 (63.or) / “Casa en la Calle (...) que comunmente llaman *Prudencionea menor*”

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **ROBLES DE MARTIN**

Kontzeptua: 50603 / Hariztia

Iturriak: 1742-06-29: ZUA10 / “*Robles que llaman de Martin*”

Oharrak: *Oraazpikoa* baserriari lotua azaltzen da.

Toponimoa: **ROKENEAA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Roquenea*
Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **SAGARDOETXEBERRI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *saárdoetxeberrí*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ETXEBERRILIZARATZU*

Toponimoa: **SAGASPE**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Ynego Péres de *Saraspe*, e Iohan Ochoa de *Saraspe*”;
“Ennego Péres de *Saraspe*”

1543: ZUA1 / “*Saraspe*, entero contribuyente”

1775: HIPO5 (88.or) / *Saraspe*

1810: ZUA15 / *Sagazpe*

1826: HIPO6 (189.or) / *Saraspe*

1848: HIPO7 (31.or) / *Sagaspe*

1871: ZUA20 / *Sagaspe*

1993: EE20 / *Sagaspe*

Ebakera: *saáspé*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: Toponimo honen jatorrian «sahatsa» landarea dugula dirudi.

Toponimoa: **SAGASTI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / “Término de *Sagasti*”

Toponimoa: **SAGASTI (ATXIBITAERDIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1988: EE22 / *Sagasti*

Toponimoa: **SAGASTI (GURRUTXAGAGARAKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Sagasti*

Toponimoa: **SAGASTI (LETURIGOENA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sagástí*

Asuncion Epelde (Leturigoena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21, 88-22

Toponimoa: **SAGASTI (LETURIONDO)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sagástí*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SAGASTIA (GOIBURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1928: Plano16 / *Sagastiya*

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SAGASTIA (MUXIKA)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1922: Plano15 / *Sagastia*

1966: EE14 / *Sagastia*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SAGASTIA (ORAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1919: EE38 / "Herbal denominado *Sagastia*"

1987: EE28 / *Sagastia*

Toponimoa: **SAGASTIBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1543: ZUA1 / "*Sagastiverria* la de jnº, contribuyente de mº y ochabo"

1625: Isasti (115.or) / *Sagastiberri*

1775: HIPO5 (103.or) / "Casa y solar de *Sagastiberria* sitta en el varrio de Eizaga"

1856: HIPO7 (88.or) / *Sagastiberri*

1861: ZUA19 / *Sagastiberria*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRIA DE ABAJO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Sagastiberria de abajo*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRIA DE ARRIBA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Sagastiberria de arriba*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRIA MAYOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Sagastiberria mayor*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRIA MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Sagastiberria menor*

1871: ZUA20 / *Sagastiberria menor*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRIAZPIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (129.or) / “Casa nombrada *Sagastiberria azpicoa*”
Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRITXIKIA**
Kontzeptua: 10205 / Etxea
Iturriak: 1877: ZUA5 / *Sagastiberri-chiquia*
Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBERRIURRUTIA**
Kontzeptua: 10205 / Etxea
Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Sagastiberria Urrutia*
1741: ZUA8 / *Sagastiberria Urrutia*
Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SAGASTIBURU**
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Iturriak: 1990: EE26 / *Sagasti-buru*

Toponimoa: **SAGASTITXIKI**
Kontzeptua: 50508 / Lursaila
Ebakera: *sagástitxiki*
Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SAGASTIZABAL**
Kontzeptua: 10104 / Baserria
Iturriak: 1390: F6 (149.or) / “Pero de *sagastiçaval*”
1526: ZUA25 / “Juan de *Sagastiçaval*”
1543: ZUA1 / “*Sagastizaval*, entero contribuyente”
1775: HIPO5 (90.or) / “Casa y casería de Altuna (...) que confinan con
tierras y heredades de las Casas de *Sagastizaval*, y Soraices”
Adierakideak: ikus *SALTSAMENDI*

Toponimoa: **SAILLONETALDEA**
Kontzeptua: 50501 / Parajea
Ebakera: *sáillonetaldeá*
Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995

Toponimoa: **SAKONA (ELORRIAGA)**
Kontzeptua: 50301 / Sakona
Ebakera: *sakóná*
Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SAKONA (INTSAUSTI)**
Kontzeptua: 50301 / Sakona
Ebakera: *sakóná*
Andres Etxeberria (Intsausti baserria), 1995
Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SAKONAUNDI** (ARGISAO-EKIALDEA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sakónaundi*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **SAKONAUNDI** (ARGISAO-MENDEBALDEA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1741-02-12: ZUA10 / “Término de *Saconandia*”

1848: HIPO7 (32.or) / “Otros tres trozos sitios en el referido monte de Arguisano y términos llamados Carrera, Balento y *Saconandia*, adjudicados con título de Ypiñogui al citado D. Fco. Javier de Oria”

1849: HIPO7 (34.or) / “Término de *Saconandia*, confinante por mediodía con terrenos de la villa de Gaviria, por poniente con los de Vidaurreta, por norte con los de Iturbenea, y por la parte bajera con los suyos”

Ebakera: *sakónaundi*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **SAKONBARREN** (ZUMAKORTA)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sakónbarren*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SAKONBARRENA** (IGARABERRI)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1789: HIPO6 (43.or) / “Término de *Saconbarrena* y proximidad de la Casería y Molino de Ygeraverria”

1850: HIPO7 (44.or) / “Terreno castañal en el término de *Saconbarrena* (...) confinante con la parte superior con terreno de la Casa de Ygaraberria, por abajo con camino de Olarte, por un costado con los de Calebarren y por otro con los de Ucelay menor”

Toponimoa: **SAKONTXIKI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sakóntxiki*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **SAKRISTAUAREN ETXEA**

Kontzeptua: 10104 / Etxebizitza sakabanatua (ez dago)

Ebakera: *sankrístauan etxéa*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *LA ANTIGUA*

Toponimoa: **SAKRISTAUGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Iturriak: 19??: EE29 / *Sacristan-gastañaria*
 Ebakera: *sakristao gastéñari*
 Francisco Izagirre (Saltsamendi baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SAKRISTAUkoa**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1861: ZUA19 / *Sacristaucoa*
 1877: ZUA5 / *Sacristaucoa*
 Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **SALEGI**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *salégi*
 Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995
 Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **SALESBURUA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1846: HIPO6 (12.or) / “Ypinogui en *Salesburua*”

Toponimoa: **SALETXETA (ELORRIAGA)**
 Kontzeptua: 50303 / Lepoa
 Iturriak: 19??: EE29 / *Salechita*
 Kokagunea: 88-30
 Adierakideak: *Elorriagatzabolak*

Toponimoa: **SALETXETA (SAGASPE)**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *salétxeta*
 Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SALIBIETA**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Iturriak: 1889: ZUA2 (4.or) / “Regata denominada *Saluvieta*”
 Adierakideak: ikus *SALIBIETAERREKA*

Toponimoa: **SALIBIETA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1735-02-27: ZUA10 / “Monte de Arguisano en *Saluvieta*”
 1747-01-15: ZUA10 / “Tº concegil nombrado *Salibita*”
 1935: EE37 / “Camino de *Zaldivia* (sic)”
 Ebakera: *salóittá*
 Madariagoena baserria, 1996
 Kokagunea: 88-38
 Adierakideak: *Satubietasakona*

Oharrak: Legazpi eta Zerainen artean dagoen paraje bati ere horrela deitzen zaio. Bietan larrelekuak eta ardientzako etxolak daudenez, litekeena da toponimoaren lehen osagaiak «saroi»-rekin zerikusirik izatea.

Toponimoa: SALTSAMENDI

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Salsamendi*

1814: ZUA4 / *Salsamendi*

1871: ZUA20 / *Salsamendi*

1928: Plano16 / *Saltxamendi*

1993: EE20 / *Salsamendi*

Ebakera: 1. *santsamendi* / 2. *saltxamendi*

Victoriano Intxausti (Saltsamendi baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Sagastizabal*

Oharrak: *Salsamendi* izena ez dirudi oso zaharra denik Zumarragan, XVIII. mendeko agiritan azaldu baitzaigu lehen aldiz gure miaketetan. Garai horretan *Sagastizabal* baserri-deitura ezkututzen hasi zenez, ordezkatze bat gertatu zela ematen du. *Sagastizabal*, gainera, inoiz *Altuna* eta *Soraiz* etxeen ondoan deskribatzen da ("Casa y casería de Altuna (...) que confinan con tierras y heredades de las Casas de Sagastizaval, y Soraices", 1775, HIPO5: 90), eta *Saltsamendi*-rentzat ere balio du deskribapen horrek.

1928an sute batek kalte handiak eragin zituen. Diotenez, menditik geroa ekartzeko erabilitako gurdiaren ardatza (zurezkoa) berotu eta su hartu zuen.

Toponimoa: SAMIÑO

Kontzeptua: 50102 / Mendi

Ebakera: 1. *samiño* / 2. *sabiño*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996 (1)

Jose Iburguren (Iburgurenetxeberri baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-14

Adierakideak: *Kurutzeta*

Oharrak: Ez dugu *Samiño* izenik inongo agiritan topatu, nahiz eta hiru herrik bat egiten duten mendi garaia izan. Azeptia eta Azkoitia aldeko bizilagunak *Kurutzeta* deitzen diote.

Toponimoa: SAMIÑOKO GAINA

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *samiño*ko *gainá*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *IRUMUGARRIETA*

Toponimoa: SAMIÑOTXIKI

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Kokagunea: 88-14

Toponimoa: SAN GREGORIO

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1741: ZUA8 / *San Gregorio*

1748-02-05: ZUA10 / "Casa *San Gregorio*"

1765: Asti (383.or) / “Casa *Sn. Grego*”

1775: HIPO5 (75.or) / “Casas de Elgarrezta alonsotegui y *San Gregorio*”

Adierakideak: ikus *SANGREGORIOTXIKI*

Toponimoa: **SAN GREGORIO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1782: HIPO6 (11.or) / “Prado que llaman de *San Gregorio* por la parte inferior de las heredades de la Casería de Yturvenia”

Adierakideak: ikus *SANGREGORIOZELAIA*

Toponimoa: **SAN GREGORIO**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1722-04-12: ZUA10 / “Hermita de *San Gregorio*”

1765: Asti (383.or) / *Sn. Grego*

1824: HIPO6 (182.or) / “Hermita de *San Gregorio*”

1862: HIPO8 (41.or) / “Hermita de *San Gregorio*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Adierakideak: *Santa Engracia*

Toponimoa: **SAN KRISTOBAL**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1957: Zkat / *San Cristóbal*

Adierakideak: ikus *ARANBURUSAKONA*

Toponimoa: **SAN KRISTOBAL**

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1732-06-20: ZUA10 / “El día de *San Cristóbal* tengan obligación de celebrar en dicha hermita una misa antes de la procesión”

1742-06-29: ZUA10 / “Hermita de *San Cristóbal*”

1752-11-26: ZUA10 / “Joseph de Echeverria hermitaño de la Hermita de *San Cristóbal*”

1861: HIPO8 (22.or) / “Hermita de *San Cristóbal*”

Ebakera: *sankristobál*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Oharrak: *San Kristobal* ermitaren kanpaiaren azpian *Leturi* eta *Aranburusakona* auzoak daudela esaten da. Kokaguneari dagokionez, behintzat, hori garbi ikusten da, bi bailaren arteko gaintxo batean baitago.

Uztailaren 10ean, «San Kristobal» egunez, meza egiten da, eta auzoko baserrietan urteko «konbidautza», senide eta tartekoak bazkaltzera gonbidatuta.

Toponimoa: **SAN MARTIN**

Kontzeptua: 40703 / Ermita (gero eliza)

Iturriak: 1733-11-29: ZUA10 / “Hermita de *San Martín* de Aguinagas”

1864: Nom (8.or) / “*San Martín* de Aguinaga”

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SANGREGORIOTXIKI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Iturriak: 1775: HIPO5 (83.or) / “Casilla llamada *San Gregorio Chiquia* sita en el varrio de Eizaga”

1861: ZUA19 / *San Gregorio chiqui*

1871: ZUA20 / *Sn. Greg^o chiqui*

Ebakera: *sangérgoriotxiki*

Jose Ibareuren (Ibareuren etxeberri baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *San Gregorio*

Toponimoa: SANGREGORIOZELAIA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (77.or) / “Prado llamado comunmente *San Gregorio Zelaya*”

Adierakideak: *San Gregorio*

Toponimoa: SANTA ENGRAZIA

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1775: HIPO5 (72.or) / “Hermita de *Santta Engracia*”

Adierakideak: ikus *SAN GREGORIO*

Toponimoa: SANTA ISABEL

Kontzeptua: 40703 / Ermita

Iturriak: 1957: Zkat / *Santa Isabel*

Ebakera: *santxabél*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ANTIO*

Toponimoa: SANTOSENSA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *santósená*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *SORAIZBAZTERRA*

Toponimoa: SANTUKOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1799: HIPO6 (90.or) / *Santucoa*

Toponimoa: SARASPE

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / “Monte de *Saraspe*”

Toponimoa: SARASPEALDEA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1734-01-03: ZUA10 / “Isasi de *Saraspe aldea*”

Toponimoa: SARATSONDO

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (200.or) / “Término llamado *Sarasondo*”

1851: HIPO7 (48.or) / “Terreno castañal existente en el término de *Sarasondo* (...) confinante por oriente con terreno de Leturiabarrena, por

mediodía y norte con los de Francisco de Alzola, y por poniente con camino carretil”

Toponimoa: **SARATSUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Sarasunea*

1742-02-18: ZUA10 / “*Casa Sasanea*”

1745-05-16: ZUA10 / “*Casa de Sasunea*”

1765: Asti (381.or) / *Sarasunea*

1782: HIPO6 (11.or) / *Sarasunea*

1861: ZUA19 / *Sarasunea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Toponimoa: **SARATSUNEA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1744-03-01: ZUA10 / “Prado de *Sasunea* propio de la V^a de Zumarraga”

1753-08-16: ZUA10 / “Prado concegil de *Sasunea*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **SARATXO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sarátxó*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SASIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1972: EE24 / “Castañal en *Sasibarrena*”

Toponimoa: **SASIGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sasigaztdñari*

Josefa Iturbe (Oraazpikoa baserria), 1996

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Oraasasondo*

Toponimoa: **SATUBIETASAKONA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *satúbittasakoná*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *SALIBIETA*

Toponimoa: **SEPULTOSAKON**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *sepúltosakón*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: «Norreko» trenbidearen bigarren karrila egiterakoan hil ziren mandoak sakon honetan lurperatu zituztela esaten da.

Toponimoa: **SERORAETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Serora Echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **SERORAKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Serorecoa*

1828: ZUA7 / *Serorecoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **SEROTETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Serotechea*

1851: HIPO7 (47.or) / “Casa llamada *Cerote-echea* (...) en la calle principal de Zumarraga”

1861: ZUA19 / *Serota-echea*

1871: ZUA20 / *Serotechea*

1877: ZUA5 / *Serota eche*

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Oharrak: “La de la Beatta de la Parroql.” (1749-05-26, ZUA10)

Toponimoa: **SEROTETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Serota echea*

1871: ZUA20 / *Serotechea*

1877: ZUA5 / *Serotechea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: “La de la Beatta de Sn. Gregorio” (1749-05-26, ZUA10); “Casa Seroral de la Hermita de San Gregorio” (1862, HIPO8: 41)

Toponimoa: **SESIOSALLA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sesiosallá*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **SORAIZ**

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Iturriak: 1734-12-12: ZUA10 / “Sosquera de *Soraiz*”

1749-05-26: ZUA10 / “Varrio de *Soraiz*”

1877: ZUA5 / “Barrio de *Soraitz*”

Adierakideak: ikus *SORAIZAKONA*

Toponimoa: SORAIZ

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1526: ZUA25 / “Yrala de *Soraiz*”1543: ZUA1 / “*Soraiz* la de yrala, entero contribuyente”; “*Soraiz* la de jn° hijo de domenja, entero contribuyente”; “*Soraiz* la de jn° de adiola, contribuyente de cada tres cuartos”1625: Isasti (115.or) / *Soraiz* (bi)1741: ZUA8 / *Soraiz*1744-11-13: ZUA10 / “Borda de su casería de *Soraiz*”1775: HIPO5 (128.or) / “Casa y casería de *Soraiz*”Adierakideak: ikus *SORAIZ* baserria eta *SORAIZBAZTERRA*

Oharrak: XX. mendean *Soraiz* etxaldean bi eraikuntza besterik ezagutu ez badira ere (*Soraiz* eta *Soraizbazterra*), garai batean, *Soraiz* baserriaren parean, hirugarren bat egongo zela uste dute bertakoek. Horrek hainbat agiritan azaltzen den *Soraiz de medio* izena argituko luke. Itxura denez, hiru arkuko ataria duen *Soraiz* baserriari esango zitzaion.

Toponimoa: SORAIZ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Soraiz*1993: EE20 / *Zoraiz*Ebakera: 1. *zodiz* / 2. *zoriz*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (1)

Elías Zaldúa (Sagaspes baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Soraiz*, *Soraiz de allí*, *Soraiz de medio*, *Praixkorena*, *Isidroren partidua*, *Nagusikoa*

Oharrak: Baserri honek aurreko aldean duen hiru arkuko atariarengatik XVII. edo XVIII. mendean eraiki edo eraberritu zela ematen du.

Bi etxebizitzakoa izan da, eta biak elkarrengandik bereizteko *Praixkorena*, *Isidroren partidua*, *Nagusikoa...* izenak erabili izan dira azkenaldera.

Toponimoa: SORAIZ DE ALLÍ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1877: ZUA5 / *Sorais de allí*Adierakideak: ikus *SORAIZ***Toponimoa: SORAIZ DE MEDIO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Soraiz de medio*1814: ZUA14 / *Soraiz medio*1871: ZUA20 / *Soraiz-medio*Adierakideak: ikus *SORAIZ***Toponimoa: SORAIZ NUEVO**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1828: ZUA7 / *Soraiz Nuevo*Adierakideak: ikus *SORAIZBAZTERRA*

Toponimoa: SORAIZAKONA

Kontzeptua: 10106 / Baserri-auzoa

Ebakera: 1. *soáizakoná* / 2. *soáitxakoná*

Jesus Etxaniz (Landaburu baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (1)

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Antioalde*

Oharrak: 1877an *Soraizakona* 26 basertik osatzen zuten, hala nola: *Agirre*, *Agirreetxeberri*, *Aldasbarren*, *Altuna*, *Arizti*, *Buztintza*, *Korta*, *Exxeberribizkardo* (eroria), *Elizalde*, *Elorriagaazpikoa*, *Elorriagagoikoa*, *Goiburu*, *Gurrutzagaazpikoa*, *Gurrutzagagarakoa*, *Gurrutzagaerdikoa*, *Ibargurenexberri*, *Ibarguren* (eroria), *Intsausti*, *Landaburu*, *Oianguren*, *Oiangurentxiki* (desagertua), *Sagaspe*, *Saltsamendi*, *Soraizbazterra*, *Soraiz* eta *Urruti*.

Toponimoa: SORAIZBAZTERRA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1734-12-19: ZUA10 / *Soraiz bazterra*

1825: HIPO6 (185.or) / “Venta de Dn. Juan Bauta. de Zurbano y Dª María Igna. de Vicuña y Eleizalde su muger, vecino del lugar de Zurbano, al Convento de Santa Cruz de Azcoytia de la casería de *Soraiz Bazterra*”

1861: ZUA19 / *Soraiz bazterra*1871: ZUA20 / *Soraiz-bazterra*

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Soraiz*, *Soraiz nuevo*, *Karlosena*, *Santosena*, *Martzeliñorena*

Oharrak: 1770. urtean Zumarragako kontzejuak *Urdanzelaieta* edo *Matxarralde* menditik egurra ateratzeko baimena eman zuen *Soraizbazterra* baserrian egiten ari ziren lanetarako (Prada 1989: 237). Bestalde, bi bizitzakoa izan da baserri hau, eta biak elkarrengandik bereizteko *Karlosena*, *Santosena*, *Martzeliñorena*... izenak erabili izan dira azkenaldera.

Toponimoa: SORAIZES

Kontzeptua: 10104 / Etxaldea

Iturriak: 1775: HIPO5 (90.or) / *Soraices*Adierakideak: ikus *SORAIZ* eta *SORAIZBAZTERRA***Toponimoa: SORAIZETXEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Soraiz eche*1861: ZUA19 / *Soraiz echea*1871: ZUA20 / *Soraiz-echea*

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Oharrak: *Soraiz* Zumarragako bertako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa har sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: SORAIZKO ALDAPAK

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *zoáizko aldapak*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Toponimoa: **SORALUZE**

Kontzeptua: 10202 / Kalea

Iturriak: 1885: Kal (9.or) / “Calle *Soraluze*”

1889: ZUA17 / “Calle de *Soraluce*”

1920: ZUA18 / “Calle *Soraluzé*”

Kokagunea: Hiribarrua (Soraluze)

Oharrak: 1885ean Zumarragako kontzejuak *Kaleberri*-ren zati bati *Soraluze* izena jartzea erabaki zuen, Nicolas Soraluze Zubizarretaren omenez.

Toponimoa: **SORALUZE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soráluzé*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SORATXO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1968: EE32 / “Iputegui o Insausti y *Soracho*”

Ebakera: *sorátxó*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SORGINZULO**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1889: ZUA2 (1.or) / “Río llamado *Sorguinzulu*”

Adierakideak: ikus *ERREKATXO* (Korta)

Toponimoa: **SORGINZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *sorgfnzuló*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Maria Mintegi (Oiangurentxiki baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Oharrak: Sakon hau zakarrez beteta dago egun.

Toponimoa: **SOROANDIA (ETXEBERRIBIZKARDO)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1775: HIPO5 (87.or) / “Heredad llamada *Soroandia* con su montecillo robledal”

Toponimoa: **SOROAUNDI (ALDASBARREN)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *soróaundi*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **SOROAUNDI (ANDUEZU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

María Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: **SOROAUNDI (ATXIBITABEKO)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Iturriak: 1988: EE22 / *Soroaundia*

Ebakera: *soróaundi*

Jose Antonio Izagirre (Atxibitabekoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROAUNDI (ERPELDE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROAUNDI (IBURRETA)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *soróaundi*

Txomin Iturbe (Iburretaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROAUNDI (MUXIKA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1922: Plano15 / *Soroandia*

1966: EE14 / *Soroaundia*

Ebakera: *soróaundi*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROAUNDI (OIANGURENAUNDI)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *soróaundi*

Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **SOROAUNDI (OLAARTE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **SOROAUNDI (ORAAGOIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **SOROAUNDI (SAGASPE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROAUNDI (URRUTI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

Carmen Aranguren (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROAUNDI (ZUMAKORTA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróaundi*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROAUNDIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1889: ZUA2 (10.or) / "Punto denominado *Soro-aundi-barrena*"

Oharrak: *Urdanbideta* baserriaren azpian egon behar du.

Toponimoa: **SOROBARREN (ELORRIAGA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróbarren*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1998

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Etxeazpi*-tik behera dagoen lursailari esaten zaio.

Toponimoa: **SOROBARRENA (GURRUTXAGAAZPIKOA)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *soróbarrená*

Arantxa Alberdi (Gurrutxagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROBARRENALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *soróbarrenaldeá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **SOROBARRENEKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *soróbarreneko itúrriá*

Justo Andueza (Elgarresta baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROBERRI**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *soróberri*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaletaundi baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **SOROGOENA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorógoena*

Nativida Mendizabal (Korta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *BARRUTI* (Korta)

Toponimoa: **SOROSAKONA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorósakona*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **SOROTXIKI (ELIZALDE)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorótxiki*

Pedro Lizarazu (Elizalde baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROTXIKIA (LANDABURU)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorótxikié*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOROZABALA**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Iturriak: 1994: EE19 / *Sorozabala*

Toponimoa: **SOROZAR**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *sorózar*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **SOZIOSALLA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *sóziosallé*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1996

Kokagunea: 88-14

Toponimoa: **SUBILLETA**

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1733-02-17: ZUA10 / "Monte *Subilleta*"

- 1741-03-05: ZUA10 / “Término y monte de *Subilleta*”
 1826: HIPO6 (208.or) / “Término llamado *Suvilleta*, confinante por la parte inferior con camino carretil que se dirige a Troscamuño”
 1849: HIPO7 (36.or) / “Terrenos montazgos en el término de *Zubillera* (sic), poblado de ayas, conocida por Ostabaso de la Casa de Oraeche, y confinante por Oriente con otro ayedo de Zapataricoa...”

Kokagunea: 88-22

Oharrak: *Izazpi* eta *Pagoixoeta* bitartean dagoen iturria izendatzeko besterik ez da erabiltzen gaur egun (ikus *SUBILLETAKO ITURRIA*). Baina litekeena da, garai batean, egun *Troskamüño* izenez ezagutzen den mendiari esan izana.

Toponimoa: **SUBILLETAKO ITURRIA**

Kontzeptua: 60204 / Iturria

Ebakera: *súilletako iturridá*

Txomin Iturbe (Iburretazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Mandaiturri*

Toponimoa: **SUILPERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: 1. *súilperreká* / 2. *súinperreká* / 3. *zubíperreká* / 4. *sóilperreká*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995 (1)

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995 (2)

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995 (3)

Jose Iburguren (Iburgurenexberri baserria), 1996 (4)

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **TABERNA DE EITZAGA / MESÓN DE EITZAGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1724-07-30: ZUA10 / *Mesón de Eizaga*

1742-10-14: ZUA10 / *Taberna de Eizaga*

1752-06-13: ZUA10 / “*Tabernas* de vino Nabarro: Casa Concegil y Barrio de *Eizaga*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TABERNA DE LA PLAZA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-12-27: ZUA10 / “*Taberna de la plaza* de esta villa”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **TABLA DE LA PLAZA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1726-11-02: ZUA10 / *Tabla de la plaza*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **TALLER DE COCHES**

Kontzeptua: 20200 / Industria

Iturriak: 1871: ZUA20 / “*Taller de coches*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **TANTELU**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Tantelu*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TANTELU VIEJO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1861: ZUA19 / *Tantelu viejo*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TANTELUBERRIA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Tantelu-berria*

1877: ZUA5 / *Tantelu-berria*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TANTELUETXEBERRI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1853: HIPO7 (68.or) / "Casa denominada *Tantelu-Echeverri* sita en Eizaga"

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TANTELUKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Tantelucoa*

1798: HIPO6 (87.or) / "Casa nombrada *Tantelucoa* (...) sita y notoria en el Varrio de Eizaga"

1882: ZUA16 / *Tantelucoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TANTELUZARRA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Tantelu-zarra*

1877: ZUA5 / *Tantelu-zarra*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **TELLERIALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (193.or) / "Término llamado *Tellerialdea*"

1826: HIPO6 (200.or) / "Otro terreno en Surquiiza hacia el parage llamado *Tellerialdea*"

Toponimoa: **TELLERIBURUA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1826: HIPO6 (194.or) / "Trozo de terreno, parte erbal y parte erial, en el término de *Telleri burua*"

Toponimoa: **TONTORGAIN**

Kontzeptua: 50103 / Mendixka

Ebakera: *tontórgáiñ*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **TORREA**

Kontzeptua: 10104 / Jauregia (ez dago)

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Torrea*

1845: HIPO7 (3.or) / “Casa de *Torrea* (...) confinante por la parte superior con un pequeño prado contiguo a la Yglesia Parroquial, por la inferior con camino que dirige a Celay-Arizti, por un costado con heredad de José Franco. de Olanan, y por otro con una regata que baja desde Eizaga a dar con el río principal”

1861: ZUA19 / *Torrea*

Adierakideak: ikus *NEKOLALDE*

Toponimoa: **TORREALDE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1804: HIPO6 (111.or) / “Huerta de *Torrealde*”

1828: ZUA7 / “Heredades de *Torrealde*”

1862: HIPO8 (40.or) / “Heredad labradía denominada *Torre-aldea*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **TRABAGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1828: HIPO6 (225.or) / *Traba-gaztañadi*

Toponimoa: **TRINTXETA**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Ebakera: *trintxetá*

Ignacio Zabala (Txerren baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **TRINTXUZELAI**

Kontzeptua: 50501, 10104 / Parajea eta baserria

Iturriak: 1740-08-28: ZUA10 / “Una nueva casa en su término de Olarte o *Trinchucelay*”

1741-03-05: ZUA10 / “Nueva casa *Trinchucelay*”

Adierakideak: ikus *OLAARTE*

Toponimoa: **TRONGOETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *tróngotá*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **TROSKA (BELAIN)**

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Ebakera: *tróská*

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998

Adierakideak: ikus *BELAIN*

Oharrak: *Troska*, Zumarraga aldean, urak duen kareari esaten zaio ("Urak troska haundia dauka"...).
Diotenez, etxegintzarako ere erabili izan da.

Toponimoa: **TROSKA (LETURIAUZO)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1922: Plano15 / *Trosca*

1927: ZUA3 / *Trosca*

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **TROSKAERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *tróskaerreka*

Marcial Plazaola (Izuzkitza baserria), 1995

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Adierakideak: ikus *OKORROERREKEA*

Toponimoa: **TROSKAKO TXABOLA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *tróskáko txábolá*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **TROSKAMUÑO**

Kontzeptua: 50201 / Mendi tontorra

Iturriak: 1827: HIPO6 (208.or) / "Término llamado Suvilleta, confinante por la parte inferior con camino carretil que se dirige a *Troscamuño*"

1849: HIPO7 (36.or) / "Camino carretil que se dirige a *Troscamuño*"

19??: EE29 / *Troscamuño*

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Arantzetako gaina, Goiko gain*

Oharrak: Neolito-Brontzeko tumulu bat dago bertan.

Toponimoa: **TXABALDO**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *txabáldó*

Victoriano Plazaola (Martiamuno baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TXABOLAALDE (SORAIZ)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txabólaaldé*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1986

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **TXABOLAALDEA** (ERREPELDE)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txabólaldid*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TXABOLAALDEA** (IZUZKITZA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1942: EE13 / *Chabola-aldea*

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TXABOLAALDEA** (OIANGURENTXIKI)

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1961: EE33 / “*Chabola-aldea*, en el monte Argisano”

Ebakera: *txabólaldid*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **TXABOLAALDEA** (OKORRO)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1968: EE21 / *Chabola aldea*

Toponimoa: TXABOLABURU

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1847: HIPO7 (22.or) / “Argomal denominado *Chabolaburua* con su borda”

Ebakera: *txabólaburú*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaletaundi baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **TXABOLALDE** (ABELETXE)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txabólaldé*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Txabolatze*

Toponimoa: **TXABOLALDE** (SAGASPE)

Kontzeptua: 50202 / Muinoa

Ebakera: *txabólaldé*

Elias Zaldua (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **TXABOLATXIKI**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *txabólatxiki*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **TXABOLATZE**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *txabólatzé*

Isidro Sudupe (Abeletxe baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TXABOLALDE* (Abeletxe)

Toponimoa: **TXABOLAUNDI**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *txabólaundi*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Adierakideak: *Txabolazar*

Toponimoa: **TXABOLAZAR (ARKATILLU)**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *txabólazár*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Adierakideak: ikus *TXABOLAUNDI*

Toponimoa: **TXABOLAZAR (KORTABERRI)**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *txabólazár*

Jose Etxaniz (Kortaberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **TXABOLAZPI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *txabólazpi*

Resurreccion Mendizabal (Oruezabaletaundi baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **TXABOLEA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Iturriak: 1928: Plano16 / *Chavolia*

Toponimoa: **TXAKURZULO**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1922: Plano15 / *Chacurzulo*

1977: EE30 / *Chacurzulo*

Ebakera: *txakúrzuló*

Juan Toledo (Abendaño baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Txakurzulogoena, Txakurzulobarrena*

Oharrak: Legazpin, jatorriz *Txakonzabaleta* izena duen paraje bati *Txakurzabaleta* esaten zaio gaur egun. Zumarragako leku-izen honetan ere *txakon* > *txakur* bilakaera gerta zitekeen.

Toponimoa: **TXAKURZULOBARRENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1889: ZUA2 (11.or) / “Punto llamado *Chacurzulo-barrena*”
Adierakideak: ikus *TXAKURZULO*

Toponimoa: **TXAKURZULOGOENA**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1889: ZUA2 (10.or) / “Punto conocido por *Chacurzulogoena*”

Adierakideak: ikus *TXAKURZULO*

Toponimoa: **TXANTXIKUALDE**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *txantxikualdé*

Maria Ines Anduaga (Matxainbarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **TXARA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *txárd*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Etxeatze* (Leturiondo)

Toponimoa: **TXARAALDE**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txáraaldé*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **TXARABARREN**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *txarábarrén*

Francisco Igartua (Urruti baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **TXARDIN**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1775: HIPO5 (127.or) / “Término llamado *Chardina*”

1782: HIPO6 (9.or) / “Porción erial y labrantía en el paraje que llaman *Chardin*”

Toponimoa: **TXARDIÑA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1922: Plano15 / *Chardina*

1966: EE14 / *Chardiña*

1991: EE31 / *Echardina*

1994: EE17 / “*Chardina* o Iturburu”

Ebakera: (*irí*) *txardin*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Oharrak: *Txardiña* izeneko zeharrea hiru lursail bereiz daitezke, eta horregatik «iru txardin» daudela esan ohi dute bertakoek (ikus Urretxuko *Txardiña*-ri egindako oharra).

Toponimoa: **TXENDORZULOALDEA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txendórzuloaldeá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1996

Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Toponimoa: **TXERREN**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1968: EE32 / *Echerren*

Ebakera: *txerrén*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Zumakortaegikoa, Zumakorta de allá, Zumakortagarakoa, Zumakortagoikoa, Txerrenkoa*

Oharrak: Baserri hau "Fernando de Olan" -ek eraiki zuen XIX. mendearen hasieran (ikus *ZUMAKORTAGOIKOA*), eta hortik beharbada *Txerren* izena, Fernandoren hipokoristikoa, alegia.

Toponimoa: **TXERRENALDEKO PAGADIA**

Kontzeptua: 50602 / Pagadia

Iturriak: 1979: EE10 / *Cherren-aldeko-pagadia*

Toponimoa: **TXERRENGOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1979: EE10 / *Cherrenkoa*

Adierakideak: ikus *TXERREN*

Toponimoa: **TXIKILEKU**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *txikilekú*

Jose Antonio Zubizarreta (Otsolarre baserria), 1996

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **TXIKITANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: ZUA23 / *Chiquitanea*

Toponimoa: **TXIMINISALLA**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *tximínisallé*

Juan Mari Balenziaga (Matxainerdikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **TXORIGAZTAÑADI**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *txortgazténert*

Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **TXORISAGARRONDO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *txóisarrondó*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ETXAURREA* (Landaburu)

Toponimoa: **TXORITEGI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1775: HIPO5 (103.or) / “Hereditad de *Chorittegui* en Allaflor”

1775: HIPO5 (122.or) / “Hereditad llamada *Chorittegui* que existe en esta dcha v^a y alinda por el oriente con tierras de la Casa de Necolalde Torrea, por mediodía con el camino público que va desde la Plaza de Zubiverria, por el poniente con tierras de la Casa de Jauregui aundia, y por el septentrion con el río pral. que baja desde Legazpia”

1843: HIPO6 (265.or) / “Terreno llamado *Choritegui*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **TXORROALDE**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1775: HIPO5 (125.or) / “Arroio de *Chorroalde*”

Toponimoa: **TXORROALDE (ALDASBARREN)**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Iturriak: 1740-08-28: ZUA10 / “Término de *Chorroalde*”

1774: HIPO5 (69.or) / “Castañal que llaman *Chorroalde* (...) confina por el oriente con camino que se sube de Aldasbarren a Elgarresta, por mediodía con castañal perteneciente a la casa de Lizaryturri, por el oriente con castañal de la casa de Barberocoa”

1828: HIPO6 (213.or) / “Castañal de *Chorroalde*”

1958: EE36 / “Castañal llamado *Chorroalde*”

Ebakera: *txorráldé*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **TXORROALDE (OLAARTE)**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *txorráldé*

Ignacio Zunzunegi (Olaarte baserria), 1995

Toponimoa: **TXORROALDE (ORAAGOIKOA)**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *txorráldé*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **TXORROALDEA** (ALTZOLA)

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1984: EE27 / *Chorro-aldea*

Toponimoa: **TXURDINARIZTI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1795: HIPO6 (75.or) / “Heredad llamada Churdinsoro o *Churdinarizti* (...) confina por arriba con heredades de Gurruchaga, por avajo con Camino carretil, y por los dos lados con heredades de la Casa de Yzuzquiza y Pedro de Echalecu”

1862: HIPO8 (77.or) / “Término llamado *Churdinaristi*”

Toponimoa: **TXURDINSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1795: HIPO6 (75.or) / “Heredad llamada *Churdinsoro* o Churdinarizti (...) confina por arriba con heredades de Gurruchaga, por avajo con Camino carretil, y por los dos lados con heredades de la Casa de Yzuzquiza y Pedro de Echalecu”

Toponimoa: **TXURGINGOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1798: HIPO6 (90.or) / *Churgingoa*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **UDAGA**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Iturriak: 1827: HIPO6 (209.or) / “Sitio llamado *Uda-aga* (...) cuyos linderos son por avajo el ipinogui de Aranburu de medio, por arriba el camino carretil de Elorriaga a Pagochoeta, por otro lado con terreno nuevamente amojonado del mismo Aranburu de medio, y por el otro con el Ypinogui de la Casa de Altuna”

1852: HIPO7 (60.or) / “Término de *Udaga*”

1983: EE12 / *Udara*

Ebakera: 1. *udábá* / 2. *udáá*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995 (1)

Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998 (2)

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Udagazelai*

Oharrak: Zabalgune honetan antzinako bi herribide gurutzatzen dira: bata *Mandubi*-tik datorrena, eta Azpeititik datorrena bestea.

Toponimoa: **UDAGAKO TXABOLEA**

Kontzeptua: 10301 / Etxola

Ebakera: *udáko txabóledá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *UDAGA*

Toponimoa: **UDAGAZELAI**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Iturriak: 1983: EE12 / *Udazelai*
 Adierakideak: ikus *UDAGA*

Toponimoa: **UEGON**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Iturriak: 1574: Tell / “Arroyo de *Huegon*”
 1740-08-28: ZUA10 / “Arroyo de *Huegon*”
 1775: HIPO5 (125.or) / “Regata que llaman de *Huegon*”
 1854: HIPO7 (73.or) / “Regata de *Ubegon*”
 Adierakideak: ikus *EITZAGAERREKA*

Toponimoa: **UEGON**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1543: ZUA1 / “Dom° de elorriaga el de *Uegon*, contribuyente de octavo”;
 “Lopeiza de igarza por lo de *Huegon*, contribuyente de octavo”
 1736-12-09: ZUA10 / “Riachuelo que baja de *Ubegon* a la heredad de la
 Casa de Loidi”
 1775: HIPO5 (80.or) / “Arroio que vaja de Arlasca a *Huegon* hacia la parte
 de Gurruchaga”
 Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Toponimoa: **UEGON**
 Kontzeptua: 30406 / Zubia
 Iturriak: 1742-08-12: ZUA10 / “Puente de *Hegon*”
 1774: HIPO5 (64.or) / “Puente de *Hegon*”

Toponimoa: **UGARAUNDIALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Iturriak: 1908: UUA14 / *Ugaraundialdea*

Toponimoa: **UKALONDOALDEA**
 Kontzeptua: 50501 / Parajea
 Ebakera: *ukálondoaldeá*
 Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1996
 Adierakideak: ikus *GAZTAÑADI* (Landaburu)

Oharrak: Inguru horretatik igarotzen den bideak ukalondoaren antza omen du, bertakoen arabera.

Toponimoa: **UMENERREKEA**
 Kontzeptua: 60202 / Erreka
 Ebakera: *uménerrekeá*
 Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996
 Kokagunea: 88-30
 Adierakideak: *Gaztañadiko erreka, Landaburuerreka, Altunako erreka*

Toponimoa: **URAZANDI**
 Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “*Uracandi* la de muguerza, contribuyente de medio”;
 “*Uracandi* la de andrés, contribuyente de medio”

1625: Isasti (115.or) / *Urazandi*
 1727-03-25: ZUA10 / *Urasandi*
 1732-02-07: ZUA10 / *Urazandi*
 1810: ZUA15 / *Orazaundi*
 1827: ZUA23 / *Urazaundi*
 1861: ZUA19 / *Urazandi*
 1864: Nom (144.or) / *Uraz-aundia*
 1877: ZUA5 / *Urasandi*
 1923: EE37 / *Urazandi*

Ebakera: 1. *urésaundi* / 2. *úxaundi*

Maria Ines Anduaga (Matxainbarrena baserria), 1996 (1)

Jose Ibareguren (Ibaregurenexberri baserria), 1996 (2)

Kokagunea: 88-37

Oharrak: Urez haraindiko baserria delako izango du beharbada *Urazandi* izena. Dena den, izen hori jarri zen garaian ezin dugu jakin zein «ur» edo erreka erabili zuten erreferentzi gisa, hiru errekek inguratzen baitute baserria: *Urola*-k, *Otainerreka*-k eta *Urazandi*-k.

Toponimoa: **URAZANDIBURU**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *uesándiburú*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Kokagunea: 88-37

Toponimoa: **URBIZUKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Urbiscoa*
 1840: HIPO6 (247.or) / *Urbiscoa*
 1882: ZUA16 / *Urbiscoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Urbizu* Mutiloako etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonimoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **URDANBIDETA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1543: ZUA1 / “Pascoal de *Urdanbidieta*”
 1752-11-26: ZUA10 / “Casería de *Urdanbidueta*”
 1782: ZUA14 / *Urdanbieta*
 1826: HIPO6 (202.or) / “Camino carretil del arroyo de la Casa de
Urdambietà”
 1864: Nom (9.or) / *Urdambideta*
 1882: DEA2 / *Urdambideta*
 1966: EE31 / *Urdampilleta*
 1994: EE17 / *Urdambideta*

Ebakera: *urdámittá*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Eperralde, Urdanbidetaerdikoa, Urdanbidetabekoa*

Toponimoa: **URDANBIDETABEEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *urdámittabeékuá*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Adierakideak: ikus *URDANBIDETA*

Toponimoa: **URDANBIDETAERDIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *urdámittaerdíkuá*

Justina Jauregi (Errepelde baserria), 1995

Adierakideak: ikus *URDANBIDETA*

Toponimoa: **URDANZELAIETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1725-09-23: ZUA10 / *Urdancelaieta*

1770: HCZ (237.or) / “Monte de *Urdancelaieta* o Macharralde”

Toponimoa: **URDINTXABOLETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1927: ZUA3 / *Urdiñchaboleta*

Toponimoa: **URDOLETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1752-01-03: ZUA10 / “Monte concegil de *Urdoleta*”

Toponimoa: **UROLA**

Kontzeptua: 60201 / Ibaia

Iturriak: 1434: F57 (60.or) / “Como desciende por el arroyo a yuso fasta el agua e rio de Legaspia, e dende por el dicho rio a yuso como da por el agua fasta donde entra el arroyo que llaman de *Huola* al dicho rio de Legaspia...”

1613: UUA5 / “En Yrimo savel vaxando por la fuente de para el rio de *Uola*”

1752: ZUA6 / “Rio nombrado *Urola*”

1819: HIPO2 (65.or) / “Río maior llamado *Urola*”

1889: ZUA2 / “Punto llamado Mugarrieta en el río *Urola*”

1951: Plano1 / “Río *Urola*”

Ebakera: *úrolá*

Jose Mari Plazaola (Kaminpe baserria), 1995

Kokagunea: 88-37, 88-29, 88-21

Adierakideak: *Legazpi, Río caudal, Río mayor, Río principal, Ibaia, Errekaundia*

Oharrak: ikus Urretxuko *Urola*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **URRATEGI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *urrátéi*

Maria Carmen Lizarralde (Soraiz baserria), 1996

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **URREZTIBARRENA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1780: HIPO6 (1.or) / “Término de *Urrestivarrena*”

Toponimoa: **URRITXIPI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1722-02-05: ZUA10 / “Calera en el parage llamado *Urrichipi*”

Toponimoa: **URRITXIPIONDO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1734-05-27: ZUA10 / *Urrichipi ondo*

1741-07-11: ZUA10 / “Robledal de *Urrichipiondo*”

Oharrak: *Kortaberri* eta *Leturigoena* baserriei lotua agertzen da agirietan.

Toponimoa: **URRUTI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1526: ZUA25 / “Martin Garcia de *Urrutia*”

1543: ZUA1 / “*Urrutia*, entero contribuyente”

1576: ESHU (198.or) / “Casa de *Urrutia*”

1734-12-19: ZUA10 / *Urrutia*

1775: HIPO5 (115.or) / *Urrutia*

1814: ZUA4 / *Urruti*

1871: ZUA20 / *Urrutia*

1920: ZUA18 / *Urruti*

Ebakera: *urrúti*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Adierakideak: *Urrutijauregi*, *Urrutigoikoa*, *Urrutibekoa*

Oharrak: XVI. mendeko agiri batean (Arbide: 86) “Martin Garcia de *Urrutia*”-k, Legazpi, Urretxu eta Zumarragako lurretan zeuden *Mendiaras* eta *Matxain* burdinoletan lan egin zuela adierazten da: “martin garcia de *Urrutia* (...) vezino de la universidad de Zumarraga (...) dueño de la mitad de los molinos de mendiaraz (...) el dicho martin garcia e sus padres e abuelos y antepasados han tenido e tuvieron tomados e los poseyeron a voz y en nombre dela dicha casa de *urrutia* e ferrerías que por tiempo fueron en los dichos lugares de mendiaras y en machain...”

1969an sute batek erabat kiskali zuen.

Toponimoa: **URRUTIBEKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *urrútibekoa*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *URRUTI*

Toponimoa: **URRUTIGOIKOA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *urrúigoikod*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Adierakideak: ikus *URRUTI*

Toponimoa: **URRUTIJAUREGUI**

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1625: Isasti (115.or) / *Urruti Jauregui*

1775: HIPO5 (203.or) / “Casa de *Urrutijauregui*”

1856: HIPO7 (85.or) / “Casería de *Urrutijauregui*”

Adierakideak: ikus *URRUTI*

Toponimoa: **URRUTIKO ALDASKA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *urrúitiko aldaská*

Luisa Aranburu (Arizti baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ARLASKA*

Toponimoa: **URRUTIZELAI**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1721: LUA2 / *Urrutizelai*

Adierakideak: 88-30

Oharrak: Hiru puntako lursail hau *Urruti* baserriarena da, eta hortik bere izena.

Toponimoa: **URRUZTI**

Kontzeptua: 50304, 10104 / Zabalgunea, gero baserria

Iturriak: 1782: ZUA14 / “Paraje y sitio de *Urrizti*”

1810: ZUA15 / *Urrizti*

1826: HIPO6 (206.or) / “Casería de *Urrizti*, propia de Juan Antº de Alzola”

1828: HIPO6 (229.or) / *Urristi*

1861: ZUA19 / *Urrizti*

1862: HIPO8 (72.or) / “Sitio llamado *Urristi* (...) confinante por la parte superior con el camino carretil que se dirige desde Abendaño a las de Ula y Errazo, por la parte inferior remata en ángulo agudo en la cima llamada Juan Peizco eguia”

1871: ZUA20 / *Urrizti*

1877: ZUA5 / *Urrusti*

1883: DEA2 / *Urresti*

1920: ZUA18 / *Urrezti*

Ebakera: *urrúisti*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **URRUZTIBARRUTIGOENA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *urrúztibarrúitigoená*

German Plazaola (Zumakorta baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **URRUZTIERREKA**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *urrúxtierreká*

Pedro Iurrebaso (Kamiñeroetxea), 1995

Adierakideak: ikus *BERAZERREKA*

Toponimoa: **URSALTO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1861: HIPO8 (20.or) / “Término llamado *Ursalto* en el arroyo de hacia Urdanbietà”

Toponimoa: **URSALTOGOIKOA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1958: EE36 / “Terreno castañal, robledal y helechal llamado *Ursalto-goicoa*”

Toponimoa: **URTADOSOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1826: HIPO6 (195.or) / “Heredad llamado *Urtado Soroa* (...) confinante por los dos costados con heredades de Coletocoa y Antoniochiquinea, por avajo con heredad del amo de Oruezabaleta, y por arriba con heredad de Gurruchaga de abajo”

1854: HIPO7 (77.or) / “Heredad labrantía nombrada *Hurtado-soro*”

Toponimoa: **URTEAGA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Urteaga*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: *Urteaga* Azkoitiko etxalde baten izena da, eta *Eitzagako* oikonimoak han sortutako deiturarekin izan dezake loturarik.

Toponimoa: **URTEAGANEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1741: ZUA8 / *Urteguenea*

1814: ZUA4 / *Urteenea*

1833: HIPO6 (237bis) / *Urtenea*

1882: ZUA16 / *Urtenea*

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Urteaga*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **URTEAGANEKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (203.or) / “Casa llamada *Urteguenecoa*”

Kokagunea: Hiribarrua (Eitzaga)

Oharrak: ikus *Urteaga*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **URTUBI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1543: ZUA1 / “La de maria de *hurtubia*, contribuyente de octavo”

1746-01-16: ZUA10 / “Camino desde *Urtubia* para la Hermita de la Antigua”

1775: HIPO5 (76.or) / “Casa de *Urtubia*”

1800: HIPO6 (98.or) / *Urtuvi*

1854: HIPO7 (74.or) / *Urtubia*

1871: ZUA20 / *Urtubia*

Ebakera: *urtébi*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: Hiribarrua (Piedad)

Toponimoa: **URTUBI**

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1765: Asti (382.or) / “Regata de *Urtubia*”

Toponimoa: **URTUBIBURUA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1820: HIPO6 (168.or) / “Hereditad que se halla en *Urtubi burua*, y confina con la cavecera de esta misma casa, por una parte, y otra con la de Gavilondonea, y por mediodía con camino que se dirige a la Antigua”

Toponimoa: **URTUBIKO ESTRADIA**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *urtébiko estrárea*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Oharrak: *Urtubi* etxetik *Antio*-ko elizara zihuan bideari esaten zaio.

Toponimoa: **URZELAI**

Kontzeptua: 50607 / Gaztainadia

Iturriak: 1735-02-27: ZUA10 / “Castañales de *Uzelai* y Ayesubaso”

Toponimoa: **URZELAI**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1390: F6 (150.or) / “Iohan de *Huçelay*”; “Pero de *Hurçelay*”

1721-02-05: ZUA10 / *Ucelai*

1741: ZUA8 / *Uzelai*

1850: HIPO7 (40.or) / “Casas de *Urcelay* y Epeldenea nuevo”

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **URZELAI MAYOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Ucelay mayor*

1856: HIPO7 (85.or) / *Ucelay-mayor*

1871: ZUA20 / *Ucelay-mayor*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **URZELAI MENOR**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Ucelay menor*
 1786: HIPO6 (25.or) / *Ucelai menor*
 1861: ZUA19 / *Ucelay menor*
 Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **URZELAIAUNDIA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1877: ZUA5 / *Ucelay aundia*
 Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **URZELAITXIKIA**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1782: HIPO6 (11.or) / “Casa nombrada *Ucelay chiquia* sita en el varrio de Zufiaurre”
 1871: ZUA20 / *Ucelay chiquia*
 Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **USAKO**
 Kontzeptua: 50306 / Zeharra
 Iturriak: 1849: HIPO7 (37.or) / “Un terreno que con su arbolado existe en el término de *Uzaco*”
 1857: HIPO7 (105.or) / “Terreno labradío (...) existente en el término de *Uraco* (...) confinante por la parte superior y ambos costados con terrenos de las Casas de Ondarra, Anduezu y Lizarzu (sic)”
 Ebakera: *usákó*
 Bautista Alberdi (Leturiondo baserria), 1998
 Kokagunea: 88-21, 88-29

Toponimoa: **ZABALA**
 Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea
 Ebakera: *zabálá*
 Miguel Aranberri (Elorriagagoikoa baserria), 1998
 Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZABALA**
 Kontzeptua: 50502 / Urbazterra
 Ebakera: *zabálé*
 Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995
 Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ZABALDO**
 Kontzeptua: 50508 / Lursaila
 Ebakera: *zabáldó*
 Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995
 Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ZABALO**
 Kontzeptua: 10205 / Etxea
 Iturriak: 1775: HIPO5 (124.or) / “Casa de *Zavalo*”
 Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **ZABALOBASO**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *zabálobasó*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ZABALOKO SOROA**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1775: HIPO5 (204.or) / “Heredad nombrada *Zabalocosoroa* sita sobre la Balsa del Barrio de Eizaga (...) y confina por la parte inferior con la regata que baja a espaldas de dcho Barrio”

Toponimoa: **ZABALOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1718: ZUA13 / *Zavalocoa*

1848: HIPO7 (39.or) / *Zabalocoa*

1871: ZUA20 / *Zabalacoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Oharrak: “Joanes de Zabalo, contribuyente de ochavo”; “Lo de San Juan de Zabalo, contribuyente de ochavo” (1543, ZUA1)

Toponimoa: **ZABALOKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1862: HIPO8 (62.or) / “Regata y huerta de *Zabalocoa*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ZABALOSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1858: HIPO7 (113.or) / “Término llamado *Zabalosoro* (...) confinante por norte con terreno de Yburreta garacoa y Oraa abajo”

Toponimoa: **ZAKARDI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *zákardi*

Victoriano Lizarralde (Agirre baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZALDIBIZKAR**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *zaldibixkár*

Jose Domingo Bastarrika (Bidaurreta baserria), 1995

Adierakideak: ikus *ASTOBIZKAR*

Toponimoa: **ZALDUARIZTI**

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *zaldúarizti*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZALDUNEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1800: HIPO6 (103.or) / *Zalduenea*

1823: HIPO6 (180.or) / “Casas de Abeleche y *Zalduenea*, propias del recordado Aranburu”

Kokagunea: Hiribarrua

Oharrak: *Zaldu* Legazpiko etxalde baten izena da, eta hiribarruko oikonomoa han sortutako deiturarekin eratu dela dirudi.

Toponimoa: **ZAMABIDE (ALBITXURI)**

Kontzeptua: 30404 / Bidea

Ebakera: *zamábidé*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-22, 88-21

Oharrak: ikus Urretxuko *Zamabide*-ri egindako oharra.

Toponimoa: **ZAMABIDE (SORAIZ)**

Kontzeptua: 50305 / Hegia

Ebakera: *zamábidé*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZAMARKO**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zamárkó*

Juan Soraluze (Leturibarrena baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: **ZAPALEKUETA**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *zapálekutá*

Jose Antonio Begiristain (Muxika baserria), 1995

Kokagunea: 88-13

Toponimoa: **ZAPATARIKOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1849: HIPO7 (36.or) / *Zapataricoa*

1871: ZUA20 / *Zapataricoa*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: **ZEFERIÑONEA**

Kontzeptua: 10104 / Baserria (ez dago)

Ebakera: *sebéñoné*

Jose Iburguren (Iburgurenexberri baserria), 1996

Adierakideak: ikus *MENDIASAGASTI*

Toponimoa: **ZEKORSORO**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1840: HIPO6 (243.or) / “Heredad de *Zecorsoro*”

Toponimoa: **ZELAEA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1749-05-26: ZUA10 / *Zelaea*

Adierakideak: ikus *ZELAIKOA*

Toponimoa: **ZELAETA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1526: ZUA25 / “Martín de *Celaeta*”

1543: ZUA1 / “Andrés de Izaguirre por lo de *Celaeta*”; “Lo de Martín de *Celaeta*”

Toponimoa: **ZELAIARIZTI**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1845: HIPO7 (3.or) / “Camino que dirige a *Celay-Arizti*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: **ZELAIAUNDI (KORTA)**

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zeláiddaundi*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: **ZELAIAUNDI (OIANGURENAUNDI)**

Kontzeptua: 50502 / Urbazterra

Ebakera: *zeláiaundi*

Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995

Adierakideak: 88-38

Toponimoa: **ZELAIAUNDI (SORAIZ)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláiaundi*

Jose Lizarralde (Soraizbazterra baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZELAIBARREN**

Kontzeptua: 50306 / Zeharra

Ebakera: *zeláibarrén*

Jesus Legorburu (Mendizabal baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Oharrak: Zehar honetan egun *Ipar Haizea* etxadia dago.

Toponimoa: **ZELAIBERRI (ARANBURUETXEBERRI)**

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláiberrí*

Manolo Etxezarreta (Aranburuetxeberri baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: **ZELAI BERRI** (EGI)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláiberrí*

Maria Puldain (Egi baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZELAI BERRI** (ELORRIAGAAZPIKOA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zeláiberrí*

Blas Arakama (Elorriagaazpikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: **ZELAI EDER**

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1740-08-28: ZUA10 / “Término concegil de *Zelai eder*”

Toponimoa: **ZELAI KOA**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1764: IEA2 / “Casa de *Celascoa* (sic) o Allaflor”

1765: Asti (381.or) / *Celaycoa*

1798: HIPO6 (89.or) / “Heredad entre la Casa nombrada *Celaicoa* y *Zuviverria*”

1824: HIPO6 (181.or) / “Casa llamada *Celaicoa*, la que confina por arriba y costado que mira acia la Tejería con terrenos de la casería de Jauregui; por abajo con el camino de Mandaosin”

1843: HIPO6 (266.or) / “Casa llamada Allaflor o *Celaycoa*”

1845: HIPO7 (4.or) / “Casería denominada de Allaflor o sea *Celaicoa*”

Kokagunea: Hiribarrua (Elizkale)

Adierakideak: *Zelaea*, *Casa de la pradera*, *Allaflor*

Oharrak: Urretxuko udalerrian ere bazen «sesio» ugari eragin zituen *Zelaikoa* izeneko beste baserri bat. Izan ere, 1860ko hamarkadan Urola ibaiaren desbideraketarekin Zumarraga aldera pasa zen. Kasualitatez, bi *Zelaikoa*-k elkarrengandik oso gertu zeuden.

Toponimoa: **ZENSO**

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1775: HIPO5 (92.or) / “Dos casas contiguas que tenía en esta dha villa, que confinan por delante con Plaza, por las espaldas con la Casa del vicario Dn Pedro de Jauregui, por un lado con Camino Real, y por el otro con Casa y orno, que posehe dcho vicario, y llaman a dhas casas *Censo*”

1842: HIPO6 (260.or) / “Las casas la una llamada Alias de *Censo*, sita en esta villa de Zumarraga, que confina por delante con la plazuela del Concejo de ella”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: ZENSO MAYOR

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1740-02-27: ZUA10 / “*Censo maior y menor*”1798: HIPO6 (90.or) / “*Senso maior y menor*”1845: HIPO7 (10.or) / *Censo mayor*1871: ZUA20 / *Censo mayor*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: ZENSO MENOR

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1740-02-17: ZUA10 / “*Censo maior y menor*”1798: HIPO6 (90.or) / “*Senso maior y menor*”1861: ZUA19 / *Censo menor*1871: ZUA20 / *Censo menor*

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: ZENSOKOA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1827: ZUA23 / “*Casa de Sensocoa*”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: ZENSOTXIKI

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1739-01-02: ZUA10 / *Censo chiqui*1842: HIPO6 (260.or) / “*Casa llamada por su nombre Alzaga, y comunmente llaman Censo chiquia*”

Kokagunea: Hiribarrua (Plaza zaharra)

Toponimoa: ZUAIZTI (ALDASBARREN)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zudizti*

Martin Aizkibel (Aldasbarren baserria), 1995

Kokagunea: 88-38

Toponimoa: ZUAIZTIA (AIZPURU)

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Ebakera: *zudiztidá*

Miguel Arostegi (Aizpuru baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ZUAIZTIA (ORAAGOIKOA)

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zudiztidá*

Jose Mari Jauregi (Oraagoikoa baserria), 1995

Kokagunea: 88-22

Toponimoa: ZUBIBERRI

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1742-08-12: ZUA10 / “*Puente de Zubiberria*”

- 1775: HIPO1 (58.or) / “Puente *Zubiberria*”
 1790: UUA9 / *Zubiberria*
 1798: HIPO6 (87.or) / “Camino público que se dirige desde la Plaza de esta villa, al Puente de *Zubiverria*”
 1808: HIPO2 (29.or) / “Entre *Zubiverria* y la presa de Jauregui”
 1851: HIPO3 (38.or) / “Puente de *Zubiberri*”

Oharra: Zubi hau gaur eguneko Ertzantzaren komisaldegia ren parean zegoen.

Toponimoa: ZUBIBERRI

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Ebakera: 1. *zubiberri* / 2. *súiberrí*

Natividad Mendizabal (Korta baserria), 1995 (1)

Jose Martin Beristain (Oiangurenaundi baserria), 1995 (2)

Kokagunea: 88-38

Oharra: Trenbide gaineko zubia da, eta bertatik *Korta* baserritik kale alderako «elizbidea» zihon.

Toponimoa: ZUBIBERRIA

Kontzeptua: 10203 / Plaza

Iturriak: 1775: HIPO5 (122.or) / “Camino público que ba desde la Plaza de *Zubiverria*”

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ZUBIBURUA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1847: HIPO7 (22.or) / “Castañal y robledal llamado *Zubiburua*”

Toponimoa: ZUBIMUSU

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

Iturriak: 1706: Jaka2 (21.or) / “Puente de *Zubi-muzu*”

1810: Jaka2 (15.or) / “Puente de *Zubimuzu* que divide las jurisdicciones de esta Villa y la de Zumarraga”

Adierakideak: ikus ZUFLAUR

Toponimoa: ZUBITXO

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Ebakera: *zubitxo*

Antonio Zabalera (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Toponimoa: ZUBIZARRETASOROA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Iturriak: 1854: HIPO7 (74.or) / “Hereditad llamada *Zubizarreta Soroa* (...) proximidad de la Casa de Urtubia (...) lindante por el oriente con el camino que se dirige a la hermita titulada Antigua”

1854: HIPO7 (75.or) / “Hereditad denominada *Zwizarreta Soroa* (...) propia de José Joaquín Zubizarreta”

Toponimoa: ZUFIAUR

Kontzeptua: 10202 / Kalea

- Iturriak: 1775: HIPO5 (76.or) / "Calle de *Zufiaurre*"
 1833: HIPO6 (237.or) / "Calle de *Zufiaur*"
 1871: ZUA20 / "Calle de *Zufiaurre*"
 1877: ZUA5 / "Calle *Zufiaurre*"
 1889: ZUA17 / "Calle de *Zubiaurre*"
 1920: ZUA18 / "Calle *Zubiaurre*"

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: ZUFIAUR

Kontzeptua: 10203 / Plaza

- Iturriak: 1774: HIPO5 (64.or) / "Casa que tenía en la Plaza de *Zufiaur* de esta dha vª pegante a la hermita de Nuestra Señora de *Zufiaur*"; "Camino real público que va desde la plaza de *Zufiaur* a la Ygª antigua"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ZUFIAUR

Kontzeptua: 40703 / Ermita (ez dago)

- Iturriak: 1727-11-29: ZUA10 / "Hermita de Nª Sª de *Zufiaur*"
 1774: HIPO5 (64.or) / "Casa que tenía en la Plaza de *Zufiaur* de esta dcha vª pegante a la hermita de Nuestra Señora de *Zufiaur*"
 1781: HIPO1 (81.or) / "Hermita de *Zufiaurre*"
 1789: HIPO6 (37.or) / "Hermita de Nra. Señora de *Zufiaurre*"

Adierakideak: *La Piedad, Elizaberri***Toponimoa: ZUFIAUR**

Kontzeptua: 10201 / Hiriguneko auzoa

- Iturriak: 1574: Tell / "Barrio de *Zufiaurre* y su cruz caminera"
 1728-02-03: ZUA10 / "Varrío de *Zufiaur*"
 1775: HIPO5 (109.or) / "Barrio de *Zufiaurre*"
 1786: HIPO6 (26.or) / "Varrío de *Zufiaur*"

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ZUFIAUR

Kontzeptua: 10205 / Etxea

- Iturriak: 1775: HIPO5 (127.or) / *Zubiaurre*
 1842: HIPO6 (261.or) / *Zufiaurre*

Kokagunea: Hiribarrua (Kalebarren)

Toponimoa: ZUFIAUR

Kontzeptua: 30406 / Zubia (ez dago)

- Iturriak: 1538: ESHU (141.or) / *Çufiaur*
 1700: Jaka2 (21.or) / "Puente que llaman *Zubiaurre*"
 1742-06-20: ZUA10 / "Antepechos del puente de *Zufiaur*"
 1742-08-12: ZUA10 / "Puente de *Zubiaur*"

Kokagunea: Hiribarrua (Areitzaga-Kalebarren)

Adierakideak: *Zubimusu, Erreten*

Oharrak: Zubi honek Zumarragako *Zufiaur* auzoa (*Kalebarren*, gaur egun) eta Urretxuko *Erreten* kalea (*Areitzaga*, gaur egun) batzen zituen.

Toponimoa: ZUFIAURTXIPI

Kontzeptua: 30406 / Zubia

Iturriak: 1486: ESHU (129.or) / “Puente de *Zubiaurrechipi*”

1538: ESHU (141.or) / *Çufiaurrechipi*

1543: ESHU (127.or) / “Puente de *Zufiaurchipy*”

1550: ESHU (214.or) / “La puente de *Çufiarchipi*”

Oharrak: Badirudi *Legazpijauregi* etxearen ondoan zegoela, honako agiri-zatiak erakusten digunez: “situado sobre el río, en el camino y vado que es cabe la casa de Legazpia” (ESHU: 224.or)

Toponimoa: ZUMAETA

Kontzeptua: 10205 / Etxea

Iturriak: 1718: ZUA13 / *Zumaeta*

Kokagunea: Hiribarrua

Toponimoa: ZUMAKORTA

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1752: ZUA6 / “Alto llamado *Zumakorta*”

Adierakideak: ikus *ZUMAKORTABURUA*

Toponimoa: ZUMAKORTA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1814: ZUA4 / *Zumacorta*

1968: EE32 / *Zumacorta*

Ebakera: *zómortá*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Zumakortazar*, *Zumakortaandikoa*, *Zumakortaemendikoa*, *Zumakorta de acá*

Toponimoa: ZUMAKORTA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1746-01-16: ZUA10 / “Monte de *Zumacorta*”

1782: ZUA14 / “Términos de pastos de Ayesubaso y *Zumacorta*”

1851: HIPO7 (52.or) / *Zumacorta*

Toponimoa: ZUMAKORTA DE ACÁ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1871: ZUA20 / *Zumacorta de acá*

1877: ZUA5 / *Zumacorta de acá*

Adierakideak: ikus *ZUMAKORTA*

Toponimoa: ZUMAKORTA DE ALLÁ

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1833: HIPO6 (236.or) / *Zumakorta de allá*

1871: ZUA20 / *Zumacorta de allá*

Adierakideak: ikus *TXERREN*

Toponimoa: ZUMAKORTAANDIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1883: DEA2 / *Zumacortaandicoa*

Ebakera: *zomákortá andíkuá*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Adierakideak: ikus ZUMAKORTA

Toponimoa: ZUMAKORTABURUA

Kontzeptua: 50200 / Mendi baten goialdea

Iturriak: 1821: HIPO6 (176.or) / "Término de *Zumacortaburua*"

1861: ZUA19 / *Zumacorta burua*

1871: ZUA20 / "*Zumacorta-burua* helechal"

1889: ZUA2 (11.or) / "Punto llamado *Zumacorta burua*"

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Goiko gain* (Zumakorta), *Txerrengo gaina*, *Pagobakar*, *Zumakorta*

Toponimoa: ZUMAKORTAEGIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1890: DEA2 / *Zumacortaeguicoa*

Adierakideak: ikus TXERREN

Toponimoa: ZUMAKORTAEMENDIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Ebakera: *zómokortá eméndikúá*

Patxi Plazaola (Abendaño baserria), 1996

Adierakideak: ikus ZUMAKORTA

Toponimoa: ZUMAKORTAERREKEA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Ebakera: *zumákortaerrékiá*

Antonio Zabaleta (Urruzti baserria), 1995

Kokagunea: 88-21

Adierakideak: *Errekatxo* (Urruzti)

Toponimoa: ZUMAKORTAGARAKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1827: HIPO6 (210.or) / *Zumacorta garacoa*

Adierakideak: ikus TXERREN

Toponimoa: ZUMAKORTAGOIKOA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1807: HIPO6 (140.or) / "Paraje llamado *Zumacorta Goicoa*"

1862: HIPO8 (51.or) / "Paraje llamado *Zumacortagoicoa*, jurisdicción de dicha villa de Zumarraga, y que confinan por O. con un camino carretil y con un trozo del mismo Jauregui, por O. y M. con terrenos de la casería de Zumacorta, y por el N. con la cumbre y vertiente de aguas; cuyos terrenos fueron anteriormente concegiles de la expresada villa de Zumarraga, la cual mediante real facultad y mediante remate público los enagenó"

Toponimoa: ZUMAKORTAGOIKOA

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1821: HIPO6 (175.or) / "Casería de *Zumacorta goicoa*"1840: HIPO6 (245.or) / "Fernando de Olanan, difunto vecino que fue de la misma villa de Zumarraga, y Juan Ign. de Aranzadi, que lo es de Tolosa, construyeron de nueva planta la Casería de *Zumacorta-goicoa* en terreno congegil de la citada villa de Zumarraga"Adierakideak: ikus *TXERREN*

Toponimoa: ZUMAKORTAZAR

Kontzeptua: 10104 / Baserria

Iturriak: 1810: ZUA15 / *Zumacorta zarra*1861: ZUA19 / *Zumacorta-zarra*1864: Nom (144.or) / *Zumacorta-zar*Adierakideak: ikus *ZUMAKORTA*

Toponimoa: ZUMAKORTAZARRA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1818: HIPO6 (159.or) / "Terreno en el parage de *Zumacorta Zarra*"

Toponimoa: ZUMALAKARDI

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Iturriak: 1805: Plano4 / "Arguisain o *Zumalacardi*"

Toponimoa: ZUMARRAGA

Kontzeptua: 00100 / Udalerria

Iturriak: 1390: F6 (152.or) / "Martín López de *Çu(m)árraga*, procurador de la villa de Segura"; "Collación de Santa María de *Çu(m)árraga*"Ebakera: *zumárrá*

Jose Mari Etxaniz (Landaburu baserria), 1995

Kokagunea: 88-13, 88-14, 88-21, 88-22, 88-29, 88-30, 88-37, 88-38

Toponimoa: ZUMARRAGAMENDI

Kontzeptua: 50102 / Mendia

Ebakera: *zumárramendi*

Genaro Elgarresta (Mendizabal baserria), 1996

Adierakideak: ikus *ARGISAO*

Toponimoa: ZUMARRETA

Kontzeptua: 50304 / Zabalgunea

Ebakera: *zumárretá*

Elias Zaldúa (Sagaspe baserria), 1995

Kokagunea: 88-30

Toponimoa: ZUMETA

Kontzeptua: 50508 / Lursaila

Ebakera: *zúmetá*

María Urkiola (Anduezu baserria), 1995

Kokagunea: 88-29

Toponimoa: ZURKITZA

Kontzeptua: 60202 / Erreka

Iturriak: 1826: HIPO6 (202.or) / “Regata mayor de *Zurquiza*”

1889: ZUA2 (10.or) / “Regata llamada *Zurquiza*”

Adierakideak: ikus *OKORROERREKEA*

Toponimoa: ZUZKITZA

Kontzeptua: 50301 / Sakona

Iturriak: 1720-11-26: ZUA10 / “Monte de *Zuzquiza*”

1720-03-03: ZUA10 / “Suerte de *Zuzquiza*”

1730-02-13: ZUA10 / “Paraje de *Zuzquiza*”

1749-02-05: ZUA10 / “Tº concegil de *Susquiza*”

1797: HIPO6 (82.or) / “Tierra herial (...) en el término nombrado *Surquiza*, y paraje de Pagadicelay”

1782: ZUA14 / “Tierras de *Susquiza* y Ayesua”

1798: HIPO6 (86.or) / “Montes de *Surquiza*”

1810: HIPO6 (145.or) / “Confina en el sitio de *Surquiza* por un lado en toda la tirada en longitud que vaja de las peñas de Acaiz y por la parte inferior en trozo Castañal de la Casa de Leturiondo”

1826: HIPO6 (200.or) / “*Surquiza* sobre Yzuzquiza menor”

1846: HIPO7 (14.or) / “Castañal Ypinogui (...) en el término de *Surquiza*”

1862: HIPO8 (57.or) / “Término nombrado *Zurquiza*, empezando desde el mismo río que baja de este dho monte hasta la orilla del camino carretil del mismo a la casa de Aizquibel”

Oharrak: Agiritan oso antzekoak diren hiru toponimo nahasten direla dirudi, adierakideak bailiran: *Zuzkitza*, *Zurkitza* eta *Izuzkitza* (ikus *IZUZKITZA*). Paraje zabal bat izendatzeko erabiltzen dira, itxuraz (*Izuzkitza* baserritik gorako sakon gutzia: *Okorro*, *Maizelai*, *Troska*, *Basabaztar*, *Pagadizelai*, *Karandoaitz*, *Iturraundi*...). Gaur egun, ordea, *Izuzkitza* besterik ez da erabiltzen eta baserri jakin bati loturik.

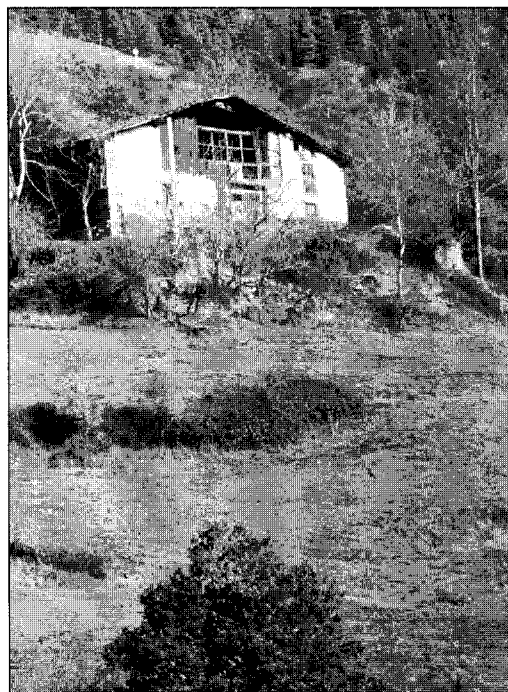
Toponimoa: ZUZKITZABARRENA

Kontzeptua: 50501 / Parajea

Iturriak: 1852: HIPO7 (54.or) / “Término de *Surquizabarrena*”

Agiñagarrena baserriaren aurreko holtza (JLU 1998).

Izaqirreaundi baserriak antzinako zurajea erakusten du oraindik (JLU 1997).

Areitzagabaso baserria (JLU 1996).

Iburretazpikoa baserria 1998. urtean eraitsi zuten. *Aranburu* etxalderako herribide zaharra etxearen ostetik igarotzen zen (JLU 1997).

Okorro baserria erorita badago ere aurrealdeko arkuak gordetzen ditu oraindik (JLU 1996).

Kortaberri baserriko ate nagusia (JLU 1996).

«Santakutz» egunean ateari jositako gurutzak, *Oruezaleta* baserrian (JLU 1996).

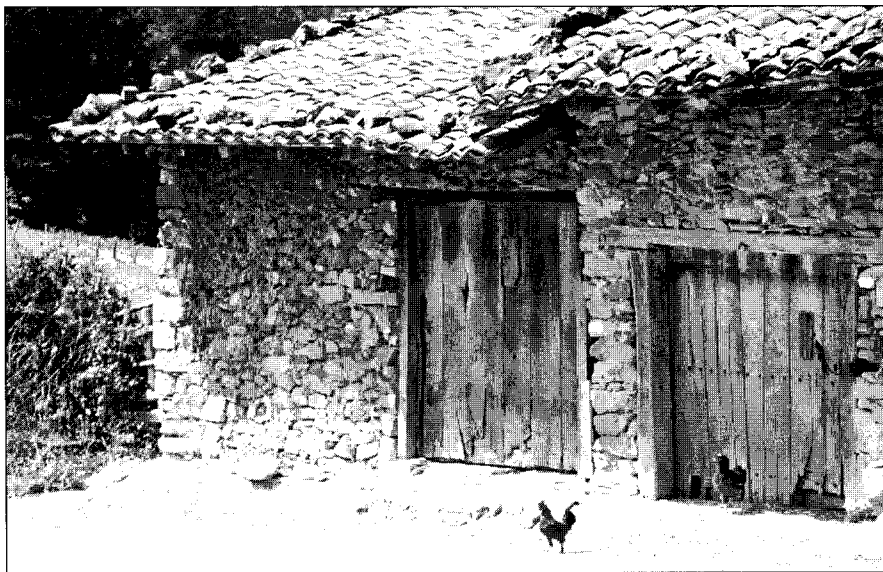
Ibargurenexeberri baserriko ate nagusia (JLU 1997).

Aizpuru baserriko harlanduzko kapitela (JLU 1996).

Gurrutxagarakoa baserriko armaria. Azpiko aldean honako hau irakur daiteke: "MANDO FABRICAR ESTA OBRA TOMAS AGERREBENGOA EL AÑO 1768" (JLU 1996).

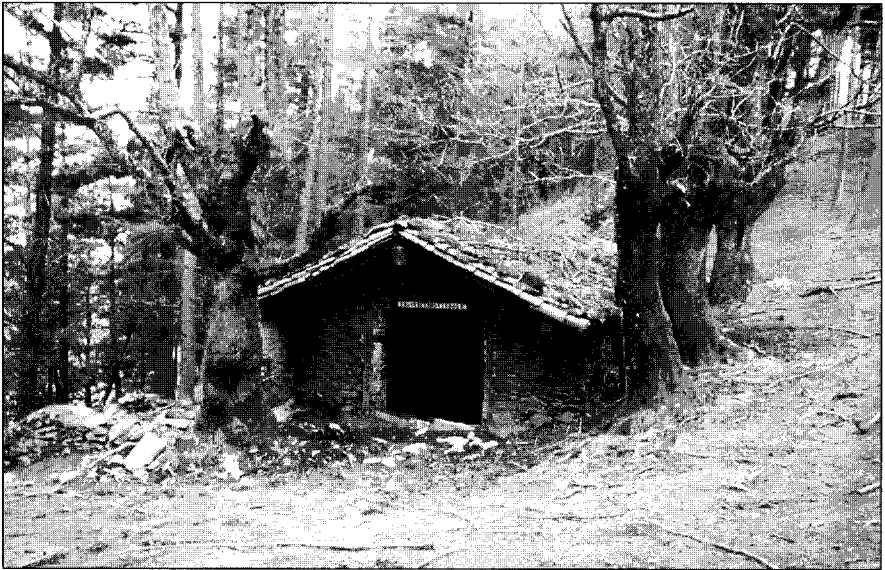
Elorriaga-ko saletxeak edo artegiak. *Saletxeta* izenez ere ezagutzen da paraje hau (JLU 1998).

Antio-ko eliza, Zumarragako antzinako parrokia (JLU 1998).

Aranburusakon-erako galtzada, Atxibita-ko harrobiaren ondoan (JLU 1996).

Pagoxoeta-ko txola. Aurreko zabalgunean, mende honen erdialdera arte «batzarrak» edo gazteen bilerak egiten ziren jai-egunetan. (JLU 1996).

Elorriaga-rako bidean dagoen harrizko gurutzea. Parajeari Arkurutzalde deitzen zaio horregatik (JLU 1996).

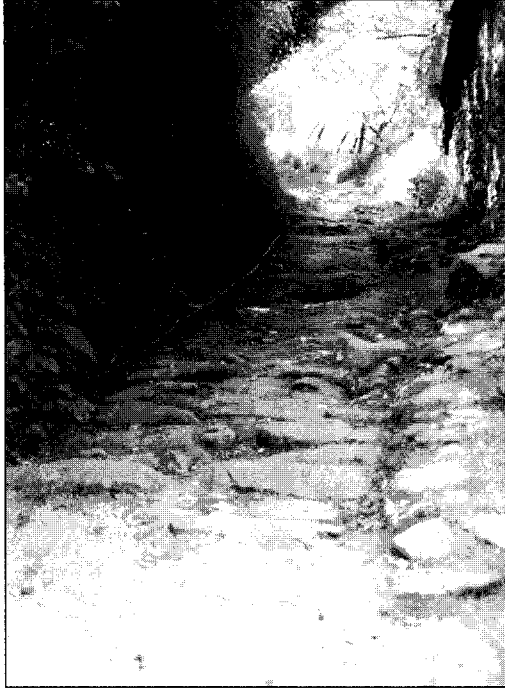
Eitzaga-ko San Gregorio ermita (JLU 1998).

San Kristobal ermitaren aurreko aldea. *Leturi* eta *Aranburu* auzoen arteko gaitxo batean dago (JLU 1995).

Sagaspe baserriaren gainaldean dagoen gurdibide zaharra (JLU 1996).

Leturiauzo-rako galtzada zaharra, Igaraberri etxaldearen ondoan (JLU 1996).

Izazpi-Oleta mendikatean antzinako ehorzketa asko daude. Elorixo gaineko harri-pila hau horietako bat da (JLU 1996).

Soraiz baserria (JLU 1996).

Agiñagarrena edo *Damakoa* baserriak antzinako holtza dauka aurreko aldean (JLU 1996).

Aranburualdekoa baserria (JLU 1996).

Matxainerdikoa baserrian garai bateko sukaldea ikus daiteke oraindik. Ganaduaren «tresabiak» edo askak sukaldeari begira daude (JLU 1996).

Leturibarrena baserrian auzotarren bilerak egiten ziren mende honen erdialdera arte (JLU 1996).

1953. urteko uholdeetan behera etorri zen *Oiangurentxiki* baserria.

Elgarresta baserria, gaur egun desagertua (Ojanguren, Eibar).

Matxainbarrena baserria mendearen hasieran.

Zumarragako hiribarrua mendearen hasieran; barrenean hilerria (AGG-GAO, OA 6868).

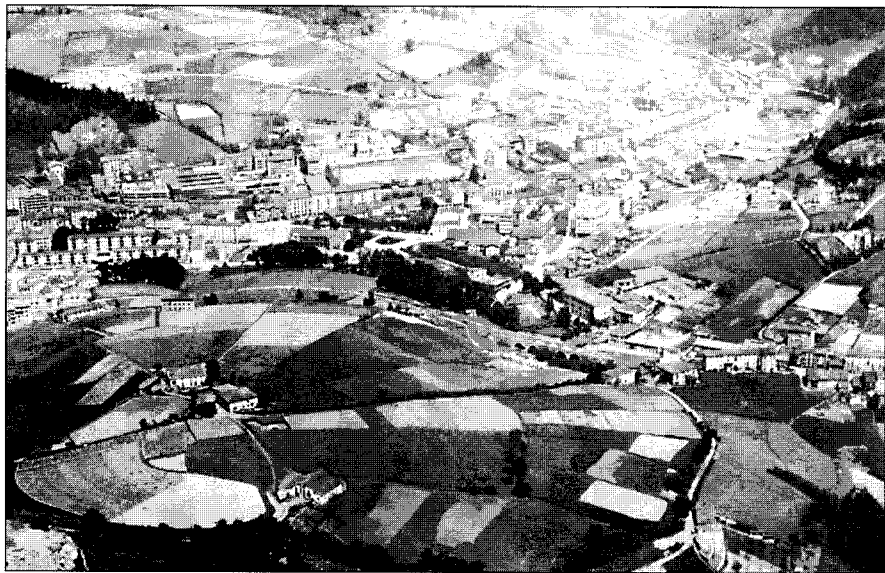
Zumarragako eliza eta inguruak mendearen hasieran (AGG-GAO, OA 6862).

Zumarragako hiribarrua mendearen hasieran (AGG-GAO, OA 6867).

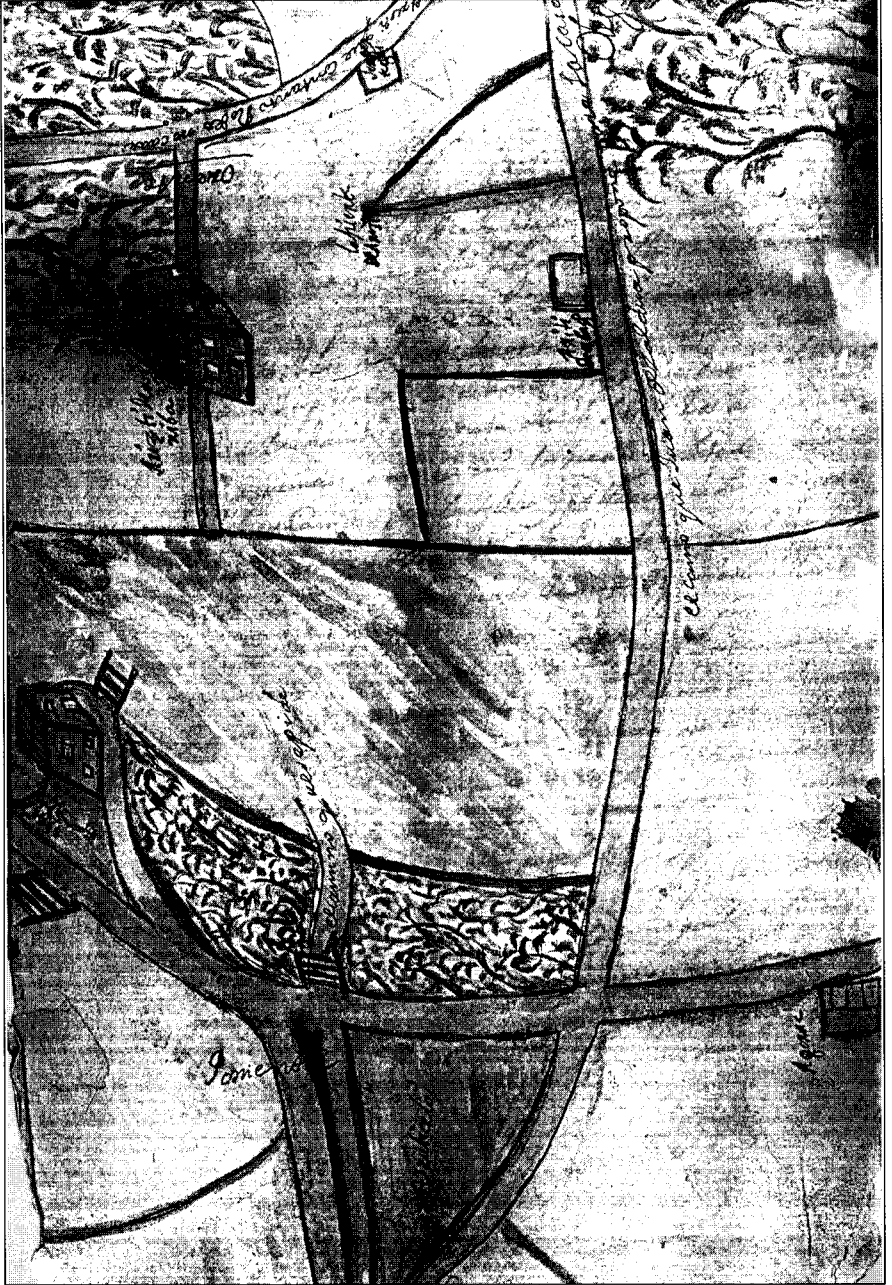
Zumarragako hiribarrua mendearen hasieran (AGG-GAO, OA 6866).

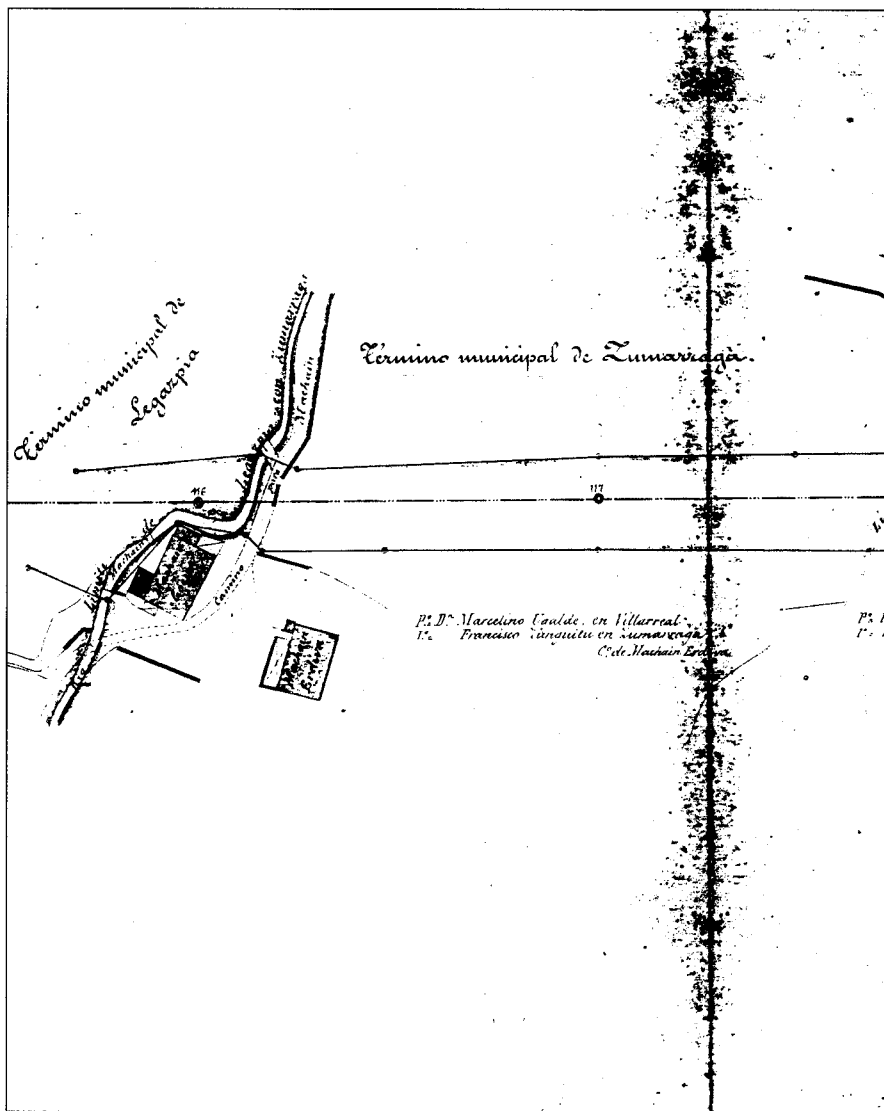
Elgarresta etxaldean hiru eraikuntza nagusi izan dira azken mendeetan: *Mendizabal*, *Iturbenea* eta *Elgarresta* baserria.

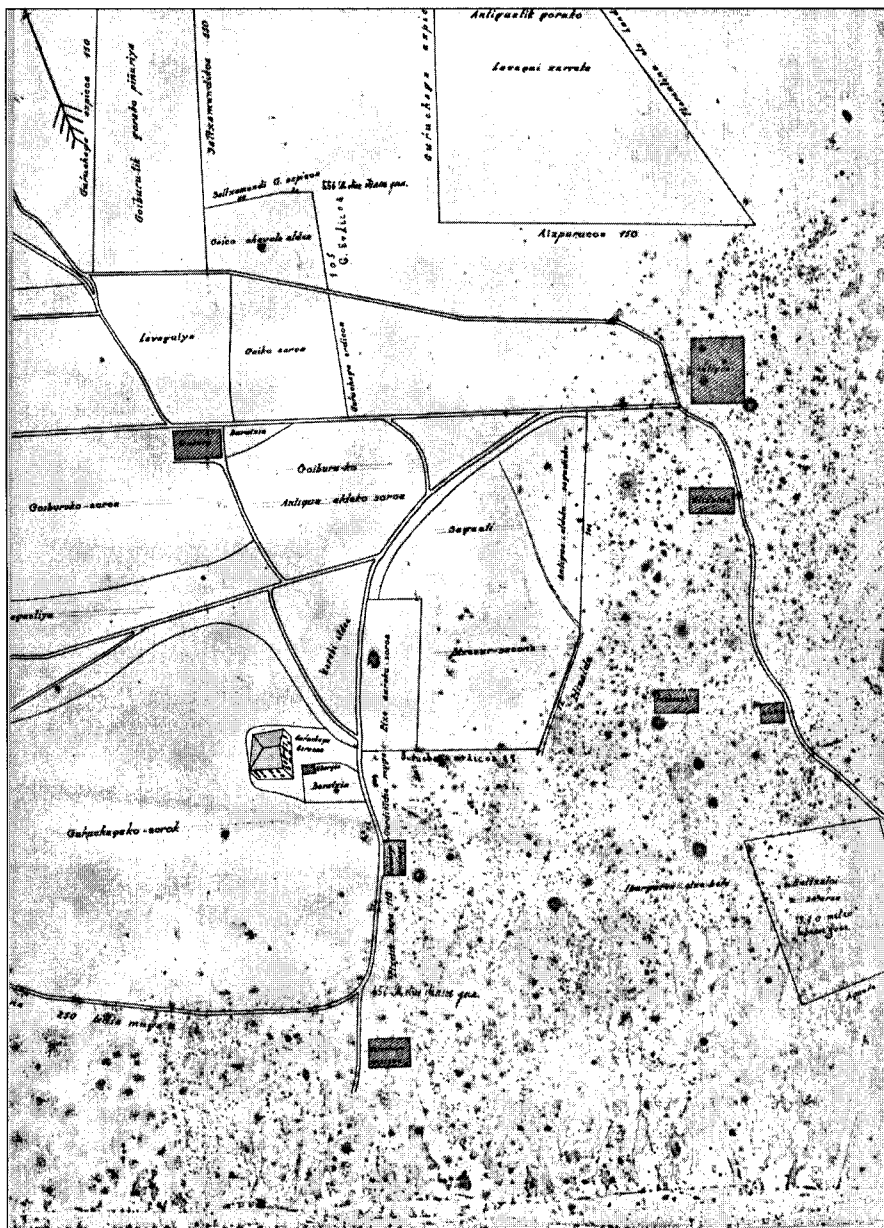
Gurrutxagarakoa baserria (Enrique Ginea Makibar, Gasteizko Udal Artxiboa).

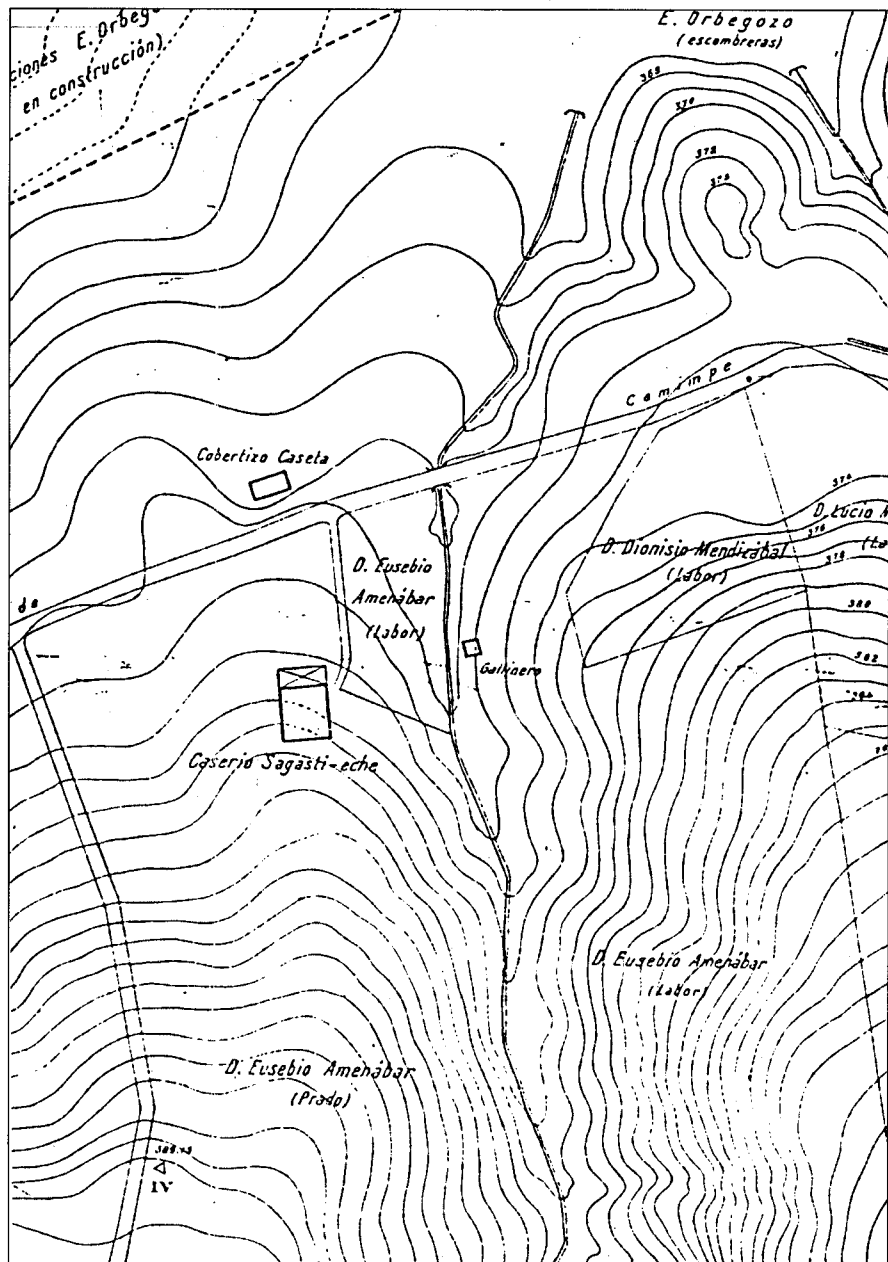
1721. urteko plano batean Arizti de arriba eta Arizti de abajo baserriak ikus daitezke (Legazpiko Udal Artxiboa).

Matxaingoena eta Matxainerdikoa 1858. urtean (Zumarragako Udal Artxiboa).

Antio-ko eliza eta inguruko baserriak 1928. urtean: Goiburu, Elizalde, Gurrutxagarakoa, Gurrutxagaerdikoa, Gurrutxagaazpikoa, Intsausti eta Ariziti (Gurrutxagarakoa baserria).

Mendiasagasti (baita Zeferinonea eta Sagastietxe ere) 1950. urtean (Zumarragako Udal Artxiboa).

TOPONIMOEN AURKIBIDEA

Abadebaso.....	35
Abeletxe	205
Abeletxeko tontorra	205
Abendaño	205
Agillo	35
Agillonea.....	35
Agñaegia	35
Agñaga.....	206
Agñagabarrena	206
Agñagabarrenbekoa.....	206
Agñagabarrengoikoa.....	206
Agñagaberrieta	207
Agñagaerreka	207
Agñagagoikoa.....	207
Agñagas.....	207
Agirre.....	35, 207
Agirre de abajo.....	207
Agirre de arriba	208
Agirre de suso	208
Agirre de yuso	208
Agirre mayor	208
Agirre menor.....	208
Agirrealde	36
Agirreazpia.....	208
Agirreberria.....	208
Agirreburua.....	36
Agirreetxea	36, 208
Agirreetxeberri	209
Agirreetxeberrialdea	209
Agirremendi.....	37
Agirremendikoa	37

Agirrenea	209
Agustiñenekoa	209
Aiestarangoa.....	37, 209
Aietsu.....	37, 38, 210
Aietsubaso.....	210
Aietsuburu	38
Aietsuerrota.....	38
Aietsuetxe	210
Aietsuko iturria	211
Aietsuko zubia	38
Aietsunea	211
Aisarizuloetaazpia.....	211
Aitzaga	211
Aitzaga mayor	212
Aitzagaaundi	212
Aitzagaerreka.....	212
Aitzagaetxea	212
Aitzagagaztañadia.....	212
Aitzagak	213
Aitzagaxikia	213
Aitzalde.....	213
Aitzarte	39, 213
Aitzartebarrera.....	213
Aitzarteburua	213
Aitzazpi.....	39, 213
Aitzegi.....	213
Aitzeta.....	213, 214
Aitzipurzuri.....	39
Aitzondo	39
Aitzondobide	39
Aizegaztañeta	214
Aizetegi	214
Aizkaña	39
Aizkialde	214
Aizkibel.....	214
Aizkibel de suso	214
Aizkibel-Agirrebengoa.....	214
Aizkibel-Artiz.....	215
Aizkibel-Jauregi.....	215
Aizkibelaldekoa	215
Aizkibelburu	215
Aizkibelenca.....	39
Aizkibelerdikoa	215
Aizkibeletxea	215
Aizkibelgoikoa	215
Aizkibelsoro	216
Aizpe.....	40
Aizpunta	216
Aizpuntako hegia	216

Aizpuru.....	40, 216
Aizpurualde.....	216
Aizpuruetxea.....	40
Aizpuruko iturraldea.....	217
Aizpuruko iturria.....	217
Aizpurunea.....	40
Aiztondoa.....	217
Akaitxiki.....	217
Akaitz.....	217
Akaitzak.....	217
Akaitzaundi.....	217
Akaizakona.....	217
Akerrarena.....	218
Alberdi.....	218
Albergagain.....	218
Albergazar.....	218
Albergea.....	218
Albitxuri.....	40, 218
Albitzamendi.....	219
Aldaia.....	219
Aldapa.....	40, 219
Aldapaerdiko.....	219
Aldapak.....	219
Aldapalde.....	220
Aldapea.....	220
Aldasbarren.....	220
Aldasbarrenaldea.....	221
Aldaskaerrekea.....	221
Aldaspea.....	221
Aldaspebarrena.....	221
Aldats.....	40, 221
Aldatsa.....	221, 222
Aldatzak.....	222
Aldazgoena.....	222
Aldeko aldea.....	222
Aldeko gaztainadia.....	222
Alkainbaso.....	222
Allafflor.....	222
Allarrieta.....	223
Allurbeondo.....	41
Alokaitzeta.....	41
Alokaitzetako gaina.....	41
Alontso.....	223
Alontsotegi.....	223
Alpapeta.....	223
Altamira.....	41
Altubeetxe.....	223
Altuna.....	223
Altunako erreka.....	224

Altunakoa	224
Altunetxe	224
Altzaga	224
Atzeta.....	224
Altzibar	225
Altzoiturri	225
Altzola	225
Altzola de abajo.....	225
Altzola de arriba.....	226
Altzola de suso	226
Altzola de yuso.....	226
Altzolaazpikoa.....	226
Altzolabaso.....	226
Altzolabidea	226
Altzolaerreka	226
Altzolaetxea	41, 226
Altzolagoikoa	227
Altzolako lixibajolekua	227
Altzolanea	41
Altzolas	227
Altzuaga	227
Ametzegi.....	42
Ametzegibarrena	42
Ametzeta.....	227
Amezti	42, 227
Ameztibaso	227
Ameztierreka.....	228
Ameztimuntegi	228
Ameztimuntegigoena	228
Ameztinea.....	228
Ameztineetxeberria.....	228
Ameztitontorra.....	42
Amilleta	228
Amilletanea.....	229
Anderezelai	229
Andikalde	229
Andiko barruti	42
Anduezu	229
Anduezualdea.....	229
Anduezuetxea.....	42
Anduezunea	43
Animasorrea.....	43
Ankaalde.....	230
Anketa	43
Antia.....	230
Antiberria	43
Antiguaaldeko sagastitxo	230
Antiguatik gorako labakizarreta.....	230
Antinea	43, 230

Antinea mayor	230
Antinea menor	230
Antinebasoa	230
Antineetxeberria.....	230
Antinetxikia	231
Antio	231
Antioalde	231
Antioko arteta.....	231
Antiora bidea	231
Antioniotxikia.....	231
Antioniotxikinea	231
Antzonzabal	232
Antzuolako bigarren mugarria.....	43
Antzuolako mugarria.....	43
Antzuolasagarraldea	232
Añadiegi.....	44
Añadiegialdea.....	44
Añadiegiburua.....	44
Añadiegiegia.....	44
Añamendi	232
Aota	232
Apaolatzanea	44
Apaolatzarena.....	44
Araiztegi.....	232
Araiztegina	232
Aranburu	45, 233
Aranburu de medio.....	233
Aranburualde	233
Aranburualdekoa.....	233
Aranburuerdi	234
Aranburuerdikoa.....	234
Aranburuetxe	234
Aranburuetxeberri.....	234
Aranburumintegi	234
Aranburunea	45, 235
Aranburupartileku	235
Aranburusakona.....	235
Aranetabazterra	235
Aranguren	235
Arangurengoa	235
Arantzaldea	45
Arantzeaga	45
Arantzesia	45
Arantzetako gaina.....	236
Arbeldi.....	236
Arbeleko zabala	45
Arbeleta	45
Arbizkalde.....	236
Areazulo.....	46

Areazuloeta	46, 236
Areitzaga	46, 236
Areitzagabaso	237
Areitzagabasoburua	237
Areitzagabasoko errekea	237
Areitzagaetxea	237
Areitzagatorrea	237
Areitzagatxikia	237
Aretxabaletatxabolea.....	237
Aretxea.....	238
Argindarretxea	238
Argisain.....	238
Argisao.....	238, 239
Argisaoerreka	239
Argisaogain	239
Argisaokorta.....	239
Argisaomendi.....	239
Aristrangoa	239
Aritzaundi.....	240
Aritzaundiko atesara.....	240
Arizategi.....	240
Arizbakar	240
Ariztegieta.....	240
Ariztegina	240
Arizti.....	241
Arizti de abajo.....	241
Arizti de arriba	241
Ariztia	241
Ariztiaaldea.....	241
Ariztibarrena.....	241
Ariztigoena.....	241
Ariztimotza	242
Ariztimusu	242
Ariztinea	242
Ariztixiki.....	242
Ariztixo.....	242
Ariztxoeta.....	46, 242
Arkaitz	46
Arkaitzalde.....	47
Arkaitzeta.....	47, 242
Arkaitzondo	243
Arkaizgafia	47
Arkaizku	47
Arkatillu.....	243
Arkatillubarrena.....	243
Arkatilluzuloa	243
Arkazieta	47, 243
Arkizar	243
Arkurutzaldea	243

Arlabain	47, 244
Arlabainerreka.....	47
Arlaska	244
Armendia.....	244
Arpaso.....	244
Arrabal.....	48
Arrabal de arriba	48
Arraitzerreka.....	244
Arrataondoia	244
Arregi.....	48, 244
Arregialde	245
Arregiko haitza	245
Arreta.....	245
Arretako gaina.....	245
Arretse	245
Arretsea.....	245
Arriandisakona.....	245
Arriaranazpikoa.....	48
Arriarangarakoia.....	48
Arriarangoikoa	48
Arriaundi	49
Arriaundialde.....	49
Arriaundierreka	49
Arriaundieta.....	246
Arriaundietabarrena	246
Arriaundietagoena.....	246
Arriaundigoena	49
Arriaundiko sakona.....	49
Arriaundisakona.....	49
Arrieta.....	246
Arriluzerreka	246
Arritxo	246
Arrizuri	50, 246
Arrizurialdea	50
Arroako pagadia	247
Arrobisakona.....	50
Artasola.....	247
Artasoro	50
Artasoroerrekeia	51
Artasorogoena	51
Arteaga.....	51
Arteaganea	51
Arteta.....	247
Artetxeberria	247
Artetxenea.....	247
Artetxenea nuevo	247
Artetxeneaetxeberria.....	248
Artetxeneberria	248
Artetxenezarra	248

Artiz.....	248
Artizenea.....	51
Artzaienekoa.....	248
Artzaietxabolea.....	51
Arzabal.....	51
Arzaikoa.....	248
Asalaitz.....	52
Asarizuloa.....	52
Asarizuloeta.....	52
Askaldea.....	248
Aspaiturri.....	52
Astobizkar.....	249
Asua.....	52
Ataloi.....	53, 249
Ataloietea.....	249
Ataratsu.....	53
Atarinsasieta.....	249
Atesaraundi.....	53
Atibar.....	53
Atibarrenea.....	53
Atibarretxea.....	53
Atxibita.....	249
Atxibita de abajo.....	249
Atxibita de arriba.....	249
Atxibita de medio.....	250
Atxibita mayor.....	250
Atxibita menor.....	250
Atxibitabekoa.....	250
Atxibitaerdikoa.....	250
Atxibitaetxea.....	251
Atxibitaetxetxo.....	251
Atxibitak.....	251
Atxibitako harrobia.....	251
Atxibitako iturria.....	251
Atxibitapartileku.....	251
Atxibitasaletxe.....	252
Atxurregi.....	252
Atxurregierreka.....	252
Axaltxulo.....	252
Axaltzuloetaldea.....	252
Axuna.....	252
Axuntxabola.....	252
Azakorta.....	252
Azalgorretaazpia.....	253
Azkusaran.....	253
Azpeitibidea.....	253
Azpiko aldea.....	253
Azpiko zelaia.....	253
Azpikortaalde.....	253

Azpizar.....	53
Azpizarregi.....	54
Azpizarrieta.....	54
Azpizuneta.....	253
Azubia.....	54
Azubinea.....	54
Baionaalde.....	253
Baionaiturri.....	253
Baionasoro.....	54
Bakaezkurre.....	55
Balentabaso.....	55
Balento.....	254
Baltasarrenea.....	254
Baratzaldea.....	55
Baratzasoroa.....	254
Baratzea.....	254
Barbaratxonea.....	254
Barberokoa.....	254
Barberosoroa.....	255
Baroesoro.....	255
Baroikoa.....	55
Barrenbide.....	55
Barrenetxea.....	55
Barrenkale.....	56
Barrenkalle.....	255
Barrio nuevo.....	255
Barrio viejo.....	255
Barruti.....	56, 255, 256
Barrutia.....	256
Barrutiaundia.....	256
Barrutibarrena.....	56
Barrutiko sakona.....	256
Barrutisakona.....	56, 256
Barrutitxiki.....	57, 257
Barrutitxikialdea.....	257
Barrutizar.....	57
Basabarrena.....	57
Basabaztar.....	257
Basabaztarrerreka.....	257
Basabaztarsakona.....	257
Basaegi.....	257
Basaerreka.....	57
Basagutxi.....	257
Basamoztu.....	57
Basamoztuerreka.....	57
Basauri.....	57
Basoa.....	257
Basobide.....	258

Basoeta.....	258
Basotxiki.....	258
Basotxo.....	258
Bastanixtizabal.....	58
Batxillerretxea.....	258
Baztarreko soroa.....	258
Baztarreneko basoa.....	259
Baztarretxe.....	259
Bazterretxealdea.....	259
Beain.....	58
Beain abajo.....	58
Beain de abajo.....	58
Beain de acá.....	59
Beain de allá.....	59
Beain-Nebera.....	59
Beainandikoa.....	59
Beainaruzkoa.....	59
Beainatzekoa.....	59
Beainaurrekoa.....	59
Beainazpia.....	60
Beainbide.....	60
Beainemendikoa.....	60
Beainerreka.....	60
Beainerrekabekoa.....	60
Beainerrekagoikoa.....	60
Beaines.....	60
Beingoitia.....	61
Beainiturri.....	61
Beainondo.....	61
Beainonezkoa.....	61
Beainsorobarrena.....	61
Beaiñak.....	61
Beheko barrutia.....	61
Beheko barrutiko erreka.....	61
Beheko baso.....	61
Beheko iturri.....	259
Beheko sakona.....	62, 259
Beheko soroa.....	62, 259, 260
Beheko soroak.....	260
Beheko tontorra.....	260
Beheko zabala.....	260
Beheko zelai.....	260
Beheko zelaia.....	62, 260
Beidakar.....	62
Beidakarralde.....	62
Beidakarraldeko basoa.....	63
Beidakarraldeko zelaia.....	63
Belain.....	260
Belaintxiki.....	261

Belarbeltzeta.....	261
Belarretabeltza.....	261
Belarri.....	261
Belatoki.....	261
Belena.....	63
Belenarte.....	63
Belengoa.....	63
Beloki.....	261
Belokigaña.....	262
Belokiko kurutzea.....	262
Belokiko zabala.....	262
Belokizelai.....	262
Beltsotegi.....	262
Beltzaloiaga.....	262
Beltzaloiagaaldea.....	263
Benta.....	63
Berazaelordi.....	263
Berdeaundialdea.....	263
Bergariziti.....	64
Bernabenekoa.....	64
Bernardokoa.....	263
Bernardonekoa.....	64
Berroeta.....	263
Berroetaerreka.....	263
Berroetasakona.....	263
Besalla.....	264
Bidabe.....	264
Bidabea.....	264
Bidaburu.....	264
Bidakurutzeta.....	264
Bidakurutzetaazpia.....	264
Bidartenea.....	64
Bidaurreta.....	64, 264
Bidaurretaaldea.....	265
Bideazpi.....	265
Bidebarren.....	64, 65
Bidebea.....	265
Bideberrialdea.....	265
Bideberrieta.....	265
Bideburu.....	265
Bidegurutzetaarriondosakona.....	265
Bidekurutz.....	65
Bidekurutzeta.....	266
Bidezar.....	266
Bierreketa.....	266
Bigarren errekea.....	65
Bikaobigain.....	65
Bikaobigaraikoa.....	65
Bikarioetxea.....	65

Bikarioiturri.....	65
Bikariokoa	65
Bikuñarena	66
Bildurtza.....	266
Bitoriola.....	266
Bizentekoa	66
Bizentenea	66
Biziola.....	267
Biziolactxea	267
Biziolanea	267
Bizkardoetxeberri	267
Bordaaldea	66
Bospagoeta.....	267
Bostaritzeta	267
Boton.....	66
Botonaldea.....	66
Botongaña	67
Botongo laua.....	67
Buitrezulo	267
Burnigorri.....	67
Buztintza.....	267, 268
Buztinzeria	268
Calle de abajo	67
Calle de arriba.....	67
Calle de la estación.....	268
Calle de la iglesia.....	268
Calle de suso.....	67
Calle de yuso.....	67
Calle del medio.....	67
Calle mayor	67
Calle nueva	268
Calle real.....	68
Calle única.....	268
Calle vieja	269
Camino real viejo.....	269
Campo santo.....	269
Carnicería	68, 269
Casa chiquita	269
Casa concejil	269
Casa consistorial.....	269
Casa cuartel.....	68, 270
Casa de beneficencia	269
Casa de la cruz	270
Casa de la pradera	270
Casa de la serora de San Sebastián.....	68
Casa de la viuda	68
Casa del caminero	68
Casa del concejo / Casa concejil.....	68

Casa del horno.....	270
Casa del jefe.....	270
Casa del prior.....	68
Casa estación.....	269
Casa seroral.....	270
Casa sobre el juego de pelota.....	270
Casa vicarial.....	271
Casablanca.....	69
Cervecería.....	69
Cuartel de carabineros.....	271
Cuartel del norte.....	69
Cuartel del oeste.....	69
Cuartel del sur.....	69
Damakoa.....	271
Damasonekoa.....	271
Damasosalla.....	69
Danbolinaitz.....	69
Danbolinaitza.....	271
Dantzaleku.....	70
Demandaetxeberri.....	70
Deskarga.....	70, 71
Deskargaaldea.....	71
Deskargaerreka.....	71
Deskargazar.....	71
Donjuaniturri.....	71
Donzellasoro.....	71
Dornaldegí.....	72
Dornaldegialdea.....	72
Dornaldegiburua.....	72
Dornaldegietxea.....	72
Dornaldegietxeberri.....	73
Dornaldegiko katelotualdea.....	73
Dornaldegisalla.....	73
Duranga.....	271
Ebroiturri.....	271
Egi.....	272
Egialdebarrena.....	272
Egibarrena.....	272
Egibide.....	272
Egibideaurre.....	272
Egibideko iturria.....	273
Egiluze.....	273
Egiluzeerreka.....	273
Egurtegi.....	73
Egurtegi gaña.....	73
Eguzkialde.....	273
Eguzkialdea.....	273

Eguzkitza	74
Eitzaga	273, 274
Eitzagaaldapa	274
Eitzagaazpia	274
Eitzagaerreka.....	274
Eizagirre de suso	274
El horno.....	74
El hospital.....	74
El río caudal.....	74, 275
El río mayor.....	74, 275
El río principal.....	74, 275
Elausa	275
Elauso	275
Elgarresta	275, 276
Elgarresta de allá	276
Elgarresta de medio.....	276
Elgarresta-Alontsotegi	276
Elgarresta-Etxeerre	276
Elgarresta-Etxeerreta	276
Elgarresta-Iturbe	277
Elgarresta-Iturbenea	277
Elgarrestabarrena.....	277
Elgarrestabea	277
Elgarrestaetxea	277
Elgarrestaetxeberri.....	277
Elgarrestamendi	277
Elgarrestarena	278
Elgarrestas.....	278
Elizaberría.....	278
Elizalde	278
Elizatari.....	75
Elizazpia.....	278
Elizbide.....	279
Elizkale	279
Elizondo	279
Elizoste	279
Elordi.....	280
Elordi de abajo.....	280
Elordiazpia.....	280
Elordiazpikoa.....	280
Elordigoena.....	280
Elordilabakizarra	280
Elorditxiki.....	280
Elorriaga	280, 281
Elorriaga de abajo	281
Elorriaga de arriba.....	281
Elorriagaaldeko zabala.....	281
Elorriagaazpikoa.....	281
Elorriagagafia	281

Elorriagarakoa	282
Elorriagagoikoa	282
Elorriagatxabolak	282
Elorriagazpi	282
Elorribaso	282
Elorrieta	282
Elorrondo	75
Elorrondoburu	75
Elortxo	282
Elosieta	283
Elosietaazpia	283
Emetiko barruti	75
Entrañeta	283
Eparreneta	283
Epeldenandia	283
Epeldenea	284
Epeldenea mayor	284
Epeldenea menor	284
Epeldenea nuevo	284
Eperralde	284
Eraustegi	285
Eraustegizulo	285
Erbizulo	75
Erbizuloerrekea	75
Erbizuloko errekea	75
Erdibide	76
Erdibidetxiki	76
Erdiko bide	285
Erdiko saila	76, 285
Erdiko soroa	285
Erdiko suertea	285
Erdiko txabola	285
Erdisoro	286
Eredade	286
Erlatokieta	286
Erlegi	286
Erlegialdea	286
Erlo	286
Ermita de la cruz	76
Ermita del entierro de Cristo	76
Erosidoeta	76, 77
Erramuazpi	286
Errastegigaztañadisakona	286
Erratzu	77
Erratzu de abajo	77
Erratzu de acá	77
Erratzu de allá	78
Erratzu de arriba	78
Erratzu de medio	78

Erratzu de suso.....	78
Erratzu de yuso	78
Erratzu mayor	78
Erratzu menor.....	79
Erratzuarozkoa	79
Erratzuazpia	79
Erratzuazpikoa	79
Erratzubekoa.....	79
Erratzuburua.....	79
Erratzuerdikoa	79
Erratzuerrekea.....	79
Erratzugaraikoa.....	80
Erratzugoikoa.....	80
Erratzugoikoa-Iraeta.....	80
Erratzugoikoa-Moral.....	80
Erratzumuntegi.....	80
Erratzunea.....	81
Erratzunekoa.....	81
Erratzuonuzkoa.....	81
Erratzus.....	81
Erratzutxakolin	81
Erratzutxakolingoa.....	81
Erratzutxiki.....	81
Erratzutxiki de allá.....	82
Errebalbaratza	82
Errekaaundi	287
Errekaaundialdea	287
Errekagaitza	82
Errekagaizto	82
Errekagorri.....	82
Errekagorribideazpia	83
Errekalde	83, 287
Errekaldesoratxo	287
Errekaleor	83
Errekandia	83
Errekaratsakona	83
Errekaraz.....	83
Errekasakona.....	287
Errekatxiki	84, 287
Errekatxo	287, 288
Errekaundi.....	288
Errekaundia	84, 288
Erreketa	288
Errementariberria.....	84
Errementarietxe	288
Errementarikoa	84
Errementeria	84
Errepelde	288
Errepeldebazterra	289

Erreporta	289
Erreten.....	84, 85, 289
Erretenea.....	85
Errezola.....	85
Errezolanea	85
Erribidea	85
Errota	86
Errotaburu	86
Errotalde.....	289
Ertsolegi.....	86
Ertsolegiburua.....	87
Ertsolegierrekea.....	87
Ertsolegietxea	87
Ertsolegiko hegia.....	87
Ertzillegi	87
Ertzillegiko hegia	88
Esbarru	88
Escorial	289
Eskolaetxea	88
Esneerrekea	289
Espaloia	289
Esparru	88
Esparrutxiki	88
Estafeta	88
Estradagaña.....	290
Etxaaurrea.....	290
Etxabolaalde.....	88, 89
Etxabolazar	290
Etxabolazuri.....	89
Etxaburu	89, 290, 291
Etxaburua	291
Etxaburualdea	89
Etxaburuandi	291
Etxaburuerrekea.....	89
Etxaburuko zelaia.....	89
Etxaburusoro	90
Etxaburutxiki	90
Etxanizbaso.....	90
Etxanizenea.....	90
Etxati	90
Etxatxoia.....	90
Etxaurrea	291
Etxaurreko soroa	91
Etxazpia	292
Etxealde	91
Etxeatze	191
Etxeatzea.....	91, 292
Etxeatzeko sakona.....	192
Etxeatzeko soroa	91, 293

Etxeatzeko zelaia	91
Etxeaurra	293
Etxeaurre	293
Etxeaurrea	293, 294
Etxeaurreko hariztia	294
Etxeaurreko soroa	91, 294
Etxeaurreko zelaia	91
Etxeausakona	294
Etxeazpi	92, 294, 295
Etxeazpia	92, 295, 296
Etxeazpibarrena	93
Etxeazpigoena	93
Etxeazpiko soroa	93, 296
Etxeazpiko zelaia	93, 296
Etxeberri	297
Etxeberria	93
Etxeberrialdapa	297
Etxeberrialdea	297
Etxeberribizkardo	297
Etxeberrierreka	298
Etxeberrieta	93
Etxeberriko etxaburua	298
Etxeberriko iturria	298
Etxeberlizaratzu	298
Etxeberriena	298
Etxeberrisoro	298
Etxeberritxo	298
Etxeburu	93, 298, 299
Etxeburua	299
Etxeburuko barrutia	299
Etxeerre	299
Etxeerre-Elgarresta	300
Etxeerreta	300
Etxeña	93
Etxeñaiko barrutia	94
Etxeugaratiko soroa	300
Etxeondoa	300
Etxeoste	94, 300
Etxeoste	300, 301
Etxeosteko soroa	94
Etxesoroa	301
Etxetxiki	94, 301
Etxetxikia	301
Etxetxo	301
Etxetxoaldea	301
Etxetxoatze	302
Etxetxoko tontorra	302
Etxezar	94, 302
Etxezarra	94, 302

Etxezaraldea	95, 302
Etxezuria	95
Eurtzane	302
Eustakioiturria	302
Ezkertegi	302
Ezkiogaldea	303
Ezkurrekoa	95
Ezkurretxea	95
Fábrica de fósforos	303
Fábrica de marraguería	303
Faktorekoa	95
Fermintxabolazaralde	95
Fermiñene	95
Frailekoa	303
Gabilondonea	303
Gainbarru	303
Gaintzabal	96
Gaintzelaia	303
Gainzabala	303, 304
Galantekoa	304
Galdotsenea	96
Galenea	96
Galeria	96
Galerianekolalde	96
Galeriazpia	97
Galtzadaazpi	97
Ganbosoro	97
Garaikobeainbidea	97
Garalekuauendi	97
Garikatzaña	97
Garondo	304
Garzibillo	97
Gaztañabanakata	304
Gaztañadi	98, 304, 305
Gaztañadia	98, 305
Gaztañadiaundi	306
Gaztañadiaundia	306
Gaztañadibarrena	306
Gaztañadiko erreka	306
Gaztañadiko etxabolea	306
Gaztañaditxiki	306
Gaztañaditxikia	306
Gaztañadizabal	307
Gaztañadizabaleta	307
Gaztañatxo	98
Gaztañatxulo	98
Gaztañazabaleta	307

Gaztelugain.....	98
Gerra	98, 99, 307
Gerraaldea.....	99
Gerraandia.....	99
Gerrabarrutia.....	99
Gerrabea.....	99
Gerraburu.....	99
Gerraerota.....	307
Gerraetxea.....	100
Gerragaztañadia.....	100
Gerranea.....	100, 308
Gerrasallak.....	100
Goenkale.....	100
Goiaras.....	100
Goiburu.....	308
Goiburuko Aizpuruegiko saila.....	308
Goiburuko Antiguaaldeko soroa.....	308
Goiburuko barrutia.....	308
Goiburuko pagadia.....	308
Goiburuko soroa.....	308
Goiburuko soroaren harunzko aldeko zelaia.....	308
Goiburutik gorako pinudia.....	309
Goienetxe.....	309
Goiko aldea.....	309
Goiko barruti.....	100, 101
Goiko barrutia.....	101
Goiko gain.....	309
Goiko gaina.....	309
Goiko gaztainadia.....	310
Goiko hegia.....	101
Goiko iturri.....	101, 310
Goiko mendi.....	310
Goiko pagadia.....	310
Goiko sakona.....	101, 310
Goiko soro.....	101, 310, 311
Goiko soroa.....	102, 311
Goiko txabola.....	102, 311
Goiko txabolaaldea.....	311
Goiko txabolaldea.....	311
Goiko txabolea.....	311
Goiko zelai.....	102
Goiko zelaia.....	102, 312
Gorospe.....	312
Gorospenea.....	312
Gregorionea.....	102
Gurrutxaga.....	102
Gurrutxaga de abajo.....	312
Gurrutxaga de arriba.....	313
Gurrutxaga de medio.....	313

Gurrutxaga de suso	313
Gurrutxaga de yuso	313
Gurrutxagaaldea	313
Gurrutxagaazpia	313
Gurrutxagaazpikoa	313
Gurrutxagaerdi	314
Gurrutxagaerdikoa	314
Gurrutxagaetxea	102
Gurrutxagarakoa	314
Gurrutxagagoikoa	314
Gurrutxagako soroak	314
Gurrutxagas	314
Gurrutxagazpi	315
Gurrutxategi	103
Gurutzeazpia	315
Gurutzekoa	103
Gurutzetako bizkarra	315
Gurutzondo	315
Hayedo	315
Hirugarren errekea	103
Horno de Eitzaga	315
Hospital	315
Hurtado	103
Hurtadokoa	103
Iarsoro	103
Ibaia	103, 316
Ibarguren	316
Ibarguren mayor	316
Ibarguren menor	316
Ibarguren-Tejería	316
Ibargurenalde	316
Ibargurenetxeberri	316
Ibargurenzar	317
Iburreta	317
Iburreta de abajo	317
Iburreta de arriba	317
Iburreta de yuso	317
Iburretaaldea	317
Iburretaazpikoa	318
Iburretaetxe	318
Iburretagarakoa	318
Iburretagoikoa	318
Iburretak	318
Iburu	318
Iburuazpia	319
Iburuzulo	319
Idoiaga	319

Igaraberri	319, 320
Igaraberri de allá	320
Igaraberrialde	104
Igaraberrialdea	320
Igaraberriburua	320
Igaraberrisoroparea.....	320
Igaraberrizarra	320
Igartzaerreka	320
Illabarruti.....	104
Indianosagasti	104
Indianosagastia.....	321
Intsausti	321
Intsausti de abajo	321
Intsausti de arriba	321
Intsausti mayor	321
Intsausti menor	322
Intsaustinea.....	322
Intsaustinea mayor.....	322
Intsaustinea menor.....	322
Intxaurreta	322
Intxaursakona	104
Intxaursakoneta.....	104
Intxaurtxo	322
Intxaurtxoeta	322
Intxenea.....	104
Intxenea mayor	105
Intxenea menor.....	105
Iñauti.....	322
Iñautizulo	323
Iñigonea.....	105
Iparragirre.....	105
Ipenarrieta	105, 106
Ipenarrieta-Korral	106
Ipenarrietas	106
Ipenarrietatorrea	106
Ipenarrietatxikia	107
Ipintza	323
Ipintza de suso	323
Ipintzaaldea.....	324
Ipintzako iturria.....	324
Ipiñogi.....	324, 325
Ipiñogia	325
Ipiñogialdea	325
Iputegi	325
Irabazi.....	325
Irigoién	107
Irigoiénaldea	107
Irigoiénekoa	107
Irimo	107, 108

Irimoazpi	108
Irimoesate	108
Irimogain	108
Irimosabel	109
Irizarrenea	109
Iruerreketa	326
Irumugarrieta	326
Irupagoeta	326
Isasi	109, 326
Isatseko hegia	109
Ispillaga	326
Istinga	110
Istingabizkarra	110
Istingalde	327
Isturatziki	110
Itsasate	327
Iturbe	110, 111
Iturbe de abajo	111
Iturbe de arriba	111
Iturbe-Elgarresta	327
Iturbeaundia	111
Iturbeazpikoa	111
Iturbeerrekea	111
Iturbeetxeberri	111
Iturbegaraikoa	112
Iturbegoikoa	112
Iturbeko etxabolea	112
Iturbenea	112, 327
Iturbenekoa	327
Iturbide	328
Iturburu	112
Iturburua	328
Iturburuagaraizabal	328
Iturralde	112, 113, 328
Iturraldea	113
Iturrate	113
Iturraundi	113
Iturraundieta	328
Iturrialdea	329
Iturriandiburua	329
Iturriandiko hegia	113
Iturriaundi	329
Iturriazpia	113
Iturriberri	329
Iturrieta	329
Iturritxiki	329
Iturrizar	114
Iturrondo	329
Iturrondoburu	330

Iturrondoerreaka.....	330
Itursakona.....	114
Iturtxiki	114, 330
Iturtxo	114, 330
Iturtxoaldea.....	330
Iturtxoeta.....	330
Iturtxulo	331
Iturtxupearrena.....	331
Iturtzulo.....	114
Itxaurbasoa	331
Ixidoren partidua.....	331
Ixuri.....	331
Izagirre.....	115, 331
Izagirre de arriba.....	332
Izagirre mayor.....	332
Izagirre menor.....	332
Izagirreaundi.....	332
Izagirreazpi.....	332
Izagirreetxea	115, 332
Izagirreko barrutia.....	333
Izagirreko iturria	333
Izagirreko txabolaaldea	333
Izagirreko txarea.....	333
Izagirrenea	333
Izagirrerreaka.....	333
Izagirresakona	333
Izagirresaletxea.....	333
Izagirretxiki.....	333
Izagirretxikialdea.....	334
Izazpi	334
Izazpierreaka.....	334
Izazpigaña.....	334
Izoztegi	115
Izurtza.....	334
Izuzkitza	335
Izuzkitza mayor.....	335
Izuzkitza menor	335
Izuzkitza nuevo	335
Izuzkitzabarrena.....	336
Izuzkitzaberria.....	336
Izuzkitzaetxe	336
Izuzkitzaetxetxo	336
Izuzkitzako zubia	336
Izuzkitzasaletxe	336
Jauregi	115, 336, 337
Jauregi mayor.....	337
Jauregialde	337
Jauregiandia	337

Jauregierrota	338
Jauregierrotaaldea.....	115
Jauregierrotako barrutia	338
Jauregiexeberri	338
Jauregina	338
Jirongoa	115
Joakintzoro	338
Josebarrutia.....	115
Jostundegi.....	115
Juanen soro.....	116
Juanperizko hegia.....	338
Jurdan.....	339
Jurdangoa	339
Kaikuerra.....	339
Kaikuiturria	339
Kakaiturri	339
Kakosoro.....	339
Kalealdea	339, 340
Kalebarren	340
Kaleerrota	116
Kalegoen.....	340
Kalegoien.....	116
Kaleko errota	116
Kalemusu.....	340
Kalemususail.....	340
Kalesoro.....	340
Kaletxiki	116
Kaltzaingoa	340
Kaminburu	341
Kaminburuko soroa	116
Kamingaña.....	117
Kaminpe.....	117
Kaminpeaurrea	117
Kaminpesalla.....	117
Kamiñazpi	117, 341
Kamiñeroetxea	117
Kantera	118
Kanteragain.....	118
Kanteralde	341
Kanteralde.....	341
Kanteratalde.....	341
Kantiñeta	341
Kantoikoa	118
Kapaginsoro.....	118
Kapitangaztañadi	342
Kapitangoa.....	118
Kapitansoro	342
Karaberriparea.....	342

Karandoaitz	342
Karandoaitzazpi	342
Karandoaitzerreka	342
Karandoaitzerreketa	342
Karlosena	342
Karobialde	343
Karobialdea	118, 131
Karobigain	343
Karrera	343
Kartzelaetxea	118
Katabera	119
Kataberaazpikoa	119
Kataberagaraikoa	119
Kateaga	119
Kateakoa	344
Kateatxiki	344
Kateetxea	344
Kateleku	119
Katenbide	344
Katilluiturri	344
Kaxeta	119
Kazoberria	119
Kazokoa	120
Kazokoaberria	120
Kazokoazarra	120
Kazozarra	120
Kerizaalde	344
Kerizalde	120
Kerizategi	120
Kerizea	120
Kibi	344
Kindala	120
Klabeliñeta	344
Koipesoro	121
Koleto	345
Koletokoa	345
Komuneko pinudia	345
Kondea	121
Kondebidea	121
Konsejuetxea	121
Kontadorekoa	121
Kontziala	345
Kontzialako erreka	345
Korostialde	121
Korostialdeko zelaia	122
Korostisoro	122
Korralgoa	122
Korta	345
Kortaaldea	122, 346

Kortaaldeistingabarrena.....	346
Kortaazpikoa.....	346
Kortaberri.....	346
Kortaberria.....	122
Kortaberrialdea.....	346
Kortaberribidea.....	346
Kortaberrietxea.....	346
Kortaberrinea.....	122, 347
Kortaberrinekoa.....	122
Kortagaña.....	347
Kortatxoeta.....	347
Kortazabal.....	347
Kortegi.....	123
Kortegierreka.....	123
Kortegiko hegia.....	123
Kortegiko tontorra.....	123
Kriolegi.....	123
Kristobalbaso.....	123
Kukuetxabola.....	347
Kukuetxe.....	347
Kurutzea.....	123
Kurutzeaga.....	347
Kurutzealde.....	348
Kurutzebaso.....	348
Kurutzeberria.....	348
Kurutzeko gaina.....	348
Kurutzeko puntea.....	348
Kurutzekoa.....	348
Kurutzesantu.....	124
Kurutzesantuatzea.....	124
Kurutzeta.....	349
Kurtzeta alto.....	349
Kurutzetxiki.....	349
Kurutzezar.....	349
Kurutzezarra.....	349
La antigua.....	349, 350
La cruz.....	350
La cuesta del Raso.....	124
La piedad.....	350
La tejería.....	124, 350, 351
La tejería vieja.....	129
La torre.....	351
Laapota.....	351
Laarregi.....	124, 125
Laarregi-Ertzillegi.....	125
Laarregibarrena.....	126
Laarregibazterra.....	126
Laarregibide.....	126

Laarregierrekea.....	126
Laarregiko harrobia.....	126
Laarregioste.....	126
Labaki.....	126, 127, 351
Labakia.....	127, 351
Labakibarren.....	352
Labakizarra.....	352
Labakizarreta.....	352
Labealde.....	127
Labeberri.....	352
Labekoa.....	127, 352
Labezarra.....	127
Laiotza.....	352
Lanberri.....	352, 353
Lanberzarra.....	353
Landaburu.....	353
Landaburuerreka.....	353
Landaburunea.....	353
Landarro.....	353
Langa.....	127
Langaberri.....	354
Langaberrieta.....	354
Langaldea.....	354
Langatxo.....	354
Langatxoazpi.....	354
Langazarraldapa.....	354
Langazarralde.....	354
Lantegi.....	127, 354
Lantegibarrena.....	128
Lantegizarra.....	355
Lapardi.....	128
Lapatza.....	355
Lardiaundi.....	128
Larrainalde.....	355
Larrainaldebarrena.....	355
Larrea.....	355
Larreaga.....	128
Larreagaldea.....	128
Larreiturri.....	128
Las barbacanas.....	129
Lastaola.....	355
Lastaolamendi.....	355
Latsa.....	129
Leete.....	356
Leeteazpia.....	356
Leeteko putzua.....	356
Legazpi.....	129, 356
Legazpierrekea.....	357
Legazpijauregi.....	357

Legazpitiixipi	357
Lehenengo errekaldea.....	357
Lehenengo errekea	129
Lehenengo mugarría	129
Lekandabaso	358
Lenkaran.....	129
Lenkarangoa	130
Lepadabaso	130
Lepaginsoro	130
Lepoondo	358
Leturi.....	358
Leturi de medio	358
Leturi de suso.....	358
Leturi de yuso	358
Leturi nuevo	358
Leturiauzoa	359
Leturiballarea	359
Leturibarrena	359
Leturietxe.....	359
Leturietxeberri	360
Leturigoena.....	360
Leturigoenekoa	360
Leturiko txabolak.....	360
Leturinea	360
Leturiondo.....	360, 361
Leturis	361
Lilibaso	130
Liñapotzu.....	130, 131
Liñapotzuetá	361
Liñondoá	361
Lizaratzu	361, 362
Lizaratzu de medio.....	362
Lizaratzu mayor	131, 362
Lizaratzu menor	131, 362
Lizaratzuandia.....	131
Lizaratzubazterra.....	362
Lizaratzuerdi	362
Lizaratzuerrota	363
Lizaratzuetxea	131
Lizaratzuetxeberri.....	363
Lizaratzutxiki	131
Lizardi	363
Lizardisakon.....	131
Lizargarate	363
Lizargaratenea	363
Lizarralde.....	363
Lizarraldeetxeazpiko hariztia	364
Lizarraldenea.....	132
Lizarreta.....	364

Lizarriturri	364
Lizarriturrieta	132
Lizarsakoneta	132
Lizartegi	132
Lizartxo	364
Lizartxoeta	132, 364
Loidi	364, 365
Loidialdea	365
Loidigaztañadi	365
Loidikoa	132
Loitzeeta	365
Loitzetaburua	365
Lokatzaandia	133
Loperen baso	133
Losakantera	133
Luberrri	365
Luberria	133, 365, 366
Luberrietako hegia	133
Lurgorri	133
Luz eléctrica	366
Madarizarraldea	134
Maioranea	366
Maizelai	366
Maiztegi	367
Makaldegia	367
Makaldegialdea	134
Malkorra	134
Mallea	367
Mallekoa	367
Mallenea	367
Maltzarko	367
Mandabidea	134
Mandaiturri	367
Mandaosin	368
Mandobide	134
Mandobidea	368
Mandoiturrialdea	368
Mantxola	134
Mantxolanea	135
Mantxolatxiki	135
Mañeri	135
Mañerialde	135
Mañeriazpia	135
Mañeriko harrobia	135
Mariakanea	136
Mariñasoro	136
Mariñasorobarrena	136
Mariñasoroegia	136

Mariñasoroko esparrua.....	136
Marisanturu	136
Marisanturunea.....	136
Markosenea.....	137
Markoskoa.....	368
Markoskonea	368
Martiamuno.....	368
Martinperez	137
Martin̄xikinea	137
Martxielenekoa	369
Martzeliñorena.....	369
Maskelu	137
Maskeluerreka	137
Masukategi	369
Masukategiko zuloa	369
Matxain	369, 370
Matxain chiquita.....	370
Matxain de abajo	370
Matxain de acá.....	370
Matxain de allá	370
Matxain de arriba.....	371
Matxain de medio.....	371
Matxain de suso	371
Matxain menor	371
Matxainaitzerreka.....	371
Matxainaldea	371
Matxainbarrena.....	371
Matxainbazterra	371
Matxainbekoa	371
Matxainegia	138
Matxainenea	372
Matxainerdikoa.....	372
Matxainerreka.....	372
Matxaingoena	372
Matxaingoikoa.....	372
Matxaintxiki	372
Matxarralde	373
Matxietegi.....	373
Matxiku	373
Matxinporta.....	138
Matxinportaarizti.....	138
Mazonea	138
Meabe.....	138
Meabeetxea	138
Meaka	138
Meakagafia.....	139
Mediazuurte.....	139
Meltxorkoa	373
Mendeta	373

Mendia	139, 373
Mendiarras	139, 140, 141
Mendiarras de abajo	141
Mendiarras de acá.....	141
Mendiarras de allá	141
Mendiarras de arriba	141
Mendiarras-Intxenea	142
Mendiarrasandikoa.....	142
Mendiarrasarozkoa	142
Mendiarrasburua	142
Mendiarrasdendaldegí	142
Mendiarrasemendikoa	142
Mendiarraserrota	142
Mendiarrases	142
Mendiarrasonezkoa	143
Mendiasagasti	374
Mendieta	143
Mendietako zabala	143
Mendiolanea	374
Mendisoro	143, 374
Mendisorogoena	374
Mendizabal	143, 374
Mendizabalazpierrekalde	374
Mendizabalerreka	374
Mendizabaletxea	375
Mendizabalgo pasalekualdea	144
Mendizabalondoa	144
Merzerokoa.....	144
Metaleku.....	375
Mikeabia.....	375
Mikeltza.....	375
Milpisasi	144
Miranda.....	375
Mirandanea.....	375
Mirutegi.....	145
Mispeldi.....	375
Mitxeliturri	145
Montebideo	145
Montoia.....	376
Motalatza	376
Motalatzabarrena	376
Motxetokoa	145
Mugarri	376
Mugarrieta	376
Mugarrieta de acá.....	377
Mugarrieta de allá	377
Mugarriko zubia	377
Mugarripago	377
Mugarrisakon.....	145

Mulkarri	377
Mundo	377
Mundobaztar	377
Muntegi	145, 146
Muntegia	146, 377
Muntegiaundi	146
Muntegiazpia	378
Muntegibarrena	146
Muntegibazterra.....	146
Muntegigoen	147
Muntegiko erreka.....	378
Muntegitziki	147
Muntegitxo	378
Muntegizelai	378
Muñabe	378
Muño	147
Muñoa	378
Muñoko tontorra.....	147
Muñozulo	379
Murkai.....	379
Murkaiko.....	379
Murunea.....	379
Mutillagungo	147
Mutxitegieirreka.....	379
Mutxutzeberri.....	147
Muxika	379, 380
Muxikanea	380
Naasiko sorogoena	380
Nagusibaso	380
Nagusikoa.....	380, 381
Narrukiko haitz	381
Narrukoi.....	381
Naustegi	381
Nebera	147
Neberaaldea	148
Neberagaña.....	148
Neberako laua.....	148
Nekolalde	148, 381
Nekolalde posada.....	149
Nekolaldetorra	382
Nekolaldetxikia	149
Nevera vieja	149
Neveras	149
Nicolás de Uegon.....	382
Nuñezenea	149
Na S ^a de la Antigua.....	380
Oianguren	382

Oianguren mayor.....	382
Oianguren menor	382
Oiangurenandia	382
Oiangurenberri	383
Oiangurenburua	383
Oiangurenerreka	383
Oiangurentxiki.....	383
Oiangurentxikialdea.....	383
Oiarbidenea	383
Okorro.....	384
Okorroerrekea.....	384
Okorrozelaia	384
Olaarte.....	384
Olaarte de abajo.....	385
Olaarte de arriba	385
Olaartealde.....	385
Olaarterreka	385
Olaartesalla	385
Olabaso.....	149, 385
Olabasogafia	150
Olaegi	386
Olaran	150
Olaranetxea.....	150
Olarangoa	386
Olarretaaldea.....	386
Olarretabidea	386
Olasoro	150, 386
Olatzabekoa	150
Olatzagoikoa.....	150
Olazabaldegi	386
Oleta.....	387
Oletako bidea	387
Oletatxiki.....	387
Oletazpia	387
Oletazulo	387
Ollosalla.....	387, 388
Ondargaztañadi	388
Ondarra.....	388
Ondarrealdeko erreka.....	388
Ondarribai	151, 388
Ondartzasoroak.....	388
Ondeatutakoa	388
Ontikoalde.....	389
Oñamendi	389
Oñatibinea.....	151
Oraa	389
Oraa de abajo.....	389
Oraa de arriba	389
Oraa de suso	389

Oraa de yuso.....	390
Oraabidearte.....	390
Oraaburua.....	390
Oraaetxe.....	390
Oraaetxebarrena.....	390
Oraaetxeberria.....	390
Oraaetxeberribarrena.....	390
Oraaetxezarra.....	391
Oraagarakoa.....	391
Oraagoikoa.....	391
Oraak.....	391
Oraalde.....	391
Oraasabarrena.....	391
Oraasasondo.....	391
Oraazelai.....	392
Oraazelaiko plaza.....	392
Oraazpia.....	392
Oraazpiko iturria.....	392
Oraazpikoa.....	392
Orbeltzulo.....	151
Ormabarrena.....	392
Ormaburu.....	393
Ormaetxea.....	393
Ormarpe.....	151
Ormatxabaleta.....	393
Oruezabaleta.....	393
Oruezabaleta mayor.....	393
Oruezabaleta menor.....	393
Oruezabaletaberria.....	394
Oruezabaletaetxeberri.....	394
Oruezabaletatxiki.....	394
Ospitala.....	394
Ospitalekoa.....	152
Ospitalgaztañadi.....	394
Ospitalsoro.....	152
Ospitaltxiki.....	394
Ostabaso.....	152, 394, 395, 396
Ostabasoñausti.....	396
Ostatuberria.....	396
Ostola.....	152, 153
Ostolabaso.....	153
Ostolaerrekea.....	153
Ostolaiturri.....	153
Ostolatza.....	153, 396
Ostolazulo.....	153
Ostrabaso.....	396
Otaandia.....	154
Otaandiko hegia.....	154
Otabaso.....	397

Otabeltz.....	397
Otadi.....	397
Otadia.....	397
Otadisakona.....	397
Otaditxo.....	397
Otadizar.....	154
Otaerre.....	154
Otaerreta.....	398
Otaerretontorra.....	154
Otaerrezabala.....	155
Otaerrezuloa.....	155
Otagarbi.....	398
Otain.....	398
Otainaldapa.....	398
Otainerreka.....	398
Otaloi.....	399
Otalora.....	399
Otaloranea.....	399
Otamotz.....	155
Otamoztegi.....	155
Otasalla.....	399
Otsaurreta.....	399
Otsaurretaazpia.....	399
Otsazuloeta.....	155
Otzaalde.....	400
Otzalde.....	400
Pagabakar.....	155, 400
Pagadia.....	400, 401
Pagadialdats.....	401
Pagadiaundi.....	401
Pagadiluze.....	401
Pagadizar.....	401
Pagadizelai.....	401
Pagalandatza.....	401
Pagalandeta.....	402
Pagalde.....	402
Pagaldesakon.....	402
Pagazuriazpia.....	402
Pagazurieta.....	402
Pagazurietaña.....	402
Pagoazpi.....	402
Pagobakar.....	402, 403
Pagobakarraldea.....	403
Pagoedergaña.....	403
Pagoeta.....	155, 156
Pagoetaberria.....	156
Pagoetaetxeberri.....	156
Pagoetazarra.....	156

Pagoillaraeta.....	403
Pagola.....	403
Pagolaaldea.....	403
Pagolabaso.....	403
Pagolako gaina.....	403
Pagolako zabala.....	404
Pagotxoeta.....	404
Pagotxoetaalde.....	404
Pagotxoetaazpia.....	404
Pagotxoetako etxabolea.....	404
Pagotxoetas.....	404
Pagotxoetatzeko iturria.....	405
Pagotxulo.....	405
Pagozelai.....	405
Palacio del barón.....	156
Palankera.....	156
Parapokoa.....	405
Paraposoro.....	405
Pariskoa.....	157
Partilekuzarra.....	405
Paso a nivel.....	157
Patronsalla.....	157
Peatza.....	405
Peatzaerreka.....	406
Peatzako erreka.....	406
Pedrolabakia.....	157
Pertxingoa.....	157
Pertxinsoro.....	157
Peruiartza.....	406
Perukotegi.....	406
Pescadería.....	406
Petogaztañadia.....	406
Petroingoa.....	157
Pikasakona.....	407
Pilotokoa.....	407
Pistolabaso.....	407
Plaza nueva.....	407
Plaza vieja.....	407
Plazanea.....	158
Pontea.....	158
Portalabe.....	407
Portazgo.....	158
Posada de la panadería.....	408
Posada nueva.....	408
Posada nueva chiquita.....	408
Posta.....	158
Postas.....	158
Potestonea.....	408
Pottosoro.....	158

Potxutxulo	408
Potzualde	408
Potzuetza	159
Potzuetzaaldea	159
Potzuzarra	408
Potzuzuloeta	408
Pozos de la tejera.....	409
Praixkorena.....	409
Presaaldea	159
Presaarestia.....	159
Presagaña	409
Prontxone	159
Prontxoneballarea	159
Prudentziona	409
Prudentziona mayor	409
Prudentziona menor.....	409
Robles de Martin	409
Rojas.....	159
Rokenea.....	409
Sagardoetxeberri.....	410
Sagarretaburu.....	159
Sagaspe	410
Sagasti.....	410
Sagastia	160, 411
Sagastiberria.....	411
Sagastiberria de abajo	411
Sagastiberria de arriba	411
Sagastiberria mayor.....	411
Sagastiberria menor.....	411
Sagastiberriazpikoa.....	411
Sagastiberritxikia.....	412
Sagastiberriurrutia.....	412
Sagastiburu	412
Sagastisakona	160
Sagastitxiki.....	412
Sagastitxipi.....	160
Sagastizabal	412
Saillaundi	160
Saillonetaldea	412
Sakona	161, 412
Sakonaundi.....	413
Sakonbarren.....	413
Sakonbarrena	161, 413
Sakontxiki.....	413
Sakristauaren etxea.....	413
Sakristaugaztañadi.....	413
Sakristaukoa.....	414

Salegi	414
Salesburua	414
Saletxeta	414
Salibieta	414
Saltsamendi	415
Samiño	415
Samiñoko gaina	415
Samiñotxiki	415
San Gregorio	415, 416
San Juan	161
San Kristobal	416
San Martin	416
San Sebastián	161, 162
Sangregoriotxiki	416
Sangregorizelaia	417
Sankristaubaso	162
Sansebastianazpia	162
Sansebastianburua	163
Santa Barbara	163
Santa Engrazia	417
Santa Isabel	417
Santa Krutz	163
Santa Marta	164
Santabarbaraalde	164
Santabarbaraballarea	164
Santakruzalde	164
Santakruzaurrea	164
Santakruzakona	164
Santakruzburua	164
Santakruzko barrutia	164
Santakruzko pagadia	164
Santiagosoro	165
Santiñe	165
Santiñeerrekea	165
Santo Cristo	165
Santosena	417
Santubarrena	165
Santukoa	165, 417
Santurunea	166
Saraspe	417
Saraspealde	417
Saraspebasoa	166
Saratsetaiturri	166
Saratsiturri	166
Saratso	166
Saratsondo	417
Saratsunea	418
Saratxo	418
Sasibarrena	418

Sasieta	166, 167
Sasietaarkaitza	167
Sasietabide	167
Sasietaetxeberri	167
Sasietako borda	167
Sasietasakona	167
Sasigaztañadi	418
Sasiola	168
Sasiolaiturri	168
Sasiturri	168
Satubietasakona	418
Sepultosakon	418
Seroraetxea	419
Serorakoa	419
Serotetxea	419
Sesiosalla	419
Soragoenbide	168
Soraiz	419, 420
Soraiz de allí	420
Soraiz de medio	420
Soraiz nuevo	420
Soraizakona	421
Soraizbazterra	421
Soraizes	421
Soraizetxea	421
Soraizko aldapak	421
Soraluze	168, 422
Soratxo	422
Sorgintzulo	168
Sorginzulo	168, 422
Sorginzuloerreka	169
Soroandi	169
Soroandia	422
Soroaundi	169, 170, 422, 423, 424
Soroaundibarrena	424
Sorobarren	424
Sorobarrena	170, 424
Sorobarrenaldea	424
Sorobarreneko iturria	424
Soroberri	425
Sorobitarte	170
Soroburu	170
Sorogoena	170, 425
Soroluze	170
Sorosakona	425
Sorotxiki	170, 171, 425
Sorotxikia	425
Sorotxo	171
Sorozabala	425

Sorozar.....	425
Sorozarbazterra	171
Sorozarra.....	171
Soziosalla	425
Subilleta.....	425
Subilletako iturria	426
Suilperreka.....	426
Taberna de Eitzaga / Mesón de Eitzaga.....	426
Taberna de la plaza	426
Tabla de la plaza	426
Taller de coches	426
Tantai	171
Tantaibarrena	171
Tantelu	427
Tantelu viejo.....	427
Tanteluberria	427
Tanteluetxeberri.....	427
Tantelukoa.....	427
Tanteluzarra.....	427
Telleria	171
Tellerialdea	427
Telleriburua	427
Tellerietxeberri.....	172
Tokoton	172
Tokotonsalla	172
Tontorgain.....	427
Torraide.....	172
Torrea.....	428
Torrealde	428
Torrepea	172
Tortoa.....	172
Tortoko puntea.....	173
Trabagaztañadi	428
Trekutz	173
Trintxeta.....	428
Trintxuleku.....	173
Trintxuzelai	428
Trongoeta	428
Troska	428, 429
Troskaerreka	429
Troskako txabola	429
Troskamunio	429
Txabaldo.....	429
Txabolaalde	429
Txabolaalde.....	173, 430
Txabolaburu	430
Txabolalde	430
Txabolatxiki.....	430

Txabolatze	431
Txabolaundi	431
Txabolazar	431
Txabolazpi	431
Txabolea	431
Txakolin	173
Txakolinerrekea	173
Txakolingo burkaitza	174
Txakolingoa	174
Txakurzulo	431
Txakurzulobarrena	431
Txakurzulogoena	432
Txaltoa	174
Txaltokoa	174
Txaltopagadia	174
Txaltosalla	175
Txanbolinbaso	175
Txantxikualde	432
Txapelaundi	175
Txara	175, 432
Txaraalde	432
Txaraaldea	175
Txarabarren	432
Txaragain	175
Txarakadi	175
Txarako gaina	175
Txarako hegia	176
Txaramuño	176
Txardin	432
Txardiña	176, 432
Txarea	176
Txendorzuloaldea	433
Txerren	433
Txerrenaldeko pagadia	433
Txerrengoa	433
Txibistoren zelaia	176
Txikileku	433
Txikitanea	433
Tximimisalla	433
Txoanpago	177
Txoko	177
Txomingaztañadia	177
Txorigaztañadi	433
Txorisagarrondo	434
Txoritegi	434
Txorroalde	434
Txorroaldea	435
Txorroburu	177
Txotxomontegi	177

Txuloeta	177
Txulokote	177
Txurdinarizti.....	435
Txurdinsoro.....	435
Txurgingoa	435
Udaga	435
Udagako txabolea.....	435
Udagazelai	436
Uegon.....	436
Ugaldesalla.....	178
Ugaraundialdea	436
Ukalondoaldea	436
Ukaztegieta	178
Umenerreka	436
Urazandi	436
Urazandiburu.....	437
Urbiztondoiturri	178
Urbizukoa	437
Urdanbideta.....	437
Urdanbidetabeekoa	438
Urdanbidetaerdikoa	438
Urdangarin	178
Urdangarinetxea.....	178
Urdanzelaieta	438
Urdintxaboleta	438
Urdoleta.....	438
Urkialdea	178
Urkiet.....	178
Urkizueta	178
Urola	178, 438
Urrategi	438
Urretxu.....	179
Urretzibarrena.....	439
Urritxipi.....	439
Urritxipiondo	439
Urritzondo.....	179
Urritzondosakona	179
Urruti	439
Urrutibekoa	439
Urrutigoikoa	439
Urrutijauregui.....	440
Urrutiko aldaska	440
Urrutizelai.....	440
Urruzti.....	440
Urruztibarrutigoena	440
Urruztierreka	441
Ursalto.....	179, 441
Ursaltogoikoa.....	441

Urtadosoroa	441
Urtatzanea	179
Urteaga	441
Urteaganea.....	441
Urteaganekoa	441
Urtubi.....	441, 442
Urtubiburua.....	442
Urtubiko estradea	442
Urzelai	179, 442
Urzelai mayor	442
Urzelai menor	442
Urzelaiaundia.....	443
Urzelaikoa.....	180
Urzelaitxikia.....	443
Usako	443
Uztardi	180
Venta Elias.....	180
Villarreal	180
Villarreal de Urretxu	180
Zabala.....	180, 443
Zabaldo	443
Zabaleko soroa	181
Zabaleta	181
Zabaleta de abajo	181
Zabaleta de arriba	182
Zabaletaaldea	182
Zabaletaazpia	182
Zabaletaerrekea	182
Zabaletaetxeberri.....	182
Zabaletas.....	182
Zabaletasoroa.....	182
Zabaletasoroak	183
Zabaletasoros	183
Zabaletatorrea	183
Zabalo	443
Zabalobaso.....	444
Zabaloko soroa	444
Zabalokoa	444
Zabalosoro	444
Zakardi	444
Zaldibizkar.....	444
Zalduarizti	444
Zaldunea.....	445
Zaldusagasti	183
Zalezangoa	183
Zamabide.....	183, 445
Zamarko	445

Zapalekueta	445
Zapatarikoa.....	445
Zeferifonea.....	445
Zekorsoro	446
Zelaea	446
Zelaeta.....	446
Zelaia.....	183
Zelaiandia.....	184
Zelaiariziti.....	446
Zelaiasoro	184
Zelaiaundi.....	184, 446
Zelaibarren	446
Zelaiberri	184, 446, 447
Zelaieder.....	447
Zelaikoa.....	184, 447
Zelaitxiki	185
Zenso.....	447
Zenso mayor.....	448
Zenso menor.....	448
Zensokoa	448
Zensotxiki.....	448
Zuaiziti	448
Zuaiztia.....	448
Zuatzu	185
Zuazola.....	185, 186
Zubiberri	448, 449
Zubiberria.....	186, 449
Zubiberialdea	186
Zubiburua.....	449
Zubimendi.....	186
Zubimendinea	186
Zubimusu.....	186, 449
Zubitxo.....	449
Zubizarretasoroa	449
Zufiaur	187, 450
Zufiaurtxipi	187, 451
Zuginazpiko.....	187
Zuingoiko	187
Zuloaga.....	187, 188
Zuloagaaldea.....	188
Zuloagaerrekea.....	188
Zuloagagaña.....	188
Zuloagaiturrialdea.....	189
Zuloeta	189
Zuloetaaldea	189
Zuloetaerreka.....	189
Zuloetaetxeberri.....	189
Zuloetasakona.....	189
Zuloetazabala.....	190

Zulokote	190
Zulozulgoa	190
Zumadi	190
Zumadia	190
Zumaeta	451
Zumaetaetxea	190
Zumaetanea	190
Zumakorta	451
Zumakorta de acá	451
Zumakorta de allá	451
Zumakortaandikoa	452
Zumakortaburua	452
Zumakortaegikoa	452
Zumakortaemendikoa	452
Zumakortaerrekea	452
Zumakortagarakoa	452
Zumakortagoikoa	452, 453
Zumakortazar	453
Zumakortazarra	453
Zumalakardi	453
Zumarraga	453
Zumarragamendi	453
Zumarreta	453
Zumeta	453
Zuringoain	190
Zurkitza	454
Zuzkitza	454
Zuzkitzabarrena	454

Títulos publicados / Oraindanoko liburukiak:

1. *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Cendea de Cizur.*
José María Jimeno Jurío.
2. *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Cendea de Galar.*
José María Jimeno Jurío.
3. *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Cendea de Olza.*
José María Jimeno Jurío.
4. *Actas de las I Jornadas de Onomástica. Toponimia* (Vitoria/Gasteiz, abril de 1986).
I Onomastika Jardunaldien Agiriak. Toponimia. (Gasteiz, 1986ko apirila).
5. *Toponimia alavesa, seguido de Mortuorios o despoblados y Pueblos alaveses.*
Gerardo López de Guereñu Galarraga.
6. *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Cendea de Iza.*
José María Jimeno Jurío.
7. *Actas de las III Jornadas de Onomástica.* (Estella, septiembre de 1990).
III Onomastika Jardunaldien Agiriak. (Lizarrá, 1990ko iraila).
(Inprimategian / En prensa).
8. *Pasaiaiko toponimia.*
Angel M.ª Elortegi Bilbao.
9. *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Cendea de Ansoáin.*
José María Jimeno Jurío.
10. *Andoaingo toponimia.*
Amaia Usabiaga.
11. *Eslaba aldeko euskararen azterketa toponimiaren bidez.*
Patxi Salaberri Zaratiegi.
12. *Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Ciudad de Pamplona.*
José María Jimeno Jurío - Patxi Salaberri Zaratiegi.
13. *Eibarko hiri-toponimia.*
Eibarko Udala (Ego Ibarra batzordea).
14. *Toponimia Medieval en el País Vasco. A.*
Ángeles Libano Zumalacárregui.
(Laguntzaileak / Colaboradores: Miren Azkarate, Ana I. Cristóbal, Margarita Cundin eta Juan Urdiroz).
15. *Arrasateko Toponimia.*
José Luis Ormaetxea Lasaga.
16. *Toponimia Medieval en el País Vasco. B-C-CH-Ç-D-E-F-G.*
Ángeles Libano Zumalacárregui.
(Laguntzaileak / Colaboradores: Miren Azkarate, Ana I. Cristóbal, Margarita Cundin eta Juan Urdiroz).
17. *Actas de las II Jornadas de Onomástica.* (Orduña, septiembre de 1987).
II Onomastika Jardunaldien Agiriak. (Urduña, 1987ko iraila).
(Inprimategian / En prensa).
18. *Urretxu eta Zumarragako toponimia.*
Jose Luis Ugarte Garrido.

